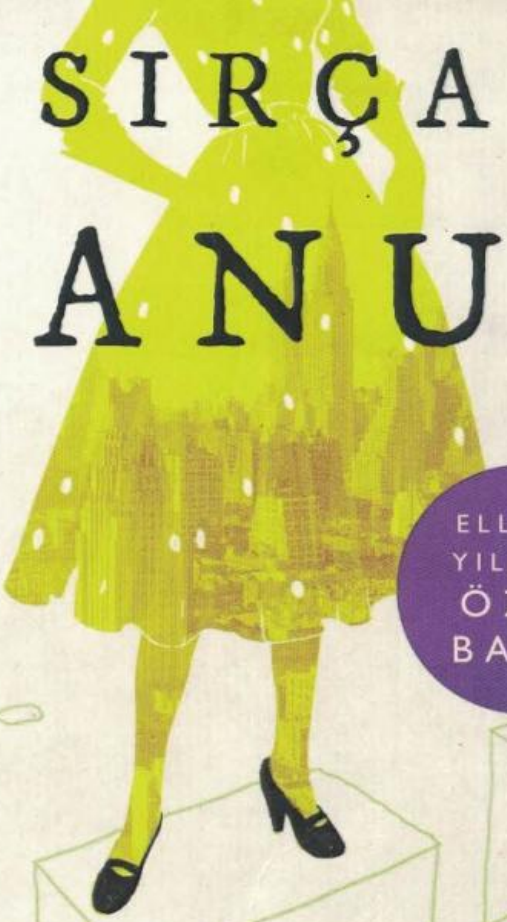
SIRÇA FANUS



ELLİNCİ YILINDA ÖZEL BASKI

Sylvia Plath

"Sadece içimde susmak istemeyen bir ses olduğu için yazıyorum."

Sylvia Plath

Çeviren: Handan Saraç

KIRMIZIKEDİ

Sylvia Plath

1932'de ABD'nin Boston kentinde doğdu. Daha çocuk yaşlarda katıldığı birçok edebiyat yarışmasında ödüller kazandı. 1955-57 arasında Fulbright Bursu'yla Cambridge Üniversitesi'nde öğrenim gördü. Burada tanıştığı şair Ted Hughes'la evlendi. 1956-60 arasında yazdığı şiirlerini topladığı *Colossus* (1960) adlı ilk önemli yapıtının ardından 1963'te Victoria Lucas takma adıyla tek romanı *Sırça Fanus*'u yayımladı. Aynı yıl Londra'da yaşamına kendi eliyle son verdi. Ölümünden sonra yayımlanan yapıtları arasında *Ariel* (1965) ve *Crossing the Water* (1971) adlı şiir derlemeleri ile öykü ve düzyazılarından oluşan *Johnny Panic and the Bible of Dreams* (1977) sayılabilir. Yapıtlarında yabancılaşma, ölüm ve kendini yok etme izleklerini işlemiş, intiharından sonra en önemli çağdaş şairlerden biri sayılmıştır. Sylvia Plath'ın günlükleri, şiirleri ve öyküleri de Kırmızı Kedi Yayınevi tarafından okura sunulacaktır.

Handan Saraç

İstanbul doğumlu Handan Saraç, Robert Lisesi, ODTÜ İdari İlimler Fakültesi ve University of Chicago'da eğitim gördü. Çalışma hayatı boyunca ve tam zamanlı çalışmadığı dönemlerde çevirmenlik, metin yazarlığı ve editörlük yaptı. 16 yıl süreyle metin grubu direktörü olarak çalıştığı Marjinal Porter Novelli Reklam ve Halkla İlişkiler Ajansı'ndan 2009 yılında ayrılmış olup halen çeviri ve editörlük çalışmalarını sürdürmektedir.

KIRMIZIKEDİ

Kırmızı Kedi Yayınevi: 250
Çağdaş Dünya Edebiyatı: 27

Özgün adı: *The Bell Jar*

Sırça Fanus
Sylvia Plath
Çeviren: Handan Saraç

© Sylvia Plath, 1963
© Faber and Faber Limited Bloomsbury House, 1966
© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2012

Yayın Yönetmeni: İlknur Özdemir

Editörler: Alkım Özalp – Mert Tanaydın
Son Okuma: Cenk Gündoğdu
Kapak Tasarımı: Ayşe Nur Ataysoy
Grafik: Yeşim Ercan Aydın

İlk Baskı: William Heinemann Limited, 1963
Bu kitabın Türkçe yayın hakkı Anatolialit Telif Hakları aracılığıyla alınmıştır.

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Bu kitabın ilk Türkçe baskısı 1987 yılında yapılmıştır.
Kırmızı Kedi'de Birinci Basım: Kasım 2013, İstanbul
Kırmızı Kedi'de İkinci Basım: Aralık 2013, İstanbul
ISBN: 978-605-4764-71-6
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset Ltd. Şti.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedikitap.com /www.kirmizikedikitap.com
www.facebook.com/kirmizikedikitap
Ömer Avni M. Emektar S. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Sylvia Plath

SIRÇA FANUS



1

Rosenbergleri elektrikli sandalyede idam ettikleri yaz; garip, boğucu bir yazdı ve ben New York'ta ne aradığımı bilmiyordum. İdamlar beni hep serseme çevirir. Elektrikli sandalyede idam edilme düşüncesiyse midemi bulandırır, ancak o aralar gazetelerde ondan başka okunacak bir şey yoktu – her köşebaşında ve havası tozla yerfıstığı kokusundan ağırlaşmış her metro istasyonunda bana bakıp duran iri iri manşetler dışında hiçbir şey. Olayların benimle ilgisi yoktu ama insanın canlı canlı bütün sinirlerinin yanmasının nasıl bir şey olduğunu merak etmekten kendimi alamıyordum.

Herhalde dünyanın en berbat şeyi olmalıydı.

New York zaten yeterince kötüydü. Daha sabahın dokuzu olmadan, gece kente sızmış olan aldatıcı, kırsal ferahlık tatlı bir düşün sonu gibi buharlaşıp gidiyordu. Granit vadilerinin dibi serap grisine dönüşüyor, ateş gibi kızgın caddeler güneşte titreşiyor, arabaların tepeleri cızırdıyor, parıldıyor, gözlerimle boğazıma küllü bir toz doluyordu.

Radyoda ve çalıştığım yerde Rosenberglerden o kadar çok söz ediliyordu ki sonunda onları aklımdan çıkaramaz olmuştum. İlk kez bir kadavra gördüğüm zaman da böyle olmuştum. Haftalar boyunca kadavranın kafası –ya da kafa olarak geriye ne kaldıysa o– kahvaltıda jambonlu yumurtamın üstünde ve kadavrayı görmemin sorumlusu olan Buddy Willard'ın suratında belirmişti ve kısa bir süre sonra da kadavranın kafasını, sirke kokan siyah, burunsuz bir balon gibi, bir ipin ucunda her yere taşıyormuşum duygusuna kapılmıştım.

O yaz bende bir gariplik olduğunu biliyordum çünkü Rosenberglerden, dolabımda balık ölüleri gibi asılı duran kullanışsız, pahalı giysileri almakla ne denli budalalık ettiğimden ve okulda sevine sevine elde ettiğim bütün o küçük başarıların Madison Caddesi boyunca uzanan yapıların mermer ve cam karışımı şık cephelerinin önünde nasıl yok olduğundan başka bir şey düşünemiyordum.

Oysa hayatımın en keyifli günlerini yaşıyor olmam gerekirdi.

Amerika'nın her yerinde tıpkı benim gibi, bir öğle tatilinde Bloomingdale'den almış olduğum bir çift otuz yedi numara rugan ayakkabı, ona uyan siyah, rugan kemer ve çantayla salınmak için yanıp tutuşan binlerce üniversiteli kız olmalıydı. Ve on ikimizin de çalıştığı dergide fotoğrafım çıktığında –kabarık, beyaz bir tül bulutu üzerine oturtulmuş, taklit lame kumaştan bedenimi saran dekolte bir giysi içinde, bu fotoğraf için kiralanmış ya da getirtilmiş Amerikan tipli genç adamların ortasında, Starlight Roof'ta martini içerken çekilmiş bir fotoğraf– herkes mutlaka çılgınca eğlendiğimi düşünecekti.

Bakın bu ülkede neler olabiliyor, diyeceklerdi. On dokuz yıl boyunca adı sanı duyulmamış bir kasabada yaşayan bir genç kız, bir dergi bile alamayacak kadar yoksulken üniversitede burs kazanıyor ve bir ödül, bir ödül daha derken, sonunda kendini özel arabasıymışçasına New York'u rahat rahat idare ederken buluyor.

Aslında benim hiçbir şeyi idare ettiğim yoktu, kendimi bile. Yalnızca otelden işe ve partilere, partilerden otele ve sonra yine işe, sürücüsüz bir troleybüs gibi yalpalayıp duruyordum. Sanırım öbür kızların çoğu gibi coşku içinde olmam gerekiyordu ama içimden hiçbir tepki göstermek gelmiyordu.

Tıpkı bir kasırganın merkezindeki sakin bölge gibi durgun ve bomboştum, çevremdeki karmaşanın içinde yuvarlanıp gidiyordum.

Otelde on iki kişiydik.

Hepimiz makaleler, öyküler, şiirler ve moda sloganları yazarak bir moda dergisinin açtığı yarışmayı kazanmıştık, ödül olarak bize New York'ta bir aylığına iş vermişlerdi, hem bütün masraflarımız karşılanıyordu hem de yığınla hediye vardı; bale biletleri, defile davetiyeleri, ünlü, pahalı kuaförlerde saç yaptırmalar, seçtiğimiz bir alanda başarılı olmuş kişilerle tanışma fırsatları ve cildimizin özelliğine uygun bakım öğütleri gibi.

Bana verdikleri makyaj setini hâlâ saklıyorum, kestane saçlı ve kahverengi gözlü biri için hazırlanmış bir setti: küçük fırçalı, oval, kahverengi bir rimel ve yalnızca parmak ucuyla dokunulabilecek büyüklükte bir kaba konmuş mavi toz far ve kırmızıdan pembeye kadar değişen renklerde üç ruj, hepsi, bir yanında ayna bulunan yaldızlı, küçük bir kutuya yerleştirilmişti. Renkli deniz kabukları ve pullarla süslenmiş, üzerine yeşil bir denizyıldızı tutturulmuş, beyaz, plastik güneş gözlüğü kabı da duruyor.

Bize o eşantiyonları firmaların bedavaya reklamı yapılsın diye verdiklerinin farkındaydım ama dalga da geçemiyordum. Çünkü bu parasız armağan yağmuru beni keyiflendiriyordu. Daha sonra, uzun bir süre onları göz önünden kaldırdım ama kendimi toplayınca hepsini yeniden ortaya çıkardım, hâlâ de evde ortalıktalar. Rujları ara sıra kullanıyorum, geçen hafta da gözlük kılıfındaki plastik denizyıldızını bebek oynasın diye kesip çıkardım.

Evet, otelde, kalan on iki kişiydik, binanın aynı kanadında, aynı katında, yan yana tek kişilik odalardaydık ve bu

bana üniversitede kaldığım yatakhaneyi hatırlatıyordu. Kaldığımız yer otel sayılmazdı – aynı katta hem erkeklerin, hem kadınların kalabildiği normal otellerden değildi yani.

Bu otel –Amazon Oteli– yalnızca kadınlar içindi, kalanların çoğu da kızlarının, erkeklerin ulaşıp onları kandıramayacağı bir yerde yaşadıklarından emin olmak isteyen varlıklı ailelerin benim yaşlarımdaki kızlarıydı; kızlar da ya Katy Gibbs sekreterlik okulu gibi, derslere giderken şapka, ince çorap ve eldiven giymek zorunda oldukları lüks sekreterlik okullarına devam ediyor ya da buna benzer okullardan mezun olup şirket yöneticilerine sekreterlik yapıyor ve iyi meslek sahibi bir erkekle evlenmeyi umarak New York'ta oyalanıyorlardı.

Bana kalırsa bu kızlar fena halde sıkılıyordu. Onları terasta esneyerek tırnaklarını boyarken ve Bermuda tatillerinden kalma bronzluklarını korumak için güneşlenirken görüyordum, hepsi de sıkıntıdan patlıyormuş gibi görünüyordu. İçlerinden biriyle konuşmuştum, yatlardan çok sıkılmıştı, uçak yolculuklarından çok sıkılmıştı, Noel'de İsviçre'de kayak yapmaktan çok sıkılmıştı ve Brezilya'daki erkeklerden çok sıkılmıştı.

Bu tip kızlar sinirime dokunuyor. Kıskançlıktan dilim tutuluyor. On dokuz yıllık hayatım boyunca, bu New York yolculuğu dışında, New England'dan dışarı adım atmış değildim. Elime geçen ilk büyük fırsat buydu ama arkama yaslanmış oturuyor ve bu fırsatın parmaklarımın arasından su gibi akıp gitmesine göz yumuyordum.

Sanırım dertlerimden biri de Doreen'di.

Daha önce hiç Doreen gibi bir kız tanımamıştım. Doreen Güney'deki sosyete kızlarının gittiği bir üniversitedendi, başının çevresinde pamuk şeker gibi kabarık duran beyaz

saçlara, sert, cilalı, neredeyse şeffaf, damarlı mermerleri andıran mavi gözlere ve sürekli bir küçümsemeyle bükülen dudaklara sahipti. Alaycı bir küçümseme değildi bu; eğlenen, gizemli bir küçümsemeydi, sanki çevresindeki insanlar oldukça aptaldı da istese hepsiyle ilgili iyi şakalar yapabilirdi.

Doreen bir anda beni gözüne kestirdi. Bana öbürlerinden daha zeki olduğumu hissettirdi, gerçekten müthiş esprili bir kızdı. Konferanslarda hep yanımda oturuyor, ünlü konuklar konuşurken bana alaylı espriler fısıldıyordu.

Dediğine göre okulundaki kızlar, o kadar modaya düşkünlermiş ki diktirdikleri her giysinin kumaşıyla el çantalarını kaplatırlarmış, böylece her kıyafet değiştirişte, giysilerine uygun birer el çantaları olurmuş. Bu tür ayrıntılardan etkilenirdim doğrusu. Beni bir mıknatıs gibi çeken şahane, inceliklerle dolu bir yozlaşmanın belirtileriydi bunlar.

Doreen'in beni haşlamasına neden olan tek konu, verilen ödevleri zamanında teslim etmeye özen gösterişimdi.

Doreen bir gün, şeftali rengi ipek bir sabahlığın içinde yatağıma yan yatmış, nikotinden sararmış uzun tırnaklarını törpülerken, "Ne diye şunun için ter döküp duruyorsun?" diye sormuştu. Çok satan bir romancıyla yaptığım röportajın taslağını daktiloya çekiyordum.

Sahi bir de bu vardı – hepimiz kolalı ketenden yazlık gecelikler ve kapitone sabahlıklar ya da plajda kullanılanlara benzeyen bornozlar giyerken Doreen, naylon ve dantel karışımı, yarı saydam uzun gecelikler ve elektriklenip bedenine yapışan ten rengi sabahlıklar tercih ederdi. Kokusunu duyalım diye koparıp parmaklarımızın arasında ezdiğimiz eğreltiotu yapraklarını anımsatan hafif terli, ilginç bir kokusu vardı onun.

"Sen de biliyorsun ki o yazıyı yarın ya da pazartesi teslim etmen yaşlı Jay Cee'nin umurunda bile değil." Doreen bir

sigara yaktı, onun burnundan yavaşça verdiği duman gözlerini ince bir sisle örttü. "Jay Cee bir günah kadar çirkin," diye sürdürdü konuşmasını Doreen. "Bahse girerim yaşlı kocası, o kadına yaklaşmadan önce bütün ışıkları söndürüyordur yoksa kesin kusar."

Jay Cee benim patronumdu, Doreen ne derse desin ondan çok hoşlanıyordum. Moda dergilerinden fırlama, takma kirpikli ve şıkır şıkır mücevherli tiplerden değildi o. Jay Cee'nin kafası çalışıyordu, bu da çirkinliğini önemsiz kılıyordu. O, birkaç dilde okuyabiliyor, sektördeki kaliteli yazarların hepsini tanıyordu.

Jay Cee'yi, büroda giydiği sade kıyafetini ve yuvarlak şapkasını çıkarmış bir halde şişman kocasıyla yatakta düşünmeye çalıştım ama beceremedim. İnsanları birlikte yatakta düşünmek bana hep zor gelirdi zaten.

Jay Cee bana bir şeyler öğretmek istiyordu, şimdiye dek tanıdığım bütün yaşlı hanımlar bana bir şeyler öğretmek istemişlerdi, ama onun birden bana öğretecek hiçbir şeyleri olmadığını düşündüm. Daktilomun kapağını indirip kapattım.

Doreen sırıttı. "Aferin sana."

Biri kapıya vuruyordu.

Oturduğum yerden kalkmadan, "Kim o?" diye seslendim.

"Benim, Betsy. Partiye geliyor musun?"

"Geleceğim galiba!" Hâlâ kapıya gitmiyordum.

Tepesinde zıplayan sarı atkuyruğu ve Sigma-Chi-Kulubü'nün-en-sevimlisi gülümseyişiyle Betsy tam bir Kansaslıydı. Bir keresinde sahnede işe yarayıp yaramayacağımıza bakmak için ikimizi de ince çizgili takım elbise giymiş, sinekkaydı tıraş olmamış bir yapımcının bürosuna çağırmışlardı; Betsy, Kansas'taki erkek ve dişi mısırlardan söz etmeye başladı. Lanet mısırları öylesine büyük bir coşkuyla anlatıyordu ki gözleri

yaşaran yapımcı, ne yazık ki bunu programda kullanamayacağını söyledi.

Sonraları güzellik sayfası editörü, Betsy'yi saçını kestirmeye ikna edip ondan bir kapak kızı yarattı ve hâlâ zaman zaman şu "P.Q.'nun karısı B.H. Wragge giyer" tipi reklamlarda gülümseyen yüzünü görüyorum.

Betsy beni sürekli kendisiyle ve öbür kızlarla birlikte bir şeyler yapmaya çağırıyordu, beni bir şeylerden korumaya çalışıyor gibi bir hali vardı. İkimiz yalnızken Doreen, ondan Kız Kovboy Pollyanna diye söz ederdi.

Betsy kapının dışından, "Bizim taksiyle gelmek ister misin?" diye seslendi.

Doreen başıyla hayır işareti yaptı.

"Teşekkürler, Betsy!" dedim. "Ben Doreen'le gidiyorum!"

"Peki!" Betsy'nin koridorda uzaklaşan ayak seslerini duydum.

Doreen, sigarasını yatağımın başucundaki okuma lambasının ayağına bastırıp söndürürken, "Sıkılana kadar partide kalır, sonra kente gider eğleniriz. Burada verilen partiler spor salonunda verilen eski okul danslarını anımsatıyor bana. Ne diye hep Yalelileri toplarlar? Öyle salaklar ki!"

Buddy Willard da Yale'e gitmişti, şimdi onda ne gariplik vardı diye düşünüyorum da sanırım sorun salak olmasıydı. Ah elbette, parlak notlar almayı ve Cape'te Gladys adlı tipsiz bir garson kızla flört etmeyi becermişti ama zerre kadar sezgi gücü yoktu. Doreen'in sezgileri güçlüydü. Ağzından çıkan her sözü benim içimden gelen gizli bir ses söylüyordu sanki.

Tiyatro saatinin yoğun trafiğinde tıkanıp kalmıştık. Bizim taksi Betsy'ninkinin arkasında ve kızlardan dördünü taşıyan

bir başka taksinin önünde sıkışıp kalmıştı, hiçbiri hareket etmiyordu.

Doreen harika gözüküyordu. Belini sıkıp kalçalarını ve göğüslerini çarpıcı bir biçimde ortaya çıkaran bir korsenin üzerine beyaz dantelden daracık, askısız bir elbise giymişti, uçuk renkli toz pudranın altında cildinin bronz parlaklığı görünüyordu. Ve bir parfüm dükkânı kadar yoğun kokuyordu.

Benim üzerimdeyse bana kırk dolara mal olan siyah ipekten, dar bir elbise vardı. New York'a gidecek olan talihliler arasında olduğumu öğrenince burs paramın bir kısmıyla yaptığım çılgınca alışverişten bir parçaydı bu. Elbisenin öyle garip bir kesimi vardı ki içine kesinlikle sutyen giyemiyordum; ama hem bir oğlan çocuğu kadar sıska olduğumdan hem de pek de kabarıklığım bulunmadığından bunun sakıncası yoktu, ayrıca sıcak yaz gecelerinde kendimi neredeyse çıplak hissetmek hoşuma gidiyordu.

Ama kent, bronzluğumu soldurduğundan, bir Çinli kadar sarı benizliydim. Başka zaman olsa elbisem ve tuhaf rengim beni tedirgin ederdi ama Doreen'le birlikte olmak kaygılarımı unutturuyordu. Kendimi akıllı ve şeytani ölçüde alaycı hissediyordum.

Mavi ekose gömlek, siyah dar paça pantolon ve desenli deri kovboy çizmeleri giymiş bir adam, oturduğu barın çizgili tentesinin altından kalkıp bir süredir süzmekte olduğu taksimize doğru yürümeye başladığında hiç hayale kapılmadım. Adamın Doreen için geldiğini çok iyi biliyordum. Duran otomobillerin arasından geçip açık penceremizin kenarına tüm çekiciliğiyle yaslandı adam.

"Böyle güzel bir gecede sizin gibi güzel kızların bir taksi de yapayalnız ne aradığını sorabilir miyim?"

Diş macunu reklamlarını anımsatan geniş, beyaz bir gülümsemesi vardı.

"Bir partiye gidiyoruz," dedim sertçe, çünkü Doreen birden dut yemiş bülbüle dönmüş, bezgin bir tavırla el çantasının beyaz dantel kabıyla oynamaya başlamıştı.

Adam, "Amma da sıkıcı," dedi. "Şuradaki barda birlikte birkaç kadeh içki içmeye ne dersiniz? Birkaç arkadaşım daha var."

Başıyla tentenin altında yayılmış spor giyimli birkaç adamı işaret etti. Hepsi bakışlarıyla onu izliyorlardı, dönüp kendilerine bakınca kahkahayı bastılar.

Bu kahkaha beni uyarmalıydı. Sinsi, kendini beğenmiş, bayağı bir kahkahaydı ama trafik yeniden hareketlenme belirtileri gösteriyordu, iki saniye daha öylece otururum, dergidekilerin bizim için özenle planladıkları dışında New York'u biraz olsun tanıma şansını kaçırdığıma pişman olacaktım.

"Ne dersin Doreen?" dedim.

"Ne dersin Doreen?" dedi adam kocaman gülüşüyle. Gülümsemediği zaman neye benzediğini hiç anımsayamıyorum. Sürekli gülümsüyor olmalıydı. Herhalde böyle durmadan gülümsemek ona doğal geliyordu.

Doreen bana dönerek, "Eh, peki tamam," dedi. Kapıyı açtım, araba tam hareket edeceği sırada aşağı inip bara doğru yürümeye başladık.

Korkunç bir fren sesi ve ardından boğuk bir güm-güm duyuldu.

"Hey, buraya bakın!" Şoförümüz pencereden dışarı sarkmış, öfkeden morarmış bir yüzle bağırıyordu: "Ne yaptığınızı sanıyorsunuz siz?"

Öyle ani fren yapmıştı ki peşindeki araba zamanında duramayıp hızla arkadan bindirmişti, içindeki kızların debele-

nişlerini, itiş kakış ve yerlerinden kalkmaya çabalayışlarını görebiliyorduk.

Adam güldü, bizi kaldırımda bırakıp taksiye doğru yürüyerek korna sesleri ve bağırtılar arasında şoföre para verdi, sonra dergideki kızların, yalnızca nedimelerden oluşan bir düğün alayı gibi ardı ardına taksiler içinde geçip gittiğini gördük.

Adam, arkadaşlarından birine, "Haydi Frankie," dedi, bodur, kavruk bir tip, öbürlerinden ayrılarak, bizimle birlikte bara girdi.

Adam, tahammül edemediğim tiplerdendi. Boyum ayakkabısız 1.75 olduğundan kısa boylu erkeklerle birlikteyken sırtımı kamburlaştırıp tek bacağımı kırarak daha kısa görünmeye çalışır, kendimi sahne gösterisine çıkmış biri gibi beceriksiz ve zavallı hissederim.

Bir an için çılgınca bir umuda kapıldım, boylarımıza göre eşleşirsek bizimle ilk konuşan ve boyu rahatça 1.80'i bulan adam bana eşlik etmeliydi, ama o Doreen'le ilgilenmeye devam etti ve bana bir daha dönüp bakmadı bile. Dirseğimin dibinde yürüyen Frankie'yi görmezlikten gelerek masada Doreen'in hemen yanına çöktüm.

Barın içi öylesine karanlıktı ki Doreen dışında pek bir şey seçemiyordum. Beyaz saçları ve beyaz elbisesiyle gümüş gibi görünüyordu. Barın üzerindeki neon ışıklarını yansıtıyor olmalıydı. Ömrümde hiç görmediğim bir insanın negatifi gibi gölgelerin içinde eridiğimi hissettim.

Adam geniş bir gülümsemeyle, "Eee, ne içiyoruz?" diye sordu.

Doreen bana dönerek, "Ben bir Old Fashioned alacağım," dedi.

İçki sipariş etmek hep kafamı karıştırır. Viskiyi cinden ayırt edemediğim gibi tadını beğendiğim bir şeyi ısmarlamayı da

beceremezdim. Buddy Willard ve tanıdığım öbür üniversiteli gençler ya kaliteli içki alamayacak kadar fakirdi ya da birlikte içki içmeyi küçümserdi. İçki ya da sigara içmeyen üniversitelilerin sayısı şaşılacak kadar fazlaydı. Anlaşılan hepsini tanımıştım. Buddy Willard'ın gittiği en ileri nokta bir keresinde bir şişe Dubonnet almasıydı, onu da o, tıp öğrencisi olmasına rağmen yine de zevkli olabileceğini kanıtlamak için yapmıştı.

"Ben bir votka içeyim," dedim.

Adam bana daha dikkatli baktı. "Neyle içersin?"

"Sek," dedim. "Her zaman sek içerim."

Buz, soda, cin ya da başka bir şeyle içeceğimi söylersem gülünç olacağımdan korkmuştum. Bir zamanlar bir votka reklamında, mavi bir ışıkta, karların ortasında duran, su gibi berrak ve saf görünümde bir bardak votka resmi görmüştüm, o halde votkayı sek içmek normal olmalıydı. Günün birinde, bir içki sipariş edip tadını olağanüstü bulmak hayalimdi.

O arada garson yanımıza geldi; adam dördümüz için de içki söyledi. Bu kentlilerin barının ortasında çiftlik kılığıyla öylesine rahattı ki, ünlü biri olabileceğini düşündüm.

Doreen, ağzını açmadan mantar bardak altlığıyla oynuyordu, sonunda bir sigara yaktı ama adam umursamaz görünüyordu. İnsanların hayvanat bahçesindeki büyük beyaz papağana, insanca bir şeyler söylemesini beklercesine bakışını anımsatan bir ifadeyle gözlerini dikmiş, kıza bakıyordu.

İçkiler geldi, benimki tıpkı o votka reklamındaki gibi berrak ve saf görünüyordu.

Etrafımda bir orman gibi yoğunlaşan sessizliği bozmak için, "Ne yapıyorsunuz?" diye sordum adama. "Yani burada, New York'ta ne yapıyorsunuz?"

Adam gözlerini ağır ağır, sanki büyük bir çabayla Doreen'in omuzlarından ayırdı. "Diskcokeylik yapıyorum,"

dedi. "Herhalde duymuşsunuzdur. Adım Lenny Shepherd."

Doreen birdenbire, "Sizi tanıyorum," dedi.

Adam, "İşte buna sevindim şekerim," dedi ve kahkahayı bastı. "Bu işe yarayacak. Ünüme diyecek yok doğrusu."

Bunları söyledikten sonra Lenny Shepherd, Frankie'ye uzun bir bakış fırlattı.

Frankie sıçrayıp doğrularak, "Siz nerelisiniz?" diye sordu. "Adınız ne?"

"Buradaki Doreen." Lenny, Doreen'in çıplak kolunu kavrayıp sıktı.

Beni şaşırtan, Doreen'in onun bu davranışının farkına varmamış gibi görünmesiydi. Beyaz elbisesinin içinde saçlarını açık sarıya boyatmış bir zenci kız kadar esmer, öylece oturmuş, çıtkırıldım bir tavırla içkisini yudumluyordu.

"Benim adım Elly Higginbottom," dedim. "Chicagoluyum." Sonra kendimi daha güvende hissettim. O gece söyleyeceğim ya da yapacağım herhangi bir şeyin benimle, gerçek adımla ve Boston'dan oluşumla ilgisi olmasını istemiyordum.

"Ne dersin Elly, biraz dans edelim mi?"

Portakal rengi süetten kalın tabanlı ayakkabıları, parlak tişörtü ve sarkık lacivert spor ceketi içinde bu rüküş cüceyle dans etme düşüncesi bana gülünç geliyordu. Hor gördüğüm bir şey varsa o da lacivert giyinmiş bir erkektir. Siyah ya da gri, hatta kahverengi bile olabilir. Ama lacivert beni güldürüyor.

"Havamda değilim," dedim soğukça, sırtımı ona çevirip sandalyemi Doreen'le Lenny'nin biraz daha yakınına çektim.

Onlarınsa artık birbirlerini yıllardır tanıyormuş gibi bir halleri vardı. Doreen bardağının dibindeki meyve parçalarını ince uzun bir gümüş kaşıkla toplayıp yiyor, kaşığı her ağzına götürüşünde de Lenny homurdanıyor, parmak şıklatıyor,

köpek taklidi yapıyor ya da kaşıktaki meyveleri kapmaya çalışıyordu. Doreen kıkır kıkır gülüyor, meyveleri kaşıklayıp duruyordu.

Sonunda votkanın tam bana göre bir içki olduğunu düşünmeye başlamıştım. Tadı bir şeye benzemiyordu ama bir kılıç yutucunun kılıcı gibi doğruca mideme saplanıyor, bana sanki Tanrısal bir güç veriyordu.

Frankie ayağa kalkarak, "Ben gitsem iyi olacak," dedi.

Bulunduğumuz yer öylesine loştu ki onu doğru dürüst göremiyordum ama ilk kez onun ne kadar tiz, budalaca bir sesi olduğunu fark ettim. Kimse ona aldırış etmedi.

"Hey Lenny, bana borçlusun. Hatırladın mı Lenny, bana borcun var, öyle değil mi?"

Bizim gibi yabancıların önünde Frankie'nin, Lenny'ye borcu olduğunu hatırlatması garip gelmişti doğrusu, yine de Frankie orada dikilmiş aynı şeyi tekrarlayıp duruyordu, ta ki Lenny elini cebine daldırıp koca bir tomar yeşil banknot çıkarıp bir tanesini ayırarak ona verene kadar. Sanırım on dolardı.

"Kes sesini ve defol."

Bir an için Lenny'nin bu sözü bana da söylediğini sandım ama hemen ardından Doreen'in sesini duydum: "Elly gelmezse ben de gelmem." Sahte adımı böyle çabucak benimsemesi övgüye değerdi doğrusu.

Lenny bana göz kırparak, "Aaa, Elly mutlaka gelir, değil mi Elly?" dedi.

"Elbette gelirim," dedim. Frankie gecenin içine karışıp gittiğine göre Doreen'in peşine takılsam fena olmayacaktı. Görebileceğim kadar çok şey görmek istiyordum.

Kritik durumlarda diğer insanları gözlemlemekten hoşlanırdım. Eğer karşıma bir trafik kazası, sokak kavgası ya da laboratuvar kavanozunda saklanan bir bebek çıkmışsa,

durup öylesine dikkatli bakardım ki gördüğümü bir daha asla unutmazdım.

Böylelikle, başka türlü hiçbir zaman öğrenemeyeceğim pek çok şey fark ettim, öğrendiklerim beni şaşırttığı ya da midemi bulandırdığı zaman bile hiç belli etmedim ve her şeyin her zaman böyle olduğunu biliyormuşum gibi davrandım.

2

Lenny'nin evi gibi bir yeri kaçıramazdım.

İçi tıpkı bir çiftlik evi gibi döşenmişti, tek farkı New York'un ortasındaki bir apartman dairesi olmasıydı. Söylediğine göre Lenny, evi genişletmek için birkaç duvarı yıktırmış, duvarları çam ağacından panellerle kaplatmış ve yine çam kaplama, at nalı biçiminde bir bar yaptırmıştı. Sanırım yerler de çam kaplamaydı.

Ayaklarımızın altında kocaman beyaz ayı postları seriliydi, mobilya olarak yalnızca Kızılderili kilimleriyle örtülü bir sürü alçak yatak vardı. Duvarlara tablolar yerine geyik ve bizon boynuzları, bir de doldurulmuş tavşan kafası asılmıştı. Lenny başparmağıyla minik gri ağızlı ve dimdik, uzun kulaklı tavşanı gösterdi.

"Las Vegas'ta üzerinden geçmiştim."

Odanın öbür tarafına yürüdü, kovboy çizmelerinin sesi silah sesi gibi yankı yapıyordu. "Akustik," dedi ve gittikçe küçülerek uzaklardaki bir kapıdan geçip gözden kayboldu.

Bir anda her taraftan gelen müzik odayı dolduruverdi. Sonra müzik kesildi, Lenny'nin sesi duyuldu: "Şimdi karşınızda liste başı popüler şarkılarla gece yarısı diskcokeyiniz Lenny Shepherd. Bu hafta trenin on numaralı vagonunda

bulunan, son zamanlarda kendinden çok söz ettiren sarı saçlı kızdan başkası değil... Eşsiz ve biricik *Ayçiçeği!*"

Kansas'ta doğdum, Kansas'ta büyüdüm.
Evlenirken de Kansas'ta olacak düğünüm...

"Müthiş!" dedi Doreen. "Müthiş bir adam değil mi?"

"Hiç kuşkun olmasın," dedim.

"Dinle Elly, bana bir iyilik yap." Artık benim gerçekten Elly olduğuma inanıyor gibiydi.

"Elbette," dedim.

"Buralardan ayrılma tamam mı? *Eğlenceli* şeyler yapmayı denerse benim hiç şansım olmaz. Kaslarını gördün mü?" Doreen kıkırdadı.

Lenny arka odadan çıkıvermişti. "Orada yirmi bin değerinde kayıt aletlerim var." Aylak adımlarla bara doğru yürüdü, üç bardak, bir gümüş buz kovası ve bir büyük sürahi çıkararak değişik şişelerden boşalttığı içkileri karıştırmaya başladı.

...bekleyeceğine söz veren o gerçek sevgiliyle,
O ay ışıklı ülkenin ayçiçeğiyle.

Lenny, bardakları dengelemeye çalışarak yanımıza geldi: "Müthiş, değil mi?" Bardakların dışında teri andıran iri damlalar oluşmuştu, Lenny onları bize uzatırken içlerindeki buzlar şıngırdıyordu. Müzik durduğunda Lenny'nin bir sonraki şarkıyı sunan sesini duyduk.

"İnsanın kendini konuşurken dinlemesi gibi şey yok," sonra gözleri benim üzerimde oyalanarak, "baksana, Frankie sıvışıp gittiğine göre sana biri gerek, arkadaşlardan birine telefon edeyim," dedi Lenny.

"Sorun değil," dedim. "Bunu yapmak zorunda değilsin." Açık konuşmak ve Frankie'den birkaç beden büyük birini ısmarlamak istemiyordum.

Lenny rahatlamıştı. "Aldırmıyorsan mesele yok. Doreen'in arkadaşına karşı kusur etmek istemem doğrusu." Doreen'e dönerek o kocaman, beyaz gülüşüyle tebessüm etti. "Öyle değil mi tatlım?"

Doreen'e elini uzattı ve tek söz söylemeden, bardakları ellerinde dans etmeye başladılar.

Yataklardan birinin üzerine bağdaş kurup oturdum ve bir zamanlar Cezayirli bir dansözü seyrederken gördüğüm işadamları gibi kayıtsız bir ifade takınmaya çalıştım, ama doldurulmuş tavşanın altındaki duvara yaslanır yaslanmaz, yatak, odanın ortasına doğru kaymaya başladı, ben de yerdeki ayı postunun üzerine oturup sırtımı yatağa yasladım.

İçkim fazla sulu ve tatsızdı. Aldığım her yudumda tadı biraz daha durgun suya benziyordu. Bardağın orta kısmının çevresinde minik sarı beneklerle süslenmiş pembe bir halka vardı. Halkanın iki santim aşağısına kadar içip biraz bekledim, bir yudum daha alacağım zaman içki yeniden halka hizasına yükselmişti.

Havada Lenny'nin sesi gürlüyordu: "*Neden, ah neden terk ettim Wyoming'i?*"

Şarkıların arasında bile dans etmeye devam ediyorlardı. Bütün kırmızı-beyaz kilimlerin ve ağaç kaplamaların arasında gittikçe küçülerek ufak, siyah bir noktaya çekiliyordum. Kendimi yerde bir delik gibi hissediyordum.

İki kişinin birbirine gitgide daha fazla kapılışını seyretmekte moral bozan bir şeyler vardı, özellikle odadaki tek fazla insansan.

Paris'i, kentten hızla uzaklaşan bir trenin yük vagonun-

dan seyretmeye benziyordu bu; hani kent her saniye biraz daha küçülür ama insan gerçekte kendisinin küçüldükçe küçüldüğünü, yalnızlaştıkça yalnızlaştığını, bütün o ışıklardan ve o coşkudan saatte bir milyon kilometre hızla uzaklaştığını hisseder ya, onun gibi bir şey işte.

Lenny'yle Doreen durup durup birbirlerine sarılıyor, öpüşüyor, sonra ayrılıp içkilerinden birer yudum alıyor, ardından yine kucaklaşıyorlardı. Bir ara ayı postunun üzerine uzanıp Doreen kendini otele dönmeye hazır hissedinceye kadar uyumayı düşündüm.

Birden Lenny, korkunç bir sesle kükredi. Doğruldum. Doreen dişleriyle Lenny'nin sol kulağına asılmıştı.

"Bırak beni orospu!"

Lenny eğildi ve Doreen onun omzuna doğru uçtu sanki, elinden kurtulan bardak uzun geniş bir yay çizerek gülünç bir tıngırtıyla ağaç kaplamaya çarptı. Lenny hâlâ kükrüyordu ve öyle hızlı dönüyordu ki Doreen'in yüzünü göremiyordum.

Bir insanın göz rengini anlamaya çalışırcasına olağan bir dikkatle baktım ve Lenny'nin omzunda, bacaklarını çırparak yüzüstü çığlık çığlığa dönerken Doreen'in göğüslerinin elbisesinden fırladığını, olgun kahverengi kavunlar gibi hafifçe sallandığını gördüm, sonunda ikisi de kahkahalarla gülmeye ve yavaşlamaya başladılar, daha fazla bir şey olmadan kendimi kapıdan dışarı attığımda Lenny, Doreen'in eteğinin üzerinden kalçasını ısırmaya çalışıyordu, iki elimle birden tırabzana tutunup kayarcasına aşağıya kadar inmeyi başardım.

Lenny'nin evinde klima olduğunu ancak sendeleyerek asfalta çıktığım zaman fark ettim. Kaldırımların gün boyu emmiş olduğu kızgın, boğucu hava, son bir hakaret gibi çarptı yüzüme. Nerede olduğum konusunda en ufak bir bilgim yoktu.

Bir an taksiye atlayıp partiye gitmeyi düşündüm ama sonra vazgeçtim, dans şimdiye kadar bitmiş olabilirdi, konfetiler, sigara izmaritleri, buruşuk kâğıt peçetelerle kaplı boş bir balo salonuyla karşılaşmak istemiyordu canım.

Dengemi bulabilmek için sol yanımdaki binaların duvarlarını parmağımla çizerek dikkatlice en yakın köşe başına yürüdüm. Caddenin adına baktım. Sonra çantamdan New York'un kent planını çıkardım. Otelimden tam kırk üç cadde uzakta ve beş cadde yukarıdaydım.

Yürümek beni hiçbir zaman telaşlandırmamıştır. Hemen doğru yöne dönüp yürümeye başladım, içimden caddeleri sayıyordum, otelin lobisine girdiğimde iyice ayılmıştım ve yalnızca ayaklarım hafifçe şişmişti, ama naylon çorap giymeye üşendiğime göre bu da benim kendi hatam sayılırdı.

Aydınlatılmış bölmesinde, anahtar halkaları ve suskun telefonlar arasında uyuklayan gece memuru dışında lobi bomboştu.

Sessizce asansöre girip katımın düğmesine bastım. Kapılar gürültüsüz bir akordeon gibi kapandı. Sonra kulaklarım uğuldadı ve karşımda, boyaları akmış gözleriyle yüzüme budalaca bakan Çinli bir kadın gördüm. Bu bendim elbette. Öylesine yıpranmış, buruşmuş bir halim vardı ki dehşete kapıldım.

Koridorda in cin top oynuyordu. Odama girdim. Duman doluydu. Bir an dumanın bir tür yargı gibi havada kendiliğinden oluştuğu duygusuna kapıldım ama sonra bunun Doreen'in sigarasının dumanı olduğunu hatırladım; havalandırmayı çalıştıran düğmeye bastım. Pencereler öyle yapılmıştı ki açıp dışarıya sarkmak olanaksızdı, nedense bu beni öfkelendirdi.

Pencerenin sol tarafında durup yanağımı tahta pervaza dayadım, oradan kentin merkezini görebiliyordum, Birleşmiş Milletler binası, Merih'ten gelme tuhaf, yeşil bir bal

peteği gibi, karanlığın içinde kurulmuş duruyordu. Arabaların beyaz ve kırmızı ışıklarını, yollardan geçip gidişlerini ve adlarını bilmediğim köprülere döndüklerini görebiliyordum.

Sessizlik bunaltıyordu beni. Sessizliğin sessizliği değildi bu. Benim kendi sessizliğimdi.

Çok iyi biliyordum ki otomobiller gürültü yapıyordu, otomobillerdeki ve yapıların aydınlık pencerelerinin gerisindeki insanlar gürültü yapıyordu, nehir gürültü yapıyordu ama ben hiçbir şey duyamıyordum. Kent ışıldayarak, göz kırparak, bir afiş gibi asılmış duruyordu penceremde, yine de bana hiçbir yararı dokunmadığına göre, orada olmasa da olurdu.

Yatağımın başucundaki porselen beyazı telefon beni bir şeylere bağlayabilirdi ama o da bir kurukafa kadar suskun, orada oturup duruyordu. Bana birazdan telefon edebileceklerin listesini yapabilmek için numaramı verdiğim insanları anımsamaya çalıştım, Ancak anımsayabildiğim tek şey, telefon numaramı Buddy Willard'ın annesine, BM'de simultane çevirmen olarak çalışan bir tanıdığına iletmesi için vermiş olduğumdu.

Küçük, kuru bir kahkaha attım.

Şu anda New York eyaletinin kuzeyinde bir yerlerde verem tedavisi gören Buddy ile evlenmemi isteyip duran Bayan Willard'ın beni tanıştıracağı çevirmenin nasıl bir tip olabileceğini kafamda çok iyi canlandırabiliyordum. Buddy'nin annesi, oğlu yalnız kalmasın diye o yaz sanatoryumda benim için bir garsonluk bile ayarlamıştı. O ve Buddy, benim neden New York'a gitmeyi yeğlediğimi bir türlü anlayamamışlardı.

Yazı masamın üstündeki ayna hafifçe çarpık ve aşırı parlak görünüyordu. İçindeki yüz, bir dişçinin cıva topundan yansıyor gibiydi. Çarşafların arasına sokulup uyumaya çalışmayı düşündüm ama bu düşünce de, kirli, karalanmış

bir mektubu yeni, temiz bir zarfa tıkıştırmak kadar tatsız geldi bana. Sıcak bir banyo yapmaya karar verdim.

Sıcak bir banyonun iyileştiremeyeceği pek çok şey olmalı ama bunların çoğu benim bilmediğim şeyler. Öleceğimi düşünecek kadar üzüldüğüm, uyuyamayacak kadar sinirli olduğum ya da âşık olduğum kimseyi bir hafta boyunca göremeyeceğimi bildiğim zamanlarda, zihnimin derinliklerine iner, iner ve sonra, "Gidip sıcak bir banyo yapacağım!" derim.

Banyoda düşüncelere dalarım. Suyun çok sıcak olması gerekir, insanın ayağını bile batırmaya dayanamayacağı kadar sıcak. Sonra yavaş yavaş, santim santim, su boğazıma gelinceye dek alçaltırım kendimi.

İçine uzandığım her küvetin tepesindeki tavanı hatırlarım. Tavanların dokusunu, çatlaklarını, renklerini, nem lekelerini ve aydınlatma düzenini hatırlarım. Küvetleri de hatırlarım: Ayaklı antika küvetler, tabut biçiminde modern küvetler, nilüferli ev içi havuzlarına bakan gösterişli, pembe mermer küvetler ve değişik boy ve biçimdeki muslukları ve çeşitli sabunlukları da hiç unutmam.

Asla sıcak bir banyoda olduğum zamanki kadar kendim olamam.

New York'un karmaşasından çok yukarılarda, bu kadınlar otelinin on yedinci katındaki küvette bir saate yakın uzandım ve saflığıma yeniden kavuştuğumu hissettim. Vaftize, kutsal sulara filan inancım yoktur ama sanırım dindar insanlar için kutsal su ne anlam taşıyorsa, benim için de sıcak bir banyo aynı anlamı taşıyor.

Kendi kendime, "Doreen eriyor," diyordum, "Lenny Shepherd eriyor, Frankie eriyor, New York eriyor, hepsi eriyip kayboluyor ve artık hiçbiri rahatsız etmiyor beni. Onları tanımıyorum, onları hiç tanımadım ve tertemizim ben. Bütün

o içkiler, gördüğüm o yapışkan öpüşler ve dönüş yolunda derime yerleşen kir, hepsi, hepsi tertemiz, dupduru bir şeylere dönüşüyor."

O duru, sıcak suyun içinde uzanıp yatarken tüm pisliklerden arındığımı hissediyordum, banyodan çıkıp da otelin kocaman, beyaz, yumuşacık havlularından birine sarındığım zaman kendimi yeni doğmuş bir bebek kadar temiz ve taze hissettim.

Kapıya vurulduğunda ne kadar zamandır uyumakta olduğumu kestiremedim. Önce aldırış etmedim, çünkü kapıya vuran kimse, "Elly, Elly, Elly, beni içeri al!" deyip duruyordu; bense Elly adında birini tanımıyordum. Derken bu ilk boğuk vuruşun yanı sıra başka türlü bir vuruş daha duyuldu – sertçe bir tak tak ve bir başka ses, çok daha gevrek bir ses, "Bayan Greenwood, arkadaşınız sizi görmek istiyor," dedi, o zaman gelenin Doreen olduğunu anladım.

Ayağa fırlayıp bir an karanlık odanın ortasında başım dönerken dengemi bulmaya çalıştım. Beni uyandırdığı için Doreen'e kızıyordum. Bu hüzünlü geceden elde edebileceğim tek şey iyi bir uykuydu ve beni uyandırıp onu da berbat etmişti işte. Uyuyormuş gibi yaparsam kapıya vurmaktan vazgeçip beni rahat bırakacaklarını düşündüm, bir süre bekledim ama gitmediler.

Birincisi ses, "Elly, Elly, Elly," diye mırıldanıyor, ikinci ses, "Bayan Greenwood, Bayan Greenwood, Bayan Greenwood," diye tıslıyordu, sanki bir değil de iki kişiliğim vardı.

Kapıyı açıp koridorun parlak ışığında gözlerimi kırpıştırdım. Geceyle gündüz arasına birdenbire kayan ve hiç bitmeyecek olan bir üçüncü zaman diliminde yaşadığımız duygusuna kapılmıştım.

Doreen kapının pervazına yığılırcasına yaslanmıştı. Ben dışarı çıkınca kollarımın arasına devrildi. Başı göğsüne düştüğü için yüzünü göremiyordum, gür sarı saçları esmer köklerinden bir halka gibi sallanıyordu.

Siyah üniforma giymiş bodur, tıknaz, bıyıklı kadını tanımıştım, bizim kattaki sıkışık bir odacıkta gündüz kıyafetlerini ve parti elbiselerini ütüleyen gece hizmetçisiydi bu. Doreen'i nereden tanıdığını, onu sessizce kendi odasına götüreceği yerde neden beni uyandırmasına yardımcı olduğunu anlayamamıştım doğrusu.

Doreen'in kollarımda birkaç sarhoş hıçkırığı dışında sessiz durduğunu gören kadın, tarihi Singer dikiş makinesiyle beyaz ütü tahtası olan odacığına doğru uzaklaşıp gitti. Arkasından koşup Doreen'le hiçbir ilgim olmadığını söylemek istedim, çünkü eski tip bir Avrupalı göçmen gibi çalışkan, disiplinli, erdemli bir hali vardı ve bana Avusturyalı büyükannemi hatırlatıyordu.

"Bırak yatayım, bırak yatayım," diye söyleniyordu Doreen. "Bırak yatayım, bırak yatayım."

Doreen'i eşikten içeri taşıyıp yatağıma yatırırsam bir daha ondan hiç kurtulamayacağımı hissettim.

Koluma bütün ağırlığıyla abanan bedeni bir yastık yığını gibi yumuşak ve sıcaktı, yüksek ökçeli ayakkabıları içindeki ayakları budalaca sürükleniyordu. Uzun bir koridor boyunca taşıyamayacağım kadar ağırdı.

Yapılacak tek şeyin onu halının üzerine bırakmak ve kapımı kilitleyip yatağıma dönmek olduğuna karar verdim. Doreen, uyandığında neler olup bittiğini hatırlamayacak, ben uyurken kapımın önünde sızmış olduğunu sanacak, kendi kendine kalkıp uslu uslu odasına dönecekti.

Doreen'i yavaşça koridorun yeşil halısının üzerine indir-

meye başladım, ama o hafif bir inilti koyverip kollarımdan öne doğru fırladı. Doreen'in ağzından fışkıran kahverengi kusmuk ayaklarımın dibinde geniş, pis bir birikinti halinde yayıldı.

Birden Doreen daha da ağırlaştı. Başı birikintinin üzerine düştü, sarı saçları bataklıklardaki ağaç kökleri gibi tutam tutam kusmuğa batmıştı, uyuduğunu anladım. Geri çekildim. Ben de yarı uykuda gibiydim.

O gece Doreen hakkında bir karar verdim. Onu gözleyecek, söylediklerini dinleyecektim ama onunla hiçbir yakın ilişkim olmayacaktı. İçten içe Betsy'ye ve onun masum arkadaşlarına sadık kalacaktım. Ben aslında Betsy'ye benziyordum.

Sessizce odama döndüm, kapıyı kapadım. Ama bir an düşündükten sonra kilitlemekten vazgeçtim. Kendimde bunu yapacak gücü bulamadım.

Ertesi sabah sıkıntılı, güneşsiz bir sıcakta uyandım; giyinip yüzüme soğuk su çarptım, biraz ruj sürdüm, yavaşça kapıyı açtım. Doreen'i hâlâ orada, kendi içimdeki kötülüğün çirkin, somut bir kanıtı gibi o kusmuk gölünün üzerine yığılmış olarak göreceğimi sanıyordum.

Koridorda kimse yoktu. Halı bir uçtan bir uca tertemiz ve yemyeşil uzanıyordu, yalnızca benim kapımın önünde, sanki kazara bir bardak su dökülüp de silinmiş gibi, hafif, biçimsiz, koyu bir leke vardı.

3

Ladies' Day ziyafet masasının üzerine, ortadan kesilip ayrılarak içlerine mayonezli yengeç eti doldurulmuş sarı yeşil avokadolarla yayvan tabaklarda az pişmiş rosto ve soğuk tavuk etleri sıralanmış ve aralarına tepeleme siyah havyarla

dolu kesme camdan kâseler yerleştirilmişti. O sabah otelin kafeteryasında kahvaltı edecek zaman bulamamış, ancak fazla kaynamış bir fincan acı kahveyi suratımı buruşturarak içebilmiştim. Açlıktan ölüyordum.

New York'a gelmeden önce hiç doğru dürüst bir lokantada yemek yememiştim. Buddy Willard gibi kimselerle gidip kızarmış patates, hamburger ve vanilyalı dondurma yediğim Howard Johnson'ın Yeri'ni saymıyorum elbette. Nedenini bilemiyorum ama yemek yemeyi her şeyden çok severim. Ne kadar yersem yiyeyim hiç kilo almam. Bir keresini saymazsak, kilom on yıldır hiç değişmemiştir.

En sevdiğim yemekler bol tereyağlı, peynirli ve ekşi kremalı yemeklerdir. New York'ta dergide çalışan arkadaşlarla ve birtakım ünlü konuklarla o kadar çok bedava yemek yeme fırsatımız oluyordu ki minicik bir bezelye garnitürünün bile elli-altmış sent olduğu, elle yazılmış kocaman yemek listelerini gözlerimle bir çırpıda tarayıp en ağır, en pahalı yemekleri sipariş etmeyi alışkanlık haline getirmiştim.

Sürekli şirket hesabından yediğimiz için hiçbir zaman vicdanım sızlamıyordu. Çok hızlı yemeye de özen gösteriyordum, böylelikle zayıflamaya çalıştıkları için yalnızca yeşil salata ve greyfurt suyu ısmarlayanları hiç bekletmemiş oluyordum. Zaten New York'ta karşılaştığım hemen herkes zayıflamaya çalışıyordu.

Tombul, dazlak organizatör, yakasına tutturulmuş mikrofona doğru ıslıklı sesiyle konuşuyordu: "Dergimiz çalışanlarının şu ana dek tanışma şansını elde ettikleri en güzel, en zeki hanımlar topluluğuna hoş geldiniz demek isterim. Bu ziyafet, *Ladies' Day* dergisi Yiyecek Deneme Mutfakları'nın sizlere göstermek istediği konukseverliğin yalnızca küçük bir örneğidir."

Zarif, kadınca bir alkış serpintisinden sonra hep birlikte keten örtülü, kocaman masanın çevresine oturduk.

Yemeğe dergideki kızlardan on bir tanesi ve başımızdaki editörlerin çoğu katılmıştı, bizden başka hijyenik beyaz önlükleri, düzgün saç fileleri ve şeftali rengi kusursuz fondötenleriyle *Ladies' Day* Yiyecek Deneme Mutfakları personeli de hazır bulunuyordu.

Bizden yalnızca on bir kişi vardı, çünkü Doreen gelmemişti. Onun yeri her nedense benim yanımda ayrılmış, sandalyesi boş kalmıştı. Oturacağı yeri belirten kartı onun için saklamıştım; içinde yüzünün görüneceği gümüş yuvarlağın çevresi bir papatya çelengiyle süslenmiş ve tepesine dantelsi bir yazıyla "Doreen" yazılmış bir cep aynasıydı bu.

Doreen, Lenny Shepherd'la birlikteydi o gün. Zaten artık boş zamanının çoğunu Lenny Shepherd'la geçiriyordu.

Ladies' Day, her ay değişik bir konuyla değişik yerlerde çekilmiş ve çift sayfaya basılmış renkli, cafcaflı yemek resimleriyle dolu bir kadın dergisiydi. Öğle yemeğinden önceki saatte bize uçsuz bucaksız, pırıl pırıl mutfakları gezdirmişlerdi, bu arada parlak ışıklar altında dondurmalı-elmalı pasta fotoğrafı çekmenin ne kadar güç olduğunu, dondurmanın kürdanlarla arkadan desteklendiğini ve durmadan eridiği için de ikide bir değiştirilmesi gerektiğini öğrenmiştik.

Bu mutfaklara yığılmış yiyeceklerin görünüşü başımı döndürmüştü. Evde de karnımız doymuyor değildi ama büyükannem, pişirdiği ucuz et yemeklerinin daha ilk lokmasını ağzımıza götürürken, "Umarım beğenirsiniz, şunun yarım kilosuna tam kırk bir sent verdim," deme alışkanlığına sahipti, ben de o zaman bir pazar günü rostosu yerine madeni paraları yiyormuşum duygusuna kapılırdım.

Sandalyelerimizin arkasında dikilip açılış konuşmasını

dinlerken başımı eğip havyar kâselerinin masadaki konumunu gizlice gözden geçirmiştim. Kâselerden biri benimle Doreen'in boş sandalyesi arasındaki stratejik bölgedeydi.

Karşımda oturan kızın, ortaya dağ gibi yığılmış meyveler yüzünden kâseye erişemeyeceğini hesapladım; kâseyi, tereyağı ve ekmek tabağımın yanında tutup önünü dirseğimle kesersem sağımda oturan Betsy de aşırı nazik olduğundan, havyarı kendisiyle paylaşmamı istemezdi herhalde. Hem zaten Betsy'nin yanında oturan kızın biraz sağına doğru bir kâse havyar daha vardı, Betsy dilerse ondan yiyebilirdi.

Büyükbabamla aramızda bir şaka vardı. Kendisi, oturduğumuz kasabanın yakınındaki bir kulübün lokantasında başgarsondu, pazartesi günleri çalışmadığı için her pazar büyükannem onu arabayla almaya giderdi. Erkek kardeşim ve ben de sırayla büyükannemle birlikte giderdik; büyükbabam, bize kulübün sürekli müşterisiymişiz gibi yemek servisi yapardı. Bana özel yemekler tattırmayı çok severdi ve daha dokuz yaşına gelmeden damak zevkim havyar ve ançüeze bayılacak kadar gelişmişti.

Aramızdaki şaka şuydu: Düğünümde büyükbabam yiyebileceğim kadar havyar bulacaktı. Bu bir şakaydı, çünkü benim evlenmeye hiç niyetim yoktu, ben evlensem bile bana yetecek havyar almaya büyükbabamın parası yetmezdi, tek çaresi kulübün mutfağını soyup bir bavula doldurmaktı!

Sürahilerin, porselen tabakların, çatal kaşıkların şıngırtıları arasında tabağımı tavuk eti dilimleriyle döşedim. Sonra, ekmeğin üzerine fıstık ezmesi sürermişçesine, tavuk dilimlerini kalın bir havyar tabakasıyla örttüm. Daha sonra da dilimleri birer birer alıp kenarlarından havyar fışkırmayacak biçimde parmaklarımla dürüp yemeye başladım.

Bir süre hangi kaşıkların kullanılacağı konusunda kaygı-

lara kapıldıktan sonra keşfetmiştim ki sofrada yanlış bir şeyi biraz küstahça ve doğru hareket ettiğinizi çok iyi biliyormuşçasına yaparsanız durumu kurtarırsınız; hiç kimse görgüsüz olduğunuzu ya da yetersiz eğitim gördüğünüzü düşünmez. Üstelik orijinal ve çok esprili bir insan olarak bile tanınırsınız.

Bu numarayı Jay Cee beni ünlü bir şairle öğle yemeğine götürdüğü gün öğrenmiştim. Yemek yediğimiz yer bütün erkeklerin koyu renk takımlar ve pırıl pırıl beyaz gömlekler giydikleri, fıskiyeler ve şamdanlarla dolu pahalı bir lokantaydı, bizim şairse yamrı yumru, korkunç, alacalı kahverengi bir tüvit ceket, gri pantolon ve kırmızı-beyaz damalı, açık yakalı bir jarse gömlekle gelmişti yemeğe.

Bu şair, doğayla sanatın karşıt şeyler olduğu konusunda benimle konuşurken, salatasını elleriyle yaprak yaprak yemişti. Gözlerimi, suları damlayan salata yapraklarını birbiri ardından salata tabağından şairin ağzına taşıyıp duran soluk beyaz, küt parmaklardan ayıramamıştım. Hiç kimse ne gülmüş ne de kabaca fısıldaşmıştı. Şair, salatayı elle yemeyi yapılacak tek doğal ve mantıklı şey haline getirivermişti.

Dergideki editörlerden ve *Ladies' Day* personelinden hiç kimse yakınımda oturmuyordu, Betsy de çok tatlı ve dostça davranıyordu, görünüşe bakılırsa havyar sevmiyordu bile, dolayısıyla benim de cesaretim giderek artıyordu. Bir tabak dolusu söğüş tavuk ve havyarı silip süpürdükten sonra bir ikincisini hazırladım. Ardından da avokado ve yengeç eti salatasına giriştim.

Avokado en sevdiğim meyvedir. Büyükbabam her pazar günü çantasının dibinde, altı kirli gömleğin ve pazar dergilerinin altına sakladığı bir avokado getirirdi bana. Bir tavada üzüm jölesini ve Fransız usulü sosu birlikte eritip avokadonun içini bu karışımla doldurarak yemesini de öğretmişti.

Canım o sosu çekiyordu şimdi. Onun yanında yengeç eti yavan kalıyordu.

Havyar konusunda kaygılanmama artık gerek kalmadığını hissettiğim zaman Betsy'ye, "Kürk defilesi nasıldı?" diye sordum. Bu arada tabakta kalan son birkaç tuzlu siyah havyarı da çorba kaşığımla sıyırıp kaşığı iyice yaladım.

"Harikaydı," diye gülümsedi Betsy. "Mink kuyruklarıyla altın bir zincirden oluşan ve her zaman kullanılabilen bir fular yapmayı gösterdiler bize. Zincirin gerçeğinden farksız bir taklidini Woolworth's mağazasından bir dolar doksan sekiz sente almak mümkün, Hilda hemen toptancı kürk depolarına koşup bir demet mink kuyruğunu büyük bir indirimle aldı, sonra da Woolworth's mağazasına uğradı; otobüsle dönerken de hepsini birbirine dikip iliştirdi, fuları yapıverdi."

Betsy'nin öbür yanında oturan Hilda'ya bir göz attım. Gerçekten de sallanan altın bir zincirle bir yanda tutturulmuş kürk kuyruklardan oluşmuş pahalı görünen bir eşarp takmıştı.

Hilda'yı hiçbir zaman anlayamamıştım. Bir seksen boyunda, iri, çekik, yeşil gözlü, kalın kırmızı dudaklıydı, yüzünde boş ve Slavlara özgü bir görünüm vardı. Şapka yapardı. Doreen, Betsy ve benim gibi, bazıları yalnızca sağlık ve güzellik üzerine olsa da dergide hep yazılar yazan yazar-çizer takımından farklıydı o, moda editörüne bağlıydı. Hilda'nın okuması var mıydı bilmiyorum ama çarpıcı şapkalar yapardı. New York'ta şapka yapmayı öğreten özel bir okula gitmişti; her gün işe gelirken hasır, kürk, kurdele ya da değişik tonlarda tülden kendi elleriyle yaptığı yeni bir şapka takardı o.

"İnanılmaz bir şey bu," dedim. "Gerçekten harika." Doreen'i özlüyordum. Şimdi burada olsa Doreen, Hilda'nın büyüleyici kürk parçası hakkında incelikli, iğneleyici bir söz mırıldanıp beni neşelendirirdi.

Kendimi çok mutsuz hissediyordum. Maskem daha o sabah Jay Cee tarafından düşürülmüştü, kendimle ilgili tüm o tedirgin edici kuşkuların gerçek olduğunu ve bu gerçeği artık daha fazla gizleyemeyeceğimi hissediyordum. On dokuz yıl boyunca iyi notların, ödüllerin ve çeşitli bursların peşinde koştuktan sonra, artık kendimi koyveriyor, yavaşlıyor ve düpedüz yarışı bırakıyordum.

Betsy, "Neden bizimle birlikte kürk defilesine gelmedin?" diye sordu. Bana öyle geldi ki aynı soruyu bir dakika önce de sormuştu ama ben onu dinlemediğim için yineliyordu şimdi. "Doreen'le dışarı mı çıktın?"

"Hayır," dedim. "Defileye gitmek istiyordum ama Jay Cee telefon edip beni büroya çağırdı." Defileye gitmek istediğim doğru değildi ama şimdi Jay Cee'nin davranışı beni gerçekten yaralayabilsin diye bunun doğru olduğuna kendimi inandırmaya çalışıyordum.

Betsy'ye nasıl o sabah yatağımda uzanmış yatarken kürk defilesine gitmeyi tasarladığımı anlattım. Ama erkenden Doreen'in odama uğrayıp beni ayartmaya çalıştığını söylemedim. "O ahmakça defileye gidip de ne yapacaksın?" demişti Doreen, "Lenny'yle ben Coney Adası'na gidiyoruz, neden bizimle gelmiyorsun? Lenny sana iyi birini bulabilir. Üstelik o öğle yemeği daveti ve öğleden sonraki film galasıyla bütün gün karambole gidecek, kimse yokluğumuzun farkına bile varmaz."

Bir an için gitmeyi istedim. Defile gerçekten de budalaca bir şey olmalıydı. Kürklere hiçbir zaman ilgi duymamıştım. Sonunda, canımın istediği kadar yatıp ardından da Central Park'a gitmeye ve günümü gölcüklerinde ördeklerin dolaştığı o çıplak parkta, bulabileceğim en uzun çimenlerin üzerinde uzanarak geçirmeye karar verdim.

Doreen'e defileye de yemeğe de film galasına da gitmeyeceğimi, Coney Adası'na da gitmeyip günümü yatakta geçireceğimi söyledim. Doreen gittikten sonra yapmam gereken şeyleri neden yapamadığımı düşündüm. Yorgun ve üzgün hissettim kendimi. Sonra, neden yapmamam gereken şeyleri de Doreen gibi yapamadığımı düşündüm ve kendimi daha da yorgun ve üzgün hissettim.

Saatin kaç olduğunu bilmiyordum ama koridorda kızların koşuşturmalarını, birbirlerine seslenmelerini ve kürk defilesi için hazırlanmalarını duymuştum, sonra koridor sessizleşmişti ve ben yatağımda, gözlerimi beyaz tavana dikmiş sırtüstü yatarken sessizlik büyüdü, büyüdü, bir an geldi ki kulak zarımın sessizlikten patlayacağını sandım. Sonra telefon çaldı.

Bir dakika boyunca telefona bakakaldım. Ahize kemik rengi beşiğinde hafifçe salladığına göre telefon gerçekten çalıyor olmalıydı. Telefon numaramı bir dansta ya da bir partide birisine verip sonradan unutmuş olabileceğimi düşündüm. Ahizeyi kaldırıp kısık, çekici bir sesle konuştum:

"Alo?"

"Ben Jay Cee," bir an bile beklemeden acımasızca yanıtlamıştı Jay Cee. "Bugün büroya gelmeyi planlıyor muydun diye soracaktım."

Çarşafların arasına gömüldüm. Jay Cee'nin neden büroya geleceğimi düşündüğünü anlayamıyordum. Yapacağımız işleri hatırlatmak için, bize program kartları vermişlerdi, birçok sabahı ve öğleden sonrayı bürodan uzakta, kentteki çeşitli sosyal olaylara katılarak geçiriyorduk. Kuşkusuz, bazı olaylara katılıp katılmamak bizim isteğimize bırakılmıştı.

Uzunca bir sessizlik oldu. Sonra uysal bir sesle, "Kürk defilesine gitmeyi düşünüyordum," dedim. Düşünmüyordum elbette, ama aklıma söyleyecek başka şey gelmemişti.

"Ona kürk defilesine gitmeyi düşündüğümü söyledim," dedim Betsy'ye. "Yine de büroya gelmemi istedi, hem benimle biraz konuşmak istiyormuş hem de yapılacak bazı işler varmış."

Betsy üzüntüme katılarak, "Vah vah," dedi. Yemek sonrası sunulan konyaklı dondurma ve beze tabağıma damlayan gözyaşlarımı görmüş olmalıydı, çünkü hiç dokunmadığı dondurma tabağını eliyle bana doğru itti ve ben kendiminkini bitirince dalgın dalgın onunkini yemeye başladım. Gözyaşlarımdan biraz utanmıştım; ne var ki yeterince gerçektiler. Jay Cee bana bazı korkunç şeyler söylemişti.

Saat on sularında silik bir gölge gibi büroya girdiğimde Jay Cee ayağa kalktı ve masasının çevresinden dolanarak gidip kapıyı kapattı. Ben daktilo masamın önündeki döner sandalyeye yüzüm ona dönük oturdum, o da tam karşıma, masasının gerisindeki döner sandalyeye oturdu, penceresindeki raflar dolusu saksı bitkisi, arkasından tropikal bir bahçe gibi fışkırıyordu.

"İşinle ilgilenmiyor musun Esther?"

"Elbette ilgileniyorum," dedim. "İşimle çok ilgileniyorum." Bu sözleri haykırmak geliyordu içimden, sanki o zaman daha inandırıcı olacaklardı, ama kendimi tuttum.

Hayatım boyunca okumak, yazmak, deli gibi çalışmaktan başka bir şey istemediğimi söyleyip durmuştum kendime. Gerçekten de öyle gibiydi, her şeyde yeterince başarılıydım ve hep en yüksek notları alıyordum, üniversiteye geldiğimde artık kimse beni durduramazdı.

Kasaba gazetesinin üniversite muhabirliğini, edebi bir derginin editörlüğünü, akademik ve sosyal suç ile cezalarla uğraşan disiplin kurulunun sekreterliğini yapıyordum –bu sonuncusu popüler bir görevdi– ve tanınmış bir kadın şair,

aynı zamanda fakültede profesördü, doğudaki en büyük üniversitelerde doktora yapmam için beni destekliyordu, burslar vaat ediliyordu, işte şimdi de entelektüel bir moda dergisinin en iyi editörünün yanında staj görüyordum ve yürümemekte direnen inatçı bir yük atı gibi duruyordum.

"Her şeyle ilgileniyorum." Sözcükler Jay Cee'nin masasına tahta paralar gibi boş bir tıngırtıyla döküldü.

Jay Cee biraz sabırsızca, "Buna sevindim," dedi. "Kollarını sıvarsan bu ay dergide çok şey öğrenebilirsin. Senden önce burada çalışan kız, moda gösterileriyle filan ilgilenmedi. Ve bu bürodan doğruca *Time* dergisine gitti."

"Aman Tanrım!" dedim aynı ölgün sesle. "Çok hızlıymış doğrusu!"

Jay Cee hafiften yumuşayarak, "Aslında senin okulda bir yılın daha var," dedi. "Okulu bitirince ne yapmayı düşünüyorsun?"

Her zaman aklımda iyi bir doktora bursu almak ya da Avrupa'da öğrenim yapma olanağı bulmak, sonra da bir profesör olup şiir kitapları yazmak ya da şiir kitapları yazıp bir çeşit editör olmak vardı. Genellikle bu planlar dilimin ucunda olurdu.

"Aslında pek bilemiyorum," dediğimi duydum. Bunu söylediğimi duyar duymaz da derin bir şokla sarsıldım, çünkü söylediğim anda bunun gerçek olduğunu fark etmiştim.

Doğruydu ve bunu anlamıştım, sanki evinizin çevresinde uzun zamandır dolanıp duran herhangi birinin, bir gün karşınıza çıkıp gerçek babanız olduğunu söylemesi gibi; bu adam size öylesine benziyordu ki gerçekten babanız olduğunu hissetmiş ve tüm yaşamınız boyunca babanız olduğunu sandığınız kişinin bir sahtekâr olduğunu anlamıştınız.

"Aslında pek bilemiyorum."

"Böyle hiçbir yere varamazsın." Jay Cee durakladı. "Hangi dilleri biliyorsun?"

"Şey, sanırım biraz Fransızca okuyabilirim, eskiden beri hep Almanca öğrenmeyi istedim." Aşağı yukarı beş yıldır herkese eskiden beri Almanca öğrenmek istediğimi söylüyordum.

Annem Amerika'da geçirdiği çocukluğunda Almanca konuşurmuş ve bu yüzden Birinci Dünya Savaşı sırasında okuldaki çocuklar onu taşa tutmuşlar. Dokuz yaşındayken yitirdiğim, Almanca konuşan babamsa Prusya'nın kara kalbindeki manik-depresif bir köyde doğmuştu. En küçük erkek kardeşim o zamanlar Berlin'deki bir Enternasyonel Yaşam Teşebbüsü'nde bulunduğundan Almancayı oranın yerlileri gibi konuşabiliyordu.

Ne zaman elime Almanca bir sözlük ya da kitap alsam, o kapkara, sıkışık, dikenli tellere benzeyen harfleri görür görmez aklımın bir istiridye gibi kapandığını söylememiştim.

"Her zaman yayıncılık işine gireceğimi düşünmüştüm." Eski, işini bilen satıcı ruh halime bürünmeye çalışmıştım. "Herhalde bir yayınevine başvuracağım."

Jay Cee acımasızca, "Fransızca ve Almancayı okuyabilmen gerekir," dedi, "belki başka birkaç dili de İspanyolca, İtalyanca – en iyisi, Rusça. Editör olma sevdasıyla her yıl haziran ayında yüzlerce kız New York'a gelir. O sıradan insanları aşmalısın, daha fazlasını verebilmelisin. Birkaç dil öğrensen çok iyi olur."

Jay Cee'ye üniversitedeki son yılımda dil öğrenmeye ayıracak vaktim olmadığını söylemeye cesaret edemedim. Onur programındaki öğrenciler için düzenlenen ve insana bağımsız düşünmeyi öğreten bir programa dahil olmuştum, bu program çerçevesinde Tolstoy'la Dostoyevski hakkında

bir ders ve üst düzeyde şiir kompozisyonunu konu alan bir seminer dışında tüm zamanımı James Joyce'un yapıtlarındaki karmaşık bir tema üzerine yazıp çizerek geçirecektim. *Finnegans Wake*'i okumaya bir türlü fırsat bulamadığım için, şimdilik temamı seçmemiştim ama profesörüm tezim konusunda pek heyecanlıydı ve ikizlerle ilgili imgeler hakkında yol gösterici bilgiler vermeye söz vermişti bana.

"Elimden geleni yapacağım," dedim Jay Cee'ye. "Belki şu hızlandırılmış temel Almanca derslerinden birini programıma sıkıştırabilirim." O anda bunu gerçekten yapabileceğimi düşünüyordum. Sınıf danışmanımı sıradışı şeyler yapmama izin vermesi için ikna edebiliyordum. O da bana ilginç bir deneymişim gibi bakıyordu.

Üniversitede fizik ve kimya zorunlu derslerdi. Daha önce bir botanik dersi almış ve çok başarılı olmuştum. Bütün yıl boyunca bir tek sınav sorusunu bile yanlış yanıtlamamış, bitkibilimci olup Afrika'daki yabani otları ya da Güney Amerika'daki yağmur ormanlarını inceleme hayaliyle oyalanmıştım, çünkü garip konularda, olağandışı şeyler üzerine çalışmak için büyük burslar kazanmak, İtalya'da sanat öğrenimi, İngiltere'de İngilizce öğrenimi yapmak için burs kazanmaktan çok daha kolaydır, bu konularda pek fazla rekabet yoktur.

Botanik dersi zevkliydi, çünkü yaprakları kesip mikroskop altında incelemeyi, eğreltiotunun üreme döngüsündeki tuhaf, yürek biçimli yaprağın ve ekmek mayasının diyagramlarını çizmeyi seviyordum, bunlar bana çok gerçekçi geliyordu.

Oysa fizik dersine ilk girdiğim gün ölümden beterdi.

Bay Manzi adında esmer, kısa boylu, peltek ve tiz sesli bir adam, üzerinde dar, lacivert bir takım ve elinde ufak tahta bir topla sınıfın önüne dikilmişti. Topu yüksek eğimli bir yüzeyin tepesinden aşağıya doğru bıraktı. Sonra ivme için *i*,

zaman için z harflerini kullanacağını söyledi ve bir anda tahtanın her tarafını harfler, sayılar ve eşit işaretleriyle doldurunca kafamın durduğunu hissettim.

Fizik kitabımı alıp yatakhaneye döndüm. Tuğla kırmızısı karton kapaklı, saman kâğıda basılmış –içinde hiç resim ve fotoğraf bulunmayan, yalnızca formüller ve şemalarla dolu dört yüz sayfa– kocaman bir kitaptı. Bu kitap üniversiteli kızlara fizik öğretmek için Bay Manzi tarafından yazılmıştı ve eğer bizim üzerimizde iyi sonuç alırsa yayımlatmaya çalışacaktı.

Neyse, ben o formülleri ezberledim, derslere devam ettim, eğik yüzeylerden yuvarlanan topları seyrettim, çalan zilleri dinledim ve dönem sonunda, kızların çoğu fizikten kalırken ben A alıp geçmiştim. Bir defasında dersin çok zor olduğundan yakınan bir grup kıza Bay Manzi'nin "Hayır söylediğiniz kadar zor olamaz, çünkü bir arkadaşınız tam not aldı," dediğini duydum. "Kim o? Söyleyin bize," dediler ama o kafasını sallayıp sustu ve bana suç ortağıymışım gibi küçük, tatlı bir gülücük gönderdi.

İşte bu olay bir sonraki dönemin kimyasından kurtulma fikrini uyandırdı kafamda. Fizikten tam not almış olabilirdim ama paniğe kapılmıştım. Fizik çalışırken çok bunalıyordum. Her şeyin harflere ve sayılara indirgenmesi beni çileden çıkarıyordu. Tahtada yaprak şekilleri, yaprakların soluduğu gözeneklerin büyütülmüş şemaları ve karoten, zantofil gibi büyüleyici sözcükler yerine, Bay Manzi'nin özel kırmızı tebeşiriyle yazılmış o çirkin, sıkışık, akrep gibi harflerden oluşan formülleri vardı hep.

Kimyanın daha da beter olacağını biliyordum, çünkü kimya laboratuvarında asılı duran doksan küsur elementlik kocaman tabloda altın, gümüş, kobalt ve alüminyum gibi hiçbir kusuru olmayan sözcüklerin, yanlarında sayılar bulunan

çirkin kısaltmalara dönüştürüldüğünü görmüştüm. Beynimi bu tür saçmalıklarla biraz daha zorlarsam çıldırabilirdim. Başarısız olacağım kesindi. Yılın ilkyarısında ancak korkunç bir irade gücüyle sürükleyebilmiştim kendimi.

Böylece kurnazca bir planla sınıf danışmanıma gittim.

Planım şuydu: Shakespeare üzerine bir ders alabilmek için bu zamana ihtiyacım vardı, ne de olsa asıl konum İngiliz edebiyatıydı. O da ben de gayet iyi biliyorduk ki kimyadan da yine tam not alacaktım, öyleyse sınavlara girmeme ne gerek vardı, derslere yalnızca dinleyici olarak girip verileni alsam ve notları, sınavları bir tarafa bıraksam olmaz mıydı? Onur programındaki kişiler arasında yalnızca küçük bir sorundu bu, içerik daima biçimden daha fazla anlam taşıyordu ve hep tam not alacağınızı bildikten sonra notlar da biraz anlamını yitirmiyor muydu zaten? Planımı güçlendiren bir başka neden de benden sonraki sınıflar için ikinci yılda zorunlu fen derslerinin kaldırılmış olmasıydı, bizim sınıf eski sistemin işkencesini çeken son sınıftı.

Bay Manzi de planımı yürekten destekliyordu. Sanırım derslerinden çok zevk alışım ve onları iyi not almak gibi çıkarcı bir nedenle değil de yalnızca kimyanın eşsiz çekiciliği için izlemek isteyişim gururunu okşamıştı. Shakespeare dersini aldıktan sonra bile kimya derslerini dinleyici olarak izlemeyi önermekle akıllılık etmiştim doğrusu. Yapmam gerekmeyen bir şeyi yapmakla kimyadan kesinlikle vazgeçemediğimi kanıtlamış oluyordum.

Kuşkusuz önceden o tam notu almış olmasam bu plan asla başarılı olmazdı. Ve sınıf danışmanım aslında nasıl bir korku ve moral bozukluğu içinde olduğumu, hatta doktordan sağlığımın kimya çalışmaya uygun olmadığı, formüllerin başımı döndürdüğü vb. nedenlerle rapor almak gibi canhıraş çareler

üzerinde ciddi ciddi düşündüğümü bilseydi eminim ki lafımı bir dakika bile dinlemeyecek ve her şeye rağmen beni o derse sokacaktı.

Fakülte kurulu dilekçeme olumlu yanıt verdi; sonraları sınıf danışmanım, dilekçemin birçok profesörü duygulandırdığını söyledi bana. Davranışımı entelektüel olgunlaşmada gerçek bir aşama olarak yorumlamışlardı.

O yılın geri kalan kısmını düşündükçe gülmekten kendimi alamıyordum. Bütün dönem haftada beş kez kimya dersine girdim ve bir tanesini bile kaçırmadım. Bay Manzi o kocaman, köhne amfinin dibinde dikilip bir deney tüpünün içindekileri bir başka deney tüpüne boşaltarak mavi alevler, kızıl parıltılar ve sarı bulutlar yaratırken ben onun yalnızca uzaklarda vızıldayan bir sivrisinek olduğunu düşünerek sesini kulaklarımdan siliyor ve arkama yaslanıp parlak ışıkları, renkli alevleri zevkle seyrederken sayfalar dolusu *villanelle*[1] şiirler ve soneler yazıyordum.

Bay Manzi ara sıra bana bakıp yazmakta olduğumu görüyor ve takdir dolu, küçük, tatlı bir gülücük yolluyordu yukarıya. Herhalde bütün o formülleri öbür kızlar gibi sınav zamanı için değil de anlattıkları beni çok büyülediği için kendimi tutamayıp yazdığımı sanıyordu.

4

Kimya dersini başarıyla savuşturuşumun öyküsü neden orada, Jay Cee'nin odasında otururken aklıma geldi, bilemiyorum.

1 Villanelle: Beş üçlü ve bir dörtlüden oluşan on dokuz dizelik bir şiir türü. (ç.n.)

Kadının benimle konuştuğu süre boyunca başının arkasında, bir sihirbazın şapkasından çıkmış gibi havada duran Bay Manzi'yi görüyordum, elinde de küçük tahta topu ve Paskalya tatilinden önceki gün çürük yumurta kokan kocaman sarı bir bulut çıkarıp bütün kızları ve kendisini güldüren deney tüpü vardı.

Bay Manzi için üzülüyordum. İçimden önünde diz çöküp böylesine aşağılık bir yalancı olduğum için özür dilemek geliyordu.

Jay Cee bana bir yığın öykü denemesi verdi ve benimle çok daha yumuşak bir biçimde konuştu. Sabahın geri kalan kısmını öyküleri okuyup düşündüklerimi pembe renkli iç yazışma kâğıtlarına yazarak ve ertesi gün Betsy tarafından okunmak üzere Betsy'nin editörünün ofisine göndererek geçirdim. Jay Cee ara sıra pratik bilgiler vermek ya da bir dedikoduyu aktarmak için çalışmamı kesiyordu.

Jay Cee o gün öğle yemeğini biri kadın biri erkek, iki ünlü yazarla yiyecekti. Erkek olanı o sıralarda altı kısa öyküsünü *New Yorker* dergisine, altı tanesini de Jay Cee'ye satmıştı. Bu beni şaşırtmıştı, çünkü dergilerin öyküleri altılı paketler halinde aldığını bilmiyordum, hele altı tane öykünün getirebileceği para miktarını düşününce aklım duruyordu. Jay Cee bu yemekte çok dikkatli olması gerektiğini söylüyordu, çünkü kadın yazar da öyküler yazıyormuş ama şimdiye dek *New Yorker*'da hiçbir öyküsü çıkmadığı gibi Jay Cee de ondan beş yılda ancak bir tane öykü almış. Jay Cee'nin daha ünlü olan erkek yazarı pohpohlarken daha az ünlü olan kadın yazarı da incitmemeye özen göstermesi gerekiyordu.

Jay Cee'nin Fransız işi duvar saatindeki melekler kanatlarını aşağı yukarı oynatıp minik altın borazanlarını dudaklarına götürerek birbiri ardına on iki nota çaldıklarında Jay Cee

bana o günlük yeterince iş yapmış olduğumu, şimdi *Ladies' Day*'in defile ve ziyafetine, ardından da film galasına gidebileceğimi ve ertesi gün beni erkenden, karşısında taptaze görmek istediğini söyledi.

Sonra leylak rengi bluzunun üzerine tayyörünün ceketini giydi, başına yapma leylaklardan oluşan bir şapka tutturdu, burnunu biraz pudraladı ve kalın camlı gözlüğünü düzeltti. Müthiş çirkin ama son derece akıllı görünüyordu. Odadan çıkarken leylak rengi eldivenli eliyle omzumu okşadı.

"Bu hain kentin seni üzmesine izin verme."

Birkaç dakika dönen sandalyemde sakince oturup Jay Cee'yi düşündüm. Kendimi, sekreterimin her sabah sulamak zorunda olduğu kauçuk bitkileri ve Afrika menekşeleriyle dolu bir odada ünlü editör Ee Gee olarak hayal etmeye çalıştım. Jay Cee gibi bir annem olmasını diledim. O zaman ne yapmam gerektiğini bilebilirdim.

Kendi annemden pek hayır yoktu. Babam öldüğünden beri bizi geçindirmek için steno ve daktilo dersleri veriyor ve gizliden gizliye hem işinden hem de sigorta satıcılarına güvenmediği için beş kuruş para bırakmadan ölüp giden babamdan nefret ediyordu. Üniversiteden sonra steno öğrenmem için ısrar edip duruyordu, böylelikle okul diplomamın yanı sıra bir de pratik beceri kazanmış olacaktım. "Havariler bile çadır kurardı," derdi annem. "Onlar da yaşamak zorundaydılar. Tıpkı bizim gibi."

Bir *Ladies' Day* garsonunun önümdeki iki boş dondurma tabağının yerine koyduğu tastaki ılık suya parmaklarımı batırdım. Sonra hâlâ oldukça temiz olan keten peçetemle onları tek tek, özenle kuruladım. Ardından keten peçeteyi katlayıp dudaklarımın arasına yerleştirdim ve dudaklarımı peçetenin tam üstüne bastırdım. Peçeteyi tekrar masanın üzerine

bıraktığımda tam orta yerinde silik pembe bir dudak şekli, minik bir yürek gibi açılmış duruyordu.

Ne kadar yol kat ettiğimi düşündüm.

Parmak tasını ilk kez bana burs veren kadının evinde görmüştüm. Burslarla uğraşan ofisteki ufak tefek çilli kadın, bursu veren kişi hayattaysa mektup yazıp teşekkür etmenin okulun bir geleneği olduğunu söylemişti.

Bana burs veren kişi, benim gittiğim okula bin dokuz yüzlerin başlarında gitmiş olan Philomena Guinea adında varlıklı bir romancıydı, ilk romanından Bette Davis'in rol aldığı bir sessiz film ve hâlâ devam etmekte olan bir radyo dizisi yapılmıştı, kadının hayatta olduğunu, büyükbabamın çalıştığı kulübe yakın büyük bir malikânede yaşadığını öğrendik.

Bu durumda Philomena Guinea'ya okulun kırmızı antetli gri kâğıtlarına kömür karası mürekkeple uzun bir mektup yazdım. Mektubumda, sonbaharda bisikletle tepeleri dolaşırken gördüğüm yaprakların güzelliğini, evde yaşayıp her gün otobüsle bir kent üniversitesine gidip gelmek yerine böyle kampüste yaşamanın nasıl olağanüstü bir şey olduğunu, ilim kapılarının önümde nasıl açıldığını ve belki bir gün benim de onun gibi harika kitaplar yazabileceğimi anlattım.

Kasaba kitaplığında Philomena Guinea'nın bir kitabını okumuştum –nedense üniversitenin kitaplığında hiçbir kitabı yoktu– ve kitap baştan sona uzun, gerilim yaratan sorularla doluydu: "Acaba Evelyn, Gladys'in Roger'ı eskiden tanıdığını fark edecek mi, diye heyecanla düşündü Hector" ya da "Uzak bir çiftlikte Bayan Rollmop'la gizli bir hayat süren kızım Elsie'nin varlığını öğrenince Donald benimle nasıl evlenebilir ki, diye sordu Griselda ay ışığında, suskun yastığına." Bu kitaplar, sonradan bana okulda çok başarısız olduğunu söyleyen Philomena Guinea'ya milyonlarca dolar kazandırmıştı.

Bayan Guinea mektubumu yanıtladı ve beni evinde öğlen yemeğine çağırdı. İşte parmak tasını ilk kez orada gördüm.

Suyun üzerinde birkaç kiraz çiçeği yüzüyordu ve ben onu yemekten sonra içilen bir tür berrak Japon çorbası sanarak küçük, gevrek çiçeklerine varıncaya kadar hepsini yedim. Bayan Guinea o zaman hiçbir şey söylememişti, ne yapmış olduğumu ancak çok sonra, okuldan tanıdığım bir sosyete kızına o yemekten söz ettiğim zaman anlamıştım.

İçerisi hava güneşliymişçesine aydınlatılmış *Ladies' Day* binasından çıktığımızda gri caddelerde buharlaşan bir yağmurla karşılaştık. Bu insanı tertemiz yıkayan güzel bir yağmur değil, Brezilya'da yağdığını tahmin ettiğim türden bir yağmurdu. Gökten fincan tabağı büyüklüğünde damlalar düşüyor, kızgın kaldırımlara bir ıslıkla çarpıyor, parıldayan kararmış betondan buharlar çıkmasına neden oluyordu.

Öğleden sonrayı Central Park'ta tek başıma geçirme konusundaki içimdeki umut, *Ladies' Day* binasının camdan bir yumurta çırpacağı biçimindeki döner kapılarından çıkınca uçup gitti. Kendimi ılık yağmurda önce dışarıya, sonra da Betsy, Hilda ve kocasıyla üç çocuğunu New Jersey, Teaneck'te bırakıp gelmiş olan kızıl saçlı, ufak tefek ve ciddi Emily Ann Offenbach'la birlikte bir taksinin loş ve sarsıntılı oyuğunun içine savrulmuş buldum.

Film berbattı. Oyuncular, June Allyson'a benzeyen ama başka biri olan hoş, sarışın bir kızla, Elizabeth Taylor'a benzeyen ama yine başka biri olan siyah saçlı, şuh bir kız ve iriyarı, geniş omuzlu Rick ve Gil gibi adları olan iki mankafaydı.

Film renkliydi, futbolla karışık bir aşk hikâyesiydi.

Renkli filmlerden nefret ederim. Renkli bir filmdeki oyuncular, her yeni sahnede parlak renkli bir kostüm giymek

zorunda kalmış, bir sürü yemyeşil ağacın ya da sapsarı buğday başaklarının ortasında veya uçsuz bucaksız masmavi bir denizin kıyısında askılık gibi görünürler.

Olayın büyük bir kısmı futbol stadlarında geçiyordu, kızlar ya şık giysiler içinde, yakalarında lahana büyüklüğünde turuncu çiçeklerle tribünlerden el sallayıp oyuncuları coşturuyor ya da bir balo salonunda *Rüzgâr Gibi Geçti*'den fırlamış tuvaletler içinde kavalyeleriyle pistte dolanıyor ve sonra da makyaj odasına gidip birbirlerine hakaretler yağdırıyorlardı.

Sonunda iyi kızın, iyi futbolcuyla evleneceğini, seksi kızınsa kimseyle birlikte olamayacağını, çünkü Gil adındaki adamın baştan beri bir eş değil yalnızca bir metres istediğini, şimdi de tek kişilik bir biletle Avrupa'ya gitmek üzere olduğunu anlayabildim.

İşte aşağı yukarı bu sıralarda bir gariplik hissetmeye başladım. Hepsi önlerinde aynı gümüşsü pırıltı, arkalarında aynı siyah gölgeyle kendini filme kaptırmış küçük kafalardan oluşan sıralara baktım, öyle ya da böyle bir sürü şapşalı andırıyorlardı.

Kusmak üzere olduğumu hissediyordum. Midemi bulandıranın bu berbat film mi yoksa yediğim o bir yığın havyar mı olduğunu kestiremiyordum.

Yarı karanlıkta Betsy'ye, "Ben otele dönüyorum," diye fısıldadım.

Betsy olağanüstü bir dikkatle perdeye dikmişti gözlerini. Dudaklarını hemen hiç kımıldatmadan, "Kendini iyi hissetmiyor musun?" diye fısıldadı.

"Hayır," dedim. "Çok kötüyüm."

"Ben de öyle, seninle geliyorum."

Yerlerimizden kalkıp sıra boyunca pardon, pardon, pardon diyerek ilerledik, insanlar homurdanarak, mırıldanarak bize

yol açmak için yağmur çizmelerini ve şemsiyelerini sağa sola çekiyorlardı, basabildiğim kadar çok ayağa bastım, çünkü önümde bir balon gibi hızla büyüyüp önümü görmemi engelleyen korkunç kusma isteğini ancak böyle unutabiliyordum.

Caddeye çıktığımızda ılık bir yağmurun son damlaları düşüyordu.

Betsy perişan haldeydi. Yanaklarının canlılığı uçup gitmişti, karşımda sallanan kanı çekilmiş yüzü, yeşil bir renk almıştı ve sürekli terliyordu. Taksi isteyip istemediğimize karar vermeye çalışırken kendimizi yol kenarında hazır bekleyen sarı taksilerden birine attık, daha otele varmadan ben bir kez kusmuştum, Betsy de iki kez.

Taksinin şoförü virajları öyle hızlı alıyordu ki arka koltukta ikimiz birden bir o yana bir bu yana savruluyorduk. Birimizin midesi bulandığında yere bir şey düşürmüş de onu alacakmış gibi sessizce eğiliyor, diğeri de bir şarkı mırıldanarak pencereden dışarıyı seyreder gibi yapıyordu.

Yine de şoför ne yaptığımızı anlamışa benziyordu.

Kırmızıya dönen bir ışıkta durmayıp geçerken, "Hey," diye terslendi, "bunu benim arabamda yapamazsınız, inin de ne yapıyorsanız caddede yapın."

Ama biz hiç ses çıkarmadık. Şoför de otele varmak üzere olduğumuzu anlamıştı ki ana giriş kapısının önünde park etmeden bizi arabadan indirmedi.

Ücreti doğru dürüst hesaplayacak kadar beklemeye cesaret edemedik. Şoförün eline bir avuç madeni para bırakıp yerdeki pisliği örtmek için birkaç kâğıt mendil serdikten sonra lobiden koşarak geçip boş asansöre bindik. Şansımıza, günün sakin bir saatiydi. Betsy'ye asansörde yine bulantı geldi ve ben onun başını tuttum, sonra bana bulantı geldi ve o benim başımı tuttu.

Esaslı bir kusmadan sonra insan kendini genellikle daha iyi hisseder. Biz de kucaklaşıp vedalaştık ve gidip uzanmak için koridorun ters uçlarındaki odalarımıza doğru yürüdük. Birlikte kusmak kadar insanları birbirine yakınlaştıran bir şey yoktur.

Ama kapıyı kapayıp, elbiselerimi çıkarıp, sürüklenerek yatağa uzandığım anda kendimi daha kötü hissetmeye başladım, daha önce hissetmediğim kadar kötü. Hemen tuvalete gitmem gerekiyordu. Mavi çiçekli beyaz sabahlığımla yataktan debelenerek kalkıp sallanarak tuvalete ulaştım.

Betsy benden önce gelmişti. Kapının ardından iniltilerini duyabiliyordum, bu yüzden telaşla köşeyi dönüp öbür kanattaki tuvalete koştum. Öyle uzaktı ki, yolda öleceğimi sandım.

Tuvalete oturup başımı lavaboya sarkıttım, yediğim yemekle birlikte bağırsaklarımın da bedenimden ayrıldığını zannettim. Bulantı içimde dalgalar halinde kabarıyordu. Her dalgadan sonra bir süre ıslak bir yaprak gibi güçsüz ve tepeden tırnağa titreyerek kalıyor, sonra içimde yeni bir dalganın kabardığını hissediyordum, bir yandan da ayaklarımın altındaki, başımın üstündeki ve dört yanımı saran, işkence odasını andıran parlak, beyaz fayanslar üzerime kapanıyor ve beni boğuyordu.

Ne kadar öyle kaldığımı bilmiyorum. Dışarıdan geçenlerin çamaşır yıkadığımı sanmaları için soğuk suyu gürültüyle akıtıyordum, kendimi yeterince güvende hissedince yere uzanıp kımıldamadan yattım.

Artık yaz gibi değildi. Kış soğuğunun kemiklerime işlediğini, dişlerimin takırdadığını hissedebiliyor, gelirken yanımda sürüklediğim büyük, beyaz otel havlusu başımın altında bir kar yığını gibi gözüküyordu.

* * *

Bir tuvalet kapısını yumruklayan birinin korkunç kaba biri olduğunu düşünürdüm. Kapıya vuran her kimse, benim yaptığım gibi diğer tarafa gidip başka bir tuvalet bulabilir ve beni rahat bırakabilirdi. Oysa kapıdaki, ısrarla vurmaya devam ediyor ve kapıyı açmam için neredeyse yalvarıyordu ve bu ses tanıdık geliyordu. Sanırım Emily Ann Offenbach'tı.

İşte ancak o zaman, "Bir dakika," diyebildim. Sözcükler ağzıma pekmez gibi yapışmıştı.

Kendimi toparlayıp yavaşça kalktım, sifonu onuncu kez çektim ve lavaboyu temizleyip havluyu kusmuk lekeleri açık seçik görünmeyecek biçimde katladım, kapının kilidini açıp koridora çıktım.

Emily Ann'le ya da bir başkasıyla göz göze gelmenin son derece tehlikeli olacağını biliyordum, donuklaşan gözlerimi koridorun öbür ucundaki pencereye dikip bir ayağımı ötekinin önüne koydum.

Gördüğüm sonraki şey birinin ayakkabısıydı.

Kırış kırış siyah deriden sağlam ve oldukça eski bir ayakkabıydı bu, ön kısmında küçük hava deliklerinden oluşan deseni ve donuk bir cilası vardı, ayakkabının burnu bana dönüktü. Sağ yanağımı acıtan yeşil, sert bir yüzeyin üzerinde duruyor gibiydi.

Hiç kımıldamadan, ne yapabileceğim konusunda bana bir fikir verecek bir ipucu bekledim. Ayakkabının biraz solunda beyaz zemin üzerinde başıboş mavi çiçekler gözüme çarptı ve ağlayasım geldi. Baktığım şey kendi sabahlığımın koluydu ve ucunda sol elim cansız bir balık gibi uzanmış duruyordu.

"Kendine geldi artık."

Ses, başımın üstünden gelmişti, oldukça sakin ve mantıklıydı. Bir an için bu bana garip gelmedi ama sonra birden

kafama dank etti. Bu bir erkek sesiydi ve kaldığımız otele günün hiçbir saatinde, hiçbir erkek giremezdi.

"Daha kaç kişi var?" diye devam etti ses.

İlgiyle dinliyordum. Yer inanılmaz derecede güvenli gelmişti. Zaten düştüğüm ve daha fazla düşemeyeceğimi bildiğim için rahattım.

Bir kadın sesi, "On bir sanırım," diye yanıtladı. Kadın siyah ayakkabının sahibi olmalıydı. "Sanırım on bir ama bir kişi eksik olduğuna göre geriye on kalıyor."

"İyi öyleyse, sen bunu yatır, ben de ötekilere bakayım."

Sağ kulağımda giderek azalan tok ayak sesleri duydum. Sonra uzaklarda bir kapı açıldı, sesler ve iniltiler duyuldu, kapı yine kapandı.

İki el koltuk altlarıma kaydı ve kadının sesi, "Haydi güzelim, çok az kaldı," dedi, yarı yarıya kaldırıldığımı hissettim, kapılar birer birer yavaşça geçiyordu yanımızdan, sonunda açık bir kapıya ulaşıp içeri girdik.

Yatağımın üzerindeki örtü açılmıştı, kadın yatmama yardım edip beni çeneme kadar örttü ve yatağın yanındaki koltukta tombul, pembe eliyle yelpazelenerek bir dakika kadar dinlendi. Altın çerçeveli gözlüğü ve beyaz bir hastabakıcı kepi vardı.

Zayıf bir sesle, "Siz kimsiniz?" diye sordum.

"Ben otelin hemşiresiyim."

"Neyim var benim?"

"Zehirlenme," dedi kısaca. "Hepiniz zehirlenmişsiniz. Hiç böyle bir şey görmemiştim. Orada bir hasta, şurada bir hasta, siz genç hanımlar midelerinizi neyle doldurdunuz böyle?"

"Herkes mi hasta?" diye umutla sordum.

"Hepsi birden," diye zevkle onayladı. "Hepsi de bebek gibi annelerini istiyor."

Oda çevremde büyük bir yumuşaklıkla dönüyordu, sanki

sandalyeler, masalar ve duvarlar bu ani zayıflığıma acıyarak ağırlıklarını gizliyorlardı.

Hemşire kapıdan, "Doktor sana bir iğne yaptı," dedi. "Şimdi uyursun."

Ve kapı boş bir kâğıt gibi onu örttü, sonra daha büyük bir kâğıt kapıyı örttü ve ben ona doğru kayarken gülümseyerek uyuyakaldım.

Yastığımın yanında elinde beyaz kâseyle biri duruyordu.

"İç şunu," dedi.

Kafamı salladım. Yastık bir saman yığını gibi çatırdadı.

"Bunu içersen kendini daha iyi hissedeceksin."

Kalın, beyaz porselen kâse burnumun altına doğru alçaldı. Şafak vakti de akşam vakti de olabilecek solgun ışıkta kehribar renkli berrak sıvıyı inceledim. Üzerinde tereyağı parçaları yüzüyordu, hafif bir tavuk kokusu burun deliklerime ulaştı.

Gözlerim bir an kâseden, arkasındaki eteğe kaydı. "Betsy," dedim.

"Ne Betsy'si, benim."

O zaman gözlerimi kaldırdım ve ışığı kararan pencerenin önünde duran Doreen'i gördüm, arkadan vuran ışıkta sarı saçlarının uçları altın bir hale gibiydi. Yüzü gölgede kaldığı için ifadesini tam kestiremiyordum ama parmaklarının ucundan bana doğru deneyimli bir sevecenliğin aktığını hissettim. Betsy ya da annem ya da eter kokulu bir hastabakıcı da olabilirdi.

Başımı eğip çorbadan bir yudum aldım. Ağzımın içi kumlu gibiydi. Bir yudum, bir yudum daha aldım ve sonunda kâse tamamen boşaldı.

Kendimi arınmış, kutsanmış ve yeni bir hayata başlamaya hazır hissettim.

Doreen kâseyi pencerenin kenarına koyup kendini koltuğa bıraktı. Sigara yakmaya davranmayışı dikkatimi çekti, çok şaşırtıcıydı çünkü Doreen sigaraları zincirleme içerdi.

"Az kalsın ölüyordun," dedi sonunda.

"Sanırım havyarın yüzünden."

"Ne havyarı! Yengeç etiymiş. Test falan yapmışlar, zehir doluymuş."

Ladies' Day'in sonsuzluğa uzanan beyaz mutfakları canlandı gözümde. Avokadoların teker teker yengeç eti ve mayonezle doldurulup parlak ışıklar altında resimlerinin çekildiğini görür gibi oldum. Pembe benekli narin kıskaç etlerinin, üzerlerini örten mayonez yorganının arasından baştan çıkarırcasına uzandıklarını ve hepsine beşik olmuş timsah yeşili kenarlı sarı avokado kâseleri görüyordum sanki.

Zehir.

"İncelemeyi kim yaptı?" Doktor birinin midesini yıkadıktan sonra bulduklarını otel laboratuvarında incelemiş olabilirdi.

"*Ladies' Day*'deki kuşbeyinliler. Hepiniz kıvrım kıvrım kıvranmaya başlayınca birisi büroya telefon etti, bürodan da *Ladies' Day*'i aradılar ve büyük ziyafetten arta kalan her şeyi incelettiler. Ha!"

Ben de tekrarladım, "Ha!" Doreen'i yeniden bulmak güzeldi.

"Hediye göndermişler," diye ekledi. "Koridorda kocaman bir kutu var."

"Nasıl bu kadar çabuk ulaştırabilmişler?"

"Özel teslimat, ne sandın? Hepinizin sağda solda *Ladies' Day*'de zehirlendiğinizi anlatmanız pek hoşlarına gitmez herhalde. Şöyle akıllı bir hukukçu bulsanız kazandıkları her kuruş için tazminat davası açabilirsiniz."

"Ne göndermişler?" İyi bir şeyse olup bitenlere aldırmayacağımı hissetmeye başlamıştım çünkü sonuçta kendimi çok saf ve temiz hissediyordum.

"Daha kimse kutuyu açamadı ki, hepsi ölü gibi yatıyor. Ayakta kalan tek kişi ben olduğum için çorba dağıtımını ben üstlendim, ilk önce de seninkini getirdim."

"Haydi hediyenin ne olduğuna bak," diye yalvardım. Sonra birden anımsayarak, "Bende de senin için bir şey var," dedim.

Doreen koridora çıktı. Bir süre hışırtıyla etrafta dolandığını, sonra yırtılan kâğıtların sesini duydum. Sonunda parlak kapağı isimlerle dolu kalın bir kitapla odaya döndü.

"*Yılın En İyi Otuz Öyküsü.*" Doreen kitabı kucağıma bıraktı. "Dışarıda, kutunun içinde on bir tane daha var. Hastayken bunları okuyup oyalanacağınızı düşünmüş olmalılar." Duraksadı. "Benim hediyem nerede?"

El çantamı karıştırıp Doreen'e üzerinde adı yazılı olan papatyalı cep aynasını uzattım. Doreen bana baktı, ben ona baktım ve kahkahalarla gülmeye başladık.

"İstersen benim çorbamı da içebilirsin," dedi. "Yanlışlıkla tepsiye on iki çorba koymuşlar. Ama Lenny'yle birlikte yağmurun dinmesini beklerken o kadar çok sosisli yedik ki, bir lokma daha yiyecek halim kalmadı."

"Onu da getir," dedim. "Açlıktan ölüyorum."

5

Ertesi sabah saat yedide telefon çaldı.

Simsiyah bir uykunun derinliklerinden yukarıya doğru yavaşça yüzdüm. Ben uyanmadan aynamın kenarına

Jay Cee'den gelen, işe gelmeye kalkışmamamı, bütün gün dinlenip tamamen iyileşmemi istediğini ve yengeç eti olayına çok üzüldüğünü yazdığı bir telgraf sıkıştırmışlardı, bu yüzden telefon edenin kim olabileceğini tahmin edemiyordum.

Uzanıp telefonu açtım, ahizeyi mikrofon kısmı köprücükkemiğime, işitme kısmı da omzuma dayalı duracak şekilde yastığımın üstüne koydum.

"Alo?"

Bir erkek sesi, "Bayan Esther Greenwood'la mı görüşüyorum?" diye sordu. Şivesinde hafif bir yabancılık sezer gibi oldum.

"Kesinlikle öyle," dedim.

"Ben Constantin Falanca."

Soyadını anlayamamıştım ama içinde bir sürü S ve K harfi vardı. Constantin diye birini tanımıyordum ama bunu söyleyecek cesareti kendimde bulamadım.

Sonra Bayan Willard'ı ve bahsettiği simültane çevirmeni hatırladım.

Dimdik oturup telefonu iki elimle sımsıkı tutarak, "Tabii ki! Tabii ki!" diye bağırdım.

Bayan Willard'ın beni Constantin adlı biriyle tanıştıracağını hiç tahmin etmemiştim.

İlginç isimli erkekler koleksiyonu yapıyordum. Bir Socrates'le tanışmıştım bile. Hollywood'da ünlü bir Yunan film yapımcısının uzun boylu, çirkin ve entelektüel oğluydu ve bir Katolik'ti, ki bizim için her şeyi berbat eden bu olmuştu. Socrates'in dışında bir de Boston İşletme Okulu'nda okuyan Attila adlı bir Beyaz Rus tanımıştım.

Yavaş yavaş Constantin'in o gün için bir randevu ayarlamaya çalıştığını anladım.

"Bugün öğleden sonra Birleşmiş Milletler'i görmek ister miydin?"

"BM'yi zaten görebiliyorum," dedim kısa, histerik bir kıkırdamayla.

Afallamış gibiydi.

"Onu penceremden görebiliyorum." Belki de İngilizcem onun için bir nebze hızlıydı.

Bir sessizlik oldu.

Ardından, "Belki sonra da bir lokma bir şey yeriz," dedi.

Bayan Willard'ın sözlerini tanıdım ve anında hevesim kaçtı. Bayan Willard her zaman *bir lokma bir şey yemeye* çağırırdı insanı. Bu adamın Amerika'ya ilk geldiğinde Bayan Willard'ın evinde konuk olduğunu anımsadım – Bayan Willard bir anlaşma yapmıştı, evinde yabancıları konuk ediyor, başka bir ülkeye gittiğinde de başkalarının evlerine konuk oluyordu.

Şimdi açıkça görüyordum ki Bayan Willard, Rusya'da kendisini bekleyen evi benim New York'ta yiyeceğim *bir lokma bir şeyle* takas ediyordu.

"Evet, bir lokma bir şey yiyebiliriz," dedim sertçe. "Saat kaçta gelirsiniz?"

"Saat iki gibi arabamla gelip sizi alırım. Amazon'du, değil mi?"

"Evet."

"Tamam, nerede olduğunu biliyorum."

Bir an için bunu söylerken ses tonundan bir anlam çıkarabilecekmişim gibi geldi bana, sonra, belki Amazon'da kalan bazı kızların BM'de sekreterlik yaptığını, Constantin'in de bir zamanlar onlardan biriyle flört etmiş olabileceğini düşündüm. Telefonu önce onun kapatmasını bekledim, ardından ben de kapattım, ümitsizliğe kapılarak kendimi yastıklara bıraktım.

İşte yine almış başımı gidiyordum, beni gördüğü anda bana çılgınca âşık olacak bir erkeğin göz alıcı hayalini

kurmaya başlamıştım bile, oysa yalnızca yavan bir konuşma yapmıştık. Zorunlu bir BM turu ve bir BM sonrası sandviç!

Moralimi tekrar yükseltmeye çalıştım.

Bayan Willard'ın simultane çevirmeni muhtemelen kısa boylu ve çirkindi ve ben Buddy Willard'da olduğu gibi ona da tepeden bakacaktım. Bu düşünce bana inanılmaz bir tatmin duygusu yaşattı. Çünkü Buddy Willard'a tepeden bakıyordum ve herkes sanatoryumdan çıktığı zaman onunla evleneceğimi zannetse de yeryüzünde kalan tek erkek o olsa da onunla evlenmeyeceğimi biliyordum.

Buddy Willard ikiyüzlünün tekiydi.

Tabii ki ilk başta onun ikiyüzlü olduğunu bilmiyordum. Hatta hayatımda gördüğüm en olağanüstü erkek olduğunu düşünmüştüm. Yüzüme bile bakmadığı sıralarda onu uzaktan uzağa tam beş yıl boyunca taparcasına sevmiştim ve sonra benim onu hâlâ çılgınca sevdiğim ve onun da bana bakmaya başladığı güzel zamanlar olmuştu, bana gittikçe daha fazla bakmaya başlamıştı ki küçük bir kaza sonucu o korkunç ikiyüzlülüğünü keşfetmiştim ve şimdi benim kendisiyle evlenmemi istiyor, bense ondan bu aşağılık cesareti yüzünden daha da nefret ediyordum.

İşin en kötü yanı, hakkında ne düşündüğümü ona açık açık söyleyememiş olmamdı çünkü ben bunu yapana kadar o vereme yakalanmıştı ve şimdi iyileşip de cilalanmamış gerçeği işitebilecek duruma gelinceye kadar onu idare etmek zorundaydım.

Kahvaltı için kafeteryaya inmemeye karar verdim. İnmem için giyinmem gerekecekti ve bütün sabah yatakta kalacaksam giyinmenin ne anlamı vardı? Aşağıya telefon edip kahvaltı tepsisini odama göndermelerini isteyebilirdim ama o zaman da tepsiyi getirene bahşiş vermem gerekecekti ve ben

ne kadar bahşiş verileceğini hiç kestiremezdim. New York'ta bahşiş vermeye çalışırken pek de hoş olmayan tecrübeler edinmiştim.

Amazon'a ilk geldiğimde otel görevlisi üniforması giymiş cücemsi, dazlak bir adam bavulumu asansörle yukarıya çıkarmış ve odamın kapısını açmıştı. Elbette ben hemen pencereye koşup manzarayı görmek için dışarıya bakmaya başlamıştım. Bir süre sonra adamın lavaboda sıcak ve soğuk su musluklarını açıp, "Bu sıcak, bu da soğuk," dediğini, radyoyu açıp bana New York'taki bütün radyo istasyonlarının adlarını saydığını fark edince tedirgin olmaya başlamıştım, sonunda arkamı ona dönüp kesin bir tonla, "Bavulumu yukarıya getirdiğiniz için teşekkür ederim," demiştim.

Adam ters ve iğneleyici bir tonda, "Teşekkür ederim, teşekkür ederim, teşekkür ederim, öyle mi!" demiş ve ben neden bozulduğunu anlamak için dönüp bakana kadar kapıyı arkasından sertçe çarparak çıkıp gitmişti.

Sonraları Doreen, adamın bu tuhaf davranışından söz ettiğimde, "Çok safsın," dedi, "adam bahşişini istiyormuş."

Ne kadar vermem gerektiğini sorduğum Doreen, en az bir çeyrek ve eğer bavul çok ağırsa otuz beş sent vermem gerektiğini söyledi. Aslında o bavulu pekâlâ odama kendim götürebilirdim ama adam o kadar hevesliydi ki bir şey diyememiştim. Bu hizmetin oda ücretine dahil olduğunu sanmıştım.

Kendi başıma kolayca yapabileceğim bir şey için başkalarına para vermekten nefret ederim, gerilirim bu durumda.

Doreen bahşişin yüzde on oranında olması gerektiğini söylemişti, ama nedense hiçbir zaman tam o miktarda bozuk param olmuyordu ve birine yarım doları uzatıp, "Bunun on beş senti sizin bahşişiniz, lütfen otuz beş sent geri verin," demek de çok aptalca geliyordu.

New York'ta ilk kez bir taksiye bindiğimde şoföre on sent bahşiş vermiştim. Ücret bir dolar olduğuna göre on sentin tam tamına uygun olduğunu düşünerek parayı biraz tantanalı bir jest ve gülümsemeyle uzatmıştım şoföre. Ama o avucunda duran paraya gözlerini dikip uzun süre bakmış, bakmış ve ben yanlışlıkla Kanada parası vermiş olduğumdan korkarak ürkekçe arabadan inerken "Hanımefendi biz de herkes gibi yaşamak zorundayız!" diye yüksek perdeden bağırmaya başlamıştı, sesi beni öylesine korkutmuştu ki hızla koşmaya başlamıştım. Şansıma, bir kırmızı ışıkta durmak zorunda kalmıştı, yoksa sanırım arabasını yol boyunca yanımda sürerek utanç verici şekilde bağırmaya devam edecekti.

Doreen'e bunu anlattığım zaman New York'a son gelişinden beri bahşiş oranının yüzde ondan yüzde on beşe yükselmiş olabileceğini söyledi. Ya öyleydi ya da taksi şoförü namussuz herifin tekiydi.

Ladies' Day'dekilerin gönderdiği kitaba uzandım.

Kitabı açtığımda içinden bir kart düştü. Kartın üstünde çiçekli pijamalarıyla sepetinde üzgün bakışlarla oturan bir fino fotoğrafı vardı, kartın içindeyse aynı fino sepetine uzanmış, yüzünde bir gülümsemeyle mışıl mışıl uyuyordu, tepesinde süslü bir yazıyla "İyileşmek için tek yol, böyle dinlenmektir bol bol" yazılıydı. Kartın altına leylak renkli mürekkeple, "*Ladies' Day*'deki tüm iyi dostlarınızdan, geçmiş olsun!" yazılmıştı.

Öyküleri birbiri ardından hızla okuyarak sonunda bir incir ağacı hakkında yazılmış bir öyküye geldim.

Bu incir ağacı Yahudi bir adamın eviyle bir manastırın arasındaki yeşil çayırda yetişmişti, Yahudi'yle esmer güzeli bir rahibe, olgun incirleri toplamak üzere geldikleri ağacın

altında hep karşılaşırlarmış, bir gün ağacın dalındaki kuş yuvasında, çatlayan bir yumurta görmüşler, küçük kuşun yumurtayı gagalayarak dışarıya çıkışını seyrederken elleri birbirine değmiş, o günden sonra rahibe bir daha incir toplamaya gelmemiş, yerine huysuz, Katolik bir mutfak hizmetçisi gelmeye başlamış ve incir toplamayı bitirdiklerinde adam kendisinden fazla toplamış olmasın diye incirlerini saymış, bu da adamı çok sinirlendirmiş.

Bence çok güzel bir öyküydü bu, özellikle kışın karlar altında kalan, ilkbaharda yemyeşil meyvelerle bezenen incir ağacının anlatıldığı bölümü sevmiştim. Son sayfaya geldiğimde üzüntü duydum. Bir çitin altından emeklercesine o siyah satırların arasından içeri sokulup o kocaman, yemyeşil incir ağacının altında uyumak istedim.

Bana öyle geliyordu ki Buddy Willard'la ben, o Yahudi adamla rahibeye benziyorduk, elbette biz Yahudi ya da Katolik değil Protestan'dık. Kendi düşsel incir ağacımızın altında karşılaşmıştık ve gördüğümüz şey yumurtadan çıkan bir kuş değil, bir kadından çıkan bir bebekti, sonra korkunç bir şey olmuş ve yollarımız ayrılmıştı.

Beyaz otel yatağında yatmış, halsiz ve yapayalnız hissederken bir an Adirondacks'teki o sanatoryumda olduğumu düşündüm ve kendimi çok aşağılık hissettim. Buddy mektuplarında, aynı zamanda doktor olan bir şairin şiirlerini okuduğunu, şimdi hayatta olmayan ünlü bir Rus kısa öykü yazarının da doktor olduğunu keşfettiğini ve sonuçta belki de doktorlarla yazarların iyi geçinebileceklerini yazıp duruyordu.

Aslına bakarsanız bu, Buddy Willard'ın birbirimizi tanımaya çalıştığımız iki yıl boyunca tutturduğu teraneden çok farklıydı. Bir gün gülümseyerek bana şöyle dediğini hatırlıyorum: "Şiir nedir Esther, biliyor musun?"

"Hayır, nedir?" demiştim.

"Bir parça toz." Ve bunu düşünmüş olmaktan öylesine gururlanır bir hali vardı ki sarı saçlarına, mavi gözlerine, beyaz dişlerine –çok uzun, sağlam beyaz dişleri vardı– bakakalmış ve "Sanırım öyle," demiştim.

İşte ancak koca bir yıl sonra New York'un ortasındayken bu yoruma verilecek bir yanıt düşünebiliyordum.

Kafamda sık sık Buddy Willard'la uzun konuşmalar yapardım. Buddy benden birkaç yaş büyüktü, çok bilimsel bir yaklaşımla her şeyi kanıtlayabiliyordu. Onunla birlikteyken ondan aşağı kalmamak için çok çaba harcamam gerekiyordu.

Kafamın içindeki konuşmalar genellikle Buddy'yle gerçekte yapmış olduğum konuşmalar gibi başlardı, ancak bitişleri çok farklıydı, oturup saf saf, "Sanırım öyle," demek yerine esaslı bir yanıtla onu susturdum.

İşte şimdi yatağımda sırtüstü yatarken, Buddy'nin o soruyu soruşunu canlandırıyordum kafamda: "Şiir nedir Esther, biliyor musun?"

"Hayır, nedir?" diyordum.

"Bir parça toz."

Sonra, tam o gülümseyip gururlanmaya başlarken, "Senin kesip biçtiğin kadavralar da öyle," diyordum. "Tedavi ettiğini sandığın insanlar da. Toz ne kadar tozsa onlar da o kadar toz. Sanırım iyi bir şiir o insanların yüzünün toplamından çok daha uzun yaşar."

Ve elbette Buddy'nin buna verecek yanıtı olmuyordu, çünkü söylediğim şey gerçekti. İnsan tozdan ibaretti ve bütün bu tozun doktoru olmanın, insanların mutsuz, hasta ya da uykusuz kaldıkları zaman hatırlayıp tekrarlayacakları şiirler yazmaktan nasıl daha iyi bir şey olduğunu anlayamıyordum.

Benim sorunum, Buddy Willard'ın söylediği her şeyi katıksız gerçek kabul etmemdi. Beni öptüğü ilk geceyi hatırlıyorum. Yale Üniversitesi'ndeki balodan sonraydı.

Buddy'nin beni baloya davet ediş şekli de oldukça garipti.

Noel tatilinde bir gün, üzerinde balıkçı yakalı, beyaz bir kazakla yurtta belirmişti ve öyle yakışıklıydı ki gözlerimi ondan güçlükle ayırabiliyordum, "Bir gün seni görmek için okula uğrayabilirim, tamam mı?" demişti.

Şaşkına dönmüştüm. Buddy'yi yalnızca tatillerde üniversiteden eve döndüğümüzde, pazar günleri kilisede, ancak uzaktan görürdüm ve şimdi neden koşa koşa beni görmeye geldiğini anlayamamıştım – dediğine göre yurtlarımızın arasındaki üç kilometreyi antrenman olsun diye koşmuştu.

Annelerimiz iyi arkadaştı. Aynı okula gitmiş, ikisi de profesörleriyle evlenip aynı kasabaya yerleşmişti ama Buddy hep uzaklardaydı, sonbaharda bir burs bulup hazırlık okuluna, yazın da çamlara musallat olan bir hastalıkla mücadele ederek para kazanmak için Montana'ya gittiğinden annelerimizin eski okul arkadaşı olmaları hiç de önemli değildi.

Bu ani ziyaretten sonra mart başlarındaki güzel bir cumartesi sabahına kadar Buddy'den hiç ses çıkmadı. Telefon çaldığı zaman yurttaki odamda gelecek pazartesi günkü Haçlı Seferleriyle ilgili tarih sınavı için Münzevi Peter'le Meteliksiz Walter'ı çalışıyordum.

Genellikle koridordaki telefona cevap verme işi sıraya bindirilir, ama ben son sınıf öğrencilerinin kaldığı kattaki tek birinci sınıf öğrencisi olduğumdan telefona bakmak çoğu kez bana düşüyordu. Belki de biri benden önce davranır diye bir dakika bekledim. Sonra herkesin ya dışarıda top oynadığını ya da hafta sonu için okuldan ayrılmış olduğunu düşünerek telefona cevap verdim.

Aşağıda nöbette olan kız, "Esther, sen misin?" diye sordu ve evet dediğim zaman, "Burada seni görmek isteyen bir erkek var," dedi.

Bunu duymak beni şaşırtmıştı, çünkü o yıl başkaları aracılığıyla buluştuğum erkeklerden hiçbiri beni ikinci randevu için aramamıştı. Hiç şansım yoktu. Her cumartesi akşamı avuçlarım terleyerek, merak içinde aşağıya inip bir son sınıf öğrencisinin teyzesinin en iyi arkadaşının oğluyla tanıştırılmaktan ve karşımda kepçe kulaklı ya da dişlek ya da topal, soluk benizli, mantar gibi birini bulmaktan nefret ediyordum. Bunu hak ettiğimi sanmıyordum. Nihayetinde herhangi bir sakatlığım yoktu, yalnızca çok fazla çalışıyor, ne zaman durmam gerektiğini kestiremiyordum.

Her neyse, saçımı taradım, rujumu tazeledim, tarih kitabımı yanıma aldım –çok çekilmez biriyse kitaplığa gitmekte olduğumu söyleyebilmek için– ve aşağıya indim, işte fermuarlı haki ceketi, mavi kot pantolonu ve aşınmış gri lastik ayakkabılarıyla Buddy Willard posta masasına dayanmış, yukarı bakıp bana sırıtıyor.

"Yalnızca merhaba demeye geldim," dedi.

Yalnızca merhaba demek için ta Yale'den buraya, üstelik masraf olmasın diye otostop çekerek gelmesi çok tuhaftı.

"Merhaba," dedim. "Haydi çıkıp verandada oturalım."

Dışarıdaki verandaya çıkmak istiyordum, çünkü nöbetçi kız her şeye burnunu sokan bir son sınıf öğrencisiydi ve beni merakla süzüyordu. Buddy'nin büyük bir hata yaptığını düşündüğü belliydi.

İki hasır sallanan sandalyeye yan yana oturduk. Gün ışığı berrak, hava esintisiz ve neredeyse sıcaktı.

Buddy, "Birkaç dakikadan fazla kalamam," dedi.

"Aaa, hadi ama yemeğe kal," dedim.

"Yo, kalamam. Joan'la birlikte ikinci sınıfların balosuna gitmek için geldim."

Kendimi aptal gibi hissettim.

"Joan *nasıl*?" diye sordum soğukça.

Joan Gilling bizim kasabadan, bizimle aynı kiliseye giden ve okulda bir üst sınıfta okuyan bir kızdı. Okulun önde gelen isimlerindendi – sınıf başkanı, fizik bölümü öğrencisi ve üniversitenin hokey şampiyonuydu. Onun çakıl renkli keskin gözleri, parlak, büyük dişleri ve buğulu sesi beni hep tedirgin ederdi. At kadar iriydi. Buddy'nin oldukça zevksiz olduğunu düşünmeye başlamıştım.

"Ha, Joan mı?" dedi. "Beni bu baloya iki ay önce çağırdı, annesi de annemden kızını baloya götürmemi rica etmiş, bu durumda başka ne yapabilirdim ki?"

"Peki madem onunla gitmek istemiyordun, neden götüreceğini söyledin o zaman?" diye anlamlı anlamlı sordum.

"Yok öyle değil, Joan'u severim. Onun için para harcayıp harcamadığına hiç aldırmaz ve dışarıda bir şeyler yapmaktan hoşlanır. Yale'e hafta sonu için son gelişinde East Rock'ta bir bisiklet turu yapmıştık ve yokuş çıkarken arkasından itmek zorunda kalmadığım tek kız odur. Joan iyi kızdır."

Kıskançlıktan buz kesmiştim. Yale'e hiç gitmemiştim ve Yale, kaldığım yurttaki son sınıf öğrencilerinin hafta sonlarında en çok gitmek istedikleri yerdi. O anda Buddy Willard'dan hiçbir şey beklememeye karar verdim. Eğer birinden hiçbir şey beklemezsen hayal kırıklığına uğramazsın.

Umursamaz bir sesle, "Öyleyse gidip Joan'u bulsan iyi olur," dedim. "Birkaç dakika içerisinde bir randevum var ve seninle birlikte buralarda otururken görülmem pek hoş olmayabilir."

"Randevun mu var?" Buddy şaşırmış görünüyordu. "Kiminle?"

"Aslında iki kişiyle," dedim. "Münzevi Peter ve Meteliksiz Walter."

Buddy hiçbir şey söylemeyince, "Bunlar takma adları," dedim.

Sonra da, "Dartmouth'tan," diye ekledim.

Buddy pek tarih okumamıştı sanırım, çünkü dudakları kasılıverdi. Sallanan sandalyesinden kalkıp küçük, ani ve gereksiz bir hareketle sandalyeyi geriye itti. Sonra kucağıma üzerinde Yale'in amblemi bulunan uçuk mavi bir zarf koydu.

"Eğer seni bulamasaydım bu mektubu bırakacaktım. İçinde mektupla yanıtlayabileceğin bir soru var. Şu anda sormak içimden gelmiyor."

Buddy gittikten sonra mektubu açtım. Beni Yale Üniversitesi'ndeki üçüncü sınıfların balosuna çağıran bir mektuptu.

Öyle şaşırmıştım ki birkaç sevinç çığlığı attıktan sonra, "Gidiyorum, gidiyorum, gidiyorum!" diye haykırarak içeri koştum. Verandanın parlak beyaz gün ışığından sonra içerisi zifiri karanlık gelmişti, hiçbir şey göremiyordum. Kendimi nöbetçi kızı kucaklarken buldum. Yale'deki baloya gideceğimi duyduğunda bana şaşkınlıkla karışık bir saygıyla karşılık verdi.

Garip bir şekilde, bu olaydan sonra yurtta durum değişti. Katımdaki son sınıf öğrencilerinin hepsi benimle konuşmaya, bazıları ara sıra telefona cevap vermeye başladı ve artık hiç kimse kapımın önünde, değerli okul günlerini burunlarını kitaba gömerek harcayanlar hakkında bağırarak pis yorumlar yapmıyordu.

Her neyse, o balo boyunca Buddy bana arkadaşı ya da kuziniymişim gibi davrandı.

Birbirimizden neredeyse bir kilometre uzakta dans ediyorduk ki "Auld Lang Syne" şarkısı çalmaya başlayınca

Buddy çok yorulmuşçasına çenesini birden başımın üstüne dayadı. Sonra, gecenin üçünün soğuk, karanlık rüzgârında, oturma odasında boyuma kısa gelen bir kanepe için, geceliği iki dolar olan birçok doğru dürüst yataklı yerden farklı olarak, elli sent ödediğim, kaldığım yere kadarki yedi buçuk kilometrelik yolu çok ağır adımlarla yürüdük.

Kendimi duygusuz ve boş hissediyordum, aklım, paramparça olmuş hayallerimin kırıntılarıyla doluydu.

Buddy'nin o hafta sonu bana âşık olacağını ve artık yıl boyunca cumartesi akşamları ne yapacağımı düşünüp kaygılanmama gerek kalmayacağını hayal etmiştim. Tam kaldığım yurda yaklaştığımız sırada Buddy, "Haydi kimya laboratuvarına çıkalım," dedi.

Donakalmıştım. "*Kimya* laboratuvarı mı?"

"Evet." Buddy elime uzandı. "Kimya laboratuvarının arkasındaki manzara çok güzel."

Gerçekten de kimya laboratuvarının arkasındaki tepelik bir yerden New Haven'deki birkaç evin ışığı görünüyordu.

Buddy engebeli toprakta ayağını basacak sağlam bir yer ararken ben de hayran hayran ışıkları seyrediyormuş gibi yapıyordum. Beni öptüğü sırada da gözlerimi açık tutup ışıkların desenini bir daha hiç unutmamak üzere ezberlemeye çalıştım.

Sonunda Buddy geri çekilerek, "Vay!" dedi.

"Vay ne?" dedim şaşkınlıkla. Kuru ve duygusuz öpüşme boyunca o soğuk rüzgârda beş mil yürüdüğümüz için dudaklarımızın çatlamasının hiç de hoş olmadığını düşünmüştüm yalnızca.

"Vay, seni öpmek harika bir şey!"

Alçakgönüllü gözükmeye çalışarak sustum.

O zaman Buddy, "Sanırım bir sürü oğlanla geziyorsun," dedi.

"Hımmm, sanırım öyle." Yılın her haftasını farklı oğlanlarla geçirdiğimi hayal ettim.

"Şey, benim çok ders çalışmam gerek."

Telaşla, "Benim de," dedim. "Bursumu kaybetmek istemiyorum."

"Yine de seni üç haftada bir görebileceğimi sanıyorum."

"İyi olur." Heyecandan neredeyse bayılacaktım ve bir an önce yurda dönüp olanları herkese anlatmak için can atıyordum.

Buddy beni yurdun merdivenlerinin önünde bir kez daha öptü ve ertesi sonbaharda onu görmek için Yale yerine burs kazandığı tıp fakültesine gittim, beni bu kadar yıl nasıl aptal yerine koyduğunu ve aslında ne kadar ikiyüzlü biri olduğunu işte orada anladım.

Bebeğin doğduğunu gördüğümüz gündü.

6

Bana hastanelerde olup biten ilginç şeyleri göstermesi için Buddy'ye yalvarıp duruyordum, bu yüzden bir cuma günü bütün derslerimi asıp uzun bir hafta sonu ziyareti için yanına gittim ve göreceğimi gördüm.

Önce bir odada, beyaz bir gömlek giyip yüksek bir tabureye oturarak Buddy'yle arkadaşlarının dört kadavrayı kesip biçmesini izledim. Kadavralar insan gibi görünmekten o kadar uzaktı ki beni biraz bile rahatsız etmediler. Sert, kösele gibi, koyu mor derileri vardı ve bayat turşu gibi kokuyorlardı.

Sonra Buddy beni doğmadan ölen bebeklerle dolu büyük cam kavanozların bulunduğu koridora çıkardı. İlk kavanoz-

daki bebeğin kurbağa büyüklüğünde, cılız, dertop olmuş bedeninin üzerine eğilmiş kocaman, beyaz bir kafası vardı. Bir sonraki kavanozdaki bebek daha büyük, ondan sonraki daha da büyüktü, son kavanozdaki bebek normal bir bebek boyundaydı ve bir domuz yavrusunu anımsatan küçük bir gülümsemeyle bana bakıyor gibiydi.

Bu tüyler ürpertici şeylere böyle soğukkanlılıkla bakabildiğim için kendimle gurur duyuyordum. Beni havaya sıçratan tek şey, Buddy'nin bir akciğeri kesişini izlemek için dirseğimi onun kadavrasının midesine dayadığım sırada oldu. Bir-iki dakika sonra dirseğimde bir yanma hissettim ve hâlâ sıcak olduğuna göre kadavranın aslında ölmemiş olabileceği korkusuyla ufak bir çığlık atarak taburemden atladım. Buddy, yanmaya kadavranın bozulmasını engellemek için kullanılan sıvının neden olduğunu açıklayınca, ben de yine eski yerime oturdum.

Öğle yemeğinden önceki saatte Buddy beni alyuvar anomalisinin neden olduğu kansızlık ve başka bazı iç karartıcı hastalıklarla ilgili bir derse götürdü, bu derste hasta insanları tekerlekli sandalyelerle platforma çıkarıp onlara sorular soruyor ve platformdan ayrılmalarından sonra renkli slaytlar gösteriyorlardı.

Yanağında siyah bir ben olan güler yüzlü, güzel bir kızın slaytı hâlâ belleğimden silinmedi. Doktor, "O ben ortaya çıktıktan yirmi gün sonra kız öldü," dedi, bir an derin bir sessizlik oldu, sonra zil çaldı ve böylece o benin ne olduğunu veya kızın neden öldüğünü hiçbir zaman öğrenemedim.

Öğleden sonra bir bebeğin doğumunu görmeye gittik.

Önce hastane koridorunda bulduğumuz bir çamaşır dolabından Buddy bir miktar gazlı bez ve takmam için beyaz bir maske çıkardı.

Buddy gazlı bezi saçlarımı iyice örtecek ve beyaz maskenin dışında yalnızca gözlerimi bırakacak şekilde başımın çevresine dolarken, Sydney Greenstreet iriliğinde, uzun boylu, şişman bir tıp öğrencisi de yanımıza sokulmuş bizi seyrediyordu.

Bir ara sevimsiz, sinsi bir gülüşle, "Hiç değilse annen seni seviyor," dedi.

O sırada oğlanın ne kadar şişko olduğunu ve bir erkek için, özellikle genç bir erkek için bunun ne büyük bir bahtsızlık olduğunu, çünkü hiçbir kadının onu öpmek için o koca göbeğin üzerinden eğilmeye katlanamayacağını düşünmekle o kadar meşguldüm ki bana hakaret etmiş olduğunu hemen fark edemedim. Ben oğlanın kendini bir şey sandığı yargısına varıp, şişko bir erkeğin yalnızca annesi tarafından sevileceği hakkında iğneli bir söz düşünene kadar, o gözden kaybolmuştu bile.

Buddy duvardaki tuhaf, tahta bir levhayı inceliyordu, üzerinde büyüklükleri bozuk paradan yemek tabağına kadar değişen bir dizi delik vardı.

"İyi, iyi," dedi bana. "Tam şu anda doğurmak üzere olan biri var."

Doğumhanenin kapısında Buddy'nin tanıdığı sıska, düşük omuzlu bir tıp öğrencisi dikiliyordu.

Buddy, "Selam Will," dedi. "Sorumlu kim?"

Will karamsar bir tavırla, "Ben," dedi. Solgun, geniş alnının boncuk boncuk terlediğini fark ettim. "İlk doğumum."

Buddy bana Will'in üçüncü sınıf öğrencisi olduğunu ve mezun olmadan önce sekiz bebek doğurtması gerektiğini söyledi.

Derken koridorun öbür ucunda bir telaş oldu ve sarımsı yeşil gömlek ve başlık giymiş birkaç adamla birkaç hastaba-

kıcı, üzerinde kocaman beyaz bir yığın olan sedyeyi sürerek dağınık bir grup halinde bize doğru ilerlediler.

Will, "Sen bunu görmesen iyi olur," diye mırıldandı kulağıma. "Görürsen hiçbir zaman çocuk doğurmak istemeyeceksin. Kadınların seyretmesine izin vermemeleri gerek. İnsan soyunun sonunu getirebilir."

Buddy'yle ben güldük, sonra Buddy Will'in elini sıktı ve hep birlikte odaya girdik.

Kadını yerleştirdikleri masanın görünümü beni öylesine etkilemişti ki tek kelime edememiştim. Bir ucunda havada asılı duran metal üzengiler, bir ucunda doğru dürüst seçemediğim çeşit çeşit aletler, teller ve tüplerle, dehşet verici bir işkence masasına benziyordu.

Buddy'yle ben birlikte pencerenin yanında duruyorduk, kadından ancak bir metre kadar ötede olduğumuzdan her şeyi görüyorduk.

Kadının karnı öyle kabarıktı ki ne yüzünü ne de bedeninin üst kısmını görebiliyordum. Sanki kadın bu şiş göbekten ve yukarıdaki üzengilere takılı duran iki cılız, çirkin bacaktan ibaretti ve çektiği acıdan, bebek doğana kadar hiç ara vermeden, insan sesine benzemeyen bir sesle uludu.

Sonradan Buddy, kadına çektiği acıyı unutması için bir ilaç verildiğini ve küfredip inlediği zaman aslında ne yaptığını bilmediğini, çünkü bir çeşit yarı uyku halinde olduğunu söyledi.

Bunun ancak bir erkek tarafından icat edilmiş bir ilaç olduğunu düşündüm. Karşımızdaki kadının korkunç sancılarla boğuştuğu ve çok acı çektiği her halinden belliydi, yoksa böyle inlemezdi ama yine de buradan çıktığında doğruca eve gidip bir bebek daha yapmaya koyulacaktı, çünkü ilaç acının ne kadar kötü olduğunu unutturacak, içinde bir yerlerdeki

o kapısız, penceresiz, uzun, karanlık acı koridoru, bir kez daha açılıp onu içine almak için beklemeye devam edecekti.

Will'i denetleyen başhekim, kadına durmadan, "Ikının Bayan Tomolillo, ıkının, tamam, aferin size, ıkının," diyordu ve sonunda, kadının bacaklarının arasındaki tıraşlanmış, dezenfektandan parlayan yerde esmer, tüylü bir şeyin belirdiğini gördüm.

Buddy kadının iniltileri arasında, "Bebeğin başı," diye fısıldadı.

Ama bebeğin başı nedense takılıp kalmıştı bu yüzden doktor, Will'e biraz kesmesi gerektiğini söyledi. Makasın kadının derisinde kumaş kesercesine kapandığını duydum ve o anda parlak kırmızı kan hızla akmaya başladı. Sonra bebek birdenbire Will'ın avuçlarına hopladı sanki, beyaz bir una bulanmış, kanlı, erik moru bir şeydi ve Will dehşet içinde, "Düşüreceğim, düşüreceğim, düşüreceğim," diye söylenip duruyordu.

Doktor, "Hayır, düşürmeyeceksin," dedi ve bebeği Will'in elinden alarak ovmaya başlayınca morluk kayboldu ve bebek terk edilmiş gibi, çatlak bir sesle ağlamaya başladı, erkek olduğunu görebiliyordum.

Bebeğin ilk işi doktorun suratına işemek oldu. Sonradan Buddy'ye bunun nasıl mümkün olabileceğini anlamadığımı söylediğimde o, bana gayet mümkün olmasına rağmen her zaman görülemeyecek bir olay olduğunu anlatmıştı.

Bebek doğar doğmaz odadaki insanlar iki gruba ayrıldılar, hastabakıcılar bebeğin bileğine metal bir etiket bağlayıp gözlerini bir çubuğun ucuna sarılmış pamukla sildiler ve bebeği sarıp sarmalayıp bez kenarlı portatif bir karyolaya yatırdılar, bu arada doktor ve Will de kadının kesiğini uzun bir iplik geçirilmiş bir iğneyle dikmeye başladı.

Sanırım birisi, "Bir oğlunuz oldu Bayan Tomolillo," dedi, ancak kadın ne bir yanıt verdi ne de başını kaldırdı.

Birlikte yeşil avludan geçip odasına doğru yürürken Buddy hoşnut bir tavırla, "Eee, nasıldı bakalım?" diye sordu.

"Harika," dedim. "Her gün böyle bir şey seyredebilirim."

Çocuk doğurmanın başka yolu olup olmadığını sormak içimden gelmedi. Nedense benim için en önemli şey, bebeğin kendi bedenimden çıktığını gözlerimle görüp onun bana ait olduğundan emin olmaktı. Mademki o sancıyı mutlaka çekmek zorundaydım, uyanık kalsam daha iyi olurdu.

Kendimi hep doğum masasının üzerinde, her şey olup bittikten sonra dirseklerime dayanmış doğrulurken hayal ederdim; çektiğim dayanılmaz acıdan rengi uçmuş, makyajsız yüzümde ışıltılı bir gülümseme olurdu, belime kadar dökülen saçlarımla, kıpır kıpır, minicik, ilk yavruma uzanır ve adı neyse onu söylerdim.

Konuşmayı sürdürmek için, "Neden una bulanmış gibiydi?" diye sordum, Buddy de bebeğin cildini koruyan balmumuna benzer maddeden söz etti bana.

Buddy'nin, çıplak duvarları, çıplak yatağı, çıplak zemini ve üzerinde Gray'in *Anatomi* kitabıyla öteki tüyler ürpertici kitapların yığılı olduğu çalışma masasıyla bana hep bir keşişin odasını anımsatan odasına döndüğümüzde Buddy bir mum yaktı ve bir şişe Dubonnet açtı. Sonra yan yana yatağa uzandık ve Buddy şarabını yudumlarken ben de yanımda getirdiğim bir kitaptan "Hiç Gitmediğim Bir Yer" şiirini ve başka şiirler okudum.

Buddy, benim gibi bir kız bütün günlerini şiirle geçiriyorsa şiirde mutlaka bir şeyler olması gerektiğini söylüyordu, bu yüzden her buluşmamızda ona biraz şiir okuyor ve okuduğum şeylerde ne bulduğumu anlatıyordum. Buddy'nin

fikriydi. Hafta sonlarımızı, zamanımızı şöyle ya da böyle boşa harcadığımıza pişman olmayacağımız biçimde planlıyordu hep. Buddy'nin babası öğretmendi, sanırım Buddy de öğretmen olabilirdi, çünkü bana sürekli bir şeyler açıklamaya ve yeni bilgiler vermeye çabalıyordu.

Birden, ben bir şiiri bitirdiğim sırada, "Esther, sen hiç erkek gördün mü?" diye sordu.

Söyleyişinden, sıradan bir erkek ya da genel anlamda erkek demek istemediğini anlamıştım, çıplak bir erkekten bahsediyordu.

"Hayır," dedim. "Sadece heykeller."

"Peki beni görmek istemez miydin?"

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Son zamanlarda annemle büyükannem sürekli Buddy Willard'ın ne iyi, ne temiz bir genç olduğunu, ne iyi, ne temiz bir aileden geldiğini, nasıl kilisede herkesin onu örnek bir insan olarak gördüğünü, anne-babasına ve öteki büyüklerine karşı ne kadar nazik olduğunu ve aynı zamanda ne kadar atletik, yakışıklı ve zeki olduğunu ima edip duruyorlardı.

Şimdiye dek bütün duyduğum, gerçekten, hep Buddy'nin ne kadar iyi ve temiz olduğu, bir kızın öyle bir insan için iyi ve temiz kalması gerektiğiydi. Onun için Buddy'nin yapmayı uygun gördüğü bir şeyden herhangi bir zarar gelmeyeceğini düşündüm.

"Şey, peki," dedim.

Ben gözlerimi dikmiş ona bakarken Buddy fermuarını açıp pantolonunu çıkardı ve bir sandalyenin üzerine koydu, sonra naylonumsu balık ağı gibi görünen külodunundan kurtuldu.

"Serin tutuyor," diye açıkladı, "annem de kolay yıkandığını söylüyor."

Daha sonra önümde öylece durdu ve ben de bakmaya devam ettim. Düşünebildiğim tek şey hindi boynu ve hindi kursağıydı, içimin karardığını hissetmiştim.

Buddy bir şey söylemeyişime gücenmiş gibiydi. "Sanırım beni böyle görmeye alışman gerek," dedi. "Haydi şimdi de ben seni göreyim."

Birden okulda beden eğitimi dersleri için önden ve yandan çıplak olarak çekilen ve duruşumuzun dikliğine göre pekiyi, iyi, orta ya da zayıf diye notlandırılmak üzere okulun beden eğitimi dosyalarına kaldırılan resimleri anımsadım, Buddy'nin önünde soyunmak, o resimleri çektirmek için objektifin karşısında çırılçıplak dikilmekten daha cazip değildi.

"Başka zaman," dedim.

"Pekâlâ." Buddy yeniden giyindi.

Sonra bir süre öpüşüp koklaştık ve kendimi daha iyi hissettim. Artan Dubonnet'yi içtim ve Buddy'nin yatağının ucuna bağdaş kurup bir tarak istedim. Saçımı Buddy yüzümü göremeyecek şekilde önüme döküp taramaya başladım. Sonra damdan düşer gibi, "Şimdiye kadar hiç kimseyle bir ilişkin oldu mu Buddy?" diye sordum.

Bunu bana söyleten neydi bilemiyorum, sözcükler ağzımdan dökülüvermişti. Buddy Willard'ın biriyle ilişkisi olabileceğini bir an bile düşünmemiştim. "Hayır, kendimi senin gibi saf ve temiz bir kızla evleneceğim zamana saklıyorum," demesini bekliyordum.

Ama Buddy hiçbir şey söylemedi, yalnızca kızardı.

"Söylesene, oldu mu?"

O zaman Buddy boş bir sesle, "İlişki derken neyi kasdediyorsun?" diye sordu.

"Yani hiç kimseyle yattın mı?" Yüzümün Buddy'ye yakın tarafını örtecek şekilde saçlarımı durmadan tarıyordum.

Elektriklenen tellerin sıcak yanaklarıma yapışırken çıkardığı sesi duyuyor ve "Dur, dur, anlatma, hiçbir şey söyleme!" diye haykırmak istiyordum. Ama haykırmadım, yalnızca susup bekledim.

Sonunda Buddy, "Şey, evet, oldu," dedi.

Az kalsın aşağı düşüyordum. Beni öptüğü ve bir sürü erkekle öpüşmüş olmam gerektiğini söylediği ilk geceden beri Buddy Willard bana hep kendisinden çok daha seksi ve deneyimli olduğumu hissettirmişti, beni kucaklaması, öpmesi, okşaması sanki hep benim ona yapma isteği verdiğim şeylerdi, sanki bunları elinde olmadan yapıyor ve nasıl olduğunu kendisi de bilmiyordu.

Ta başından beri masum rolü yaptığını şimdi anlıyordum.

"Anlat bana." Saçımı ağır ağır defalarca tarıyor, her darbede tarağın dişlerinin yanağıma battığını hissediyordum. "Kimdi?"

Kızmadığım için rahatlamış gibiydi Buddy. Hatta biraz da nasıl baştan çıkarıldığını anlatacak birini bulduğu için rahatlamış gibiydi.

Elbette biri Buddy'yi baştan çıkarmıştı. Buddy başlatmamıştı bunu ve aslında onun suçu yoktu. Geçen yaz Cape Cod'da, komi olarak çalıştığı oteldeki lokantada garsonluk yapan bir kızdı. Buddy kızın ona gözlerini dikip garip garip baktığını ve mutfağın kargaşasında göğüslerini kendisine sürttüğünü fark etmiş ve sonunda bir gün derdinin ne olduğunu sormuştu, kız gözlerinin içine dimdik bakarak, "Seni istiyorum," demişti.

Buddy masum masum, "Maydanozla mı servis edilsin?" diye gülmüştü.

"Hayır," demişti kız. "Bir gece."

Ve işte Buddy saflığını ve bekâretini böyle kaybetmişti.

Önce bu garson kızla yalnızca bir kez yatmış olduğunu sandım ama emin olmak için kaç kez olduğunu sorduğum-

da, tam anımsayamadığını ama herhalde yazın geri kalan kısmı boyunca haftada birkaç kez olduğunu söyledi. Üçü onla çarpıp otuz sayısına ulaştım ki bu akıl almaz bir sayıydı.

Bundan sonra içimde bir şeylerin donduğunu hissettim.

Okula döndüğümde rasgele birkaç son sınıf öğrencisine, tanıdıkları bir oğlan kendilerine birdenbire, tanıştıkları süre içinde bir yaz, sıradan bir garson kızla otuz kez yattığını anlatırsa ne yapacaklarını sordum. Ama sorduğum kişiler erkeklerin çoğunun böyle olduğunu, sözlü ya da nişanlı değilsen onları gerçekten suçlayamayacağını söylediler.

Aslında beni rahatsız eden, Buddy'nin başka biriyle yatmış olması değildi. Yani, birbirleriyle yatan her türlü insanla ilgili bir sürü şey okumuştum ve işin içindeki, herhangi bir başka oğlan olsaydı yalnızca en ilginç ayrıntıları sormakla yetinir, belki ben de ondan aşağı kalmamak için gidip biriyle yatar ve artık bu konuyu düşünmezdim.

Beni çileden çıkaran şey, Buddy'nin ben çok seksiymişim, kendisiyse çok safmış gibi davranırken aslında o aptal garson kızla defalarca yatmış olmasıydı; herhalde yüzüme gülmemek için kendini zor tutmuştu o.

Buddy'ye o hafta sonu, "Annen bu garson kız hakkında ne düşünüyor?" diye sordum.

Buddy annesine şaşılacak kadar yakındı. Her zaman annesinin bir erkekle bir kadın arasındaki ilişki hakkında söylediği sözleri bana aktarırdı; Bayan Willard'ın hem erkeklerin hem kadınların bekâreti konusunda ne kadar tutucu biri olduğunu biliyordum. Evlerine ilk kez akşam yemeğine gittiğimde beni tepeden tırnağa tuhaf, bilgiç, araştıran bir bakışla süzmesinden, bakire olup olmadığımı anlamaya çalıştığını sezmiştim.

Tam düşündüğüm gibi Buddy kızarıp bozarmıştı. "Annem bana Gladys'i sordu," diye itiraf etti.

"Peki sen ne dedin?"

"Gladys'in özgür, beyaz ve yirmi bir yaşında olduğunu söyledim."

Çok iyi biliyordum ki Buddy benim hatırım için bile olsa annesiyle asla böyle kabaca konuşmazdı. Her zaman annesinin, "Erkek bir eş, kadınsa sonsuz güvence ister," ve "Erkek geleceğe bir ok, kadınsa okun fırlatıldığı yaydır," dediğini beni bıktırana kadar söyler dururdu.

Ne zaman tartışmaya kalkışsam Buddy annesinin babasından hâlâ zevk aldığını söylerdi. Bu onların yaşında insanlar için olağanüstü bir şey değil miydi? O halde annesi gerçekten neyin ne olduğunu biliyor olmalıydı.

Neyse, sonunda Buddy Willard'ı başımdan savmaya karar vermiştim, o garson kızla yattığı için değil, bunu herkese itiraf edip kişiliğinin bir parçası olarak yüzleşecek dürüstlükten yoksun olduğu için, onu hayatımdan silecektim ama tam o sırada koridordaki telefon çaldı ve birisi sesinde tekdüze bir sesle, "Seni arıyorlar Esther, Boston'dan," dedi.

Hemen bir terslik olduğunu anladım, çünkü Boston'da tanıdığım tek kişi Buddy'ydi ve o da mektuptan pahalı olduğu için hiç şehirlerarası telefon etmezdi. Bir defasında bana bir an önce ulaştırmak istediği bir mesajı olduğunda bütün tıp fakültesini dolaşıp o hafta sonu arabayla bizim okula gidecek kimse olup olmadığını soruşturmuştu, sonunda giden birini bulmuş ve ona verdiği not hemen aynı gün elime geçmişti. Böylece pul parasından da kurtulmuştu.

Arayan gerçekten Buddy'ydi. Sonbaharda çekilen röntgende vereme yakalandığının görüldüğünü ve vereme yakalanan tıp öğrencilerine verilen bir bursla Adirondacks'te bir sanatoryuma gideceğini söyledi. Sonra, o son hafta sonundan beri kendisine bir şey yazmadığımı ve aramızda herhangi bir

sorun olmadığını umduğunu söyledi, ona en az haftada bir kez yazmaya çalışıp Noel tatilinde de onu sanatoryumda görmeye gelebilir miydim?

Buddy'nin sesini hiç bu kadar üzgün duymamıştım. Her zaman kusursuz sağlığıyla gururlanırdı ve sinüzitim azıp da soluk almamı güçleştirdiği zamanlarda bunun psikosomatik olduğunu söyleyip dururdu. Bir doktor için yaklaşımının tuhaf olduğunu ve belki de psikolog olmak için öğrenim görmesi gerektiğini düşünürdüm ama bunu açık açık söylemezdim elbette.

Buddy'ye vereme yakalandığına ne kadar üzüldüğümü söyleyip mektup yazacağıma söz verdim, oysa telefonu kapattığımda zerre kadar üzgün değildim. Yalnızca harika bir rahatlık hissediyordum.

Veremin Buddy gibi iki farklı yaşam süren ve kendini herkesten üstün gören biri için bir tür ceza olabileceğini düşündüm. Sonra da okuldakilere Buddy'yle bozuştuğumu duyurmak ve tanımadığım insanlarla buluşmak gibi sıkıcı bir işe yeniden başlamak zorunda olmayışımın işime geleceğini düşündüm.

Herkese Buddy'nin vereme yakalandığını ve artık nişanlı sayılabileceğimizi söyledim ve cumartesi geceleri ders çalışmak için odamda oturduğum zaman bana karşı son derece nazik ve anlayışlı davrandılar, çünkü kırık bir kalbi gizlemek için böylesine çalışmamın çok cesurca bir şey olduğunu düşünüyorlardı.

7

Tam düşündüğüm gibi Constantin çok kısa boyluydu ama açık kahverengi saçları, koyu mavi gözleri ve canlı, meydan

okuyan yüz ifadesiyle kendine özgü bir yakışıklılığı vardı. Bronzluğu ve sağlam dişleriyle pekâlâ bir Amerikalı olabilirdi ama olmadığını hemen anladım. Rastladığım hiçbir Amerikalı erkekte olmayan bir şey vardı onda ve bu sezgiydi.

Daha en başından Constantin benim Bayan Willard'ın koruması altında olmadığımı sezdi. Tek kaşımı kaldırıp küçük, kuru bir kahkaha atmıştım, hemen sonrasında oturup Bayan Willard'ı çekiştirmeye başlamıştık bile ve "Constantin boyumun çok uzun oluşuna, yeterli dil bilmeyişime ve Avrupa'yı görmemiş oluşuma aldırmayacak, bütün bunların gerisindeki gerçek beni görecek" diye düşündüm.

Constantin beni, çatlamış kahverengi deriden rahat koltukları olan eski, üstü açık, yeşil arabasıyla BM'ye götürdü. Tenis oynarken bronzlaştığını söyledi ve güneşli açık havada, caddeler boyunca yan yana uçarken elimi tutup sıktığı zaman, kendimi dokuz yaşlarında babamın ölümünden önceki son yaz, onunla kızgın, beyaz kumsallarda koşturduğum günlerden beri hiç olmadığım kadar mutlu hissettim.

Ve Constantin'le birlikte, BM'deki o sessiz ve görkemli salonlardan birinde, Constantin gibi simultane çevirmen olan atletik yapılı, makyajsız Rus kızının yanında otururken, saf mutluluğu dokuz yaşından beri hissetmediğimi şimdiye kadar fark etmeyişimin garip olduğunu düşündüm.

Dokuz yaşından sonra, ne annemin binbir maddi sıkıntıya girerek sağladığı izcilik, piyano, suluboya dersleri, yelkencilik kampı ne de kahvaltı öncesi horozların ötüşü, dibi yanmış kekler ve her gün havai fişekler gibi patlayan küçük yeni fikirlerle geçen üniversite beni gerçekten mutlu edebilmişti.

Gri kruvaze giysisi içinde, o bilinmez dildeki deyimleri art arda sıralayan Rus kızından gözlerimi ayıramıyordum –Constantin bunun işin en zor yanı olduğunu, çünkü Rusla-

rın deyimlerinin bizimkilerden farklı olduğunu söylemişti– o anda bütün kalbimle o kızın bedenine süzülüp yaşamımın geri kalan kısmını ardı ardına deyimler haykırarak geçirmeyi diledim. Bu beni olduğumdan daha mutlu etmeyebilirdi ama hiç değilse öteki meziyetlerimin arasında, küçük bir meziyetim daha olurdu.

Derken Constantin, çevirmen Rus kız ve aşağıda etiketli mikrofonlarının ardında tartışıp duran siyah, beyaz ve sarı insanların hepsi uzaklaşır gibi oldu. Ağızlarının ses çıkarmadan oynadığını görüyordum, sanki hepsi kıyıdan ayrılan bir geminin güvertesinde oturuyor, beni uçsuz bucaksız bir sessizliğin ortasında bırakarak uzaklaşıyordu.

Yapamadığım şeyleri saymaya başladım.

İlki yemek pişirmekti.

Büyükannem ve annem yemek pişirmekte öyle ustaydılar ki her şeyi onlara bırakırdım. Bana sürekli şu ya da bu yemeğin nasıl yapıldığını öğretmeye çalışırlardı, ama ben yalnızca seyrederdim, verilen bilgiler bir kulağımdan girip ötekinden çıkarken de "Evet, evet, anlıyorum," der dururdum, sonra da denediğim her şeyi berbat ettiğim için kimse bir daha yapmamı istemezdi.

Okuldaki ilk yılım boyunca tek ve en iyi arkadaşım olan Jody'nin bir sabah bana omlet yapışını anımsıyordum. Olağanüstü lezzetli bir omletti, içine fazladan bir şey ekleyip eklemediğini sorduğumda Jody, peynir ve sarmısak tozu koyduğunu söyledi. Bunu kimden öğrendiğini sorduğumda da hiç kimseden öğrenmediğini, kendisinin düşünüp bulduğunu söyledi. Ama şu da vardı ki Jody çok pratikti ve sosyoloji öğrencisiydi.

Steno da bilmiyordum.

Bu da demekti ki üniversiteden sonra iyi bir iş bulamayacaktım. Annem kimsenin yalnızca edebiyat okumuş birini

istemeyeceğini söyler dururdu. Ama steno bilen bir edebiyat mezunu bambaşka bir şeydi. Öyle birini herkes isterdi. Gelecek vaat eden bütün genç adamlarca aranır ve sonra da birbiri ardına heyecan verici mektuplar yazardı.

Ne var ki ben, erkeklere herhangi bir biçimde hizmet etme fikrinden nefret ediyordum. Kendi heyecan verici mektuplarımı yazdırmak istiyordum. Dahası, annemin bana gösterdiği kitaptaki steno işaretleri z eşittir zaman ve m eşittir mesafe kadar kötüydü.

Listem uzuyordu.

Çok kötü bir dansçıydım. Müziğe hiç uyamazdım. Dengem öyle bozuktu ki beden eğitimi dersinde ellerimizi yana açıp başımızda bir kitapla dar bir tahtanın üzerinde yürüdüğümüz zaman hep yana devrilirdim. Ne at binebiliyor ne de kayak yapabiliyordum, en çok yapmak istediğim şeyler olmasına rağmen pahalı sporlardı. Almanca konuşamıyor, İbranice okuyamıyor, Çince yazamıyordum. Önümdeki BM delegelerinin temsil ettiği ülkelerden çoğunun haritadaki yerlerini bile bilmiyordum.

Orada, BM binasının ses geçirmez kalbinde, hem tenis oynayıp hem de simultane çeviri yapabilen Constantin'le, bir sürü deyim bilen Rus kızın arasında otururken, ömrümde ilk kez kendimi korkunç yetersiz hissettim. İşin kötüsü, oldum olası hep yetersizdim, yalnızca bunu şimdiye dek hiç fark etmemiştim.

Başarılı olduğum tek şey burslar ve ödüller kazanmaktı; artık o dönem de kapanıyordu.

Kendimi koşu yolu olmayan bir dünyada yaşayan bir yarış atı gibi hissediyordum ya da üniversitede futbol şampiyonuyken birden kendini Wall Street'te bir takım elbisenin içinde buluveren ve parlak günleri bir mezar taşının üzerine kazınmış

tarih gibi şöminesinin üzerindeki altın kupada kalan biri gibi.

Yaşamımın, öyküdeki yeşil incir ağacı gibi önümde dallanıp budaklandığını görüyordum.

Her dalın ucunda tombul, mor bir incir gibi eşsiz bir gelecek beni çağırıyor, bana göz kırpıyordu. İncirlerden biri, eş, mutlu bir yuva ve çocuklardı; bir başkası ünlü bir şair, öteki parlak bir profesör, biri şaşırtıcı editör Ee Gee, öbürü Avrupa, Afrika ve Güney Amerika, biri Constantin, Socrates, Attila ve garip adları, değişik meslekleri olan bir yığın âşık, bir başkasıysa Olimpiyat şampiyonu bir kadındı, ve bu incirlerin üzerinde ve ötesinde, ne olduklarını pek çıkaramadığım bir sürü incir daha vardı.

Kendimi dalların çatallandığı noktada otururken görüyordum, incirlerden hangisini seçeceğime bir türlü karar veremediğim için açlıktan ölüyordum. İncirlerin hepsini ayrı ayrı istiyordum ama birini seçmek ötekilerin hepsini kaybetmek demekti ve ben orada karar veremeden otururken incirler buruşup kararıyor, birer birer toprağa, ayaklarımın dibine düşüyorlardı.

Constantin'in beni götürdüğü restoran ot, baharat ve ekşi krema kokuyordu. New York'ta kaldığım sürece hiç böyle bir restoran bulamamıştım. Bulduğum bütün yerler, uzun parlak bir aynaya bakan tertemiz bir tezgâhta kocaman hamburgerlerin, günün çorbasının ve dört çeşit süslü pastanın servis edildiği Hamburger Cenneti gibi yerlerdi.

Bu lokanta yedi basamaklı loş bir merdivenle inilen bir kileri andırıyordu.

İsten kararmış duvarlar yolculuk afişleriyle kaplıydı, İsviçre göllerine, Japon dağlarına ve bodur ağaçlı Afrika çayırlarına bakan pencereler gibiydi bunlar ve masalarda, eriyip akmış önceki mumların kırmızı, mavi, yeşil balmumlarıyla

dantel gibi süslenmiş şişelerin üzerinde tozlu mumlar yanıyor, mum ışığında al al olmuş yüzler kendileri de alevmişçesine dalgalanıyordu.

Ne yediğimi bilmiyorum ama ilk lokmadan sonra kendimi çok daha iyi hissettim. Hayalimde canlanan incir ağacı ve buruşup toprağa düşen bütün o tombul incirler boş bir mideden kaynaklanmış olabilirdi.

Constantin durmadan kadehlerimizi tadı çam kabuğuna benzeyen, tatlı bir Yunan şarabıyla dolduruyordu ve bir anda kendimi ona nasıl Almanca öğrenip Avrupa'ya gideceğimi, Maggie Higgins gibi bir savaş muhabiri olacağımı anlatırken buldum.

Sıra çilekli yoğurda geldiği zaman kendimi öylesine iyi hissediyordum ki Constantin'in beni baştan çıkarmasına izin vermeye karar verdim.

Buddy Willard bana o garson kızdan söz ettiğinden beri ben de gidip biriyle yatmam gerektiğini düşünüyordum. Buddy'yle yatmak sayılmazdı, çünkü o zaman o yine benden bir kişi önde olacaktı, başka biriyle yatmalıydım.

O zamana kadar yatma konusunu açıkça konuştuğum tek erkek Yale Üniversitesi'nde okuyan kartal burunlu, alaycı bir Güneyliydi, bir hafta sonu okula geldiğinde sevgilisinin geçtiğimiz günlerde bir taksi şoförüyle kaçıp gittiğini öğrenmişti. Kız kaçmadan önce benimle aynı yurtta kaldığı ve o gece de yurtta benden başka kimse olmadığı için oğlana moral vermek de bana düşmüştü.

Yakındaki bir kafede, üzerine yüzlerce insanın adı kazınmış yüksek tahtalarla birbirinden ayrılan kuytu bölmelerin birinde oturup fincanlar dolusu sade kahve içerek açıkça seksten söz etmiştik.

Bu genç –adı Eric'ti– bizim okuldaki kızların gece dışarı çıkma yasağından önce verandada ışıkların altında ve çalıların arasında dikilip gelen geçene kendilerini sergilemeye çabalayışlarını iğrenç bulduğunu söylüyordu, bir milyon yıllık evrim, diyordu acı acı, ve hâlâ hayvandan farkımız yok.

Sonra Eric bana ilk kez bir kadınla yatışını anlatmıştı.

Gittiği okul Güney'de, dört dörtlük centilmenler yetiştirmekte uzmanlaşmış bir hazırlık okuluydu ve okulu bitirmeden önce bir kadın tanımış olmak, yazılı olmayan bir okul kuralıydı. Eric, 'tanıma'nın İncil'deki anlamda olduğunu söylüyordu.

Durum böyle olunca Eric ve birkaç sınıf arkadaşı otobüsle en yakın kente gidip adı çıkmış bir genelevi ziyaret etmişlerdi. Eric'in fahişesi elbisesini bile çıkarmamıştı. Şişman, orta yaşlı, kuşku uyandıracak kadar kalın dudaklı, sönük kızıl saçlı, teni sararmış kadın, ışığı kapatmak istemediğinden Eric ona sinek pislikleriyle beneklenmiş yirmi beş mumluk bir ampulün altında sahip olmuştu ve üstelik bu iş hiç de ballandıra ballandıra anlatıldığı gibi bir şey değildi. Tuvalete gitmek kadar sıkıcı bir şeydi.

Belki bir kadını severse sevişmenin o kadar sıkıcı gelmeyeceğini söyledim, ama Eric o kadının da ötekiler gibi hayvandan farksız olduğu düşüncesinin her şeyi berbat edeceğini, bu yüzden de, eğer birini severse onunla asla yatmayacağını söyledi. Gerekirse bir fahişeye gidecek ama sevdiği kadını bu kirli işlere karıştırmayacaktı.

O zaman aklımdan Eric'in yatmak için uygun biri olabileceği düşüncesi geçmişti, hem bu işi yapmış biriydi hem de bundan söz ederken öteki gençler gibi kötü niyetli ya da budala bir hali yoktu. Ancak Eric bana bir mektup yazarak beni gerçekten sevebileceğini sandığını, çok zeki ve alaycı olmakla birlikte şaşılacak derecede ablasının yüzüne benzeyen çok

yumuşak bir yüze sahip olduğumu söyledi; o zaman bu işin olmayacağını anladım, ben Eric'in asla yatmak istemeyeceği tipte bir kızdım ve ona bir mektup yazarak ne yazık ki çocukluk aşkımla evlenmek üzere olduğumu bildirdim.

New York'ta bir simultane çevirmen tarafından baştan çıkarılma düşüncesi gittikçe daha fazla hoşuma gidiyordu. Constantin her bakımdan olgun ve düşünceli birine benziyordu. Onun okuldaki oğlanların oda arkadaşlarına ya da basketbol takımındaki arkadaşlarına arabaların arkasında kızlarla sevişmelerini böbürlenerek anlattıkları gibi sevişmemizi anlatmak isteyebileceği hiçbir tanıdığım yoktu. Ayrıca Bayan Willard'ın beni tanıştırdığı bir erkekle yatmanın esprili bir yanı da vardı, dolaylı bir biçimde, suçlu Bayan Willard'mış gibi oluyordu.

Constantin balalayka plaklarını dinlemek için beni evine çağırdığı zaman kendi kendime gülümsedim. Annem bana her zaman bir erkekle dışarıda bir akşam geçirdikten sonra her ne olursa olsun asla onun odasına gitmememi söylerdi, bunun ancak bir tek anlamı olabilirdi.

"Balalaykayı çok severim," dedim.

Constantin'in odasının önündeki balkon nehre bakıyordu ve aşağıda karanlıkların içinden teknelerin uğultusunu duyabiliyorduk. Kendimi duygusal ve yapacağım şeyden son derece emin hissediyordum.

Hamile kalabileceğimi biliyordum ama bu düşünce çok uzaklarda ve belirsizdi, beni hiç tedirgin etmiyordu. Annemin *Reader's Digest*'ten kesip okuldayken bana gönderdiği bir makaleye göre, hamile kalmamak için yüzde yüz garantili hiçbir yöntem yoktu. Bu yazı, evli ve çocuklu bir kadın avukat tarafından yazılmıştı ve "Namusun Savunması" başlığını taşıyordu.

Yazıda bir kızın ancak evlendikten sonra kocasıyla yatabileceği, bunun dışında hiç kimseyle yatmaması gerektiği konusunda binbir neden sıralanmıştı.

Yazının anafikri, bir erkeğin dünyasının ve duygularının bir kadının dünyasından ve duygularından farklı olduğu ve ancak evliliğin bu iki dünyayı ve iki farklı duygusal yapıyı uygun bir biçimde bir araya getirebildiğiydi. Annem kızların bunu öğrenmekte çok geç kaldıklarını, onun için de evli bir kadın gibi bu konuda uzmanlaşmış kişilerin öğütlerine kulak vermeleri gerektiğini söylüyordu.

Bu avukat kadın, en iyi erkeklerin eşleri için bakir kalmak istediğini, öyle değilse bile en azından eşlerine seks konusunda öğretmenlik yapma arzusunda olduğunu belirtiyordu. Erkekler elbette bir kızı kendileriyle sevişmesi için kandırmaya çalışacak ve onunla evlenmeye söz vereceklerdi ama kız razı olur olmaz da ona olan tüm saygılarını kaybedecek ve bunu kendileriyle yaptıysa başka erkeklerle de yapabileceğini söyleyip kızın hayatını zehir edeceklerdi.

Kadın yazısının sonunda korkulu rüya görmektense uyanık kalmanın daha iyi olduğunu, üstelik hamile kalmama garantisi olmadığına göre, işin içine bir de bebek girerse büsbütün çıkmaza sürüklenileceğini söylüyordu.

Bana kalırsa bu yazıda dikkate alınmayan tek şey, bir kızın neler hissettiği konusuydu.

El değmemiş bir kız olup yine el değmemiş bir erkekle evlenmek hoş bir şey olabilirdi ama ya adam evlendikten sonra birdenbire Buddy Willard'ın yaptığı gibi aslında el değmemiş biri olmadığını itiraf ederse ne olacaktı? Bir kadının bir tek temiz yaşantısı olması gerektiği, oysa bir erkeğin biri temiz, öteki kirli iki yaşantısı olabileceği düşüncesi beni çileden çıkarıyordu.

Sonunda baktım ki yirmi bir yaşına gelmişim ve hem bakir kalmış hem de zeki, ihtiraslı bir erkek bulmak hiç kolay değil, ben de bakire kalmaktan vazgeçip kendim gibi bakir olmayan biriyle evlenmeye karar verdim. Bu durumda o benim hayatımı zehir ederse ben de onun hayatını zehir edebilirdim.

Ben on dokuz yaşındayken bekâret en önemli konuydu.

Dünyadaki insanları Katolikler ve Protestanlar ya da Cumhuriyetçiler ve Demokratlar ya da beyazlar ve zenciler, hatta erkekler ve kadınlar olarak değil de biriyle yatmış ve yatmamış olanlar diye ikiye bölünmüş olarak görüyordum, iki insan arasındaki tek kayda değer fark buymuş gibi geliyordu.

Aradaki sınırı geçtiğim gün kendimde çarpıcı bir değişiklik hissedeceğimi sanıyordum.

Kuşkusuz ki günün birinde Avrupa'ya gidersem hissedeceklerimin aynısı olacaktı bu, eve döndüğümde aynaya yakından bakarsam gözümün içinde, minik, beyaz bir Alp dağı görebilecektim. Şimdi de bir gün sonra aynaya bakarsam gözümün içinde oyuncak bebek boyunda bir Constantin'in oturup bana gülümseyeceğini düşünüyordum.

Her neyse, bir saat kadar Constantin'in balkonunda iki ayrı şezlonga oturup aramızda balalayka plakları yığılı bir halde müzik dinledik. Sokak lambalarından mı, aydan mı, otomobillerden mi, yoksa yıldızlardan mı geldiğini kestiremediğim baygın, yumuşak bir ışık bizi aydınlatıyordu, ama Constantin, elimi tutmanın dışında beni baştan çıkarmaya pek hevesli görünmüyordu.

Nişanlısı ya da özel bir kız arkadaşı olup olmadığını sordum, belki de böyle bir sorunu vardı, ama yanıtı hayır oldu, bu gibi bağlardan uzak durmaya özen gösteriyordu.

Sonunda, içmiş olduğum o çam kabuğu lezzetindeki şara-

bın etkisiyle damarlarıma karşı koyulmaz bir uyuşukluğun yayıldığını hissettim.

"Ben içeri girip yatsam fena olmayacak," dedim.

İlgisiz bir tavırla yatak odasına yürüdüm ve ayakkabılarımı çıkarmak için eğildim. Tertemiz yatak önümde güvenilir bir tekne gibi sallanıyordu. Boylu boyunca uzanıp gözlerimi kapadım. Sonra Constantin'in içini çekip balkondan içeri girdiğini duydum. Ayakkabılarını birer birer yere attı ve yanıma uzandı.

Yüzüme düşmüş bir tutam saçın ardından gizlice ona baktım.

Sırtüstü yatmış, elleri başının altında kenetli, dalgın dalgın tavana bakıyordu. Gömleğinin dirseklerine kadar sıvanmış kolalı beyaz kolları, yarı karanlıkta garip, ürkütücü bir pırıltı saçıyordu ve bronz teni neredeyse siyah gibiydi. Ömrümde hiç bu kadar güzel bir erkek görmediğimi düşündüm.

Belki keskin hatlı, biçimli bir yüze sahip olsaydım ya da zekice politik tartışmalar yapabilseydim ya da ünlü bir yazar olsaydım, Constantin beni yatacak kadar ilginç bulabilirdi.

Ama bir de şu vardı, acaba beni sever sevmez erişilmezliğini yitirip sıradan bir insan mı olacaktı ve Buddy Willard'la ondan önceki gençlerde olduğu gibi Constantin'de de kusur üstüne kusur mu bulacaktım?

Hep aynı şey oluyordu.

Uzaklarda kusursuz bir erkek görüyor ama o erkeğin yakına gelir gelmez hiç de uygun biri olmadığını anlıyordum.

Hiç evlenmek istemeyişimin nedenlerinden biri de buydu. Hayatta en son istediğim şey sonsuz güvenceye kavuşmak ve okların atıldığı yay olmaktı. Ben değişiklik ve heyecan istiyordum. Dört Temmuz bayramındaki havai fişeklerden fışkıran rengarenk kıvılcımlar gibi her yöne atılmak istiyordum.

* * *

Yağmurun sesine uyandım.

Kapkaranlıktı. Bir süre sonra gözüme yabancı gelen bir pencerenin kenarlarını seçebildim. Zaman zaman havada bir ışın beliriyor, bir şeyler arayan bir hayalet gibi duvarda dolaşıp kayarcasına kaybolup gidiyordu.

Sonra birinin soluk alıp verdiğini duydum.

Önce bunun kendimden başkası olmadığını, zehirlendikten sonra oteldeki odamın karanlığında yattığımı sandım. Nefesimi tuttum ama ses devam etti.

Yatağın üzerinde, yanı başımda yeşil bir göz parlıyordu. Pusula gibi dörde bölünmüştü. Yavaşça uzanıp elimi üzerine kapattım. Yukarı kaldırdım. Onunla birlikte bir ölünün kolu gibi ağır ama uykunun sıcaklığını taşıyan bir kol da kalktı.

Constantin'in saati üçü gösteriyordu.

Ben uykuya daldığım zaman bıraktığım gibi o; gömleği, pantolonu ve çoraplarıyla yatıyordu, gözlerim karanlığa alıştıkça solgun gözkapaklarını, düzgün burnunu ve hoşgörülü, biçimli ağzını seçebildim ama sanki hiçbiri gerçek değildi, sis üzerine çizilmiş çizgilerden ibaretti. Birkaç dakika üzerine eğilip onu inceledim. Daha önce bir erkeğin yanında uyuyakalmamıştım.

Constantin'le evli olmanın nasıl bir şey olacağını kafamda canlandırmaya çalıştım.

Sanırım sabah yedide kalkıp ona jambonlu yumurta, kızarmış ekmek ve kahve hazırlayacak, o işe gittikten sonra da üstümde gecelik, başımda bigudilerle sallana sallana kirli tabakları yıkayıp yatağı düzeltecek ve o dışarıda hareketli, büyüleyici bir gün geçirdikten sonra eve döndüğünde esaslı bir akşam yemeği bekleyecek, ben de geceyi daha da fazla

kirli tabak yıkayarak geçirecek ve sonunda bitkin düşüp yatacaktım.

On beş yıl boyunca sürekli tam not almış bir kız için boşa harcanan, kasvetli bir yaşam olurdu bu ama evliliğin böyle bir şey olduğunu biliyordum, çünkü Buddy Willard'ın annesi de sabahtan akşama dek yemek pişirmek, temizlik yapmak ve çamaşır yıkamaktan başka bir şey yapmıyordu, oysa o bir üniversite profesörünün eşiydi ve bir zamanlar bir özel okulda öğretmenlik yapmıştı.

Bir defasında Buddy'ye uğradığımda Bayan Willard'ı kocasının eski giysilerinden kestiği yün şeritlerden bir kilim hazırlarken bulmuştum. Kilime haftalarını harcamıştı ve ben ortaya çıkan kumlu kahveli, yeşilli, mavili desenlere hayran olmuştum, ne var ki Bayan Willard kilimini bitirdiğinde onu benim düşündüğüm gibi duvara asacağına, mutfak paspası olarak yere sermiş ve o canım kilim birkaç gün içinde ucuza alınabilecek herhangi bir paspastan farksız bir hale gelmişti.

Ve biliyordum ki bir erkeğin evlenmeden önce bir kadına yedirdiği akşam yemeklerine, verdiği güllerle öpücüklere karşılık olarak gizliden gizliye istediği tek şey, evlilik işlemleri biter bitmez kadının Bayan Willard'ın mutfak paspası gibi ayaklarının altına serilmesiydi.

Annem, babamla Reno'daki balayılarından döndükten sonra –babam daha önce de evlenmiş olduğundan boşanması gerekmişti–, babamın "Oh, çok şükür, artık rol yapmaktan vazgeçip gerçek kişiliğimize dönebiliriz," dediğini anlatmamış mıydı? Ve o günden sonra annem bir dakika olsun rahat yüzü görmemişti.

Bir de Buddy Willard'ın sinsi ve bilgiç bir tavırla, çocuklarım olduktan sonra kendimi farklı hissedeceğimi ve

artık şiir yazmak istemeyeceğimi söyleyişini anımsıyordum. Belki de gerçekten evlenip çocuk doğurduktan sonra insanın beyni yıkanmış gibi oluyor ve ondan sonra totaliter bir devletin kölesi gibi duyuları körelerek yaşayıp gidiyordu.

Derin bir kuyunun dibinde duran parlak, erişilmez bir çakılı seyredercesine dalgın dalgın seyrettiğim Constantin, gözkapaklarını açtı ve bana, aslında beni görmeden baktı, gözleri sevgi doluydu. Ama beni tanır tanımaz o sevecenliğin üzerine puslu bir kepenk indi sanki, onun ilgisini ve pırıltısını kaybeden iri gözbebeklerini seyrettim.

Constantin esneyerek doğruldu. "Saat kaç?"

"Üç," dedim donuk bir sesle. "Eve gitsem iyi olacak. Sabah büroda olmam gerek."

"Seni götüreyim."

Yatağın ayrı uçlarında sırt sırta oturup başucu lambasının kötü ışığında ayakkabılarımızı giymeye çabalarken Constantin'in bana döndüğünü hissettim. "Saçın hep böyle midir?"

"Nasıl yani?"

Sorumu yanıtlamadı Constantin, ama elini uzatıp parmaklarıyla saçımı köklerinden ucuna kadar yavaşça taradı. Minik bir elektrik dalgası yayıldı içime. Küçüklüğümden beri birinin saçımı taramasından çok hoşlanırdım, bedenimi tatlı bir uyuşukluk ve huzur sarardı.

Constantin, "Tamam, ne olduğunu anladım," dedi. "Yeni yıkamışsın."

Ve eğilip tenis ayakkabılarını bağlamaya koyuldu.

Bir saat sonra otelde yatağıma uzanmış yağmuru dinliyordum. Yağmur sesinden çok, açık kalmış bir musluktan akan suyun sesine benziyordu. Sol dizimin altındaki sancı başlamıştı, radyolu saatim saat yedide Sousa'yı çalarak beni kaldırana kadar uyumaktan umudumu kestim.

Her yağmur yağışında bacağımdaki eski kırık kendini tekdüze bir ağrıyla hissettirirdi.

O zaman, "bu bacak Buddy Willard'ın yüzünden kırıldı," diye düşündüm.

Ama sonra, "hayır, onu kendim kırdım," diye düşündüm, "aptallık ettiğim için kendimi cezalandırmak için kırdım."

8

Bay Willard beni arabasıyla Adirondacks'e götürüyordu.

Noel'in ertesi günüydü, gri gökyüzü karla dolu şişkin bulutlarla kaplanmıştı. Her Noel'den sonra olduğu gibi midem tıka basa dolu ama canım sıkkındı, sanki çam dallarının, mumların, altın-gümüş yaldızlı kurdelelerle bağlanmış armağanların, şöminede yanan kütüklerin, Noel hindisinin ve piyano eşliğinde söylenen Noel şarkılarının vaat ettiği şey neyse o hiç gerçekleşmemiş gibi bir hayal kırıklığı yaşıyordum.

Noel'de Katolik olmadığım için neredeyse pişman oluyordum.

Arabayı önce Bay Willard kullandı, sonra ben kullandım. Nelerden söz ettiğimizi bilmiyorum ama eskiden yağmış karların derinlerine gömülmüş kırlar çoraklaşıp da hemen hemen siyaha çalan koyu yeşil renkte sık çamlar gri tepelerden yol kenarına inmeye başladıkça içimin giderek karardığını hissettim.

Bay Willard'a yola yalnız devam etmesini, otostopla eve dönebileceğimi söylememek için kendimi güç tutuyordum.

Ama Bay Willard'ın yüzüne, oğlan çocukları gibi kısacık kesilmiş gümüş rengi saçlarına, berrak mavi gözlerine,

pembe yanaklarına ve tümünü bir düğün pastasının kreması gibi kaplayan masum, güven dolu ifadesine bir kez bakmak, bunu yapamayacağımı anlamam için yeterliydi. Bu ziyareti sonuna kadar götürmek zorundaydım.

Öğlen grilik biraz soldu ve biz de buzlu bir kavşakta mola verip Bayan Willard'ın yolluk olarak hazırladığı ton balıklı sandviçleri, yulaflı kurabiyeleri, elmaları ve termostaki kahveyi paylaştık.

Bay Willard beni yumuşak bir bakışla süzdü. Sonra boğazını temizledi ve kucağındaki son birkaç kırıntıyı silkeledi. Ciddi bir şeyler söyleyeceğini anlamıştım, çünkü çok çekingen bir insandı ve önemli bir ekonomi dersi vermeden önce de boğazını aynı şekilde temizlediğini duymuştum.

"Nelly'yle hep bir kızımız olsun isterdik."

Bir an Bay Willard'ın karısının gebe olduğunu ve bir kız çocuk beklediğini açıklayacağı gibi çılgınca bir düşünceye kapıldım. Sonra, "Ama bir kız evladın senden daha iyi olabileceğini düşünemiyorum," dedi.

Bay Willard bana babalık etmek istediği için sevinçten ağladığımı sanmış olmalıydı. "Haydi, haydi," diye omzumu okşadı ve boğazını birkaç kez daha temizledi. "Birbirimizi anladığımızı sanıyorum."

Sonra otomobilin kendi tarafındaki kapısını açtı ve dışarıdan dolanıp benim tarafıma geldi, nefesi gri havada dumandan kıvrımlar çiziyordu. Boşaltmış olduğu koltuğa kaydım, Bay Willard otomobili çalıştırdı ve yola devam ettik.

Buddy'nin kaldığı sanatoryumdan ne beklemem gerektiğini bilmiyordum.

Sanırım küçük bir dağın tepesine tünemiş ahşap bir köşk ve balkonlarda kalın battaniyelere sarınmış yatan pembe yanaklı, çekici, gözleri hastalıklı pırıltılar saçan genç kadınlar

ve erkekler göreceğimi ummuştum.

Buddy bana yazdığı bir mektupta, "Verem, ciğerlerinde bir bombayla yaşamaya benziyor," demişti. "Patlamayacağını umut ederek sessizce yatmak gerekiyor."

Buddy'nin sessizce yatışını hayal etmek güçtü. Tüm yaşam felsefesi, her an hareket halinde olup bir şeyler yapmaya dayanıyordu. Yazın plaja gittiğimizde bile o, asla benim gibi güneşin altında uzanıp uyuklamazdı. Zamanı değerlendirmek için bir aşağı bir yukarı koşar, top oynar ya da bir dizi hızlı beden hareketi yapardı.

Bay Willard'la birlikte bekleme odasında öğleden sonraki dinlenme tedavisinin bitmesini bekledik.

Bütün sanatoryumun renk düzenlenmesinde ciğer esas alınmışa benziyordu. Koyu kahverengi ağaç kaplamalar, yanık kahverengi deri koltuklar, bir zamanlar belki de beyaz olup giderek yayılan nem ve küfe boyun eğmiş duvarlar. Benekli kahverengi bir muşamba, döşemeyi bütünüyle örtmüştü.

Koyu renk kaplaması çember ve yarım çember biçimindeki lekelerle dolu alçak bir kahve sehpasının üzerinde birkaç tane yıpranmış *Time* ve *Life* dergisi duruyordu. En yakın dergiyi alıp karıştırdım. Eisenhower'ın yüzü kavanozdaki bir ceninin boş ve dazlak yüzü gibi gülümsedi.

Bir süre sonra sinsi bir sızıntı sesi duyar gibi oldum. Bir an için neme doymuş duvarların artık bu nemi dışarıya akıttığını sandım ama sonra sesin odanın bir köşesindeki küçük bir fıskıyeden geldiğini gördüm.

Fıskıye, suyu kaba bir borudan beş on santim yüksekliğinde püskürtüyordu, ellerini yukarıya uzatmaya çabalıyor, sonra gücünü yitirip titrek birkaç damla halinde taş bir havuzun sararmış suyunda boğulup gidiyordu. Havuzun içi umumi tuvaletlerde görülen beyaz, altıgen taşlarla döşenmişti.

Bir zil çaldı. Uzaklarda kapılar açılıp kapandı. Sonra Buddy içeri girdi.

"Merhaba baba."

Buddy babasını kucakladı ve hemen ardından zorlama bir canlılıkla bana doğru gelip elini uzattı. Sıktığım el nemli ve tombuldu.

Bay Willard'la ben deri bir kanepede oturuyorduk. Buddy karşımızda duran yüzeyi kaygan bir koltuğun kenarına tünedi. Ağzının köşeleri görünmez bir telle gerilmişçesine durmadan gülümsüyordu.

Kırk yıl düşünsem Buddy'yi şişman göreceğim aklıma gelmezdi. Sanatoryumda olduğu sürece ne zaman onu düşünsem, gözlerimin önüne elmacıkkemiklerinin altında oyulmuş gölgeler ve hemen hemen etsiz göz çukurlarının dibinde alev alev yanan gözler gelmişti hep.

Oysa Buddy'nin bedeninde ne kadar içbükey çizgi varsa hepsi ansızın dışbükey oluvermişti. Daracık, sentetik beyaz gömleğinin altından göbeği dışarı fırlamıştı, yanakları elma gibi yuvarlak ve al aldı. Sanki gülüşü bile dolgunlaşmıştı.

Buddy'yle göz göze geldik. "Çok yemekten," dedi. "Her gün bizi tıka basa doyurup bol bol dinlendiriyorlar. Neyse ki artık yürüyüş yapma iznim var, onun için kaygılanma, birkaç haftada zayıflarım." Sevinçli bir ev sahibi gibi gülümseyerek ayağa fırladı. "Odamı görmek ister miydiniz?"

Buddy'nin peşine takıldım, Bay Willard da benim arkamdan geliyordu, buzlu cam takılmış bir çift kapıdan geçip loş, ciğer renkli bir koridor boyunca yürüdük, etraf döşeme cilası ve lizol kokuyordu, çürümüş gardenyaların kokusuna benzer daha hafif bir başka koku da vardı.

Buddy kahverengi bir kapıyı itip açtı ve sırayla dar bir odaya girdik.

İnce, mavi-beyaz çizgili, hafif bir çarşafla örtülmüş yamrı yumru bir yatak, odanın büyük bir kısmını kaplıyordu. Yanında duran şifonyerin üstünde bir sürahi, bir su bardağı ve gümüş renkli ucu bir kavanozdaki pembe dezenfektan sıvıdan çıkmış bir termometre vardı. Yatağın ayakucuyla dolabın kapağı arasına sıkışmış bir ikinci şifonyerin üstü kitaplar, kâğıtlar ve fırınlanıp boyanmış ama verniklenmemiş seramik kaplarla doluydu.

Bay Willard bir soluk alarak, "Hımmm," dedi, "yeterince rahat görünüyor."

Buddy güldü.

"Bunlar ne?" Koyu yeşil zemin üzerine sarı damarları özenle çizilmiş, nilüfer yaprağı biçiminde kilden bir küllüğü elime aldım. Buddy sigara içmezdi.

Buddy, "Küllük," dedi. "Senin için."

Küllüğü yerine koydum. "Ben sigara içmem ki."

"Biliyorum," dedi Buddy. "Yine de hoşuna gideceğini düşündüm."

Bay Willard kuruyan dudaklarını birbirine sürterek, "Eh artık ben kalkayım," dedi, "siz gençleri yalnız bırakayım da..."

"Peki baba, sen istersen git."

Şaşırmıştım. Bay Willard'ın da geceyi burada geçireceğini ve ertesi gün birlikte döneceğimizi sanmıştım.

"Ben de geleyim mi?"

"Hayır, hayır." Bay Willard cüzdanından çıkardığı birkaç banknotu Buddy'ye verdi. "Esther için trende rahat bir yer ayırt. Birkaç gün kalır belki."

Buddy babasını kapıya kadar geçirdi.

Bay Willard'ın beni terk etmiş olduğu duygusuna kapıldım. Bunu baştan beri planlamış olmalıydı, ama Buddy hayır

dedi; babası yalnızca hastalık görmeye, özellikle de kendi oğlunun hastalığını görmeye dayanamıyordu, çünkü ona göre bütün hastalıkların nedeni iradenin zayıflığıydı. Bay Willard hayatında bir gün bile hasta olmamıştı.

Buddy'nin yatağına oturdum. Zaten oturacak başka yer de yoktu.

Buddy ciddi bir tavırla kâğıtlarını karıştırdı. Sonra ince, gri bir dergi uzattı bana. "On birinci sayfayı aç."

Dergi Maine'de bir yerde basılmıştı ve birbirinden yıldızlarla ayrılmış şiirler ve kısa betimlemelerle doluydu. On birinci sayfada "Florida'da Gündoğumu" başlıklı bir şiir vardı. Kavuniçi ışıklar, kaplumbağa yeşili palmiyeler ve Yunan mimarisinden parçalara benzeyen yivli deniz kabuklarıyla ilgili imgeleri atlaya atlaya okudum.

"Hiç fena değil." Berbat bir şiirdi.

Buddy garip, güvercinsi bir gülümsemeyle, "Kim yazmış bunu?" diye sordu.

Gözüm sayfanın sağ alt köşesindeki ada ilişti. B.S. Willard.

"Bilmiyorum." Sonra, "Elbette biliyorum Buddy," dedim. "Sen yazmışsın."

Buddy bana yanaştı.

Geri çekildim. Verem hakkında çok az şey biliyordum ama böyle göze görünmeden ilerlediğine göre fazlasıyla sinsi bir hastalığa benziyordu. Buddy da pekâlâ kendi verem mikroplarının küçük öldürücü atmosferi içinde oturuyor olabilirdi.

"Korkma," diye güldü Buddy. "Pozitif değilim."

"Pozitif mi?"

"Sana hiçbir şey bulaşamaz."

Çok dik bir yokuşu tırmanırken yarı yolda durup soluklanırcasına durup bir soluk aldı.

"Sana bir şey sormak istiyorum." İnsanı tedirgin eden

yeni bir huy edinmişti, kafamı delip içinden geçenleri daha iyi okumak ister gibi delici bir bakışla bakıyordu gözlerimin içine.

"Önce mektupla sormayı düşünmüştüm."

Arka tarafında Yale amblemi olan uçuk mavi bir zarf geçti gözlerimin önünden.

"Ama sonra sen gelene kadar bekleyip yüz yüze konuşmanın daha iyi olacağına karar verdim." Durakladı. "Eee, ne olduğunu bilmek istemiyor musun?"

Umut vermeyen alçak bir sesle, "Neymiş?" dedim.

Buddy yanıma oturdu. Kolunu belime dolayıp kulağımı örten saçı geriye itti. Kımıldamadım. Sonra fısıldadığını duydum: "Bayan Buddy Willard olmak hoşuna gider miydi?"

Gülmemek için kendimi zor tuttum.

Buddy Willard'a uzaktan âşık olduğum beş-altı yıllık dönem içinde sorulmuş olsaydı, bu sorunun beni nasıl şaşkına döndüreceğini düşündüm.

Buddy duraksadığımı sezdi.

"Ah elbette şu anda formumda olmadığımı biliyorum," dedi çabucak. "Hâlâ ilaç kontrolü altındayım ve birkaç kaburgamı kaybedebilirim ama gelecek sonbaharda okula döneceğim. Ya da en geç gelecek ilkbahara..."

"Galiba sana söylemem gereken bir şey var Buddy."

Buddy kaskatı bir sesle, "Anladım," dedi. "Biriyle tanıştın."

"Hayır, öyle bir şey değil."

"Ne peki?"

"Ben hiç evlenmeyeceğim."

"Delisin sen." Buddy'nin keyfi yerine gelmişti. "Fikrini değiştireceksin."

"Hayır. Kararım kesin."

Ama Buddy'nin neşesi kaçmadı.

"Hatırlıyor musun," dedim, "hani bir gece tiyatrodan sonra birlikte otostopla okula dönmüştük?"

"Hatırlıyorum."

"Hani bana en çok bir kasabada mı yoksa bir şehirde mi yaşamak istediğimi sormuştun."

"Sen de demiştin ki..."

"Ben de demiştim ki hem kasabada hem şehirde yaşamak isterim?"

Buddy başını salladı.

Ani bir şiddetle, "Sen de," diye devam ettim, "gülmüştün ve bu sorunun o hafta psikoloji dersinde işlediğiniz bir ankette sorulduğunu ve benim bir nevrotiğin yapısına sahip olduğumu söylemiştin."

Buddy'nin gülümsemesi donuklaştı.

"Haklıydın. Ben gerçekten nevrotiğim. Ne bir şehre ne de kasabaya yerleşebilirim."

Buddy yardım etmek istercesine, "İkisinin arasında yaşayabilirsin," diye önerdi. "O zaman bazen şehire, bazen de kasabaya gidebilirsin."

"Peki bunun nevrotik olmakla ne ilgisi var?"

Buddy sorumu yanıtlamadı.

"Evet?" dedim sertçe. Hasta insanları şımartmamak lazım, şımartılmak onlara kötü gelir, kendilerine gelmeleri için biraz tokatlamak gerekir.

"Hiç," dedi Buddy. Sesi cılız ve durgundu.

"Nevrotik ha!" Küçümseyici bir kahkaha attım. "Eğer iki karşıt şeyi aynı anda istemek nevrotiklikse ben tepeden tırnağa nevrotiğim. Hayatımın geri kalan kısmını karşıt şeylerin birinden öbürüne uçmakla geçireceğim."

Buddy elini elimin üzerine koydu.

"Bırak ben de seninle uçayım."

* * *

Pisgah Dağı'nın üzerindeki kayak pistinin tepesinde durmuş aşağıya bakıyordum. Orada bulunmamın pek anlamı yoktu aslında. Ömrümde hiç kayak yapmamıştım. Ama hazır fırsat bulmuşken manzaranın tadını çıkarmayı düşünmüştüm.

Solumdaki telesiyej, üzerinden kayıla kayıla sıkışıp katılaşmış ve öğle güneşinde hafifçe eridikten sonra cam gibi donup parlaklaşmış güneşli tepeye birbiri ardına kayakçı taşıyordu. Soğuk hava ciğerlerimi ve sinüslerimi, canımı acıtan bir berraklıkla dolduruyordu.

Dört bir yanımda kırmızı, beyaz ve mavi ceketli kayakçılar bir Amerikan bayrağının parçaları gibi, gözalıcı tepeden aşağı hızla kayıyorlardı. Sessizliği bozan tek şey pistin dibindeki ahşap kulübeden yayılan popüler şarkılardı.

İki kişilik köşkümüzden aşağı,
Jungfrau'ya bakarken...

Bütün bu gürültüler ve görüntüler, bir kar çölünün ortasındaki gözle görülmez bir dere gibi yanı başımdan akıp gidiyordu. Bir tek dikkatsizce yapılmış basit hareket, yamaçtan aşağıya, pistin kenarında, izleyicilerin arasında minik, haki bir nokta gibi duran Buddy Willard'a doğru gitmem için yeterliydi.

Bütün sabah Buddy bana kayak yapmayı öğretmişti.

Önce köydeki bir arkadaşından kayakları ve kayak sopalarını, ayakları benden bir numara büyük olan bir doktorun hanımından kayak ayakkabılarını, öğrenci bir hemşireden de kırmızı bir kayak ceketi ödünç almıştı. Onun inatçı zorluklar karşısında yılmadan direndiğini görmek hayret vericiydi.

O zaman Buddy'nin tıp fakültesindeyken, ölenlerin yakınlarını, ölülerinin bilim adına kesilip biçilmesi konusunda ikna ettiği için bir ödül kazandığını anımsadım. Ödülün ne olduğunu unutmuştum ama Buddy'nin, beyaz gömleği içinde, yan cebinden bedeninin bir parçası gibi çıkan stetoskopuyla, gülümseyerek, başını sallayarak, o şaşkın, afallamış kimseleri otopsi kâğıtlarını imzalamaya ikna edişini gözümde çok iyi canlandırabiliyordum.

Daha sonra Buddy kendi doktorunun otomobilini ödünç aldı, doktoru da eskiden verem geçirmişti ve çok anlayışlı bir insandı. Yürüyüş saati zili, sanatoryumun güneşsiz koridorlarında çınlarken yola çıktık.

Buddy de daha önce hiç kayak yapmamıştı ama temel ilkelerin oldukça basit olduğunu ve kayak öğretmenleriyle öğrencilerini sık sık izlediği için bilmem gereken her şeyi bana öğretebileceğini söylüyordu.

İlk yarım saati düşe kalka küçük bir eğimin tepesine tırmandıktan sonra ellerimdeki sopalarla kendimi itip doğruca aşağıya inerek geçirdim. Buddy ilerlememden hoşnut görünüyordu.

Yokuşumun yirminci kez üstesinden geldiğimde, "İyi gidiyor Esther," dedi. "Haydi şimdi de telesiyeji deneyelim."

Kızarmış ve nefes nefese kalakaldım.

"Ama Buddy, daha zikzak kaymayı bilmiyorum ki. Tepeden inenlerin hepsi zikzak kaymayı biliyor."

"Yarı yola kadar çıkman yeterli. O zaman fazla hızlanmazsın."

Ve Buddy beni telesiyeje kadar götürüp ipi avuçlarımda nasıl kaydıracağımı gösterdi, sonra ipi parmaklarımla kavrayıp yukarıya çıkmamı söyledi.

Hayır demek aklıma bile gelmemişti.

Parmaklarımın arasından pürüzlü, can yakan bir yılan gibi kayan ipi kavrayıp yukarıya yollandım.

Ama ip beni sarsarak ve dengesizce öyle hızlı sürükledi ki yarı yolda ipi bırakma umudunu yitiriverdim. Önümde ve arkamda ilerleyen kayakçılar vardı ve ipi bıraktığım anda tepetaklak yuvarlanıp kayaklar ve sopalarla sarmaş dolaş bir halde yere çakılmam işten bile değildi, olay yaratmak istemediğimden sessizce ipe asılmaya devam ettim.

Ama tepeye vardığımda tereddüte kapıldım.

Buddy kırmızı ceketimle tepede duraksadığımı görmüştü. Kolları haki bir yel değirmeni gibi havayı dövüyordu. Yamacı kaplayan kayakçı örgüsünün ortasında açılan bir yoldan aşağı kaymamı işaret ediyordu. Orada, boğazım kuruyarak tedirgin bir halde duraklarken, ayaklarımın dibinden Buddy'nin ayaklarının dibine uzanan pürüzsüz beyaz yol bulanıklaşıyordu.

Önümdeki yokuşu bir kayakçı sağdan, bir başkası soldan kesip geçti ve minicik, hareketli mikroplar ya da parlak renkli eğik ünlem işaretleriyle dolup taşan bir alanın öbür ucunda, Buddy'nin kolları güçsüz antenler gibi sallanıp duruyordu.

Gözlerimi aşağıda çalkalanan kalabalıktan ayırıp onun ötesindeki manzaraya çevirdim.

Gökyüzünün kocaman gri gözü de bana bakıyordu, sislere bürünmüş bir güneş, pusulanın her noktasından boşanan tüm beyaz ve suskun uzaklıkları ayaklarımın dibinde topluyordu.

Aptallık etmemem için beni dürtüp duran, kayaklarımı çıkarıp yokuşun kenarındaki bodur çamların arasına gizlene gizlene aşağıya yürüyerek kendimi kurtarmamı söyleyen ses huzursuz bir sivrisinek gibi uçup gitti. Ölebileceğim düşüncesi kafamda bir ağaç ya da bir çiçek gibi sakince biçimlendi.

Buddy'ye kadar olan uzaklığı gözlerimle ölçtüm.

Artık kollarını kavuşturmuştu Buddy, arkasındaki çift parmaklıklı çitle kaynaşmış gibi suskun, kahverengi ve önemsiz görünüyordu.

Tepenin kıyısına yanaştım, sopalarımın ucunu kara saplayıp ne ustalıkla ne de geç kalmış bir irade gücüyle durduramayacağımı bildiğim bir uçuşa ittim kendimi.

Doğruca aşağıya yönelmiştim.

Sanki daha önce gizlenmekte olan keskin bir rüzgâr ağzıma doldu ve saçlarımı dimdik arkaya doğru uçurdu. Ben iniyordum ama beyaz güneş hiç yükselmiyordu. Hareketsiz dalgalara benzeyen tepelerin üzerinde, dünyanın destek noktası gibi asılı duruyordu.

Bedenimde karşılık vermek isteyen küçük bir nokta ona doğru uçtu. Ciğerlerimin hava, dağlar, ağaçlar ve insanlardan oluşan manzarayla dolduğunu hissettim. "Mutlu olmak bu işte," diye düşündüm.

Zikzakçılar, öğrenciler, ustalar arasından geçip kendi geçmişime, birbiri ardından akıp giden ikiyüzlülükler, gülücükler ve tavizlerle dolu yıllara kaydım.

İki yanımda insanlar ve ağaçlar bir tünelin karanlık duvarları gibi geriye doğru akarken, ben tünelin ucundaki durgun, parlak noktaya, kuyunun dibindeki çakıla, annesinin karnında gizlenen tatlı, beyaz bebeğe doğru hızla atılıyordum.

Ağzımı dolduran kar dişlerimin arasında çıtırdadı. Buzlu su boğazımdan aşağıya süzüldü.

Buddy'nin yüzü yolunu şaşırmış bir gezegen gibi yakın ve kocaman, tepemde asılı duruyordu. Onun yüzünün gerisinde başka yüzler de vardı. Arkada, beyaz bir yüzey üzerinde kara noktacıklar kaynaşıyordu. Parça parça, sanki bir cadının büyülü değneğinin hareketleriyle, her şey yerine oturdu.

Tanıdık bir ses, "O adam yoluna çıkana kadar çok iyi gidiyordun," diye bilgi verdi.

İnsanlar bağlarımı çözüyor ve kayak sopalarımı çarpık çurpuk saplandıkları kar yığınlarından çıkarıp getiriyorlardı. Sırtım kayak evinin çitine dayalıydı.

Buddy eğilip botlarımı ve üst üste giyilmiş birkaç çift beyaz yün çorabı çıkardı. Tombul eli sol ayağımı kavrayıp gizli bir silah arıyormuşçasına santim santim yoklayarak bileğime doğru çıktı.

Gökyüzünün doruğunda beyaz, kayıtsız bir güneş parlıyordu. Kendimi bu güneşte, bir melek kadar ince ve uçucu bir hale gelene dek bir bıçak gibi bilemek istedim.

"Yukarı çıkacağım," dedim. "Tekrar deneyeceğim."

"Hayır, çıkmayacaksın."

Buddy'nin yüzüne tuhaf, hoşnut bir ifade yayıldı.

Kesin bir gülümsemeyle, "Hayır, çıkmayacaksın," diye yineledi. "Bacağın iki yerden kırılmış. Aylarca alçıda kalacak."

9

"Öleceklerine öyle seviniyorum ki."

Hilda kedi gibi gerinerek esnedi, başını konferans masasının üzerinde kavuşturduğu kollarına gömüp yeniden uykuya daldı. Safra yeşili bir tutam hasır, alnının üzerine tropikal bir kuş gibi tünemişti.

Safra yeşili. Sonbaharda moda olacaktı bu renk, ancak Hilda her zamanki gibi modanın altı ay önündeydi. Siyahla safra yeşili, beyazla safra yeşili, nil yeşiliyle, yani birinci dereceden kuzeniyle safra yeşili.

Beynimin içinde yaldızlı ve bomboş moda sloganlarının kokuşmuş kabarcıkları yükseliyordu. Yüzeye geldiklerinde kof bir patlamayla kaybolup gidiyorlardı.

Öleceklerine öyle seviniyorum ki.

Otel kafeteryasına inişimi Hilda'nınkiyle aynı ana denk getiren şansıma söylendim. Gece çok geç yattığımdan, yukarıda unutulan bir eldiveni, mendili, şemsiyeyi ya da defteri almak için odama dönmek gibi bir bahane uyduracak kadar bile kafam işlemiyordu. Bunun cezası da Amazon'un buzlu camdan kapılarından Madison Bulvarı üzerindeki binamızın çilek pembesi mermer girişine kadar süren uzun, yorucu bir yürüyüştü.

Hilda yol boyu bir manken gibi yürüdü.

"Nefis bir şapka bu, sen mi yaptın?"

Neredeyse Hilda'nın bana dönüp, "Hastasın galiba," demesini bekliyordum, ama yalnızca kuğu gibi boynunu uzatıp kısaltmakla yetindi.

"Evet."

Bir gece önce gördüğüm oyundaki kadın kahramanın bedenine yabancı bir ruh girmişti, kadının ağzından konuşurken ruhun sesi bir mağaradan geliyormuşçasına, öyle derinden çıkıyordu ki erkek mi kadın mı olduğu anlaşılmıyordu. İşte Hilda'nın sesi de tıpkı o ruhun sesine benziyordu.

Sanki her dakika var olup olmadığından emin olmak ister gibi yürürken parlak vitrinlerdeki görüntüsünü seyrediyordu. Aramızdaki sessizlik öyle derindi ki bunda benim de suçum olduğunu düşünmüştüm.

Onun için de, "Rosenberglerin durumu ne korkunç değil mi?" demiştim.

Rosenbergler o gece geç saatte elektrikli sandalyede idam edileceklerdi.

Hilda, "Evet!" dedi ve ben sonunda bu kızın kalbinde insancıl bir tele dokunduğumu hissettim. Hilda bu eveti ancak ikimiz konferans salonunun mezarlığı andıran sabah kasvetinde öteki arkadaşları beklerken açıkladı.

"Böyle insanların yaşaması korkunç bir şey."

Sonra esnedi ve uçuk portakal rengi ağzı geniş bir karanlığa açıldı. Yüzünün gerisindeki kör mağaraya büyülenmiş gibi baktım, sonunda dudakları birleşti, kımıldadı ve ruh saklandığı yerden konuştu: "Öleceklerine öyle seviniyorum ki."

"Haydi, bize bir gülücük gönder."

Jay Cee'nin odasındaki pembe kadifeden kanepenin üzerinde, yapma bir gül elimde, yüzüm derginin fotoğrafçısına dönük oturuyordum. Fotoğrafı çekilecek on iki kişinin sonuncusuydum. Makyaj odasına gizlenmeye çalışmış ama başaramamıştım. Betsy kapının altından ayaklarımı görüp ispiyonculuk yapmıştı.

Fotoğrafımın çekilmesini istemiyordum, çünkü ağlayacaktım. Neden ağlayacağımı bilmiyordum ama birisi bana bir şey söylerse ya da çok yakından bakarsa gözlerimden yaşların, boğazımdan hıçkırıkların boşanacağını ve bir hafta boyunca ağlayacağımı biliyordum. Gözyaşlarının içimde kabarıp dolu ve dengesiz bir bardağın içindeki su gibi çalkalandığını hissedebiliyordum.

Bunlar, dergi baskıya girmeden ve bizler Tulsa, Biloxi, Teaneck ya da Coos Bay gibi gelmiş olduğumuz yerlere dönmeden önce çekilecek son fotoğraflardı, ne olmak istiyorsak onu simgeleyen bir şeyle çekilecekti fotoğrafımız.

Betsy bir çiftçinin karısı olmak istediğini belirtmek için bir mısır koçanı almıştı eline, Hilda ise şapkalar yapmak istediğini göstermek için şapka yapımcılarının kullandığı saçsız

ve yüzsüz bir manken başını tutuyordu, Doreen'in elinde Hindistan'da sosyal yardım işlerinde çalışmak istediğini belirtmek için dore işlemeli bir sari vardı (aslında öyle bir niyeti olmadığını söylemişti bana, yalnızca eline bir sari geçirmek istemişti).

Bana ne olmak istediğimi sorduklarında bilmediğimi söyledim.

Fotoğrafçı, "Haydi haydi, elbette biliyorsundur," dedi.

Jay Cee, "Her şey olmak istiyor," diye espri yaptı.

Şair olmak istediğimi söyledim.

O zaman elimde tutabileceğim bir şey aradılar.

Jay Cee bir şiir kitabı tutmamı önerdi ama fotoğrafçı bunun çok açık olduğunu söyleyip kabul etmedi. Şiirlerin esin kaynağını gösteren bir şey olmalıydı. Sonunda Jay Cee en yeni şapkasındaki uzun saplı yapma gülü çıkardı.

Fotoğrafçı kızgın beyaz ışıklarını ayarladı. "Haydi, şiir yazmanın seni ne kadar mutlu ettiğini göster bize."

Jay Cee'nin penceresindeki kauçuk bitkilerin yapraklarının arkasında uzanan mavi gökyüzüne daldım. Birkaç bulut kümesi dekor gibi sağdan sola doğru kayıyordu. Gözlerimi en büyük buluta dikip sanki o gözden kaybolunca ben de onunla kayıp gidebilecekmişim gibi bekledim.

Ağzımı dümdüz bir çizgi halinde tutmanın çok önemli olduğunu hissediyordum.

"Gülümse biraz."

Sonunda ağzım boyun eğerek bir vantrilokun kuklasının ağzı gibi garip bir şekilde kıvrılmaya başladı.

Fotoğrafçı ansızın bir şeyler sezinleyerek, "Hey," diye karşı çıktı. "Ağlayacak gibisin."

Kendimi tutamadım.

Yüzümü Jay Cee'nin kanepesinin pembe kadifesine göm-

düm ve bütün sabah boyunca içimde sinsi sinsi dolanıp duran tuzlu gözyaşlarıyla zavallı hıçkırıklar odaya boşandıkça müthiş bir rahatlık duydum.

Başımı kaldırdığımda fotoğrafçı ortadan kaybolmuştu. Jay Cee de gitmişti. Korkunç bir hayvanın üzerinden soyulmuş bir deri gibi pörsük ve terk edilmiş hissediyordum kendimi. Hayvandan kurtulmuş olmak beni ferahlatmıştı ama ruhumu ve pençelerini geçirebildiği her şeyi de alıp götürmüşe benziyordu.

El çantamda içinde rimel, rimel fırçası, göz farı, üç ruj ve kenarında aynası olan yaldızlı kutuyu aradım. Aynadan kaçamak gözlerle bana bakan yüz, uzun bir işkenceden sonra bir hücrenin parmaklıklarından bakıyor gibiydi. Şişmiş, berelenmiş ve renkleri birbirine karışmıştı. Suya, sabuna ve Hıristiyan hoşgörüsüne muhtaç bir yüzdü.

Gönülsüzce boyanmaya başladım.

Makul bir aradan sonra Jay Cee bir kucak dolusu öykü taslağıyla rüzgâr gibi içeri girdi.

"Bunlar seni eğlendirir," dedi. "İyi okumalar."

Her sabah öykü editörünün odasındaki tozdan grileşmiş yığınlar kar beyazı yeni taslaklarla çığ gibi kabarırdı. Amerika'nın her köşesindeki çalışma odalarında, tavan aralarında, sınıflarda insanlar gizlice yazıyor olmalıydı. Sözgelimi her dakika bir kişi bir taslak bitiriyor olsa, beş dakika içinde öykü editörünün masasının üzerine beş taslak yığılıverirdi. Bir saatte birbirlerini masadan yere itip duran altmış taslak birikirdi. Ve bir yılda...

Havada, sağ üst köşesinde daktiloyla Esther Greenwood yazılı hayali bir kâğıdın uçtuğunu görüp gülümsedim. Dergide geçirdiğim bir aydan sonra yaz okulunda ünlü bir yazar tarafından verilen bir dersi izlemek için başvurmuştum;

yazar, gönderdiğiniz bir öykü taslağını okuduktan sonra sizi sınıfına kabul edip etmeyeceğini bildiriyordu.

Kuşkusuz çok az kişi olacaktı sınıfta, ben de öykümü uzun bir süre önce göndermiş ve henüz yazardan bir yanıt almamıştım ama döndüğümde kabul mektubunu evdeki posta masasının üzerinde bulacağımdan kuşkum yoktu.

Bu derste yazacağım öykülerden birkaçını takma bir adla dergiye gönderip Jay Cee'yi şaşırtmaya karar verdim. Bir gün öykü editörü, Jay Cee'nin odasına gelip öyküleri masasının üzerine bırakacak ve "Burada her zamankilerden daha iyi şeyler var," diyecekti, Jay Cee de bu görüşü paylaşıp öyküleri kabul edecek ve öykülerin yazarını yemeğe çağıracaktı, işte o zaman karşısında beni bulacaktı.

"Gerçekten," dedi Doreen, "bu seferki farklı olacak."

"Anlat bakalım nasılmış," dedim soğukça.

"Adam Perulu."

"Bodur olurlar," dedim. "Aztekler gibi de çirkindirler."

"Hayır, hayır, hayır şekerim, onunla tanıştım."

Yatağımın üzerinde kirli keten elbiseler, kaçık naylon çoraplar ve grileşmiş iç çamaşırlarından oluşan darmadağınık bir yığının ortasında oturuyorduk, on dakikadır Doreen beni Lenny'nin tanıdığı birinin arkadaşıyla bir kulübün düzenlediği dansa gitmem için kandırmaya çalışıyordu, Lenny'nin tanıdığı birinin arkadaşı, doğrudan doğruya Lenny'nin arkadaşı olan birinden çok farklıdır diyordu üsteleyerek. Ama ben ertesi sabah sekiz treniyle eve döneceğim için artık valizlerimi toparlamaya girişmem gerektiğini hissediyordum.

Bir de bütün gece New York sokaklarında tek başıma dolaşırsam, kentin görkemli büyüsü sonunda biraz olsun üzerime bulaşabilecekmiş gibi belirsiz bir fikir vardı kafamda.

Ama vazgeçtim.

Bu son günlerde herhangi bir şey yapmaya karar vermek giderek daha zor gelmeye başlamıştı bana. Ve güç bela bir şeylere, sözgelimi valizlerimi toplamaya karar verdiğim zaman da bütün yaptığım, dolaplardan ve çekmecelerden kirlenmiş, pahalı giysilerimi çıkarıp sürükleyerek sandalyelerin, yatağın ve döşemenin üzerine yaymak ve oturup şaşkın şaşkın onları seyretmekten ibaretti. Sanki onların da kendilerine özgü, inatçı birer kişiliği vardı da yıkanıp katlanmayı ve bavula girmeyi reddediyorlardı.

Doreen'e, "Asıl sorun bu elbiseler," dedim. "Buraya döndüğümde bu elbiseleri karşımda görmeye dayanamam."

"Bundan kolay ne var?"

Ve Doreen o şaşmaz inceliğiyle kombinezonları, naylon çorapları, Primrose Corset Company'nin armağanı olan, o giymeye hiç cesaret edemediğim, çelik tellerle dolu şık, askısız sutyeni ve son olarak da tuhaf kesimli kırk dolarlık elbiselerden oluşan hazin demeti birer birer toplamaya başladı.

"Hey, kaldırma. Onu giyeceğim."

Doreen yığından siyah bir parçayı çıkarıp kucağıma bıraktı. Sonra ötekileri buruşturup yumuşak bir tomar haline sokarak yatağın altına tıkıştırdı.

Doreen altın tokmaklı yeşil kapıya vurdu.

İçeriden yarıda kesilen bir erkek kahkahası ve itişmeler duyuldu. Sonra, kısa kesilmiş sarı saçlı, uzun boylu, ceketsiz bir genç kapıyı birkaç santim aralayıp dışarıya bir göz attı.

Doreen'i görür görmez, "Bebeğim!" diye gürledi.

Doreen onun kollarında kayboldu. Lenny'nin tanıdığının bu olduğunu düşündüm.

Ben siyah gece elbisemin içinde, püsküllü siyah şalımla,

her zamankinden daha sarı benizli ve daha az umutlu, sessizce kapı aralığında duruyordum. Doreen'in sarışın genç tarafından odaya buyur edilip yine uzun boylu ama esmer ve biraz daha uzun saçlı bir erkeğe götürülüşünü izlerken, "Ben bir gözlemciyim," diyordum kendi kendime. Bu erkek pırıl pırıl bembeyaz bir takım, uçuk mavi bir gömlek giymiş ve parlak bir iğneyle tutturulmuş sarı saten bir boyunbağı takmıştı.

Gözlerimi bu iğneden ayıramıyordum.

İçinden büyük beyaz bir ışık fışkırıyor ve neredeyse odayı aydınlatıyordu. Sonra ışık kendi içine çekiliyor ve altın bir yüzey üzerinde bir çiy tanesi bırakıyordu.

Bir adım attım.

"Bu bir elmas," dedi birisi ve bir sürü insan kahkahayı bastı.

Tırnağımla taşın camsı yüzeyine hafifçe vurdum.

"Gördüğü ilk elmas galiba."

"Ona versene Marco."

Marco başını eğdi ve iğneyi avucuma koydu.

Taş göksel bir buz parçası gibi ışıkla dans ediyor ve göz kamaştırıyordu. Onu çarçabuk kehribar taklidi boncuklarla süslü gece çantamın içine kaydırıp çevreme bakındım. Yüzler tabak gibi bomboştu ve kimse soluk almıyor gibiydi.

Sert, kuru bir el kolumu kavradı, "Neyse ki bu akşam hanımefendiye ben eşlik ediyorum. Belki," Marco'nun kıvılcımı sönen gözleri kararıverdi, "küçük bir hizmette bulunup..."

Birisi güldü.

"...elması yeniden kazanırım."

Kolumu çevreleyen parmaklarını daraltti. "Ay!"

Marco elini çekti. Koluma baktım. Bir başparmağın mor izi çarptı gözüme. Marco beni izliyordu. Sonra kolumun iç tarafını göstererek, "Oraya bak," dedi.

Baktım ve dört tane birbirinin eşi, hafif iz gördüm.

"Görüyorsun ki çok ciddiyim."

Marco'nun bir görünüp bir kaybolan hafifçe gülümsemesi, Bronx Hayvanat Bahçesi'nde kızdırdığım bir yılanı anımsatıyordu bana. Parmağımla kafesin kalın camına vurduğum zaman yılan ağzını açmış ve gülümser gibi bakmıştı. Sonra, ben oradan çekip gidene kadar o şeffaf camı dövmüş ve dövmüş ve dövmüştü.

Daha önce hiç kadın düşmanı tanımamıştım.

Marco'nun bir kadın düşmanı olduğunu anlamak güç değildi, çünkü o gece salonda bulunan mankenlerin ve TV yıldızlarının yüzüne bile bakmayıp yalnızca benimle ilgilendi. İncelikten, hatta meraktan bile değildi bu, bir deste birbirinden farksız oyun kâğıdından onun şansına ben düşmüştüm.

Kulüp orkestrasındaki adam mikrofona doğru bir adım öne çıkıp elindeki çıngırakları sallamaya başladı ki bunun anlamı Güney Amerika müziğiydi.

Marco elime uzandı ama ben dördüncü *daiquiri* kadehime sıkıca sarılıp yerimden kımıldamadım. Rom ve misket limonu suyundan yapılan bu içkiyi daha önce hiç içmemiştim. Şimdi içmemin nedeni de Marco'nun benim için onu ısmarlamış olmasıydı, ne içmek istediğimi bana sormadığı için öyle minnettar kalmıştım ki hiçbir şey söylemeden kadehleri birbiri ardına yuvarlıyordum.

Marco bana baktı.

"Hayır," dedim.

"Ne demek hayır?"

"Bu müzikle dans edemem."

"Budalalık etme."

"Ben burada oturup içkimi bitirmek istiyorum."

Marco gergin bir gülümsemeyle bana doğru eğildi ve bir hamlede içkim kanatlanıp bir salon palmiyesinin dibine boşaldı. Sonra elimi öyle bir kavradı ki onun peşinden piste gitmekle kolumun koparılması arasında bir seçim yapmak zorunda kaldım.

"Bu bir tango." Marco beni dans edenlerin arasına çıkardı. "Tangoya bayılırım."

"Ben dans edemem ki."

"Senin dans etmene gerek yok. Ben dans edeceğim."

Marco'nun kolu belimi kavradı ve beni ani bir hareketle göz kamaştırıcı beyaz giysisine doğru çekti. Sonra, "Farz et ki boğuluyorsun," dedi.

Gözlerimi kapadım ve müzik fırtınalı bir sağanak gibi üzerimde patladı. Marco'nun bacağı benim bacağıma doğru kaydı, benim bacağım da geriye doğru, bütün bedenim ona çivilenmiş gibiydi, bacak bacağa, onunla birlikte, onun gibi hareket ediyordum, kendi irademin ve bilgimin dışında, bir süre sonra, "dans etmek için iki kişiye gerek yok, yalnızca birinin dans etmesi yeterli" diye düşündüm ve rüzgârda savrulup bükülen bir ağaç gibi bıraktım kendimi.

"Ben sana demedim mi?" Marco'nun soluğu kulağımı yakıyordu. "Harika dans ediyorsun."

Kadın düşmanlarının kadınları nasıl aptal yerine koyduklarını anlamaya başlamıştım. Kadın düşmanları Tanrı gibiydiler: İncitilemez ve tepeden tırnağa güçlü. Yeryüzüne iniyor ve sonra gözden kayboluveriyorlardı. Onları ele geçirmek olanaksızdı.

Güney Amerika müziğinden sonra bir ara verildi.

Marco beni çift kanatlı camlı kapılardan geçirip bahçeye çıkardı. Balo salonunun penceresinden ışıklar ve sesler dökülüyordu ama birkaç metre ötede gecenin karanlığı bir duvar

gibi yükseliyor ve geçit vermiyordu. Yıldızların sonsuzlukta eriyen pırıltısında ağaçlar ve çiçekler kokularını salıyordu. Aysız bir geceydi.

Çalılıklar arkamızı kapatmıştı. Terk edilmiş bir golf sahası tepelik arazide birkaç ağaç kümesine doğru uzanıp gidiyordu, bu manzara içimi tanıdık bir hüzünle dolduruyordu: Kulüp, dans ve tek bir ağustosböceğinin öttüğü çayırlık...

Tam nerede olduğumuzu bilmiyordum ama New York'un zengin banliyölerinden birindeydik.

Marco ince bir puro ve kurşun biçiminde gümüş bir çakmak çıkardı. Puroyu dudaklarının arasına yerleştirip küçük alevin üzerine eğildi. Yüzü ışık ve gölgelerin abartılı oyununda bir mültecinin yüzü gibi yabancı ve acı doluydu.

Onu izledim.

Sonra, "Kime âşıksın?" diye sordum.

Bir dakika boyunca Marco hiçbir şey söylemedi, yalnızca ağzını açıp mavi, dumandan bir halka üfledi.

"Mükemmel!" diye güldü.

Halka karanlıkta genişleyip bir hayalet solukluğunda bulanıp gitti.

Sonra, "Kuzenime âşığım," dedi.

Hiç şaşırmamıştım.

"Neden onunla evlenmiyorsun?"

"İmkânsız."

"Neden?"

Marco omuzlarını silkti. "O benim birinci dereceden kuzenim. Hem rahibe de olacak."

"Güzel mi?"

"Kimse eline su dökemez."

"Onu sevdiğini biliyor mu?"

"Elbette."

Duraksadım. Engel bana gerçekdışı geliyordu.

"Onu seviyorsan," dedim, "bir gün başka birini de seversin."

Marco purosunu yere fırlatıp ayağıyla ezdi.

Toprak yükseldi ve yumuşak bir darbeyle bana çarptı. Parmaklarımın arasından çamur damlıyordu. Marco ben doğrulana kadar bekledi. Sonra ellerini omuzlarıma dayayıp beni yeniden yere fırlattı.

"Elbisem..."

"Elbisen ha!" Çamur sızmaya başladı ve kürekkemiklerime doğru ilerledi. "Elbisen!" Marco'nun yüzü belli belirsiz yüzümün üzerine eğildi. Birkaç tükürük damlası dudaklarıma çarptı. "Elbisen siyah, çamur da öyle."

Sonra beni ezip tüm bedeniyle çamura gömülecekmiş gibi üstüme abandı.

"Oluyor," diye düşündüm. "Oluyor. Eğer yalnızca burada yatıp hiçbir şey yapmazsam, olacak."

Marco omzumdaki askıya dişlerini geçirip elbisemi belime kadar yırttı. Çıplak tenin pırıltısı iki kanlı bıçaklı düşmanı ayıran soluk bir tül gibi göründü.

"Sürtük!"

Sözcük kulağımda tısladı.

"Sürtük!"

Tozlar yatıştı ve savaşı olanca çıplaklığıyla gördüm.

Kıvranmaya ve ısırmaya başladım.

Marco bütün ağırlığıyla üstüme abanmıştı.

"Sürtük!"

Ayakkabımın sivri topuğunu bacağına sapladım. Birden döndü, elleriyle acıyan yeri yoklamaya çalışıyordu.

Sonra yumruğumu sıkıp hızla burnuna vurdum. Bir savaş gemisinin çelik zırhına çarpmak gibiydi. Marco doğruldu. Ağlamaya başladım.

Marco beyaz bir mendil çıkarıp hafifçe burnunu sildi. Mürekkep gibi bir siyahlık soluk renkli kumaşın üzerine yayıldı.

Tuzlu parmak boğumlarımı emdim.

"Doreen'i istiyorum."

Marco'nun gözleri golf alanının ötesine daldı.

"Doreen'i istiyorum. Eve gitmek istiyorum."

"Sürtük, hepsi sürtük." Marco kendi kendine konuşuyor gibiydi. "Evet ya da hayır, hepsi aynı."

Marco'nun omzunu dürttüm.

"Doreen nerede?"

Marco öfkeyle homurdandı. "Park yerine git. Bütün otomobillerin arka koltuklarına bak."

Sonra hızla döndü.

"Elmasım."

Ayağa kalkıp karanlıkta şalımı buldum. Yürümeye başladım. Marco ayağa fırlayıp yolumu kesti. Sonra parmağını kanlı burnuna sürüp yanaklarıma iki kanlı çizgi çekti. "Elmasımı bu kanla kazandım. Onu bana ver."

"Nerede olduğunu bilmiyorum."

Oysa elmasın gece çantamda olduğunu ve Marco beni yere yıktığı zaman çantamın bir gece kuşu gibi bizi saran karanlığa doğru uçtuğunu çok iyi biliyordum. Onu uzaklaştırmayı ve tek başıma geri dönüp çantamı aramayı planlamıştım.

O büyüklükte bir elmasla neler alınabileceği hakkında hiçbir fikrim yoktu ama ne olursa olsun kuşkusuz pek çok şey alınabilirdi.

Marco iki eliyle birden omuzlarımı yakaladı.

Sözcüklerin üzerine basa basa, "Söyle," dedi. "Söyle, yoksa boynunu kırarım."

Birden hiç umursamadığımı hissettim.

"Taklit boncuklarla süslü gece çantamın içinde," dedim. "Çamurların arasında bir yerde."

Marco'yu karanlığın içinde ellerinin ve dizlerinin üzerinde sürünerek, elmasının pırıltısını öfkeli gözlerinden gizleyen daha küçük bir karanlığı ararken bıraktım.

Doreen balo salonunda da, park yerinde de yoktu.

Elbiseme ve ayakkabılarıma yapışmış çimenleri gözlerden gizlemek için gölgelerin dibine sokularak yürüdüm, siyah şalımla da omuzlarımı ve çıplak göğüslerimi örtmüştüm.

Neyse ki dans bitmek üzereydi ve davetliler gruplar halinde ayrılıp park yerindeki arabalara doğru geliyorlardı. Tek tek arabadakilere sorarak sonunda içinde yer olan ve beni Manhattan'ın ortasına bırakabilecek birini bulabildim.

Geceyle gündoğumu arasındaki o belirsiz saatte Amazon'un çatısı ıssızdı.

Çiçekli sabahlığımla bir hırsız kadar sessizce, korkuluğun kenarına doğru emekledim. Korkuluk neredeyse omuzlarıma kadar yükseliyordu, duvara yaslanmış açılır kapanır sandalyelerden birini sürükleyerek getirerek açtım ve pek sağlam gözükmeyen oturma yerine tünedim.

Sert bir esinti saçlarımı havalandırıyordu. Ayaklarımın dibinde kent, bir cenaze için karartılmışçasına siyahtı, ışıkları bile uykuya dalmıştı.

Son gecemdi.

Taşıdığım yığına el atıp bir yanından sarkan soluk ucu çektim. Giyile giyile esnekliğini yitirmiş askısız bir kombinezon düştü avucuma. Onu bir barış bayrağı gibi salladım, bir kez, bir kez daha... Sonra rüzgâra bıraktım.

Beyaz bir kar tanesi gibi gecenin içine doğru sürüklenip

yavaşça alçalmaya başladı. Kim bilir uçuşu hangi sokakta ya da çatıda son bulacaktı.

Yeniden yığına uzandım.

Rüzgâr uğraştı ama başaramadı ve yarasamsı bir gölge karşıdaki çatı katının terasına doğru alçaldı.

Gardırobumdaki tüm giysileri birer birer gece rüzgârına verdim ve gri parçalar, bir sevgilinin külleri gibi çırpına çırpına oraya buraya, New York'un karanlık yüreğinde kesin olarak hiçbir zaman bilemeyeceğim yerlere doğru sürüklenip gittiler.

10

Aynadaki yüz, hasta bir Kızılderiliye benziyordu.

Pudriyeri makyaj çantama koyup trenin penceresinden dışarı bakmaya başladım. Connecticut'ın bataklıkları ve arka bahçeleri dev bir hurda yığını gibi kayıp gidiyordu, bir parçanın ötekiyle hiç ilgisi yoktu.

Dünya amma da çorbaydı!

Üzerimdeki yabancı etekle bluza bir göz attım.

Yeşil zemin üzerine siyah, beyaz ve çelik mavisi minik desenleri olan ve belden aşağıya bir abajur gibi açılan kuşaklı bir etekti. Delikli, beyaz kumaştan yapılma bluzun omuzlarında kol yerine genç bir meleğin kanatları gibi çırpıntılı kırmalar vardı.

New York'un üzerine uçurduğum giysiler arasından gündüz giyebileceğim bir kıyafet ayırmayı unutmuştum, bu durumda çiçekli sabahlığımı Betsy'nin bir etek ve bluzuyla değiş tokuş etmiştim.

Beyaz kanatlarım ve kestane rengi atkuyruğumla soluk yansımam bir hayalet gibi manzaranın üzerine düştü.

Yüksek sesle, "Kız Kovboy Pollyanna," dedim.

Karşımdaki koltukta oturan kadın gözlerini dergisinden kaldırıp bana baktı.

Son dakikada, yanaklarımı lekeleyen, kurumuş, çapraz kan çizgilerini yıkamak gelmemişti içimden. Dokunaklı ve oldukça çarpıcı görünüyorlardı ve kendiliklerinden silinip gidene dek onları ölmüş bir âşığın anısı gibi yüzümde taşımaya karar vermiştim.

Elbette gülümser ya da kaşımı gözümü fazla oynatırsam, kan hemen pul pul dökülüp gidecekti, onun için yüz çizgilerimi hiç oynatmıyor ve konuşmam gerektiğinde de dudaklarımı kımıldatmadan, dişlerimin arasından konuşuyordum.

İnsanların bana bakmaları için gerçekten bir neden göremiyordum.

Pek çok insan benden daha tuhaf görünüyordu.

Gri valizim tepemdeki rafta duruyordu, içinde *Yılın En İyi Otuz Öyküsü*, bir tane beyaz plastik güneş gözlüğü kabı ve Doreen'in bana elveda armağanı olarak aldığı iki düzine avokadodan başka bir şey yoktu.

Avokadolar henüz olmamışlardı, böylelikle daha uzun süre dayanacaklardı ve ne zaman valizimi kaldırıp indirsem ya da elimde taşısam, bir uçtan öbür uca kendilerine özgü küçük bir gökgürültüsüyle yuvarlanıyorlardı.

Kondüktör, "Yüz yirmi sekiz numaralı yol!" diye uludu.

Dışarıdaki çam, akçaağaç ve meşe kalabalığı sarsılarak durdu ve tren penceresinin çerçevesi içine kötü bir resim gibi yapışıp kaldı. Trenin uzun koridoru boyunca yürürken valizim homurdanıp hoplayarak bana eşlik ediyordu.

Soğutulmuş kompartımandan perona iner inmez banliyölerin havası bir anne soluğu gibi etafımı sardı. Bu solukta çimen, tren vagonu, tenis raketi, köpek ve bebek kokusu vardı.

Yazın sakinleştirici durgunluğu elini her şeyin üzerine koymuştu, ölüm gibi.

Annem eldiven grisi Chevrolet'nin yanında beni bekliyordu.

"Yüzüne ne oldu canım?"

"Kestim," dedim kısaca ve valizimin peşinden arka koltuğa tırmandım. Yol boyunca gözlerini dikip bana bakmasını istemiyordum.

Döşemenin kaygan temizliğini hissettim.

Annem direksiyona geçti ve kucağıma birkaç mektup atıp sırtını döndü.

Motor mırlayarak uyandı.

"Sanırım sana bir an önce söylemem gerek," dedi annem, kötü haber vereceği ensesindeki kararlılıktan belliydi, "o yazarlık dersine kabul edilmedin."

Midemdeki havanın yumruk yemişim gibi boşaldığını hissettim.

Haziran boyunca bu yazarlık dersi yazın sıkıcı uçurumu üzerine aydınlık ve güvenli bir köprü gibi uzanacaktı. Şimdiyse onun sallanıp çöktüğünü ve beyaz bluzlu, yeşil etekli birinin tepetaklak uçuruma düştüğünü görür gibi oluyordum.

Ağzım hırçın bir ifadeyle büküldü.

Bunu bekliyordum.

Belimin ortasına dek kaykılarak oturdum, burnum pencerenin kenarıyla aynı hizadaydı ve Boston'ın dış mahallelerindeki evlerin kayıp gidişini seyrediyordum. Daha bildik bir çevreye girince biraz daha kaykıldım.

Tanınmamamın çok önemli olduğunu hissediyordum.

Arabanın gri, yumuşak tavanı, bir cezaevi aracının tavanından farksızdı. Beyaz, ışıltılı, birbirinin aynı ahşap kaplama evler, aralarındaki bakımlı çim bahçelerle, geniş ama

kaçılması olanaksız bir kafesin çubukları gibi birbiri ardına geçip gidiyordu.

Şimdiye kadar yazı hiç banliyölerde geçirmemiştim.

Araba tekerleklerinin tiz gıcırtısı kulaklarımı tırmaladı. Kepenklerden süzülen güneş, yatak odasını yakıcı bir ışıkla dolduruyordu. Ne kadar uyuduğumu bilmiyordum ama kendimi müthiş bitkin hissediyordum.

Yanımdaki ikinci yatak boş ve dağınıktı.

Saat yedide annemin kalkıp giyindiğini, parmaklarının ucuna basarak odadan çıktığını duymuştum. Sonra aşağıdan elektrikli portakal sıkacağının vızıltısı geldi, kahve ve jambon kokusu kapımın altından içeri sızdı. Ardından musluktan akan suyun sesi ve annemin kurulayıp dolaba kaldırdığı tabakların şıngırtısı duyuldu.

Ön kapı açılıp kapandı. Sonra otomobilin kapısı açılıp kapandı ve motorun homurtusu, lastiklerin altındaki çakılların çıtırtısına karışarak uzaklaşıp gitti.

Annem kent üniversitesinde okuyan bir sürü kıza steno ve daktilo dersi veriyordu, öğleden sonraya kadar eve dönmezdi.

Araba tekerlekleri tekrar gıcırdayarak geçti. Birisi penceremin altında bir bebek arabasını bir aşağı bir yukarı sürüyor olmalıydı.

Yatağımdan halının üzerine kayıp kim olduğunu görmek için ellerimin ve dizlerimin üzerinde sessizce pencereye doğru emekledim.

Evimiz iki sakin banliyö sokağının kesiştiği noktada, küçük, yeşil bir çim bahçenin ortasına kurulmuş küçük, beyaz, ahşap kaplama bir binaydı, ama çevresine aralıklı olarak dikilen ufak akçaağaçlara rağmen kaldırımdan geçen biri ikinci

kat pencerelerine bakıp içeride olup bitenleri rahatlıkla görebilirdi.

Bana bunu kanıtlayan da cadaloz bir kadın olan yan komşumuz Bayan Ockenden'di.

Bayan Ockenden emekli bir hastabakıcıydı ve üçüncü kocasıyla henüz evlenmişti –bundan önceki iki kocası şüpheli biçimlerde ölmüştü– ve zamanının gereğinden fazla bir kısmını kolalı beyaz perdelerinin arasından dışarıyı gözetlemekle geçirirdi.

Anneme benimle ilgili olarak iki kez telefon etmişti, birinde evin önündeki sokak lambasının altında, mavi bir Plymouth arabanın içinde bir saat boyunca biriyle öpüştüğümü haber vermişti, ötekindeyse odamın kepenklerini indirsem hiç de fena olmayacağını, çünkü bir gece köpeğini gezdirirken beni yarı çıplak durumda yatma hazırlığı yaparken gördüğünü söylemişti.

Büyük bir dikkatle gözlerimi pencere hizasına kaldırdım.

Boyu bir buçuk metreyi bulmayan ve göbeği garip bir biçimde öne fırlamış bir kadın eski, siyah bir bebek arabasını yoldan aşağıya itiyordu. Çeşitli boylarda, soluk benizli, kirli suratlı ve çıplak kirli bacaklı birkaç ufak çocuk kadının eteğinin gölgesinde yalpalaya yalpalaya yürüyordu.

Kadının yüzünü huzur dolu, neredeyse dindarca bir gülümseme aydınlatıyordu. Başı hafifçe arkaya kaykılmış, ördek yuvasına tünemiş bir serçe yumurtasını andıran mutlu bir ifadeyle güneşe bakıp gülümsüyordu.

Kadını iyi tanıyordum.

Dodo Conway'di.

Dodo Conway, Barnard'da okumuş bir Katolikti ve Columbia'da okumuş Katolik bir mimarla evlenmişti. Sokağın yukarısında, çam ağaçlarından oluşan ürkütücü bir duvarın

ardında kocaman, dağınık görünüşlü bir evleri vardı ve çevresi kaykaylar, üç tekerlekli bisikletler, bebek arabaları, oyuncak itfaiye arabaları, beysbol sopaları, badminton ağları, kroket telleri, sıçan kafesleri ve köpek yavrularıyla –yani banliyölerde geçen çocukluğun darmadağınık ıvır zıvırıyla– doluydu.

Dodo her şeye rağmen ilgimi çekiyordu.

Evi mahalledeki evlerin hiçbirine benzemiyordu, hem çok daha büyüktü hem de rengi farklıydı (ikinci kat koyu kahverengi ahşapla, birinci kat da golf topu biçiminde gri ve mor taşlarla süslenmiş gri bir sıvayla kaplanmıştı) ve çevresindeki çam ağaçları evi gözlerden tümüyle gizliyordu, bu da birbirine bitişik bahçelerin ancak bele kadar yükselen, arkadaş canlısı çalı çitleriyle ayrıldığı mahallemizin toplu yaşama anlayışına ters düşüyordu.

Dodo altı çocuğunu mısır gevreği, fıstık ezmeli ve reçelli sandviçler, vanilyalı dondurma ve galonlarca Hoods sütüyle büyütmüştü ve kuşkusuz yedincisini de aynı şekilde büyütecekti. Mahallenin sütçüsü ona özel indirim yapıyordu.

Ailesinin gittikçe artan sayısı mahallede her ne kadar dedikodu konusuysa da herkes Dodo'yu severdi. Çevrede annem gibi yaşlıca kimselerin iki, daha genç ve varlıklı olanların da dört çocukları vardı, ama Dodo'dan başka kimse yedincinin eşiğinde değildi. Altı bile fazlaydı aslında, diyordu herkes, ama tabii Dodo bir Katolikti.

Dodo'nun, en küçük Conway'i arabasında bir aşağı bir yukarı gezdirişini seyrettim. Bunu sanki benim için yapıyordu.

Çocuklara tahammülüm yoktu.

Bir döşeme tahtası gıcırdadı ve Dodo Conway'in yüzü ya içgüdüsel olarak ya da Tanrı vergisi, olağanüstü bir işitme yeteneği sayesinde bulunduğum yere doğru dönerken çabucak yere eğildim.

Bakışlarının beyaz duvar kaplamasını ve duvar kâğıdının pembe güllerini delip beni radyatörün gümüş rengi dilimleri arkasında çömelmişken yakaladığını hissettim.

Yeniden yatağa girip örtüyü tepeme kadar çektim. Ama bu bile ışığı tam önlemeyince başımı yastığın altındaki karanlığa gömüp gece olduğunu düşündüm. Kalksam ne olacaktı sanki.

Olmasını beklediğim hiçbir şey yoktu.

Bir süre sonra alt kattaki koridorda telefonun çaldığını duydum. Yastığı kulaklarıma bastırıp beş dakika bekledim. Sonra kafamı gömdüğüm yerden kaldırdım. Telefon susmuştu.

Birden yeniden çalmaya başladı.

Eve dönüşümün kokusunu alan arkadaş, akraba ya da yabancı, her kimse ona küfrederek yalınayak aşağı indim. Koridordaki masanın üzerinde duran siyah alet, sinirli bir kuş gibi histerik bir notayla sürekli titriyordu.

Telefonu açtım.

Sesimi değiştirip alçak bir tonda, "Alo," dedim.

"Alo, Esther, hayrola, larenjit mi oldun?"

Telefondaki, eski arkadaşım Jody'ydi ve Cambridge'den arıyordu.

Jody o yaz kooperatifte çalışıyor ve öğle saatlerinde bir sosyoloji dersi alıyordu. Bizim okuldan iki kızla birlikte Harvardlı dört hukuk öğrencisinden büyük bir daire kiralamıştı, ben de yazarlık dersim başlar başlamaz o eve taşınacaktım.

Jody ne zaman gelebileceğimi öğrenmek istiyordu.

"Gelemiyorum," dedim. "Derse kabul edilmedim."

Kısa bir sessizlik oldu.

Sonra Jody, "Pis herif," dedi. "İyi bir şeyi gördüğünde anlayamıyor demek ki."

"Ben de aynı fikirdeyim," dedim. Sesim boşluktan gelen, yabancı bir sesti.

"Sen yine de gel. Başka bir ders alırsın."

Almanca ya da psikolojik hastalıklarla ilgili bir şeyler öğrenme fikri kafamdan geçip gitti. Eninde sonunda New York'ta kazandığım paranın hemen hepsini biriktirmiştim ve bu da yeterli sayılırdı.

Ama o boşluktan gelen ses, "Beni saymazsanız daha iyi olur," dedi.

Jody, "Şey," diye başladı, "eğer biri vazgeçerse onun yerine bizimle oturmak isteyen bir kız var da..."

"Güzel. Onu çağırın."

Telefonu kapar kapamaz, geleceğimi söylemediğime pişman oldum. Dodo Conway'in bebek arabasını bir sabah daha dinlemek beni çıldırtabilirdi. Üstelik annemle aynı evde bir haftadan fazla yaşamamaya da her zaman özen gösterirdim.

Telefona uzandım.

Elim beş on santim öne gitti, sonra geri çekilip yanıma düştü. Onu bir daha telefona doğru zorladım ama bir kez daha, bir cam panoya çarpmışçasına yarı yolda kaldı.

Yemek odasına yürüdüm.

Masanın üzerinde yaz okulundan gelen uzun, resmi bir zarfla Buddy Willard'ın okunaklı el yazısını taşıyan, Yale amblemli ince, mavi bir zarf duruyordu.

Yaz okulundan gelen zarfı bir bıçakla kesip açtım.

Mektup, yazarlık dersine kabul edilmediğime göre bir başka ders seçebileceğimi, ancak bunu Kayıt Kabul Ofisi'ne hemen o sabah bildirmem gerektiğini, yoksa çok geç kalmış olacağımı, çünkü derslerin hemen hemen dolduğunu bildiriyordu.

Kayıt Kabul Ofisi'nin numarasını çevirdim ve zombi sesiyle Bayan Esther Greenwood'un yaz okulu için yapılan düzenlemeleri iptal ettiği notunu bıraktım.

Sonra Buddy Willard'ın mektubunu açtım.

Buddy kendisi gibi veremli bir hastabakıcıya âşık olduğunu sandığını ama annesinin temmuz ayı için Adirondacks'te küçük bir ev kiraladığını ve ben de onunla birlikte gelirsem hastabakıcıya beslediği duyguların belki de çocuksu bir tutkudan başka şey olmadığını anlayacağını yazıyordu.

Bir kalem kapıp Buddy'nin yazdıklarının üzerini karaladım. Sonra kâğıdın arkasını çevirip bir simultane çevirmenle nişanlandığımı, çocuklarımın ikiyüzlü bir babaları olmasını istemediğim için de Buddy'yi bir kez daha görmeye niyetim olmadığını yazdım.

Mektubu yeniden zarfına tıktım, seloteyple tutturup üstüne yeni bir pul yapıştırmadan Buddy'nin adresini yazdım. Sanırım yazdıklarım üç sentten fazla etmezdi.

Yazın geri kalanını bir roman yazarak geçirmeye karar verdim.

Böylece pek çok kişiye haddini bildirmiş olurdum.

Mutfağa girdim, kendime kıymalı yumurta yapıp yedim. Sonra oyun masasını evle garaj arasındaki üstü kapalı geçide yerleştirdim.

Yemyeşil, sık bir çalılık önümdeki caddeyle arama giriyor, evin ve garajın duvarları iki yanımı kapıyor, bir karaağaç kümesiyle çalılardan oluşan bir çit de beni arka taraftaki Bayan Ockenden'den koruyordu.

Koridordaki dolaptan, annemin bir yığın eski fötr şapka, elbise fırçası ve yün atkının altına gizlediği stoktan üç yüz elli tane iyi cins mektup kâğıdı sayıp aldım.

Geçide döndükten sonra ilk temiz kâğıdı eski portatif daktiloma taktım.

Kendimi uzaktan, bir başkasıymış gibi, iki beyaz ahşap duvar, bir çalılık ve bir karaağaç sırasının ortasında, bir bebek evindeki küçük bebek gibi otururken görüyordum.

İçim sevecenlikle doldu. Kitabın kahramanı ben olacaktım ama elbette maskelenmiş olarak. Adım Elaine olacaktı. Elaine. Harfleri parmaklarımla saydım. Esther'de de altı harf vardı. Uğurlu bir rastlantıydı bu.

Elaine, üstünde annesinin eski, sarı geceliğiyle geçitte oturmuş bir şeyler olmasını bekliyordu. Bunaltıcı bir temmuz sabahıydı ve ter damlaları sırtından aşağı, hantal *böcekler gibi birer birer yuvarlanıyordu.*

Arkama yaslanıp yazdıklarımı okudum.

Yeterince canlı gibiydiler, ter damlalarını böceklere benzettiğim bölümle de gurur duyuyordum, yalnızca, bunu belki de uzun zaman önce bir yerlerde okumuş olduğum duygusuna kapılmıştım.

Orada öylece bir saat kadar oturup bundan sonra ne olabileceğini düşünmeye çalıştım, hayalimde, annesinin eski, sarı geceliğini giymiş çıplak ayaklı yapma bebek de oturmuş dalgın dalgın boşluğa bakıyordu.

"Giyinmek istemiyor musun şekerim?"

Annem bana herhangi bir şeyi yapmamı söylememeye özen gösterirdi. Yalnızca aklı başında, olgun bir insanın bir başkasına yaptığı gibi tatlı tatlı ikna etmeye çalışırdı.

"Saat neredeyse üçe geliyor."

"Bak, roman yazıyorum," dedim. "Üstümü başımı değiştirmeye vaktim yok."

Geçitteki kanepeye uzanıp gözlerimi yumdum. Annemin oyun masasının üzerindeki daktiloyu ve kâğıtları kaldırıp sofrayı kurduğunu duyabiliyordum, ama yerimden kımıldamadım.

Uyuşukluk Elaine'in kaslarından pekmez gibi sızıyordu. Sıtmaya yakalanmak da işte böyle bir şey olmalı, diye düşündü.

Günde bir sayfa yazarsam şanslı sayılırdım.

Birden derdimin ne olduğunu anladım.

Hiç deneyimim yoktu.

Başımdan hiç aşk macerası geçmemişken, hiç çocuk doğurmamışken, ölen birini bile görmemişken, yaşam hakkında nasıl yazabilirdim? Tanıdığım bir kız yakın zamanda, Afrika'da pigmeler arasındaki maceralarıyla ilgili bir kısa öyküsüyle bir ödül kazanmıştı. Bu tür şeylerle nasıl rekabet edebilirdim?

Yemeği bitirdiğimizde annem beni akşamları steno çalışmaya ikna etmişti. O zaman bir taşla iki kuş vurmuş olacak, bir yandan roman yazarken bir yandan da pratik bir şeyler öğrenmiş olacaktım. Hem de tasarruf edecektim.

Hemen o akşam annem bodrumdan eski bir karatahta çıkarıp geçide kurdu. Sonra tahtanın önüne dikildi ve ben bir sandalyede oturup onu izlerken beyaz tebeşirle süslü, minik kıvrımlar çiziktirdi.

Önce umutlandım.

Stenoyu hemen öğrenebileceğimi sanmıştım. O zaman Öğrenci Bursları Ofisi'ndeki çilli hanım neden burslu öğrencilerin yapması gerektiği gibi temmuz ve ağustos aylarında çalışıp para kazanmadığımı sorduğunda, ona üniversiteden sonra derhal geçimimi sağlayabilmek için ücretsiz bir steno kursuna gittiğimi söyleyebilirdim.

Tek sorun, kendimi herhangi bir işte, çevik bir elle satırlar dolusu steno yazarken hayal etmeye çalıştığım zaman, kafamın duruvermesiydi. Stenonun kullanıldığı hiçbir işte çalışmak gelmiyordu içimden. Ve orada oturmuş tahtaya

bakarken, beyaz tebeşirle yazılmış süslü kıvrımlar bulanıp anlamını yitiriyordu.

Anneme başımın çok ağrıdığını söyleyip yatmaya gittim.

Bir saat sonra kapı yavaşça aralandı ve annem sessizce odaya girdi. Soyunurken elbiselerinin hışırtısını duyuyordum. Yatağına tırmandı. Sonra soluması ağır ve düzenli bir hal aldı.

Sokak lambasının kapalı kepenklerin arasından sızan loş ışığında, annemin başında bir dizi ufak süngü gibi pırıldayan bigudileri görebiliyordum.

Romanı, Avrupa'ya giderek âşık olup dönene kadar ertelemeye ve tek kelime steno öğrenmemeye karar verdim. Hiçbir zaman steno öğrenmezsem, hiçbir zaman onu kullanmam gerekmeyecekti.

Yazı, *Finnegans Wake*'i okuyarak ve tezimi yazarak geçirmeyi planladım.

O zaman eylül sonunda okul açıldığında herkesten ileride olacak ve onur programındaki son sınıf öğrencilerinin çoğu gibi, tezimi bitirene dek püskül gibi saçlarla ve makyajsız dolaşıp kahve ve amfetamin diyetine gireceğime, son yılımın tadını çıkarabilecektim.

Sonra üniversiteyi bir yıl erteleyip bir çanak çömlek ustasının yanında çıraklık yapmayı düşündüm.

Ya da Almanya'ya gidip Almancayı iyice öğrenene kadar garsonluk yapabilirdim.

Planlar kafamdan birbiri ardına aceleci tavşanlar gibi hoplayarak geçiyordu.

Yaşamımın yıllarını bir yol boyunca sıralanmış, birbirine tellerle bağlı, telefon direkleri gibi hayal ediyordum. Bir, iki, üç... on dokuz telefon direği sayabiliyordum, ama sonra teller boşlukta sallanıyor ve ne kadar çabalarsam çabalayayım,

on dokuzuncudan sonra bir tek direk bile göremiyordum.

Oda mavimsi bir ışıkla aydınlanırken gecenin nereye uçup gittiğini merak ettim. Karanlıkta pusun ardındaki bir kütüğü andıran annem, hafifçe aralanmış ağzı ve gırtlağından çözülen bir horultuyla uyuyan orta yaşlı bir kadına dönüştü. Bu domuz sesine benzeyen horultu sinirime dokunuyordu, bir an için sesin çıktığı deri ve sinir kümesini ellerimle kavrayıp ses kesilene kadar sıkmadan onu susturamayacakmışım gibi geldi.

Annem okula gitmek üzere evden çıkıncaya kadar uyuyormuş gibi yaptım, ama gözkapaklarım bile ışığı engelleyemiyordu. İncecik damarlardan oluşan kırmızı perdelerini bir yara gibi karşıma asmışlardı. Dolgulu yatak başıyla yatağın arasına sokuldum, bıraktım şilte bir mezar taşı gibi üzerime düşsün. Şimdi karanlıktaydım ve kendimi daha güvende hissediyordum, ama şilte yeterince ağır değildi.

Beni uyutabilmesi için bir ton kadar daha ağır olması gerekirdi.

ırmak, Havva ile Adem'i geçtikten sonra, kıyıdan kıvrılan koya yönelirken, bizi rahat bir yolculukla geriye, Howth Şatosu dolaylarına getirir...

Kalın kitap midemde tatsız bir girinti yapıyordu.

ırmak, Havva ile Adem'i geçtikten sonra...

Baştaki küçük harfin, aslında hiçbir şeyin gerçekte en baştan, büyük harfle başlamadığı, yalnızca kendinden önce geleni izlediği anlamına gelebileceğini düşündüm. Havva ile Adem kuşkusuz Adem ile Havva'ydı ama belki başka bir anlam da taşıyordu.

Belki de Dublin'de bir birahaneydi.

Gözlerim harflerden oluşan bir alfabe çorbasını geçip sayfanın ortasındaki uzun sözcüğe kaydı.

bababadalgharaghtakammmarronnkonnbronntonnerronnttionnthunntrovarrhounawnskawntoohoohoordenenthurnuk!

Harfleri saydım. Tam yüz harf vardı. Bunun bir önemi olmalıydı.

Neden yüz harf olması gerekiyordu?

Duraklaya duraklaya, sözcüğü yüksek sesle okumaya çalıştım.

Tahtadan yapılmış ağır bir şeyin merdivenlerden aşağı basamak basamak yuvarlanışını anımsatıyordu. Kitabın sayfalarını kaldırıp gözlerimin önünden bir yelpaze gibi geçirdim. Belli belirsiz tanıdık sözcükler, lunaparklarda güldüren aynalardaki yüzler gibi çarpılıp bükülerek, beynimin camlaşan yüzeyinde hiçbir iz bırakmadan uçup gitti.

Gözlerimi kısıp sayfaya baktım.

Harflerin üzerinde dikenler ve koç boynuzları belirdi. Birbirlerinden ayrılıp bir aşağı bir yukarı budalaca sıçrayışlarını seyrettim. Sonra harfler, Arapça ve Çince gibi garip, anlaşılmaz biçimlerde birbirlerine girdiler.

Tezimden vazgeçmeye karar verdim.

Onur programından da vazgeçip sıradan bir edebiyat öğrencisi olmaya karar verdim. Bizim okulda sıradan bir edebiyat öğrencisinin almak zorunda olduğu derslere baktım.

Alınması zorunlu olan bir sürü ders vardı ve ben bunların yarısını bile almamıştım. Zorunlu derslerden biri on sekizinci yüzyıl edebiyatıydı. Yoğun, küçük beyitler yazan kendini beğenmiş erkeklerle dolu on sekizinci yüzyıl fikrinden nefret

ediyordum. Bunun için de o dersi atlamıştım. Onur programında bunu yapma olanağımız vardı; insan daha özgür olabiliyordu. Ben öylesine özgür olmuştum ki zamanımın çoğunu Dylan Thomas'a ayırmıştım.

Yine onur programındaki bir arkadaşım Shakespeare'den tek sözcük bile okumamıştı ama *Four Quartets* üzerine uzmanlığı vardı.

Bu serbest programdan daha sıkı bir programa geçmenin benim için ne kadar zor ve utandırıcı olacağını sezebiliyordum. Bu durumda bir de annemin öğretmenlik yaptığı kent üniversitesinin edebiyat bölümündeki zorunlu derslere baktım.

Onlar daha da beterdi.

Eski İngilizceyi, İngiliz dilinin tarihini ve *Beowulf*'tan günümüze kadar yazılmış yapıtlardan seçilmiş örnekleri bilmek gerekiyordu.

Bu beni şaşırtmıştı. Karma öğretim yaptığı ve Doğu'daki büyük üniversitelerden burs alamayan öğrencilerle dolu olduğu için annemin okulunu hep küçük görürdüm.

Oysa şimdi görüyordum ki annemin okulundaki en ahmak öğrenci bile benden daha fazla şey biliyordu. Şimdiki okulumda verdikleri gibi büyük bir burs vermek şöyle dursun, beni kapıdan içeri bile sokmazlardı.

Belki de bir yıl çalışıp her şeyi en baştan düşünmek daha iyi olacaktı. Hem belki o zaman gizlice on sekizinci yüzyılı da çalışabilirdim.

Ama steno bilmediğime göre ne yapabilirdim?

Garson ya da yazıcı olabilirdim.

Ama ikisinin de düşüncesine bile katlanamıyordum.

"Yine uyku hapı mı istiyorsun?"

"Evet."

"Ama sana geçen hafta verdiklerim çok kuvvetliydi."

"Artık işe yaramıyorlar."

Teresa'nın iri, koyu renk gözleri bana düşünceli düşünceli bakıyordu. Muayene odasının penceresinin altındaki bahçeden üç çocuğunun sesleri duyuluyordu. Libby Teyzem bir İtalyan'la evlenmişti. Teresa da teyzemin görümcesi ve bizim aile doktorumuzdu.

Teresa'yı severdim. Nazik ve sevgi doluydu.

Sanırım bunun nedeni İtalyan oluşuydu.

Küçük bir sessizlik oldu.

Sonra Teresa, "Neyin var senin?" dedi.

"Uyuyamıyorum. Okuyamıyorum." Soğukkanlı, sakin bir sesle konuşmaya çalışıyordum ama o zombi sesi boğazımdan yükselip beni boğuyordu. Avuçlarımı açıp öylece kalakaldım.

Teresa reçete defterinden beyaz bir kâğıt koparıp üzerine bir ad ve bir adres yazarken, "Sanırım tanıdığım bir başka doktora gitsen fena olmayacak," dedi. "O sana benden daha fazla yardımcı olabilir."

Yazıya bir göz attım ama okuyamadım.

"Doktor Gordon," dedi Teresa. "Psikiyatr."

11

Doktor Gordon'ın bekleme odası sessiz ve bej rengiydi.

Duvarlar bejdi, halılar bejdi, kumaş kaplı sandalye ve kanepeler bejdi. Duvarlarda hiç ayna ya da resim yoktu, yalnızca çeşitli tıp fakültelerinden alınmış, Doktor Gordon'ın isminin Latince yazılı olduğu diplomalar asılıydı. Odanın ucundaki masanın, kahve ve dergi sehpalarının üzerindeki seramik saksılar, uçuk yeşil, kıvrımlı eğreltiotları ve çok daha

koyu yeşil renkte sivri uçlu bitkilerle doluydu.

Önce kendimi bu odada neden bu kadar güvende hissettiğimi anlayamamıştım. Sonra bunun odada hiç pencere olmamasından kaynaklandığını fark ettim.

Havalandırmanın serinliğiyle ürperdim.

Üzerimde hâlâ Betsy'nin beyaz bluzu ve kuşaklı eteği vardı. Evde oturduğum üç hafta boyunca yıkanmadıkları için biraz sarkık duruyorlardı. Terli kotonun ekşimsi ama tanıdık kokusunu alıyordum.

Saçımı da üç haftadır yıkamamıştım.

Yedi gece boyunca hiç uyumamıştım.

Annem o kadar uzun süre uyanık kalmamın olanaksız olduğunu, farkında olmadan mutlaka uyuduğumu söylüyordu, ama uyuduysam da gözlerim faltaşı gibi açık uyumuş olmalıydım, çünkü yatağımın başucundaki saatin saniyesinin, yelkovanının ve akrebinin çizdiği yeşil, fosforlu daireleri ve yarım daireleri yedi gece boyunca bir tek saniyeyi, bir tek dakikayı, bir tek saati kaçırmadan izlemiştim.

Giysilerimi ve saçımı yıkamayışımın nedeni de bunun bana çok budalaca gelmesiydi.

Yılın önümde uzanan günlerini bir dizi parlak, beyaz kutu gibi görüyordum, bir kutuyu öbüründen siyah bir gölge gibi ayıran şey uykuydu. Yalnız benim için bir kutuyu bir sonrakinden ayıran gölgeler birdenbire kaybolmuştu ve önümde uzanan günleri beyaz, geniş, alabildiğine ıssız bir yol gibi görüyordum.

Bir gün sonra yine yıkanmak gerekeceğine göre bugün yıkanmak düpedüz aptallıktı.

Bunu düşünmek bile yoruyordu beni.

Her şeyi birden, ilk ve son kez yapıp kurtulmak istiyordum.

* * *

Doktor Gordon gümüş kalemini çeviriyordu.

"Annen sinirlerinin bozuk olduğunu söylüyor."

Deri koltukta kıvrılıp bir dönümlük parlak cilalı masasının üzerinden Doktor Gordon'a baktım.

Doktor Gordon bekliyordu. Bloknotunun düz yeşil kapağına kalemiyle tık tık tık vuruyordu.

Kirpikleri öyle uzun ve gürdü ki takma gibi duruyorlardı. İki yeşil, buzlu havuzu çevreleyen siyah plastikten kamışlar gibiydiler.

Doktor Gordon'ın hatları öyle kusursuzdu ki güzel bir erkek bile denebilirdi.

Kapıdan girdiğim an ondan nefret ettim.

Nazik, çirkin, sezgileri güçlü bir adam düşlemiştim, başını kaldırıp benim göremediğim bir şeyi görmüşçesine, yüreklendiren sesiyle "Hah!" diyecekti ve ben de ona ne kadar korktuğumu, ağzı olmayan havasız bir çuvalın derinliklerine tıkılıyormuşum gibi nasıl dehşete kapıldığımı anlatacak sözcükleri bulabilecektim.

Sonra koltuğunda arkasına yaslanıp parmaklarının uçlarını küçük bir çan kulesi gibi birleştirerek bana neden uyuyamadığımı, neden okuyamadığımı, neden yemek yiyemediğimi ve sonunda nasıl olsa ölecekleri için neden insanların yaptığı her şeyin çok saçma göründüğünü anlatacaktı.

Ardından da bana adım adım yeniden kendim olabilmem için yardım edecekti.

Ama Doktor Gordon hiç de öyle biri değildi. Genç ve yakışıklıydı, kibirli biri olduğunu görebiliyordum.

Doktor Gordon'ın masasının üzerinde yarı ona yarı benim oturduğum deri koltuğa dönük duran bir gümüş çerçeve içinde bir fotoğraf vardı. Siyah saçlı, güzel bir kadınla,

Doktor Gordon'ın kız kardeşi olabilirdi, iki sarışın çocuğun başlarının üzerinden gülümseyen Doktor Gordon'ın aile fotoğrafıydı.

Sanırım çocuklardan biri oğlan öteki kızdı. Ama her ikisi de oğlan ya da her ikisi de kız olabilirdi, çocuklar çok küçükken ne oldukları kolay anlaşılmaz. Sanırım resmin alt taraflarında bir de köpek vardı ama yalnızca kadının eteğindeki bir desen de olabilirdi bu.

Nedense bu fotoğraf beni öfkelendirmişti.

Fotoğrafın neden kısmen bana dönük durduğunu anlayamıyordum, belki de Doktor Gordon bana olağanüstü bir kadınla evli olduğunu ve kendisine asılmaya kalkışmasam iyi olacağını hissettirmeye çalışıyordu.

Hem zaten bir Noel kartındaki melekler gibi kendini çevreleyen güzel bir eşe, güzel çocuklara ve güzel bir köpeğe sahipse, bu Doktor Gordon bana nasıl yardım edebilirdi ki?

"Sorunun ne olduğunu düşündüğünü bana anlatabilir misin?"

Denizin yusyuvarlak cilaladığı ama ansızın bir pençe çıkarıp başka bir şeye dönüşebilecek çakıl taşlarıymışçasına, sözcükleri kuşkuyla evirip çevirdim.

Sorunun ne olduğunu *düşünüyordum*?

Sanki *gerçekte* bir sorunum yokmuş da yalnızca ben öyle *sanıyormuşum* gibi.

Yakışıklılığının ve aile fotoğrafının beni etkilemediğini göstermek için ruhsuz, kuru bir sesle Doktor Gordon'a uyuyamadığımdan, yiyemediğimden, okuyamadığımdan bahsettim. Beni en fazla rahatsız eden elyazısı konusunu hiç açmadım.

O sabah, West Virginia'daki Doreen'e mektup yazmak istemiştim, niyetim onun yanına gidip gidemeyeceğimi sormaktı,

belki okulunda garson ya da başka bir şey olarak çalışabilirdim.

Ama kalemi elime aldığım zaman elim bir çocuğunkine benzer iri, eğri büğrü harfler yazmaya başladı, satırlar da soldan sağ alt köşeye doğru kayıyordu, sanki biri gelip kâğıdın üzerine dizilmiş zincirlerin sırasını bozmuştu.

Böyle bir mektubu gönderemezdim, onu küçük parçalara bölüp doktor görmek isterse diye çantama, makyaj setimin yanına koymuştum.

Ama hiç sözünü etmediğim için elbette Doktor Gordon da görmek istememişti, bu kurnazlığım beni mutlu etmişti. Ona yalnızca istediklerimi anlatacak ve bazı şeyleri gizleyip bazılarını açıklayarak onun kafasında yarattığım izlenimleri kontrol edebilecektim, bütün bunlar olup biterken o da kendini zeki sanmaya devam edecekti.

Ben konuştuğum sürece Doktor Gordon dua eder gibi başını öne eğmiş duruyordu, ruhsuz, kuru sesin dışındaki tek gürültü, Doktor Gordon'ın kaleminin yeşil kapağın üzerindeki hep aynı noktaya düzenli aralıklarla tık tık tık vuruşuydu.

Sözümü bitirdiğimde Doktor Gordon başını kaldırdı.

"Hangi okula gidiyorsun demiştin?"

Şaşkınlıkla cevap verdim. Okulun konumuzla ne ilgisi olduğunu anlayamamıştım.

"Ha!" Doktor Gordon koltuğuna yaslandı, bir şeyler anımsıyormuş gibi gülümsüyordu, gözleri omzumun üzerindeki boşluğa takılıp kalmıştı.

Bir an bir tanı koyduğunu ve onu açıklayacağını sandım, belki de doktoru yargılamakta fazla aceleci davranmıştım. Ama yalnızca, "Sizin okulu iyi bilirim," dedi. "Savaş sırasında oradaydım. Bir WAC istasyonları vardı, değil mi? Yoksa WAVES miydi?"

Bilmediğimi söyledim.

"Evet, şimdi hatırladım, WAC istasyonuydu. Denizaşırı hizmete gönderilmeden önce orada doktordum. Tanrım, ne güzel kızlar vardı!"

Doktor Gordon güldü.

Sonra tek bir yumuşak hareketle ayağa kalktı ve masasının çevresinden dolanıp bana doğru yürüdü. Ne yapmak istediğinden emin olamadığım için ben de ayağa kalktım.

Doktor Gordon sağ yanımda sarkık duran elime uzanıp sıktı.

"Haftaya görüşürüz."

İri, kalın karaağaçlar Commonwealth Bulvarı boyunca uzanan yapıların sarılı kırmızılı tuğla cepheleri üzerinde bir gölge tüneli oluşturuyorlardı ve bir troleybüs, ince, gümüş rayında Boston'a doğru ilerliyordu. Troleybüsün geçip gitmesini bekledim, sonra karşı kaldırımdaki gri Chevrolet'ye doğru yürüdüm.

Annemin, arabanın ön camından bana bakan, bir dilim limon kadar sarı ve kaygılı yüzünü görebiliyordum.

"Eee, ne dedi bakalım?"

Arabanın kapısını çektim. Kapanmadı. Yeniden açıp boğuk bir gürültüyle çarparak kapadım.

"Haftaya görüşürüz dedi."

Annem içini çekti.

Doktor Gordon'ın saati yirmi beş dolara patlıyordu.

"Selam, adın ne senin?"

"Elly Higginbottom."

Denizci adımlarını bana uydurup benimle yürümeye başladı. Gülümsedim.

Common'da güvercinler kadar çok denizci olmalı, diye düşündüm. Sanki hep karşıdaki, bütün duvarlarında mavili

beyazlı "donanmaya katıl" afişleri olan boz renkli binadan çıkıyorlardı.

"Nerelisin Elly?"

"Chicagoluyum."

Chicago'ya hiç gitmemiştim ama Chicago Üniversitesi'nde okuyan bir iki genç tanımıştım ve Chicago alışılmışın dışında, kendine özgü kimselerin yaşadığı bir yere benziyordu.

"Evinden bayağı uzaktasın öyleyse."

Denizci kolunu belime doladı ve bu şekilde uzun bir süre Common çevresinde yürüdük, denizci yeşil, kuşaklı eteğimin üzerinden kalçamı okşuyordu ve ben de dudaklarımda gizemli bir gülümsemeyle, Boston'dan olduğumu belli edecek bir şey söylememeye çalışarak yürüyordum, oysa her an, Beacon Hill'de çay içmekten ya da Filene's Basenment'ta alışveriş yapmaktan dönerken Common'dan geçen Bayan Willard'la ya da annemin bir başka arkadaşıyla burun buruna gelebilirdik.

Bir gün gerçekten Chicago'ya gidersem adımı temelli Elly Higginbottom olarak değiştirebileceğimi düşündüm. O zaman Doğu'nun büyük bir üniversitesinden verilen bursu teptiğimi, New York'ta bir ayı heba ettiğimi ve günün birinde Amerikan Tıp Birliği üyesi olup bavullar dolusu para kazanacak olan aklı başında bir tıp öğrencisinin evlenme önerisini geri çevirdiğimi hiç kimse bilmeyecekti.

Chicago'da insanlar beni olduğum gibi kabul edeceklerdi.

Orada Elly Higginbottom adında sıradan bir yetim kız olacaktım. Herkes beni sessiz, yumuşak yaradılışımdan ötürü sevecekti. Kitaplar okumam ve James Joyce'un eserlerindeki ikizler üzerine uzun tezler yazmam için baskı yapmayacaklardı. Ve hatta günün birinde güçlü kuvvetli ve sevecen bir oto tamircisiyle evlenip Dodo Conway gibi kalabalık bir aileye de sahip olabilirdim.

Eğer canım isterse.

Birden, "Donanmadan çıkınca ne yapmak istiyorsun?" diye sordum denizciye.

O zamana kadar söylediğim en uzun cümleydi bu, denizci şaşırmış görünüyordu. Beyaz, yuvarlak bir keki andıran beresini bir yana itip kafasını kaşıdı.

"Bilmem ki Elly," dedi. "Belki askeri bursla üniversiteye giderim."

Durakladım. Sonra imalı bir biçimde, "Bir tamir atölyesi açmayı düşündün mü?" diye sordum.

Denizci, "Hayır," dedi, "hiç düşünmedim."

Göz ucuyla ona baktım. Taş çatlasa on altı yaşından fazla olamazdı.

Suçlarcasına, "Benim kaç yaşında olduğumu biliyor musun sen?" dedim.

Denizci sırıttı. "Hayır, üstelik umrumda değil."

Bu denizcinin gerçekten dikkat çekecek kadar yakışıklı olduğunu fark ettim. Kuzeyliye benzer, temiz yüzlü bir gençti. Artık aptaldım ya, sanırım temiz ve yakışıklı insanları çekiyordum.

"Otuz yaşındayım," dedim ve bekledim.

"Sahi mi Elly, hiç göstermiyorsun." Denizci kalçamı sıktı.

Sonra çabucak sağına soluna baktı. "Dinle Elly, şu anıtın altındaki basamaklara gidersek, seni öpebilirim."

O anda, topuksuz, kahverengi düz ayakkabılar giymiş kahverengi bir siluetin uzun adımlarla bize doğru yaklaştığını fark ettim. Uzaktan on kuruş büyüklüğünde görünen yüzün çizgilerini seçemiyordum ama bunun Bayan Willard olduğundan emindim.

Denizciye yüksek sesle, "Lütfen metroya nasıl gidebileceğimi söyler misiniz bana?" diye sordum.

"Ne?"

"Deer Island Hapishanesi'ne giden metro?"

Bayan Willard yanımıza geldiğinde denizciye yalnızca yol soruyormuş gibi yapıp aslında onu hiç tanımıyormuş gibi davranacaktım.

Dişlerimin arasından, "Çek ellerini üstümden," dedim.

"Hoppala, ne oluyoruz Elly?"

Kadın yaklaştı ve bize bakmadan, selam vermeden geçip gitti, Bayan Willard değildi elbette. Bayan Willard şimdi Adirondacks'teki evindeydi.

Kadın uzaklaşırken ardından hınçla baktım.

"Hey, Elly..."

"Tanıdığım birine benzettim," dedim. "Chicago'daki yetimler evinden Tanrı'nın belası bir kadına."

Denizci kolunu yine belime doladı.

"Yani annen baban yok mu Elly?"

"Yok." Hazır bekleyen bir gözyaşını akıttım. Yanağımda küçük, sıcak bir yol çizdi kendine.

"Ama ağlama Elly. Bu kadın sana kötü mü davrandı?"

"Çok, çok *kötü*."

Gözlerimden birbiri ardına yaşlar boşandı ve denizci beni bir karaağacın altında kollarına alıp yüzümü beyaz ketenden, büyük, temiz bir mendille kurularken ben de o kahverengi elbiseli kadının ne korkunç biri olduğunu ve bilerek ya da bilmeyerek benim yanlış yollara sapmamın ve ondan sonra başıma gelen tüm kötülüklerin sorumlusu olduğunu düşündüm.

"Bu hafta kendini nasıl hissediyorsun bakalım Esther?"

Doktor Gordon kalemini ince, gümüş bir mermi gibi özenle tutuyordu.

"Aynı."

"Aynı mı?" Tek kaşını inanamıyormuş gibi kaldırdı.

Yine o ruhsuz, kuru sesle ama anlayışı bu kadar kıt olduğu için biraz daha öfkeyle, nasıl on dört gecedir uyuyamadığımı, okuyamadığımı, yazamadığımı ve doğru dürüst yutkunamadığımı bir kez daha anlattım.

Doktor Gordon etkilenmemiş görünüyordu.

Elimi çantama daldırıp Doreen'e yazdığım mektubun parçalarını buldum. Hepsini çıkarıp Doktor Gordon'ın lekesiz yeşil bloknotunun üzerine serptim. Orada, bir yaz çayırının üzerindeki papatya yaprakları gibi suskunca durdular.

"Peki," dedim, "ya buna ne dersiniz?"

Doktor Gordon'ın elyazımın ne denli kötü olduğunu hemen göreceğini sanmıştım, oysa o yalnızca, "Annenle konuşmak isterdim," dedi. "Sence bir sakıncası var mı?"

"Hayır." Ama Doktor Gordon'ın annemle konuşacağı düşüncesi hiç hoşuma gitmemişti. Belki de ona benim kilit altında tutulmam gerektiğini söyleyecekti. Doktor Gordon'ın, Doreen'e yazdığım mektubun parçalarını birleştirip okuyarak kaçmayı planladığımı öğrenmemesi için bütün kırpıntıları birer birer toplayıp hiçbir şey söylemeden odadan çıktım.

Gittikçe küçülerek Doktor Gordon'ın odasının kapısından girip gözden kayboluncaya dek annemin ardından baktım. Sonra da geri dönüp gittikçe irileşerek arabaya yaklaşmasını izledim.

"Evet?" Ağladığı belliydi.

Annem bana bakmadı. Arabayı çalıştırdı.

Sonra, karaağaçların denizin derinliklerini anımsatan serin gölgelerinde kayıp giderken, "Doktor Gordon sende hiçbir gelişme olmadığı görüşünde," dedi. "Walton'daki özel kliniğinde birkaç seans şok tedavisi görmen gerektiğini düşünüyor."

Sanki başka biriyle ilgili korkunç bir gazete manşeti okumuşum gibi içime keskin bir merak saplandı.

"Yani orada *kalmam* mı gerekiyor?"

Annem, "Hayır," dedi ve çenesi titredi.

Yalan söylüyor olmalıydı.

"Bana gerçeği söyle," dedim, "yoksa seninle bir daha asla konuşmam."

"Sana her zaman gerçeği söylemiyor muyum?" dedi annem ve ağlamaya başladı.

YEDİNCİ KATTAN ATLAMAYA KALKAN ADAM KURTARILDI!

Beton bir otoparkın yedi kat üzerindeki dar bir çıkıntıda, aşağıda toplanan kalabalığın gözü önünde iki saat geçiren Bay George Pollucci, sonunda Charles Street Güvenlik Kuvvetleri'nden Çavuş Will Kilmartin'in kendisini yakındaki bir pencereden içeri alıp kurtarmasına izin vermiştir.

Güvercinleri beslemek için almış olduğum on sentlik torbadaki fıstıklardan birini soyup yedim. Yaşlı bir ağaç kabuğu gibi ölü bir tadı vardı.

George Pollucci'nin, tuğla ve karanlık gök karışımı bulanık bir zemin üzerinde dolunay gibi aydınlatılmış yüzünü daha iyi görebilmek için gazeteyi gözlerime yaklaştırdım. Adamın bana anlatacak önemli bir şeyi olduğunu hissediyordum, artık her neyse belki de yüzünde yazılıydı.

Ama ben baktıkça George Pollucci'nin yüz çizgilerinin kirli kayalıkları eriyip kayboluyor ve yerlerini koyulu açıklı noktalardan oluşan şekillere bırakıyordu.

Mürekkep siyahı gazete paragrafında ne Bay Pollucci'nin neden o çıkıntının üzerine çıktığı ne de sonunda onu pence-

reden içeri alan Çavuş Kilmartin'in ona ne yaptığı açıklanmıştı.

Atlamanın sakıncası şuydu ki insan kat sayısını yanlış seçerse yere çarptığında hâlâ yaşıyor olabilirdi. Yedi kat yeterince yüksek olmalı diye düşündüm.

Gazeteyi katlayıp bankın tahtaları arasına sıkıştırdım. Annemin skandal gazetesi dediği gazetelerden biriydi bu, yerel cinayetler, intiharlar, dayak ve soygunlarla doluydu ve hemen her sayfada da yarı çıplak, göğüsleri dekoltesinden taşan ve bacakları, çoraplarının ağına kadar görülecek biçimde ayarlanmış bir kadın vardı.

Daha önce bu gazetelerden neden almadığımı bilmiyorum. Şimdi okuyabildiğim tek şey onlar. Resimlerin arasındaki kısacık paragraflar, harfler kıpırdamaya fırsat bulamadan bitiriveriyordu. Evde gördüğüm tek gazete *Christian Science Monitor*'du, pazar günleri dışında her gün saat beşte kapının eşiğine bırakılan ve intiharları, seks suçlarını, uçak kazalarını görmezlikten gelen bir gazeteydi.

Ufak çocuklarla dolu büyük, beyaz bir kuğu, oturduğum banka yaklaştı ve ördeklerle kaplı ağaçlıklı bir adacığın çevresinden dolanıp köprünün karanlık kemerinin altından geçip uzaklaştı. Baktığım her şey parlak ve minicik görünüyordu.

Açamadığım bir kapının anahtar deliğinden bakar gibi kendimi ve erkek kardeşimi, elimizde tavşan kulaklı balonlarla bir kuğu bota tırmanıp kenarda, yer fıstığı kabuklarıyla kaplı suya bakan bir yer için didişirken görüyordum. Ağzımda temiz, naneli bir tat vardı. Dişçide uslu durmuşsak annem bizi mutlaka gölde bir kuğu botu gezintisiyle ödüllendirirdi.

Ağaçların adlarını okuyarak, köprünün üzerinden, mavi-yeşil anıtların altından, Amerikan bayrağı desenindeki çiçek tarhından ve turuncu-beyaz çizgili bez bir kabinde yirmi beş

sente resim çektirilen giriş kapısının yanından geçip bütün parkı dolandım.

En sevdiğim ağaç Ağlayan Bilgin Ağacı'ydı. Japonya'dan gelmiş olmalıydı. Japonlar ruhsal olanlardan anlarlardı.

Herhangi bir şey ters gittiğinde kendilerini bağırsaklarını deşerek öldürürlerdi.

Bunu nasıl yaptıklarını hayal etmeye çalıştım. Mutlaka çok keskin bir bıçak gerekirdi. Yok, belki de iki keskin bıçak. Sonra iki ellerinde birer bıçakla bağdaş kurup oturuyorlardı. Ardından ellerini çaprazlayıp her bıçağı karnın bir yanına doğrulturlar. Çıplak olmaları gerekirdi, yoksa bıçak giysilerine takılabilirdi.

Sonra, ani bir hareketle, bir kez daha düşünmeye vakit bulamadan, bıçakları saplayıp alttan ve üstten birer yarım daire çizerek tam bir daire oluştururlardı. O zaman karın derileri tabak gibi ayrılır, içleri dışlarına çıkar ve ölüp giderlerdi.

Böyle ölmek cesaret işiydi.

Bense kan görmeye dayanamazdım.

Bütün gece parkta kalmayı düşündüm.

Ertesi sabah Dodo Conway annemi ve beni Walton'a götürecekti ve eğer iş işten geçmeden kaçacaksam, şimdi tam zamanıydı. Çantama baktım ve bir dolarla onluk, beşlik ve bir sentlerden oluşan yetmiş dokuz sent saydım.

Chicago'ya gitmenin kaça mal olacağı hakkında hiçbir fikrim yoktu, bankaya gidip bütün paramı çekmeye de cesaret edemiyordum, çünkü Doktor Gordon'ın açık bir girişimde bulunursam beni durdurmaları için banka memurlarını uyarmış olduğunu düşünüyordum.

Aklımdan otostop yapmak da geçti ama Boston'dan çıkan yollardan hangisinin Chicago'ya gittiği hakkında hiç fikrim yoktu. Haritada yönleri bulmak yeterince basittir, oysa bir ye-

rin tam ortasında dururken yönümü bulmak hiç de basit gelmiyordu. Ne zaman doğuyu batıyı bulmaya çalışsam, ya öğle vakti olurdu ya da hava bulutlu olurdu, bu da bana hiç yardımcı olmazdı, gece olsa, o zaman da Büyükayı'yla Kraliçe Takımyıldızı dışında yıldızlar konusunda durumum umutsuzdu, bu eksikliğim Buddy Willard'ın hep şevkini kırardı.

Otobüs terminaline yürüyüp Chicago'ya gidiş ücretlerini öğrenmeye karar verdim. O zaman bankaya gidip yalnızca gerekli olan miktarı çekebilirdim, bu da fazla kuşku uyandırmazdı herhalde.

Terminalin camlı kapılarından girip renkli gezi broşürlerinin ve programlarının durduğu rafı gözden geçiriyordum ki vaktin akşamüzerine yaklaştığını fark ettim, bizim oradaki banka kapanmış olacağına göre ertesi güne kadar para çekmeme olanak yoktu.

Walton'daki randevum saat ondaydı.

Tam o sırada canlanan bir hoparlörden duyulan ses, dışarıdaki park yerinde harekete hazırlanan bir otobüsün duracağı yerleri anons etmeye başladı. Hoparlördeki her kimse, her zaman olduğu gibi tek sözcük anlaşılmayacak biçimde konuşuyordu ve sonra, tüm bu parazitin ortasında, bir orkestradaki tüm enstrümanların akordu sırasında piyanodan çıkan bir "do" sesi kadar berrak, tanıdık bir ad duydum.

Bizim evden iki sokak ötedeki bir duraktı bu.

Telaşla dışarı çıktım, sıcak, tozlu bir temmuz sonu öğleden sonrasıydı, önemli bir görüşmeye geç kalmışçasına ağzım kupkuruydu ve terliyordum, kendimi motoru çalışmaya başlamış olan kırmızı otobüse attım.

Bilet paramı şoföre uzattım ve kapı arkamdan sessizce kapandı.

12

Doktor Gordon'ın özel kliniği, kırık istiridye kabuklarının beyazlaştırdığı uzun ve gözden uzak bir yolun sonunda, çimenli bir tepenin üzerine bir taç gibi oturmuştu. Bir verandayla çevrili büyük evin sarı ahşap kaplama duvarları güneşte parlıyordu, ama çayırın yeşilliğinde dolaşan tek insan yoktu.

Annemle kliniğe yaklaşırken yaz sıcağı gitgide ağırlaşıyordu ve bir ağustosböceği, çim biçme makinesi gibi arkadaki kayın ağacının derinliklerinden seslenmeye başladı. Ağustosböceğinin sesi, uçsuz bucaksız sessizliği daha çok vurguluyordu.

Bir hemşire bizi kapıda karşıladı.

"Oturma odasında bekleyin lütfen. Doktor Gordon birazdan yanınıza gelecek."

Beni rahatsız eden şey, evin tıka basa delilerle dolu olduğunu bildiğim halde her şeyin gayet normal görünmesiydi. Görebildiğim kadarıyla pencerelerde demir yoktu, vahşi, tedirgin edici sesler de duyulmuyordu. Güneş ışığı, yıpranmış ama yumuşak kırmızı halıların üzerine düzenli dikdörtgenlere bölünerek düşüyor, taze kesilmiş çimen kokusu havayı tatlılaştırıyordu.

Oturma odasının eşiğinde duraksadım.

Bir an için odanın bir zamanlar Maine açıklarında bir adada ziyaret ettiğim bir konukevindeki salonun aynısı olduğunu sandım. Çift kanatlı camlı kapılardan göz alıcı beyaz bir ışık içeri doluyordu, odanın uzak bir köşesine kuyruklu bir piyano yerleştirilmişti ve insanlar yazlık giysiler içinde sayfiyelerde çok rastlanan arkaya yatık hasır koltuklarda ve oyun masalarında oturuyorlardı.

Birden hiç kimsenin kımıldamadığını fark ettim.

Kaskatı duruşlarından bir ipucu yakalamaya çalışarak daha dikkatli baktım. Erkekleri ve kadınları, benim kadar genç olan oğlanları ve kızları seçebiliyordu, ancak bütün yüzler uzun süre güneş ışığından uzak bir rafın üstünde soluk, ince bir toz tabakası altında kalmış gibi birbirine benziyordu.

Sonra bazılarının aslında hareket ettiğini gördüm, ama öylesine küçük, kuş gibi kımıltılardı ki bunlar, ilk bakışta fark edilmiyordu.

Gri yüzlü bir adam, bir deste iskambili sayıyordu, bir, iki, üç, dört... Önce destenin tamam olup olmadığını anlamak için saydığını sandım, ama saymayı bitirince yeniden başladı. Onun yanında şişman bir hanım ipe dizilmiş tahta boncuklarla oynuyordu. Bütün boncukları ipin bir ucuna topluyordu. Sonra trink, trink, trink, birbiri ardından öbür uca gönderiyordu.

Piyanonun önünde oturan genç bir kız, birkaç nota kâğıdını karıştırıyordu, ama kendisine baktığımı görünce başını öfkeyle eğip kâğıtları ortalarından yırttı.

Annem koluma dokundu ve o önde, ben arkada, odaya girdik.

Konuşmadan, her kımıldanışımızda gıcırdayan yamru yumru bir kanepeye oturduk.

Sonra gözüm insanların üzerinden şeffaf perdelerin ötesindeki gözalıcı yeşile kaydı ve kendimi dev bir mağazanın vitrini önünde oturuyormuş gibi hissettim. Çevremdeki siluetler insan değil, insan gibi boyanmış ve yaşama özenen pozlara sokulmuş vitrin mankenleriydi.

Doktor Gordon'ın koyu renk ceketinin ardından merdivenleri çıktım.

Aşağıdaki koridorda ona şok tedavisinin nasıl bir şey olduğunu sormaya çalışmıştım, ama ağzımı açtığım zaman hiçbir sözcük çıkmamıştı, karşımda güven dolu tabak gibi gülümseyen yüze büyüyen gözlerle bakakalmıştım.

Merdivenlerin tepesinde, koyu kırmızı renkli halı bitti. Yerini, döşemeye raptiyelenmiş düz, kahverengi bir muşamba aldı ve bu muşamba, iki yanında kapalı beyaz kapıların dizili olduğu bir koridor boyunca uzayıp gidiyordu. Ben Doktor Gordon'ın ardından yürürken uzakta bir kapı açıldı ve bir kadın çığlığı duyuldu.

Tam o anda önümüzdeki köşeden, dağınık saçları beline kadar uzanan mavi sabahlıklı bir kadını götürmeye çalışan bir hastabakıcı fırladı. Doktor Gordon geri çekildi, ben de duvara yapıştım.

Kadın sürüklenircesine götürülürken elini kolunu sallıyor ve hastabakıcının elinden kurtulmak için çırpınıyordu, bir yandan da "Kendimi pencereden atacağım, kendimi pencereden atacağım, kendimi pencereden atacağım," diye söyleniyordu.

Önü lekeli üniformasının içindeki tıknaz, kaslı, şaşı hastabakıcı öyle kalın camlı bir gözlük takmıştı ki yuvarlak ikiz camların ardından sanki bana dört tane göz bakıyordu. Hangi gözlerin gerçek, hangilerinin yalancı olduğunu ve gerçek gözlerden hangisinin şaşı, hangisinin normal olduğunu anlamaya çalışırken yüzünü yüzüme yaklaştırdı ve sanki suç ortağıymışım gibi kocaman bir sırıtışla bana güven verircesine, "Kendini pencereden atacağını sanıyor ama atamaz, çünkü hepsinde parmaklık var," diye tısladı.

Doktor Gordon beni evin arka tarafındaki çıplak bir odaya sokarken, o taraftaki pencerelerde gerçekten de parmaklıklar bulunduğunu ve oda kapısının, dolap kapısının, yazı masa-

sının çekmecelerinin ve açılıp kapanan her şeyin kilitlenebilmesi için üzerlerinde anahtar delikleri olduğunu gördüm.

Yatağa uzandım.

Şaşı hastabakıcı geri geldi. Saatimi çıkarıp cebine koydu. Sonra saçımdaki tokaları acıta acıta çekip çıkarmaya başladı.

Doktor Gordon dolabın kilidini açıyordu. Üzerinde bir makine bulunan tekerlekli bir masa çıkardı ve masayı yatağın başucuna getirdi. Hastabakıcı şakaklarıma kokulu bir yağ sürmeye başlamıştı.

Başımın duvara yakın tarafına ulaşmak için eğildiğinde iri göğsü bir bulut, bir yastık gibi yüzümü örttü. Teninden belli belirsiz bir ilaç kokusu yayılıyordu.

Bana bakıp sırıtarak, "Merak etme," dedi. "İlk seferde herkes korkudan ölecek gibi olur."

Gülümsemeye çalıştım ama yüzüm bir parşömen gibi katılaşmıştı.

Doktor Gordon başımın iki yanına birer metal plaka yerleştirdi. Sonra onları klipslerle, alnımı sımsıkı saran bir banda tutturdu, bana da ısırmam için bir tel verdi.

Gözlerimi yumdum.

İçeri çekilen bir soluk gibi kısa bir sessizlik oldu.

Sonra bir şey eğilip beni kavradı ve dünyanın sonu gelmiş gibi sarstı. Mavi ışıklarla çatırdayan havada tiz bir çığlık yankılanıyordu ve her parlamada büyük bir sarsıntı beni yerden yere vuruyordu, bir an kemiklerimin kırılacağını ve yarılmış bir bitki gibi özsuyumun akıp gideceğini sandım.

Bunu hak etmek için ne yaptığımı merak ediyordum.

Elimde domates suyuyla dolu küçük bir kokteyl kadehiyle hasır bir koltukta oturuyordum. Saatim yeniden bileğime takılmıştı ama tuhaf bir görünüşü vardı. Sonra ters takılmış

olduğunu fark ettim. Saçımdaki tokaların da alışılmadık yerlerde olduğunu hissediyordum.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

Metal, ayaklı, eski bir abajur belirdi kafamda. Babamın çalışma odasında kalan az sayıda eşyadan biriydi, üzerinde lambayı tutan bakır bir çan vardı ve bu çandan çıkan yıpranmış, kaplan rengi bir kordon madeni ayak boyunca uzanıp duvardaki bir prize ulaşıyordu.

Günün birinde bu lambayı annemin yatağının başucundan, odanın öbür ucunda duran çalışma masamın yanına getirmeye karar verdim. Kordon yeterince uzun olduğundan prizden çıkarmadım, ellerimle lambayı ve tozlu kordonu kavrayıp sıkıca tuttum.

Birden lambadan mavi bir şimşekle bir şey atladı ve dişlerim birbirine çarpana kadar beni sarstı, çekmeye çalıştığım ellerim yapışmış gibiydiler, o zaman avaz avaz bağırdım ya da boğazımdan bir çığlık koptu, çünkü tanımadığım bir sesti bu; ama bedeninden vahşice ayrılmış bir ruh gibi havada yükselip titrediğini duydum.

Sonra ellerim sarsılarak çözüldü ve sırtüstü annemin yatağına düştüm. Sağ avucumun tam ortasında, kurşunkalemle karartılmış gibi küçük bir delik vardı.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

"İyi."

Oysa iyi değildim. Kendimi berbat hissediyordum.

"Hangi okula gidiyorum demiştin?"

Okulun adını söyledim.

"Ha!" Doktor Gordon'ın yüzü yavaş, neredeyse kinayeli bir gülümsemeyle aydınlandı. "Savaş sırasında orada bir WAC istasyonu vardı değil mi?"

* * *

Annemin parmaklarındaki eklemler kemik beyazıydı, sanki bir saatlik bekleyiş boyunca üzerlerindeki deri aşınıp gitmişti. Bakışları beni geçip Doktor Gordon'ın üzerinde durdu, Doktor Gordon başını sallamış ya da gülümsemiş olmalıydı ki annemin yüzü gevşedi.

Doktor Gordon'ın, "Birkaç seans şok tedavisi daha uygulanırsa çok iyi bir gelişme göreceksiniz Bayan Greenwood," dediğini duydum.

O kız hâlâ piyano taburesinde oturuyordu, yırtılmış notalar ayaklarının dibinde ölü bir kuş gibi yatıyordu. Gözlerini bana dikip baktı, ben de ona baktım. Gözlerini kısıp dilini çıkardı.

Annem Doktor Gordon'ın ardından kapıya doğru yürüyordu. Ben biraz oyalanıp geride kaldım, arkalarının dönük olduğu bir sırada kıza dönüp nanik yaptım. Dilini içeri çekti ve yüzü taşlaştı.

Dışarıya, güneşli havaya çıktım.

Dodo Conway'in siyah steyşını bir ağacın gölgesiyle beneklenmiş, pusuda bir panter gibi bekliyordu.

Steyşın aslında varlıklı bir sosyetik bir kadın tarafından sipariş edilmişti, simsiyahtı, üzerinde zerre kadar bile krom kaplama yoktu, döşemeleri de siyah deridendi, ama hazırlanıp gönderildiği zaman kadının içini karartmıştı. Bir cenaze arabasından farksız olduğunu söylemişti, başkaları da aynı görüşteydi ve arabayı hiç kimse satın almıyordu, sonuç olarak Conwayler onu indirimli fiyata alıp birkaç yüz dolar kâr etmişlerdi.

Ön koltukta Dodo'yla annemin arasında suskun ve boyun eğmiş bir halde oturuyordum. Ne zaman dikkatimi toplamaya çalışsam, kafam bir patenci gibi kayıp kocaman bir boşlukta dalgın dalgın dönüp duruyordu.

Dodo'yu ve siyah steyşınını çamların ardında bıraktıktan sonra, "Doktor Gordon'la işim bitti artık," dedim. "Telefon edip gelecek hafta onu görmeyeceğimi söyleyebilirsin."

Annem gülümsedi. "Yavrumun onlar gibi olmadığını biliyordum zaten."

Bakakaldım. "Kimler gibi?"

"O korkunç insanlar gibi. Klinikteki o korkunç, canı çekilmiş insanlar gibi." Duraladı. "Yeniden iyi olmaya karar vereceğini biliyordum."

GENÇ YILDIZ ADAYI 68 SAATLİK KOMADAN SONRA ÖLDÜ.

Çantamdaki kâğıt parçaları, makyaj seti, fıstık kabukları, madeni paralar ve içinde on dokuz tane jilet bulunan mavi karton kutunun arasından, o gün öğleden sonra turuncu-beyaz çizgili bez kabinde çektirdiğim fotoğrafı bulup çıkardım.

Ölen kızın lekeli fotoğrafının yanına koydum. Ağız, burun hep birbirine benziyordu. Tek fark gözlerdeydi. Benim fotoğrafımda gözler açıktı, gazetedeki fotoğraftaysa kapalıydı. Ama biliyordum ki ölen kızın gözkapakları parmakla açılsa, bana kendi fotoğrafımdaki gibi cansız, karanlık, boş bir ifadeyle bakacaklardı.

Fotoğrafı yine çantama sokuşturdum.

"Şu ilerdeki binanın üzerindeki saate göre beş dakika daha burada, güneşin altında, bu bankta oturacağım," dedim kendime, "sonra bir yere gidip bu işi bitireceğim."

Küçük koromdaki sesleri çağırdım.

İşinle ilgilenmiyor musun Esther?

Biliyor musun Esther, gerçek bir nevrotiğin yapısına sahipsin.

Böyle hiçbir yere varamazsın, böyle hiçbir yere varamazsın, böyle hiçbir yere varamazsın.

Bir keresinde sıcak bir yaz gecesi, Yale'de hukuk okuyan, maymunumsu, kıllı bir genci tam bir saat boyunca öpmüştüm, çok çirkin olduğu için ona acıdığımdan yapmıştım bunu. Bitirdiğim zaman, "Çözdüm seni bebeğim," demişti. "Kırkında çok erdemli bir insan olacaksın."

Okuldaki yaratıcı yazarlık eğitmenim, "Büyük Hafta Sonu" adlı öykümün üzerine, "Düzmece!" diye yazmıştı.

Düzmecenin ne anlama geldiğini bilmiyordum, sözlüğe baktım.

Düzmece: yapay, taklit.

Böyle hiçbir yere varamazsın.

Yirmi bir gecedir uyumuyordum.

Dünyadaki en güzel şey gölge olmalıydı, gölgenin milyonlarca kımıldayan şekli ve çıkmaz sokakları. Büro çekmecelerinde, dolaplarda, bavullarda hep gölge vardı, evlerin, ağaçların, taşların altında ve insanların gözlerinin, gülümsemelerinin ardında gölge vardı ve dünyanın gece tarafında kilometreler boyunca gölge vardı.

Sağ dizimin altında bir çapraz şeklinde duran ten rengi iki yara bandına baktım.

O sabah bir başlangıç yapmıştım.

Kendimi banyoya kilitledikten sonra küveti ılık suyla doldurup bir jilet çıkarmıştım.

Romalı bir düşünüre nasıl ölmek istediğini sorduklarında damarlarını ılık banyo içinde kesip açacağını söylemişti. Bunun kolay olacağını sanıyordum, küvete uzanıp bileklerimde çiçeklenen kızıllığın berrak suyun içinde dalga dalga kabarışını izleyerek gelincik rengi köpüklerin altına kayıp uykuya dalacaktım.

Ama iş bunu yapmaya gelince, bileğimin derisi gözüme öylesine beyaz ve savunmasız göründü ki bir türlü yapamadım. Sanki asıl öldürmek istediğim şey o derinin altında ya da başparmağımın altında atan o ince mavi damarda değil, başka bir yerde, daha derinde, daha gizli ve ulaşması çok daha güç bir yerdeydi.

İki hareket yeterliydi. Bir bilek, sonra öbür bilek. Jileti bir elden ötekine geçirmeyi de sayarsak üç hareket. Sonra küvete girip uzanacaktım.

Ama aynadaki insan felç olmuş ve hiçbir şey yapamayacak kadar budalaydı.

Sonra, belki de alıştırma olsun diye biraz kan akıtmam gerektiğini düşündüm, küvetin kenarına oturup sağ ayak bileğimi sol dizimin üzerine koydum. Ardından jileti tutan sağ elimi kaldırdım ve kendi ağırlığıyla giyotin gibi düşecek şekilde, bacağımın ön tarafının üzerine bırakıverdim.

Hiçbir şey hissetmedim. Sonra küçük, derin bir ürpertiyle birlikte parlak kırmızı bir çizgi, kesiğin ağzında kabarıverdi. Kan meyve gibi kopkoyu toplanıyor ve bileğimden aşağı, siyah rugan ayakkabımın içine akıyordu.

O zaman küvete girmeyi düşündüm, ama sonra sabahın büyük bir bölümünü oyalanarak geçirdiğimi ve her şey bitmeden önce annemin eve gelip beni bulabileceğini fark ettim.

Bu durumda yarayı bantla kapatıp jiletlerimi toparladım ve Boston'a giden 11:30 otobüsünü yakaladım.

"Üzgünüm tatlım, Deer Island Hapishanesi'ne metro gitmiyor, orası bir ada üzerinde."

"Hayır, ada üzerinde değil, eskiden öyleydi ama aradaki yolu molozlarla doldurdular, şimdi karaya bağlanmış durumda."

"Metro yok."

"Oraya gitmem gerek."

"Hey!" Gişedeki şişman adam parmaklıkların ardından bana baktı. "Ağlama. Orada kim var şekerim, bir akraban mı?"

Scollay Meydanı'nın altındaki tünellerde gümbürtüyle gidip gelen trenlere yetişmeye çalışan telaşlı insanlar yapay bir şekilde aydınlatılmış karanlıkta beni itip kakarak yanımdan geçiyorlardı. Yaşların büzülen gözpınarlarımdan fışkırmaya başladığını hissediyordum.

"*Babam* orada."

Şişman adam kulübesinin duvarındaki bir şemaya baktı. "Şöyle yaparsın," dedi, "şuradaki hattan metroya binip Orient Heights'ta inersin, sonra üzerinde The Point yazan otobüse atlarsın." Yüzü sevinçle ışıldadı. "O otobüs seni cezaevinin kapısına kadar götürür."

"Hey, sen!" Mavi üniformalı bir genç kulübeden el salladı.

Ben de el sallayıp yürümeye devam ettim.

"Hey, sen!"

Durdum, ıssız kumların ortasında yuvarlak bir oturma odası gibi tünemiş kulübeye doğru ağır ağır yürüdüm.

"Hey, daha ileri gidemezsin. Orası cezaevi arazisi, girmek yasak."

"Kumsal boyunca her yere gidilebilir sanıyordum," dedim. "Gelgit sınırını aşmadığın sürece tabii ki."

Genç bir an düşündü.

Sonra, "Bu kumsalda değil," dedi.

Aydınlık, hoş bir yüzü vardı.

"Güzel bir yeriniz var," dedim. "Küçük bir ev gibi."

Dönüp odaya, örgü halıya, basma perdelere bir göz attı. Gülümsedi.

"Kahve cezvemiz bile var."

"Eskiden buralarda otururdum."

"Yapma ya. Ben de bu kasabada doğup büyüdüm."

Bakışlarımı kumsaldan geçirip otoparka ve sürgülü kapıya, oradan da bir zamanlar ada olan yere uzanan, iki yandan okyanusun kucakladığı, dar yola çevirdim.

Cezaevinin kırmızı tuğla binaları bir sahil üniversitesinin binaları gibi dostça görünüyordu. Gözüme sol taraftaki yeşil tepenin üzerinde kımıldayan minik beyaz benekler ve daha büyükçe pembe benekler çarptı. Nöbetçi, bunların ne olduğunu sorduğumda, "Onlar domuzlar ve tavuklar," dedi.

Şu eski kasabada yaşamımı sürdürecek sağduyuya sahip olsaydım belki de okul sıralarında bu cezaevi nöbetçisine rastlayıp onunla evlenmiş ve şimdiye dek bir yığın çocuk doğurmuş olacaktım. Hoş olurdu, o zaman deniz kenarında bir sürü çocuk, domuz ve tavukla, büyükannemin çamaşır elbisesi dediği giysiler içinde, parlak muşambalı bir mutfakta tombul kollarımla oturup cezveler dolusu kahve içerdim.

"Bu cezaevine nasıl girilir?"

"İzin kâğıdıyla."

"Öyle değil, buraya insan nasıl kapatılır?"

"Haa," diye güldü bekçi, "araba çalarsın, dükkân soyarsın."

"Burada hiç katil var mı?"

"Hayır. Katiller büyük devlet hapishanesine gider."

"Peki başka kimler var içeride?"

"Kışın ilk günü Boston'ın eski serserileri gelir. Tuğlayla cam kırıp yakalanırlar ve kışı soğuktan uzak, televizyon seyredip bol yemek yiyerek, hafta sonları basketbol oynayarak geçirirler."

"İyiymiş."

"Hoşuna giderse öyle," dedi nöbetçi.

Veda edip yola koyuldum ve arkama omzumun üzerinden yalnız bir kez baktım. Nöbetçi hâlâ gözcü kulübesinin kapısında duruyordu, arkama baktığım zaman kolunu kaldırıp beni selamladı.

Üzerine oturduğum kütük kurşun gibi ağır ve katran kokuluydu. Her yeri gören bir tepeye kurulmuş su kulesinin sağlam yapılı, gri silindiri altındaki kum seti, denize doğru kıvrılarak uzanıyordu. Deniz yükseldiğinde set tümüyle sular altında kalırdı.

Bu kum setini iyi hatırlıyordum. Kıvrımının iç tarafında kumsalın başka yerinde bulunmayan bir cins deniz kabuğu olurdu.

Bu kabuk kalın, kaygan ve başparmağın üst boğumu büyüklüğündeydi, genellikle beyaz ama bazen pembe ya da şeftali rengi olurdu. Bir cins gösterişsiz deniz minaresiydi.

"Anne, o kız *hâlâ* orada oturuyor."

Gözlerimi tembel tembel kaldırdım, kırmızı bir şort ve kırmızı-beyaz minik puanlı, boyundan askılı, sırtı açık bir bluz giymiş, kuş gözlü, sıska bir kadının kuma bulanmış küçük bir çocuğu kıyıdan içeri doğru sürüklediğini gördüm.

Bu kumsalın yazlığa gelenler tarafından kuşatılacağı hiç aklıma gelmemişti doğrusu. Buradan uzak kaldığım on yıl boyunca mavi, pembe ve uçuk yeşil renkte gösterişli kulübeler, Point'in dümdüz kumları üzerinde mantar gibi bitivermiş ve gümüş renkli uçaklarla puro biçimindeki keşif balonlarının yerini körfezin öbür tarafındaki havalimanından telaşlı bir gümbürtüyle kalkıp damları sıyırırcasına uçan jetler almıştı.

Kumsalda etek ve topuklu ayakkabı giymiş tek kız bendim. Buraya geldikten bir süre sonra rugan ayakkabılarımı çıkarmıştım, çünkü fena halde kuma batıyorlardı. Ben

öldükten sonra o gümüşsü kütüğün üzerinde, bir pusula gibi denize dönük kalacaklarını düşünmek hoşuma gidiyordu.

Çantamdaki jilet kutusuna dokundum.

Sonra ne kadar budala olduğumu düşündüm. Jiletler yanımdaydı ama ılık su dolu küvet yoktu.

Aklımdan bir oda kiralamak geçti. Bütün bu yazlık evlerin arasında bir pansiyon da olmalıydı. Ama hiç eşyam yoktu. Kuşku uyandırabilirdim. Üstelik pansiyonda kalan öteki insanlar da sürekli banyoyu kullanmak isteyecekti. Biri kapıyı yumruklamadan önce bu işi yapıp küvete girecek zamanı bulamayacaktım.

Martılar kum setinin ucundaki tahta sırıkların üzerinde kedi gibi miyavladılar. Sonra kül rengi ceketleriyle birer birer kanat çırpıp havalandılar ve başımın çevresinde çığlıklar atarak dolandılar.

"Bakın bayan, burada oturmasanız iyi olur, deniz yükseliyor."

Küçük oğlan bir metre kadar ötemde çömelmişti. Yuvarlak, mor bir taş alıp suya fırlattı. Su, yankılanan bir plof sesiyle taşı yuttu. Oğlan çevresindeki çakılları karıştırdı, kuru taşların bozuk para gibi şıngırtıyla birbirine çarptığını duydum.

Oğlan, suyun donuk yeşil yüzeyinde bir taş kaydırdı ve taş, gözden yitene dek yedi kez sekti.

"Neden eve gitmiyorsun?" diye sordum.

Oğlan daha ağır bir taş sektirdi. Taş ikinci sıçramadan sonra suya gömüldü.

"İstemiyorum."

"Annen seni arıyor."

"Aramıyor." Sesi endişeliydi.

"Eğer eve gidersen sana şeker veririm."

Oğlan yanıma yaklaştı. "Nasıl şeker?"

Ama daha çantama bakmadan biliyordum ki fıstık kabuklarından başka verecek bir şeyim yoktu.

"Sana şeker alman için para vereyim."

"Ar-*thur*!"

Gerçekten de bir kadın bata çıka kum setine çıkmaya çalışıyor ve kuşkusuz kendi kendine sövüp sayıyordu, çünkü açık ve kesin seslenişlerinin arasında da dudakları kımıldayıp duruyordu.

"Ar-*thur*!"

Denizin yoğunlaşan alacakaranlığında bizi daha iyi görmesini sağlayacakmış gibi elini gözlerine siper etmişti.

Annesinin çekim gücü arttıkça oğlanın bana olan ilgisinin azaldığını seziyordum. Beni tanımıyormuş gibi davranmaya başladı. Bir şey ararcasına birkaç taşı ayağıyla dürtükleyip uzaklaştı.

Ürperdim.

Çıplak ayaklarımın altında taşlar yamrı yumru ve soğuktu. Kumsaldaki siyah ayakkabıları özlemle düşündüm. Bir dalga bir el gibi geri çekildi, sonra ilerleyip ayağıma dokundu.

Islaklık denizin tabanından, kör beyaz balıkların kendi ışıklarıyla o kutup soğuğu içinde dolaştıkları yerlerden geliyor gibiydi. Orada köpekbalığı dişlerinin ve balinaların kulak kemiklerinin mezar taşları gibi etrafa saçıldığını görür gibiydim.

Sanki deniz benim yerime karar verebilecekmiş gibi bekledim.

Beyaz köpüklü ağzıyla ikinci bir dalga ayaklarımın üzerine yığıldı ve soğuk, ölümcül bir sancıyla bileklerimi kavradı.

Bedenim böyle bir ölümden korkakça irkildi.

Çantamı alıp soğuk taşların üzerinden geriye, leylak rengi ışıkta ayakkabılarımın nöbet tuttuğu yere doğru yürüdüm.

13

"Onu kesinlikle annesi öldürdü."

Jody'nin tanışmamı istediği gencin ağzına baktım. Dudakları dolgun ve pembeydi, beyaza çalan sarı ipek gibi saçları bir bebek yüzünü çevreliyordu. Adı Cal'di, bir şeyin kısaltılmışı olmalıydı bu ama California'nın dışında neyin kısaltılmışı olabileceğini düşünemiyordum.

"Onun öldürdüğünden nasıl emin olabilirsin?" dedim.

Cal'in çok zeki olduğu söyleniyordu, Jody telefonda sevimli bir genç olduğunu ve ondan hoşlanacağımı söylemişti. Acaba eski ben olsaydım ondan hoşlanır mıydım, diye düşündüm.

Bunu bilmek olanaksızdı.

"Çünkü önce hayır hayır hayır diyor, sonra evet diyor.

"Ama sonra yine hayır hayır diyor."

Lynn'in ötesindeki bataklıkların bir ucundaki çamurlu bir kumsalda, turuncu-yeşil çizgili bir havlunun üzerine Cal'le yan yana uzanmıştık. Jody'yle ilişki kurduğu oğlan Mark yüzüyorlardı. Cal yüzmek istememiş, konuşmak istemişti ve biz de bir oyunu tartışıyorduk. Oyunda genç bir adam babasının kötü kadınlarla ilişkileri sonucu bir beyin hastalığına yakalandığını anlıyor, sonunda sürekli erimekte olan beyni hepten iflas ediyor ve annesi onu öldürüp öldürmeme konusunda kararsız kalıyordu.

Annemin Jody'ye telefon edip beni gezmeye götürmesi için yalvardığından kuşkulanıyordum, böylece bütün gün odamda kepenkler kapalı oturmayacaktım. Önce gitmek istemedim, Jody'nin bendeki değişikliği fark edeceğini, çünkü kafamın içinde bir beyin olmadığını görmemek için insanın kör olması gerektiğini düşünüyordum.

Ama arabayla önce kuzeye, sonra da doğuya doğru yaptığımız yolculuk boyunca Jody gülmüş, şakalaşmış, havadan sudan konuşmuş ve benim yalnızca, "Hay Allah," "Yapma ya," ya da "Olur şey değil," dememe aldırmaz görünmüştü.

Plajdaki halkın kullanımına açık ızgaralarda sosis kızarttık ve ben Jody'yi, Mark'ı ve Cal'i büyük bir dikkatle izleyerek, sosisimi korktuğum gibi yakmadan, ateşe düşürmeden, tam kıvamında kızartmayı başardım. Sonra, kimsenin bakmadığı bir anda onu kuma gömüverdim.

Yemekten sonra Jody'yle Mark el ele denize koştular, ben gözlerimi gökyüzüne dikmiş sırtüstü yatarken Cal durmadan şu oyundan söz ediyordu.

Bu oyunu anımsayışımın tek nedeni, içinde bir delinin oluşuydu ve delilerle ilgili okuduğum her şey kafama kazılıyor, bunun dışındaki her şey uçup gidiyordu.

Cal, "Ama önemli olan, evet demesi," dedi. "Sonunda yine o evete dönecek."

Başımı kaldırıp gözlerimi kısarak parlak mavi bir tabak gibi uzanan denize baktım – kirli kenarları olan parlak mavi bir tabak. Taşlı kıyıdan bir mil kadar uzakta iri, yuvarlak, gri bir kaya, kafasını bir yumurtanın tepesi gibi sudan dışarı uzatmıştı.

"Sahi, neyle öldürecekti onu? Unutmuşum."

Unutmamıştım. Çok iyi anımsıyordum ama Cal'in ne diyeceğini duymak istiyordum.

"Morfin tozuyla."

"Acaba Amerika'da bu tozdan var mıdır?"

Cal bir an düşündü. Sonra, "Sanmam," dedi. "Çok modası geçmiş bir şeye benziyor."

Yuvarlanıp yüzüstü döndüm ve gözlerimi kısıp öbür yana, Lynn'in tarafındaki manzaraya baktım. Izgaralardaki

ateşten ve yolun üzerindeki sıcaklıktan bir buğu dalga dalga yükseliyordu, buğunun gerisinde, saydam bir su perdesinden bakar gibi, benzin depoları, fabrika bacaları, sondaj kuleleri ve köprülerden oluşan bulanık ufuk çizgisini seçebiliyordum.

Felaket bir şeye benziyordu.

Yine sırtüstü döndüm ve gündelik bir şey sorar gibi, "Kendini öldürecek olsan, nasıl yapardın?" diye sordum.

Cal keyiflenmişe benziyordu. "Bunu sık sık düşünürüm," dedi. "Tabancayla beynimi dağıtırdım."

Düş kırıklığına uğramıştım. Bunu tabancayla yapmak tam erkeklere göreydi. Elime bir tabanca geçmesi olasılığı çok küçüktü. Geçse bile nereme nişan almam gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Gazetelerde, kendilerini vurmaya kalkıp da yalnızca önemli bir siniri zedeleyerek felç olan ya da yüzlerini parçalayıp da cerrahlar ve mucizeler yardımıyla ölümden dönen insanlarla ilgili haberler okurdum.

Tabancanın risklerini göze almak kolay değildi.

"Nasıl bir tabanca?"

"Babamın av tüfeği. Hep dolu bulundurur. Tek yapacağım şey bir gün çalışma odasına girmek ve," parmağını şakağına dayayıp yüzünü komik bir biçimde buruşturdu, "bam!" Açık gri gözlerini kocaman açıp bana baktı.

Laf olsun diye, "Baban Boston'a yakın mı oturur?" dedim.

"Hayır, Clacton-on-Sea'de oturuyor, o bir İngiliz."

Jody'yle Mark el ele koşarak geldiler, üzerlerinden sular akıyor ve iki sokulgan köpek yavrusu gibi silkinerek çevrelerine damlacıklar saçıyorlardı. Çok kalabalık olacağımızı hissettim ve ayağa kalkarak yalandan esnedim.

"Biraz yüzsem fena olmayacak."

Jody, Mark ve Cal'le birlikte olmak, bir piyanonun telleri üzerine konan ağır bir tahta gibi sinirlerimi germeye başlamıştı. Her an kontrolümü kaybedip nasıl hiçbir şey okuyamadığımı, yazamadığımı ve herhalde bitkinlikten ölmeden bir ay boyunca uyanık kalan tek insan olduğumu söyleyip saçmalamaktan korkuyordum.

Sinirlerimden, ızgaralardan ve güneşten kızarmış yoldan yükselen dumana benzer bir duman çıkıyor gibiydi. Bütün manzara –kumsal, koy, deniz ve kaya– gözlerimin önünde sahne gerisindeki bez perde gibi titreşiyordu.

Gökyüzünün yapay, aptal mavisi uzayın hangi noktasında siyaha dönüşüyordu acaba?

"Sen de yüzsene Cal."

Jody, Cal'i şakadan hafifçe itti.

"Ayyy." Cal yüzünü havluya döndü. "Çok soğuk."

Suya doğru yürümeye başladım.

Öğlenin gölgesiz ışığında su dostça beni karşılıyor gibiydi.

Boğulmanın en yumuşak, yanmanınsa en kötü ölüm şekli olduğunu düşündüm. Buddy Willard, bana gösterdiği kavanoz içindeki bebeklerin bir kısmının solungaçları olduğunu söylemişti. Balıkları andırdıkları bir evreden geçiyorlardı.

Şeker kâğıtları, portakal kabukları ve yosunlarla dolu, ufak, çöple kaplı bir dalga ayaklarımı örttü.

Arkamda, kumun üzerinde tok sesler duydum ve Cal yanıma geldi.

"Haydi şuradaki kayaya yüzelim." Parmağımla gösterdim kayayı.

"Deli misin? Bir kilometre uzakta o."

"Ya sen nesin?" dedim, "Ödlek mi?"

Cal beni dirseğimden tutup suya sürükledi. Su belimize yükseldiğinde beni dibe itiverdi. Suları sıçratarak yüzeye

çıktım. Gözlerim tuzdan yanıyordu. Dipte su bir kuvars külçesi gibi yarı saydam ve yeşildi.

Yüzümü kayaya dönüp kurbağalama yüzmeye başladım. Cal ağır ağır kulaç atıyordu. Bir süre sonra kafasını kaldırıp hafif hareketlerle olduğu yerde durdu.

"Pes ediyorum." Soluk soluğa kalmıştı.

"Tamam. Sen geri dön."

Geriye dönmeye gücüm kalmayana kadar açılmayı düşünüyordum. Yüzmeye devam ettikçe kalbimin atışları boğuk bir motor sesi gibi kulaklarımda uğulduyordu.

Ben ben ben ben ben...

O sabah kendimi asmayı denemiştim.

Annem işe gider gitmez onun sarı sabahlığının ipek kordonunu çıkarmış ve yatak odasının kehribar rengi gölgeliğinde kordona kendi üzerinde aşağıya yukarıya kayan bir düğüm atmıştım. Bunu yapmak çok zamanımı almıştı, çünkü düğüm atmayı pek beceremezdim ve doğru dürüst bir düğümün nasıl atılacağı konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Sonra etrafta kordonu tutturabileceğim bir yer aramıştım.

Bütün sorun, evimizin tavanının bu işe uygun olmayışıydı. Tavan alçaktı ve beyaz plastik boyayla dümdüz boyanmıştı, görünürde ne bir tahta kalas ne de avize kancası gibi bir şey vardı. Büyükannemin önce bizimle, sonra da Libby Teyzemle oturmak üzere satmış olduğu evi özlemle düşündüm.

Büyükanneminki on dokuzuncu yüzyıl stilinde yapılmış, zarif bir evdi; yüksek tavanlı odaları, dayanıklı şamdan rafları, içlerinde sağlam rayların bulunduğu yüksek dolapları ve kimsenin hiçbir zaman gitmediği, bavullar, papağan kafesleri, terzi mankenleriyle dolu ve tavanında bir geminin keresteleri kadar kalın kirişler olan bir tavan arası vardı.

Ama o eski bir evdi ve büyükannem onu satmıştı, öyle bir evi olan başka hiç kimseyi de tanımıyordum.

Boynumdan sarı bir kedi kuyruğu gibi sallanan ipek kordonla gittikçe umudumu yitirerek çevrede dolanıp onu tutturacak bir yer bulamayınca annemin yatağına oturup ipi çekerek ilmiği sıkmaya çalıştım.

Ama her defasında, ipi kulaklarım uğuldayıp yüzüme kan hücum edene kadar çektiğim zaman ellerim güçsüzleşip ipi bırakıyor, ben de yeniden normale dönüyordum.

O zaman anladım ki bedenimin, kendimi kurtarmak için, en can alıcı saniyede ellerimin gücünü kesmek gibi bir yığın ufak hilesi var, oysa bütün karar bana ait olsa, ölmem bir an meselesiydi.

Kafamda akıl namına ne kalmışsa onu kullanarak bedenimi tuzağa düşürmem gerekiyordu, yoksa beni elli yıl boyunca o ahmak kafesinde hiçbir anlamı olmayan bir yaşama mahkûm edecekti. Ve annem dilini ne kadar tutarsa tutsun, aklımı yitirdiğimi herkes er ya da geç anlayacak ve annemi, tedavi edileceğim bir tımarhaneye kapatılmam gerektiğine inandıracaklardı.

Ama benim hastalığımın tedavisi yoktu.

Kitapçıdan ruhsal bozukluklarla ilgili birkaç kitap almış ve kendi belirtilerimi kitaplardaki belirtilerle karşılaştırmıştım, tabii ki benimkiler en umutsuz vakaların belirtileri arasında yer alıyordu.

Skandal gazetelerinin dışında okuyabildiğim tek şey bu ruhsal bozukluklarla ilgili kitaplardı. Sanki durumumu uygun bir biçimde sona erdirebilmem için gerekli tüm bilgileri almama yetecek kadar ince bir aralık bırakılmıştı.

Asma fiyaskosundan sonra belki de bu işten vazgeçip kendimi doktorlara teslim etmemin daha iyi olacağını

düşündüm, ama sonra Doktor Gordon'ı ve onun özel şok makinesini anımsadım. Bir kez kapatılırsam o makineyi üstümde sürekli kullanabilirlerdi.

Sonra, annemin, erkek kardeşimin ve arkadaşlarımın iyileşeceğimi umut ederek nasıl her gün beni görmeye geleceklerini düşündüm. Derken ziyaretler seyrekleşecek ve hepsi umudunu yitirecekti. Yaşlanacaklardı. Beni unutacaklardı.

Üstelik yoksullaşacaklardı da.

Önce en iyi şekilde bakılmamı isteyecekler ve bütün paralarını Doktor Gordon'ınki gibi özel bir kliniğe yatıracaklardı. Sonunda, paraları tükendiği zaman, benim gibi yüzlerce insanın aynı kafese kapatıldığı bir devlet hastanesine aktarılacaktım.

Durumun ne kadar umutsuzsa, seni o kadar uzağa saklamaya çalışırlar.

Cal geriye dönmüş, kıyıya doğru yüzüyordu.

Boynuna kadar gelen sudan kendini yavaşça dışarı çekişini izledim. Haki renkli kumlarla kıyıdaki ufak dalgalar üzerinde bedeni bir an beyaz bir kurt gibi ikiye bölündü. Sonra yeşilden çıkıp tümüyle hakinin üzerinde sürünmeye başladı ve gökle deniz arasında kıvranan ya da tembelce dinlenen düzinelerce kurdun arasında kaybolup gitti.

Ellerimle ayaklarımı suyun içinde çırpmaya devam ettim. Yumurta biçimli kaya, Cal'le birlikte kıyıdan ona baktığımız zamankinden daha yakın görünmüyordu.

Sonra kayaya kadar yüzmenin hiçbir anlamı olmadığını düşündüm, çünkü ona ulaşırsam bedenim bunu fırsat bilip dışarı tırmanacak ve güneşte uzanıp geri dönmek için güç toplayacaktı.

Yapılacak tek şey hemen oracıkta boğulmaktı.

O zaman durdum.

Ellerimi göğüs hizasına getirip başımı öne eğdim ve ellerimle suyu iki yana iterek daldım. Su kulaklarıma ve kalbime basınç yapıyordu. Kendimi aşağıya doğru ittim, ama nerede olduğumu anlayana kadar su beni yukarıya, güneşe doğru fırlatıvermişti bile ve dünya mavi, yeşil, sarı renklerde yarı değerli taşlar gibi çevremde parıldıyordu.

Gözlerimdeki suyu sildim.

Zorlu bir denemeden sonra olduğu gibi soluk soluğa kalmıştım ama hiç çaba harcamadan suyun yüzeyinde duruyordum.

Bir daha, bir daha daldım, ama her defasında mantar gibi yukarı fırladım.

Suyun üzerinde bir can simidi rahatlığıyla duran gri kaya, benimle eğleniyor gibiydi.

Yenildiğim zaman bunu bilirdim.

Geri döndüm.

Servis arabasını koridor boyunca iterken çiçekler parlak, bilgili çocuklar gibi başlarını sallıyorlardı.

Adaçayı yeşili gönüllü üniformamın içinde kendimi beyaz üniformalı doktor ve hemşirelerden ve hatta kirli su dolu kovaları ve paspaslarıyla tek söz söylemeden yanımdan geçen kahvengi üniformalı temizlikçi kadınlardan farklı, gereksiz ve budala hissediyordum.

Eğer küçük de olsa bir ücret alıyor olsaydım, hiç değilse yaptığıma doğru dürüst bir iş gözüyle bakabilirdim ama bütün sabah oraya buraya dergi, çiçek ve şeker dağıtmamın karşılığı yalnızca bedava bir öğle yemeğiydi.

Annemin dediğine göre, insanın kendisi hakkında çok fazla düşünmesinin ilacı, kendinden daha kötü durumda olan birine yardım etmekti, onun için Teresa benim gönüllü olarak devlet hastanesinde çalışmamı sağlamıştı. Bu hastanede gönüllü olarak çalışmak zordu, çünkü Gençler Kulübü'nün

bütün kadınları buna hevesleniyorlardı ama şansıma çoğu tatile gitmişti.

Bütün umudum beni en korkunç vakaların bulunduğu bir koğuşa göndermeleri ve o hastaların, donuk, suskun yüzümün gerisindeki iyi niyeti okuyup bana minnet duymalarıydı. Ama bizim kiliseye üye hanımlardan biri olan gönüllülerin başı, bana bir bakış atıp "Doğum koğuşundasın," dedi.

Bu durumda asansörle üç kat çıkıp doğum koğuşuna geldim ve geldiğimi başhemşireye bildirdim. O da bana çiçeklerle yüklü servis arabasını verdi. Doğru odalara vazoları götürüp doğru yatakların başucuna koymam gerekiyordu.

Ama daha birinci odanın kapısına gelmeden çiçeklerin büyük bir kısmının solmuş ve kenarlarının kararmış olduğunu gördüm. Henüz doğum yapmış bir kadın için önüne koca bir buket solmuş çiçek görmek oldukça moral bozucu bir şey olmalıydı, onun için servis arabasını koridorun bir girintisinde bulunan lavaboya götürüp solmuş çiçekleri ayıklamaya başladım.

Sonra, solmaya başlayan çiçekleri de ayıkladım.

Görünürde hiç çöp sepeti yoktu, ben de çiçekleri buruşturup dertop ederek derin, beyaz lavaboya bıraktım. Lavabo bir mezar taşı kadar soğuktu. Gülümsedim. Ölüleri de hastane morgunda böyle yatırıyorlardı herhalde. Benim bu küçük hareketim kendi çapında, doktorların ve hemşirelerin daha büyük hareketinin kopyası gibiydi.

Birinci odanın kapısını ardına kadar açıp servis arabamı sürükleyerek içeri girdim. Birkaç hemşire yerlerinden sıçradı ve gözüme belli belirsiz raflar ve ecza dolapları çarptı.

Hemşirelerden biri sertçe, "Ne istiyorsun?" diye sordu. Hiçbirini ötekilerden ayırt edemiyordum, hepsi tıpkı birbirine benziyordu.

"Çiçekleri dağıtıyorum."

Benimle konuşan hemşire bir elini omzuma koyup beni odadan çıkardı, serbest eliyle de ustaca servis arabasını sürüyordu. O odanın yanındaki odanın kapısını itip başıyla içerisini işaret etti. Sonra gözden kayboldu.

Uzaktan kıkırdamalar duyuluyordu, bir kapı kapandı ve sesler kesildi.

Odada altı yatak, her yatakta da bir kadın vardı. Kadınların hepsi yataklarında oturmuş ya örgü örüyor ya dergi karıştırıyor ya da saçlarını bigudiyle sarıyor ve bir papağan evindeki papağanlar gibi durmadan çene çalıyorlardı.

Bense onların uykuda ya da sessiz ve solgun bir halde uzanmış yatıyor olacaklarını sanmıştım, o zaman ayaklarımın ucuna basarak, rahatça dolaşıp yatak numaralarıyla vazoların üzerindeki etiketlere yazılmış numaraları eşleştirmeye çalışacaktım, oysa şimdi, daha kendimi toparlamaya fırsat bulamadan, sivri, üçgen yüzlü, canlı, gösterişli bir sarışın beni başıyla yanına çağırmıştı bile.

Arabayı odanın ortasında bırakıp ona doğru yürüdüm ama sabırsız bir işaretinden arabayı da getirmemi istediğini anladım.

Yardımsever bir gülümsemeyle arabayı yatağının yanına doğru sürdüm.

"Hey, benim hezaren çiçeklerim nerede?" Koğuşun öbür ucundaki iri, pörsük vücutlu bir kadın kartal gibi bakışlarıyla beni tırmaladı.

Sivri yüzlü sarışın arabaya eğildi. "İşte benim sarı güllerim," dedi, "ama hepsi birtakım iğrenç irislere karışmış."

İlk iki kadının sesine başka sesler de katıldı. Hepsi ters, bağırgan ve yakınan seslerdi.

Bir demet solmuş hezaren çiçeğini lavaboya attığımı ve

soluk çiçeklerini ayıkladığım bazı vazoların çok cılız kaldığını, bu yüzden birkaç buketi birleştirip vazoları doldurduğumu anlatmak için ağzımı açmak üzereydim ki kapı açıldı ve gürültünün nedenini anlamak için bir hemşire girdi içeri.

"Dinle beni hemşire, Lany'nin dün akşam getirdiği koca bir demet hezarenim olacaktı."

"Benim sarı güllerimi berbat etmiş."

Yeşil üniformamın düğmelerini koşarken açıp soluk çiçekleri attığım lavabonun önünden geçerken oraya tıkıştırdım. Sonra yan taraftaki ıssız merdivenleri ikişer ikişer inip hiç kimseyle karşılaşmadan kendimi caddeye attım.

"Mezarlık ne tarafta?"

Siyah deri ceketli İtalyan durdu ve beyaz Metodist Kilisesi'nin arkasındaki yolun ilerisini gösterdi. Metodist Kilisesi'ni anımsıyordum. Babam ölüp de bir başka yere taşınarak Protestan olmadan önce, yani yaşamımın ilk dokuz yılı boyunca Metodisttim.

Annem Metodist olmadan önce Katolikmiş. Büyükannem, büyükbabam ve Libby Teyzem hâlâ Katolik. Libby Teyzem annemle aynı zamanda Katolik Kilisesi'nden ayrılmış ama sonra Katolik bir İtalyan'la evlenip geri dönmüştü.

Son zamanlarda ben de Katolik Kilisesi'ne girmeyi düşünmüştüm. Katoliklere göre kendini öldürmenin korkunç bir günah olduğunu biliyordum. Ama eğer böyleyse, beni bundan vazgeçirmek için iyi bir yöntemleri olabilirdi.

Kuşkusuz, ölümden sonraki yaşama, bakirelerin doğum yapmasına, engizisyona ya da o küçük, maymun suratlı papanın yanılmazlığına falan inandığım yoktu, ama bunu rahibe belli etmeyebilirdim, yalnızca gühahımı vurgulardım ve o da benim tövbekâr olmama yardım ederdi.

Tek sorun, insanın tüm yaşamının sırf kiliseden ibaret olmayışıydı, bu kilise Katolik Kilisesi de olsa durum değişmiyordu. İnsan ne kadar diz çöküp dua etse, bir yerde yine üç öğün yemek yemek, bir işte çalışmak ve yaşamını sürdürmek zorundaydı.

Anneme Katolik olduktan ne kadar zaman sonra rahibe olunabileceğini sormuştum; bunu nasıl yapabileceğimi en iyi o bilir diye düşünmüştüm.

Annem gülmüştü bana. "Öyle senin gibi herhangi birini pat diye alırlar mı sanıyorsun?" demişti. "Bütün o ilmihalleri, amentüleri baştan sona ezbere bilmen ve inanman gerek. Senin gibi aklı başında bir kıza hiç yakıştıramadım!"

Ama ben hâlâ Boston'da bir papaza gitme düşleri kuruyordum. Boston'da olmalıydı, çünkü kendi kasabamdaki hiçbir papazın kendimi öldürmeyi düşündüğümü bilmesini istemiyordum. Papazlar müthiş dedikoducuydu.

Siyahlara bürünüp ölü gibi bembeyaz bir çehreyle papazın ayaklarına kapanacak ve "Peder, ne olur yardım edin bana," diyecektim.

Ama bu, insanlar bana hastanedeki o hemşireler gibi garip garip bakmaya başlamadan önceydi.

Katoliklerin deli bir rahibeyi kabul etmeyeceklerinden emindim. Libby Teyzemin kocası bir defasında bir manastırın kontrol için Teresa'ya gönderdiği bir rahibe hakkında bir espri yapmıştı. Bu rahibe sürekli gaipten arp notaları ve "Haleluya!"[1] diyen bir ses duymaktaydı. Ancak ısrarla sorulduğunda, sesin haleluya mı yoksa Arizona mı dediğinden pek emin olamamıştı. Arizona rahibenin doğum yeriydi. Galiba sonunda bir tımarhaneye kapatılmıştı.

Siyah başörtümü çeneme kadar indirip dövme demir kapıdan içeri girdim. Babam bu mezarlığa gömüldüğünden

1 Sevinç ifade eden dinsel bir ünlem. (ç.n.)

beri hiçbirimizin onu ziyarete gitmemiş olması garipti. Annem bizim cenazeye gelmemize izin vermemişti, çünkü o zamanlar henüz çocuktuk ve babam hastanede ölmüştü, o yüzden mezarlık ve hatta babamın ölümü bana hep gerçek değilmiş gibi gelmişti.

Son zamanlarda, yıllar süren bu ihmali gidermek ve babamın mezarına bakmaya başlamak için büyük bir istek duyuyordum. Babamın gözdesi ben olmuştum hep, onun için de annemin tutmaya zahmet etmediği yası benim tutmam uygun olurdu.

Eğer babam ölmemiş olsaydı, bana böceklerle ilgili her şeyi öğretebilirdi diye düşündüm, ne de olsa üniversitedeki uzmanlık dalıydı. Bana bildiği dilleri, Almancayı, Yunancayı ve Latinceyi öğretebilirdi, belki o zaman ben de Lutherci olurdum. Babam Wisconsin'deyken Lutherciymiş ama New England'da Lutherciliğin modası geçtiğinden, annemin dediğine göre keskin bir ateist olmuştu.

Mezarlık düş kırıklığına uğratmıştı beni. Kentin dış mahallelerinde, alçak arazi üzerine yayılmış bir çöp yığını gibiydi, çakıllı patikalarda bir aşağı bir yukarı yürürken, uzaklardan durgun tuz bataklıklarının kokusunu alabiliyordum.

Mezarlığın eski bölümü, yıpranmış düz taşları ve aşınmış anıtlarıyla yine iyi durumda sayılırdı, ama az sonra babamın bin dokuz yüz kırklı tarihlerin bulunduğu yeni bölümde gömülü olması gerektiğini düşündüm.

Yeni bölümdeki taşlar kaba ve ucuzdu, yer yer, toz toprak dolu uzunca bir küvete benzeyen, mermerle çerçevelenmiş mezarlara rastlanıyordu ve plastik çiçeklerle dolu paslı metal kaplar, ölünün göbeğine yakın bir yere konulmuştu.

Griye çalan gökyüzünden ince bir yağmur çiselemeye başladı ve içimin karardığını hissettim.

Babamı hiçbir yerde bulamıyordum.

Alçak, saçaklı bulutlar ufkun deniz tarafına, bataklıkların ve derme çatma plaj evlerinin gerisine yığılmışlardı ve yağmur damlaları o sabah aldığım siyah yağmurluğu karartıyordu. Yapışkan bir nem, plastiği geçip içime işledi.

Tezgâhtar kıza, "Su geçirmez değil mi?" diye sormuştum.

O da, "Hiçbir yağmurluk su *geçirmez* değildir. Yalnızca yağmura dayanıklıdır," demişti.

Yağmura dayanıklılığın ne demek olduğunu sorunca da bir şemsiye almamın daha iyi olacağını söylemişti.

Ama şemsiye alacak kadar param yoktu. Boston'a otobüsle gidip gelmeler, fıstık, gazete, ruhsal bozukluklarla ilgili kitaplar ve eskiden yaşadığım kıyı kasabasına yapılan yolculuklar derken, New York fonum hemen hemen tükenmişti.

Banka hesabımda para kalmayınca bu işi yapmaya karar vermiştim ve o sabah son kalan parayı da bu siyah yağmurluğu almak için harcamıştım.

Birden babamın mezar taşını gördüm.

Bir düşkünler evi koğuşunda yeterli yer olmadığı zaman insanlar nasıl sıkış sıkış otururlarsa, babamın mezar taşı da bir başka mezar taşına o kadar yakın, kafa kafaya vermiş gibiydi. Taş, konserve alabalık gibi benekli pembe mermerdendi, üzerindeyse yalnızca babamın adı ve onun altında da minik bir tireyle ayrılmış iki tarih vardı.

Mezarlığın girişindeki bir çalıdan topladığım bir kucak ıslak hanımelini taşın dibine yerleştirdim. Sonra dizlerim bükülüverdi ve ıslak çimenin üzerine çöktüm. Neden böyle hüngür hüngür ağladığımı bilmiyordum.

Sonra, babamın ölümüne ağlamamış olduğumu hatırladım.

Annem de ağlamamıştı. Yalnızca gülümsemiş ve ölmesinin onun için ne kadar hayırlı bir şey olduğunu, çünkü

yaşasaydı bir yaşam boyu sakat kalacağını ve babamın da buna dayanamayacağını, öyle yaşamaktansa ölmeyi yeğleyeceğini söylemişti.

Yüzümü mermerin pürüzsüz yüzeyine dayayıp soğuk, tuzlu yağmurda, yitirdiğim babam için ulurcasına ağladım.

Bu işi nasıl başaracağımı çok iyi biliyordum.

Araba lastikleri çıtırtıyla harekete geçip motor sesi uzaklaşır uzaklaşmaz, yatağımdan atlayıp aceleyle beyaz bluzumu, yeşil desenli eteğimi ve siyah yağmurluğumu giydim. Yağmurluk hâlâ bir gün öncesinden nemliydi ama az sonra bunun önemi kalmayacaktı.

Aşağıya inip yemek masasından uçuk mavi bir zarf aldım ve arkasına güçlükle karaladığım iri harflerle, *Uzun bir yürüyüşe çıkıyorum,* diye yazdım.

Mesajı annemin içeri girer girmez görebileceği bir yere dayadım.

Sonra güldüm.

En önemli şeyi unutmuştum.

Yukarı koşup annemin dolabının içine bir sandalye çektim. Sonra sandalyeye tırmanıp üst raftaki küçük yeşil kasaya uzandım. Kilit o kadar dandikti ki madeni kapağı elimle bile çekip açabilirdim ama her şeyi sakin ve düzenli biçimde yapmak istiyordum.

Annemin yazı masasının sağ üst çekmecesini açıp İrlanda işi parfümlü keten mendillerin altında saklı duran mavi mücevher kutusunu çıkardım. Koyu renkli kadifeye tutturulmuş minik anahtarı çözdüm. Sonra kasayı açıp dolu hap şişesini aldım. Umduğumdan fazla hap vardı içinde.

En az elli taneydi.

Eğer annemin bunları bana her gece birer birer vermesini

bekleseydim, yeterli sayıda hapı ancak elli gecede biriktirebilecektim. Ve bu elli gecelik süre içinde okul açılacak, erkek kardeşim Almanya'dan gelecek, kısacası çok geç olacaktı.

Anahtarı yeniden mücevher kutusunun içine, bir yığın ucuz zincir ve yüzüğün arasına tutturdum, kutuyu çekmeceye, mendillerin arasına yerleştirdim, kasayı dolabın rafına koydum, sandalyeyi de halının üzerindeki eski yerine getirip bıraktım.

Sonra aşağı inip mutfağa girdim. Büyük bir bardağa musluktan su doldurdum. Sonra bardağı ve hap şişesini alıp bodruma indim.

Bodrum pencerelerinin yarıklarından loş bir denizaltı ışığı sızıyordu. Gazocağının arkasındaki duvarda, omuz hizasında karanlık bir oyuk görünüyordu. Bu oyuk, geçidin altına doğru uzanıp gözden kayboluyordu. Geçit, bodrum kazıldıktan sonra eve eklenmiş ve bu gizli, toprak tünelin üzerine yapılmıştı.

Çürümeye yüz tutmuş birkaç eski şömine kütüğü, deliğin ağzını örtmüştü. Onları biraz geriye çektim. Sonra su bardağını ve hap şişesini kütüklerden birinin düz yüzeyine yan yana koyup kendimi yukarıya çekmeye başladım.

Bedenimi oyuğun içine çekmem oldukça uzun sürdü ama sonunda, birçok denemeden sonra bunu başardım ve karanlığın ağzında bir mağara devi gibi çömelip kaldım.

Toprağın çıplak ayaklarıma dostça ama soğuk bir dokunuşu vardı. Kim bilir bu toprak parçası güneşi görmeyeli ne kadar olmuştu?

Sonra, ağır, tozlu kütükleri birer birer deliğin ağzına yığdım. Karanlık, kadife gibi yoğundu. Bardakla şişeye uzandım ve başımı öne eğerek dizlerimin üzerinde, en uzak duvara doğru dikkatle süründüm.

Örümcek ağları güvelerin yumuşaklığıyla yüzüme değiyordu. Siyah yağmurluğuma kendi gölgem gibi sarınarak hap şişesini açtım ve hapları yudumlar arasında birer birer, hızla yutmaya başladım.

Önce hiçbir şey olmadı ama şişenin dibine yaklaştıkça gözlerimin önünde kırmızılı mavili şimşekler çakmaya başladı. Şişe parmaklarımın arasından kaydı ve yere uzandım.

Sessizlik, yaşamımın çakıllarını, kabuklarını ve tüm darmadağın yıkıntısını çırılçıplak ortaya sererek çekiliyordu. Sonra, gerçekle hayalin sınırında, birden toparlandı ve kocaman bir dalga gibi beni uykuya sürükledi.

14

Kapkaranlıktı.

Karanlıktan başka hiçbir şey hissedemiyordum. Başım, bir kurdun başı gibi karanlığı duyarak kalktı. Birisi inliyordu. Sonra büyük, ağır bir şey, taş bir duvar gibi yanağıma çarptı ve inleme durdu.

Sessizlik, dalga dalga geri geldi ve atılan bir taştan sonra karanlık suların tekrar durgunlaşması gibi yayıldı.

Serin bir rüzgâr esti. Yerin dibine doğru kazılmış bir tünelin içinde inanılmaz bir hızla götürülüyordum. Sonra rüzgâr durdu. Uzaktan, karşı çıkan, tartışan seslere benzer bir gürültü duyuluyordu. Sonra sesler de kesildi.

Bir keski gözümün önünde ışıktan bir yarık açar gibi oldu, bir ağız ya da bir yara gibiydi, sonra karanlık yeniden örttü. Işığın geldiği taraftan uzaklaşmaya çabaladım ama kollarımı mumya sargıları gibi sımsıkı kavrayan ellerden kurtulup kımıldayamadım.

Kör edici ışıklarla aydınlatılmış bir yeraltı odasında bulunduğumu ve odanın her nedense kalkmama izin vermeyen insanlarla dolu olduğunu düşünmeye başlamıştım.

Sonra yeni bir keski darbesiyle ışık beynime sıçradı ve yoğun, sıcak, yumuşak karanlığın içinden bir çığlık koptu: "Anne!"

Hava, hafif esintilerle yüzümün üzerinde oynuyordu.

Çevremde, pencereleri açılmış büyük bir odanın varlığını hissediyordum. Başımın altında bir yastık vardı ve bedenim ince çarşafların arasında, ağırlığı yokmuşçasına yüzüyordu.

Sonra yüzümde dolaşan bir ele benzeyen bir sıcaklık hissettim. Güneşte yatıyor olmalıydım. Gözlerimi açarsam üzerime hastabakıcılar gibi eğilen renkler ve şekiller görecektim.

Gözlerimi açtım.

Kapkaranlıktı.

Yanımda soluyan biri vardı.

"Göremiyorum," dedim.

Karanlığın içinden neşeli bir ses konuştu: "Dünyada bir sürü kör insan var. Günün birinde kör bir erkekle evlenirsin."

Keskili adam geri gelmişti.

"Boşuna zahmet etmeyin," dedim. "Hiç yararı yok."

"Böyle konuşmamalısın." Parmaklarıyla sol gözümün üzerindeki kocaman, acıyan şişliği yokladı. Sonra bir şeyi gevşetti ve bir duvarın ortasındaki bir delik gibi tırtıklı bir ışık belirdi. Yarığın kenarından bir erkek eli uzandı.

"Beni görebiliyor musun?"

"Evet."

"Başka bir şey görebiliyor musun?"

O zaman anımsadım. "Hiçbir şey göremiyorum." Yarık daraldı ve kararda. "Kör oldum ben."

"Saçma! Bunu sana kim söyledi?"

"Hemşire."

Adam homurdanmayla karışık güldü. Gözümün sargısını yine yerine yerleştirdikten sonra, "Çok şanslı bir kızsın doğrusu," dedi. "Gözlerin mükemmel görüyor."

"Biri seni görmek istiyor."

Hemşire gülümsedi ve gözden kayboldu.

Annem gülümseyerek yatağın ayakucundan dolanıp yaklaştı. Üzerinde mor renkte araba tekerlekleri olan bir elbise vardı ve berbat görünüyordu.

Arkasından iri yapılı, uzun boylu bir oğlan geliyordu. Önce kim olduğunu çıkaramadım, çünkü gözüm ancak yarım açılıyordu, ama sonra onun erkek kardeşim olduğunu gördüm.

"Beni görmek istediğini söylediler."

Annem yatağın kenarına ilişip elini bacağımın üzerine koydu. Sitem dolu ve sevecen bir hali vardı ve ben çekip gitmesini istiyordum.

"Öyle bir şey söylediğimi sanmıyorum."

"Beni çağırdığını söylediler." Neredeyse ağlayacaktı. Yüzü buruşuktu ve soluk bir pelte gibi titredi.

Erkek kardeşim, "Nasılsın?" diye sordu.

Annemin gözünün içine baktım.

"Aynı," dedim.

"Bir ziyaretçin var."

"Ziyaretçi filan istemiyorum."

Hemşire aceleyle dışarı çıktı, koridorda birisiyle fısıldaştı. Sonra geri geldi. "Seni görmeyi çok istiyor."

Üzerime giydirmiş oldukları beyaz ipekten, yabancı pija-

manın paçalarından çıkan sarı bacaklara baktım. Kımıldadığım zaman içinde hiç kas yokmuşçasına pörsük pörsük deri sallanıyordu, üzeri kısa ve sık siyah kıllarla kaplıydı.

"Kimmiş peki?"

"Tanıdığın biri."

"Adı ne?"

"George Bakewell."

"George Bakewell diye birini tanımıyorum."

"O seni tanıdığını söylüyor."

Sonra hemşire dışarı çıktı ve çok tanıdık bir genç içeri girip, "Yatağının kenarına oturabilir miyim?" dedi.

Üzerinde beyaz bir gömlek vardı, cebinden stetoskobun ucu görünüyordu. Doktor kılığına girmiş bir tanıdığım olmalı, diye düşündüm.

Biri içeri girerse bacaklarımı örtmeyi tasarlamıştım ama artık çok geçti, onları oldukları gibi, çirkin ve iğrenç bir halde dışarıda bıraktım.

"Ben buyum," diye düşündüm. "Neysem oyum işte."

"Beni hatırlıyorsun Esther, değil mi?"

Sağlam gözümü kısıp oğlanın yüzüne baktım. Öbür gözüm henüz açılmamıştı ama göz doktoru, birkaç gün içinde iyileşeceğini söylüyordu.

Oğlan bana hayvanat bahçesindeki yeni, ilginç bir hayvanmışım gibi bakıyordu ve neredeyse kahkahayı basacaktı.

"Beni anımsıyorsun Esther, değil mi?" Kalın kafalı bir çocukla konuşur gibi ağır ağır konuşuyordu. "Ben George Bakewell'im. Sizin kiliseden. Amherst'te bir ara benim oda arkadaşımla çıkmıştın."

Oğlanın suratını sanırım o zaman yerli yerine koyabildim. Belleğimin kenarında belli belirsiz dolanan ve bir ad takmaya asla zahmet etmeyeceğim tipte biriydi.

"Burada ne arıyorsun?"

"Bu hastanede çalışıyorum."

Bu George Bakewell nasıl böyle kaşla göz arasında doktor olabilmişti acaba? Üstelik beni de doğru dürüst tanımıyordu. Kendini öldürecek kadar kaçık bir kızın neye benzediğini görmek istemişti heralde.

Yüzümü duvara çevirdim.

"Defol," dedim. "Defol ve bir daha gelme."

"Aynaya bakmak istiyorum."

Hemşire çekmeceleri birbiri ardına açıp annemin aldığı yeni iç çamaşırlarını, bluzları, etekleri ve pijamaları siyah rugan çantaya tıkıştırırken bir şarkı mırıldanıyordu.

"Neden aynaya baktırmıyorsunuz?"

Beni gri-beyaz çizgili, yatak çarşafına benzer bir şeye sarıp belime parlak kırmızı, geniş bir kemer takmış, bir koltuğa dimdik oturtmuşlardı.

"Neden baktırmıyorsunuz?"

"Çünkü bakmasan daha iyi olur." Hemşire çantanın kapağını çıt diye kapattı.

"Neden?"

"Çünkü pek hoş görünmüyorsun."

"Ne olur bir bakayım."

Hemşire içini çekti ve yazı masasının üst çekmecesini açtı. Masanın tahtasıyla aynı tahtadan çerçevesi olan büyük bir ayna çıkarıp bana verdi.

Önce pek bir şey anlayamadım. Bu bir ayna değil bir resimdi.

Resimdeki insanın erkek mi kadın mı olduğu belli değildi, çünkü kafası kazınmıştı ve saçlar her taraftan tavuk tüyleri gibi diken diken fışkırmıştı. Yüzünün bir yanında mor ve

şekilsiz bir şişlik vardı, şişliğin kenarları önce yeşile, sonra da solgun bir sarıya dönüyordu. Soluk bir kahverengiye çalan ağzın iki köşesinde gül renkli birer yara vardı.

Yüzün en şaşırtıcı yanı, parlak renklerin olağanüstü bir karışımını sergilemesiydi.

Gülümsedim.

Aynadaki ağız bir sırıtışla yayıldı.

Şangırtıdan bir dakika sonra başka bir hemşire koştu içeri. Bir kırık aynaya bir de bana, kör, beyaz parçaların üzerinde duruşuma baktı, sonra genç hemşireyi ite kaka dışarı çıkardı.

"Sana *söylemedim* mi!" dediğini duyabiliyordum.

"Ama ben yalnızca..."

"Sana *söylemedim* mi!"

Yarım yamalak bir ilgiyle dinliyordum. Herkes ayna kırabilirdi. Neden bu kadar telaşlandıklarını anlayamıyordum doğrusu.

Sonradan gelen yaşlıca hemşire yine odaya girdi. Kollarını kavuşturup bana dik dik baktı.

"Yedi yıl uğursuzluk."

"Ne?"

Hemşire sağır biriyle konuşuyormuşçasına sesini yükseltti: "*Yedi yıl uğursuzluk getirir* dedim."

Genç hemşire bir süpürge ve faraşla döndü, pırıltılı parçacıkları süpürmeye başladı.

"Bu yalnızca boş bir inanç," dedim o zaman.

"Hıh!" İkinci hastabakıcı elleri ve dizleri üzerindeki hemşireye dönüp ben orada yokmuşum gibi, "Neresi-olduğunu-bilirsin," dedi, "orada icabına bakarlar *bunun*."

Ambulansın arka penceresinden, tanıdık caddelerin birbiri ardından bir yaz yeşilinde eriyip uzaklaştıklarını görebili-

yordum. Bir yanımda annem, öbür yanımda da erkek kardeşim oturuyordu.

Ne diyeceklerini merak ettiğim için, beni neden bizim kasabanın hastanesinden bir kent hastanesine aktardıklarını bilmiyor gibi davranmıştım.

"Özel bir koğuşta yatmanı istiyorlar," dedi annem. "Bizim hastanede öyle bir koğuş yok."

"Kaldığım yerden memnundum," dedim.

Annemin ağzı gerildi. "Öyleyse keşke uslu dursaydın."

"Ne?"

"O aynayı kırmamalıydın. O zaman belki kalmana izin verirlerdi."

Ama ben aynanın bu işle zerre kadar ilgisi olmadığını biliyordum elbette.

Boğazıma kadar örtülmüş olarak yatakta oturuyordum.

"Neden kalkamıyorum? Hasta değilim ki."

"Viziteler," dedi hemşire. "Vizitelerden sonra kalkabilirsin." Yatağın çevresindeki perdeleri açtı ve yanımdaki yatakta oturan şişman, genç bir İtalyan kadın ortaya çıktı.

İtalyan kadının alnında başlayıp bir dağ heybetiyle kabararak çağlayan gibi sırtından aşağıya dökülen sık siyah bukleleri vardı. Her kımıldanışında bu dev saç yığını da katı, siyah bir kâğıttan yapılmışçasına kadınla birlikte hareket ediyordu.

Kadın bana bakıp kıkırdadı: "Sen neden buradasın?" Sorusuna yanıt beklemedi. "Ben Fransız asıllı Kanadalı kaynanam yüzünden buradayım." Yeniden kıkırdadı. "Kocam ona katlanamadığımı bilirdi, yine de gelip bizi görebileceğini söyledi ve geldiği zaman da çenem bir açıldı, bir daha kapatamadım, ağzıma geleni söyledim kadına. Önce beni acile

getirdiler, sonra da buraya koydular," sesini alçalttı, "kaçıklarla bir araya." Sonra, "Senin derdin ne?" diye sordu.

Morlu yeşilli şiş gözümü gösterecek şekilde yüzümü tamamen ona çevirdim: "Kendimi öldürmeye kalktım."

Kadın bakakaldı. Sonra, yatağının yanındaki etajerden telaşla bir sinema dergisi çekip okuyormuş gibi yaptı.

Yatağımın karşısındaki kapılar açıldı ve içeriye yaşlıca, kır saçlı bir adamla birlikte bir sürü beyaz gömlekli genç kız ve oğlan doluştu. Hepsinin yüzünde parlak, yapay birer gülümseme vardı. Onlar, yatağımın ayakucuna kümelendiler.

"Bu sabah kendinizi nasıl hissediyorsunuz Bayan Greenwood?"

İçlerinden hangisinin konuştuğunu saptamaya çalıştım. Bir insan topluluğuyla konuşmaktan nefret ederim. Bir toplulukla konuşurken her zaman içlerinden bir tanesini seçip sözlerimi ona yöneltirim ve konuştuğum sürece ötekilerin de gizliden gizliye bana bakıp hakları olmadan dinledikleri duygusuna kapılırım. Nefret ettiğim bir şey daha varsa, o da insanların kendinizi berbat hissettiğinizi bildikleri halde neşeyle hatırınızı sorup, "İyiyim," demenizi beklemeleridir.

"Berbat hissediyorum."

Biri, "Berbat. Hımmm," dedi ve bir oğlan ufak bir gülücükle başını eğiverdi. Başka birisi önündeki bloknota bir şeyler karaladı. Sonra birisi ciddi bir yüz takınarak, "Peki kendinizi neden berbat hissediyorsunuz?" dedi.

Bu parlak topluluktaki kızlardan ve oğlanlardan bazıları pekâlâ da Buddy Willard'ın arkadaşları olabilirdi. Belki de benim onu tanıdığımı biliyorlar ve beni merak ediyorlardı, sonra da aralarında benim dedikodumu yapacaklardı. Beni tanıyan hiç kimsenin gelemeyeceği bir yerde olmak istiyordum.

"Uyuyamıyorum..."

Sözümü kestiler. "Ama hemşire dün gece uyuduğunuzu söylüyor." Çevremde yarımay şeklinde dizilmiş diri, yabancı yüzlere baktım.

"Okuyamıyorum." Sesimi yükselttim. "Yemek yiyemiyorum." Birden, kendime geldiğimden beri aç kurtlar gibi yediğimi anımsadım.

Topluluktakiler sırtlarını bana dönmüş, alçak sesle aralarında konuşuyorlardı. Sonunda kır saçlı adam öne çıktı.

"Teşekkür ederiz Bayan Greenwood. Doktorlarımızdan biri sizi birazdan görecek."

Topluluk, İtalyan kadının yatağına doğru ilerledi.

Birisi, "Bugün kendinizi nasıl hissediyorsunuz bakalım Bayan..." dedi. Kadının adı Bayan Tomolillo gibi uzun ve l harfleriyle doluydu.

Bayan Tomolillo kıkırdadı: "A, iyiyim doktor, çok iyiyim." Sonra sesini alçaltıp benim duyamadığım bir şeyler fısıldadı. Topluluktaki insanlardan birkaçı benim tarafıma baktı. Sonra birisi, "Peki Bayan Tomolillo," dedi. Bir başkası da topluluktan ayrılıp aramızdaki perdeyi beyaz bir duvar gibi çekti.

Hastanenin dört tuğla duvarıyla çevrili çimenlik alanında tahta bir bankın ucunda oturuyordum. Annem, mor araba tekerlekli elbisesiyle öbür uçta oturuyordu. Başını eline dayamıştı, işaretparmağı yanağında, başparmağı çenesinin altındaydı.

Bayan Tomolillo siyah saçlı, şen şakrak birkaç İtalyanla ötedeki sırada oturuyordu. Annem ne zaman kımıldasa, Bayan Tomolillo annemin her hareketini taklit ediyordu. Şu anda da işaretparmağı yanağında, başparmağı çenesinin altında, başını dalgın dalgın bir yana eğmiş oturuyordu.

Anneme alçak sesle, "Kımıldama," dedim. "Şu kadın seni taklit ediyor."

Annem dönüp arkasına baktı ama Bayan Tomolillo göz açıp kapayıncaya kadar tombul beyaz ellerini kucağına koyup arkadaşlarıyla coşkuyla konuşmaya başlamıştı bile.

"Yoo, hiç de değil," dedi annem. "Bizimle ilgilenmiyor bile."

Ama annem bana döner dönmez Bayan Tomolillo onun henüz yaptığı gibi parmaklarının uçlarını birleştirip bana karanlık, alaycı bir bakış fırlattı.

Çimenlik doktorlardan bembeyazdı.

Annemle birlikte oturduğumuz sürece, yüksek tuğla duvarların arasına süzülen güneş ışınlarının dar konisinde, doktorlar bana doğru gelip kendilerini tanıtmışlardı: "Ben Doktor Falanca, ben Doktor Filanca."

Bazıları o kadar genç görünüyorlardı ki tam anlamıyla doktor olamayacaklarını biliyordum ve içlerinden bir tanesinin Doktor Syphilis'e benzer garip bir adı vardı, bunun üzerine ben de kuşku uyandıran, sahte adlara dikkat etmeye başladım, nitekim siyah saçlı, Doktor Gordon'a çok benzeyen ama Doktor Gordon gibi beyaz değil de siyah derili olan bir adam bana yaklaşıp, "Ben Doktor Pancreas," dedi ve elimi sıktı.

Doktorlar kendilerini tanıttıktan sonra bizi duyabilecekleri kadar uzakta dikilip kalıyorlardı, anneme ağzımızdan çıkan her sözü kaydettiklerini söylesem beni duyacaklardı, onun için eğilip kulağına fısıldadım.

Annem sertçe geri çekildi.

"Ah Esther, ne olur biraz yardımcı olsan! Hiç yardımcı olmadığını söylüyorlar. Doktorların hiçbiriyle konuşmuyor, terapide de hiçbir şey yapmıyormuşsun..."

"Buradan çıkmam gerek," dedim anlamlı anlamlı. "O zaman iyileşirim. Beni buraya soktuğun gibi çıkar bakalım."

Annemi beni hastaneden çıkarması için ikna edebilirsem, oyundaki o hasta beyinli oğlan gibi duygularımı etkileyip yapılacak en iyi şeyin ne olduğu konusunda da ikna edebilirdim.

Annem, "Peki, çıkarmaya çalışacağım," diyerek şaşırttı beni, "hiç değilse daha iyi bir yere götürmeyi deneyeceğim. Eğer seni çıkarmaya çalışırsam," elini dizimin üzerine koydu, "uslu duracağına söz verir misin?"

Hızla dönüp dirseğimin dibinde dikilerek neredeyse gözle görülmeyecek kadar minik bir bloknota not alıp duran Doktor Syphilis'e dik dik baktım. Dikkati çekecek kadar yüksek bir sesle üstüne basa basa, "Söz veriyorum," dedim.

Zenci görevli servis arabasını hastaların yemek odasından içeri sürdü. Hastanenin psikiyatri koğuşu çok küçüktü, üzerinde odaların bulunduğu L şeklinde iki koridor, terapi atölyesinin arkasında benim bulunduğum yerdeki yataklar ve koridorların birleştiği köşede, içinde bir masayla pencere kenarında birkaç oturacak yeri bulunan dinlenme ve yemek salonundan oluşuyordu.

Genellikle yemeğimizi büzüşmüş, yaşlı bir beyaz getirirdi ama bugünkü bir zenciydi. Zencinin yanında sivri topuklu mavi ayakkabılar giymiş bir kadın vardı ve zenciye ne yapacağını söylüyordu. Zenci sürekli ahmakça sırıtıyor ve kendi kendine kıs kıs gülüyordu.

Sonra masamıza üzerinde üç tane kapaklı teneke karavana bulunan bir tepsi getirdi ve karavanaları gürültüyle masaya indirmeye başladı. Kadın odadan çıkıp kapıyı dışarıdan kilitledi. Zenci önce karavanaları, sonra da kalın, beyaz porselen tabaklarla aşınmış çatal kaşıkları tangır tungur masaya koyarken bir yandan da kocaman gözlerini fıldır fıldır yuvarlayarak bize bakıyordu.

İlk delileri biz olmalıydık.

Masada hiç kimse karavanaların kapaklarını kaldırmak için bir harekette bulunmadı, hastabakıcı da bu işi kendisi yapmadan içimizden birinin yapıp yapmayacağını görmek için geriye çekilmişti. Çoğunlukla Bayan Tomolillo küçük bir anne gibi kapakları kaldırıp herkesin yemeğini dağıtırdı ama o artık taburcu olmuştu ve görünüşe bakılırsa kimse onun yerini almak istemiyordu.

Açlıktan ölüyordum, bu yüzden birinci kâsenin kapağını kaldırdım.

Hemşire tatlı bir sesle, "Çok naziksin Esther," dedi. "Biraz fasulye alıp kâseyi ötekilere geçirir misin?"

Kendime bir porsiyon yeşil fasulye aldıktan sonra karavanayı sağ yanımda oturan kızıl saçlı, heybetli kadına uzatmak için döndüm. Kızıl saçlı kadın ilk kez yemeğe iniyordu. Onu daha önce bir kez, L biçimindeki koridorun en sonunda, dört köşe pencereleri demirli, açık bir kapının önünde dururken görmüştüm.

Gelip geçen doktorlara kaba bir şekilde bağırıp çağırıyor, kahkahalar atıyor, ellerini bacaklarına vuruyordu ve koğuşun o ucundaki hastalarla ilgilenen beyaz ceketli görevli, radyatöre yaslanmış, gülmekten yerlere yatıyordu.

Kızıl saçlı kadın karavanayı elimden kapıp tabağına boca etti. Fasulyeler, katı, yeşil kamışlar gibi tepeleme önüne yığılıp oradan da kucağına ve yerlere saçıldı.

Hemşire üzgün bir sesle, "Ah, Bayan Mole!" dedi. "Bugün odanızda yeseniz daha iyi olacak."

Ardından fasulyelerin büyük bir kısmını yeniden karavanaya koydu ve karavanayı Bayan Mole'un yanındakine verdikten sonra Bayan Mole'u önüne katıp götürdü. Kadın koridor boyunca odasına doğru giderken sürekli geri dönüp

suratını şekilden şekile sokarak bizimle eğleniyor, çirkin, boğuk sesler çıkarıyordu.

Zenci geri gelmiş ve henüz fasulye almamışların boş tabaklarını toplamaya başlamıştı.

"Daha bitirmedik," dedim. "Biraz bekleyebilirsin."

Zenci gözlerini yalancı bir hayretle açarak, "Vay, vay, vay," dedi. Çevresine bakındı. Hemşire Bayan Mole'u kilitleyip henüz dönmemişti. Küstah bir tavırla önümde eğilip duyulur duyulmaz bir sesle, "Bayan Çokbilmiş," dedi.

İkinci karavananın kapağını kaldırdım. İçinde buz gibi soğumuş ve birbirine yapışmış bir makarna kümesi vardı. Üçüncü ve son karavana da ağzına kadar kuru fasulye doluydu.

Şunu çok iyi biliyordum ki bir yemekte iki cins fasulye bir arada verilmezdi. Fasulyeyle havuç ya da fasulyeyle bezelye belki ama fasulyeyle fasulye, asla! Zenci ne kadar alacağımızı görmeye çalışıyordu.

Hemşire geri geldi ve zenci biraz geri çekildi. Kuru fasulyeden yiyebileceğim kadar yedim. Sonra masadan kalktım ve hemşirenin belden aşağımı göremeyeceği tarafa dolanıp kirli tabakları toplayan zencinin arkasına geçtim. Geriye doğru hız alıp adamın bacağına sıkı bir tekme savurdum.

Zenci kesik kesik haykırarak öteye sıçradı ve gözlerini devirerek bana baktı. Bir yandan bacağını ovuşturuyor, bir yandan da, "Ah bayan, ah bayan," diye inliyordu. "Bunu yapmamalıydınız, gerçekten yapmamalıydınız."

Gözünün içine dik dik bakıp, "Bunu hak ettin," dedim.

"Bugün kalkmak istemiyor musun?"

"Hayır." Yatağıma daha çok gömülüp örtüyü kafamın tepesine kadar çektim. Sonra örtünün bir köşesini aralayıp

dışarıyı gözetledim. Hemşire ağzımdan henüz çıkarmış olduğu termometreyi sallıyordu.

"Gördünüz ya, normal işte." Her zaman yaptığım gibi o gelmeden termometreye bakmıştım. "Gördünüz işte, normal, ne diye ölçüp duruyorsunuz?"

Ona bedenim hasta olsaydı sorun olmayacağını, kafamın hasta olmasındansa bedenimin hasta olmasını yeğlediğimi söylemek istedim, ama bunu anlatmak öylesine karmaşık ve yorucu geldi ki hiçbir şey söylemedim. Yalnızca yatağıma biraz daha gömüldüm.

Derken örtünün altındaki bacağımın üzerinde hafif rahatsız edici bir basınç hissettim. Gizlice dışarı baktım. Hemşire yanımdaki yatakta, Bayan Tomollilo'nun yerinde yatan hastanın nabzına bakmak için arkasını döndüğünde, içinde termometrelerin bulunduğu tepsiyi benim yatağımın üzerine bırakmıştı.

Şiddetli bir muziplik dürtüsü, sallanan bir dişin ağrısı gibi kışkırtıcı ve çekici, damarlarımdan geçiverdi. Bir yandan öbür yana dönecekmiş gibi esneyerek kımıldadım ve ayağımla tepsiyi itiverdim.

"Ay!" Hemşirenin çığlığı bir imdat çığlığına benziyordu ve bir başka hemşire koşarak geldi. "Yaptığını beğendin mi!"

Başımı örtülerin arasından çıkarıp yatağın kenarından yere baktım. Ters dönmüş emaye tepsinin çevresinde termometre kırıkları parlıyor ve cıva küreleri çiy damlacıkları gibi titreşiyordu.

"Özür dilerim," dedim. "Kazara oldu."

İkinci hemşire gözdağı verir gibi süzdü beni. "Bilerek yaptın. Seni *gördüm*."

Sonra aceleyle uzaklaştı. Hemen ardından iki görevli gelip beni yatağımla birlikte apar topar Bayan Mole'un eski

odasına götürdüler. Ama ben onlar gelmeden önce el çabukluğuyla bir cıva küresini yerden alıvermiştim.

Kapı üzerime kilitlendikten az sonra zencinin yüzünün pekmez renkli bir ay gibi penceremin parmaklıkları arasından yükseldiğini gördüm, ama fark etmemiş gibi yaptım.

Sırrı olan bir çocuk gibi parmaklarımı hafifçe aralayıp avucumda duran gümüş küreye gülümsedim. Onu düşürürsem kendi gibi bir milyon küçük parçaya bölünecek ve bu parçaları bir araya itersem tek çatlak bile olmadan yeniden kaynaşıp bir bütün olacaklardı.

Ufak gümüş topa gülümseyip duruyordum.

Bayan Mole'a ne yapmış olabileceklerini düşünemiyordum.

15

Philomena Guinea'nın siyah Cadillac arabası akşam saatlerinin sıkışık trafiğinde bir tören arabası gibi süzülerek kendine yol açıyordu. Birazdan Charles'ı aşan kısa köprülerin birinden geçecekti ve ben hiç düşünmeden kapıyı açacak, araba selinin ortasından köprünün korkuluğuna koşacaktım. Tepeme kadar suya gömülmem için bir sıçrayış yetecekti.

Bir kâğıt mendili dalgın dalgın parmaklarımın arasında burarak hap kadar ufak parçalara bölüyor ve fırsat kolluyordum. Cadillac'ın arka koltuğunda annemle erkek kardeşimin arasında oturuyordum, her ikisi de hafifçe öne doğru eğilerek arabanın kapıları üzerinde birer çapraz kol demiri oluşturuyordu sanki.

Önümde şoförün mavi bir kasketle mavi bir ceketin omuzları arasına sıkışmış geniş ensesini ve yanında ünlü romancı Phi-

lomena Giunea'nın, çıtkırıldım, egzotik bir kuşu andıran zümrüt yeşili tüylü şapkasını ve gümüş saçlarını görebiliyordum.

Bayan Guinea'nın neden ortaya çıktığından tam emin değildim. Bütün bildiğim, benim durumumla ilgilendiği ve bir zamanlar mesleğinin doruğundayken, kendisinin de bir süre akıl hastanesinde yattığıydı.

Annem Bayan Guinea'nın Bahama Adaları'ndayken bir Boston gazetesinde benim hakkımdaki haberi okuyup kendisine bir telgraf çektiğini söylemişti. Bayan Guinea telgrafında, "İşin içinde bir oğlan var mı?" diyordu.

Eğer işin içinde bir oğlan olsaydı, o zaman Bayan Guinea'nın elinden bir şey gelmezdi, elbette.

Ama annem de bir telgraf çekerek, "Hayır, sorun Esther'in yazısı. Bir daha asla yazamayacağını sanıyor," demişti.

Bunun üzerine Bayan Guinea bir uçağa atlayıp Bostan'a dönmüş ve beni o kalabalık kent hastanesi koğuşundan çıkarmıştı, şimdi de oyun ve golf alanlarıyla, bahçeleriyle bir kulübün tesislerine benzeyen bir özel kliniğe götürüyordu, orada tanıdığı doktorlar beni iyi edene kadar, burslu bir öğrenciymişim gibi masraflarımı ödeyecekti.

Annem minnettar olmam gerektiğini söylüyordu. Parasının hemen hepsini tükettiğimi ve Bayan Guinea imdada yetişmese, şu anda nerede olacağımı bilmediğini söylüyordu. Oysa ben bunu pekâlâ biliyordum. Kentin dışında, bu özel kliniğin hemen yanı başındaki büyük devlet hastanesinde olacaktım.

Bayan Guinea'ya minnettar olmam gerektiğini biliyordum ama hiçbir şey hissedemiyordum. Bayan Guinea bana bir Avrupa ya da dünya turu bileti vermiş olsaydı da fark etmeyecekti. Çünkü nerede olursam olayım –bir gemi güvertesinde, Paris'te bir sokak kafesinde ya da Bangkok'ta–

hep aynı sırça fanusun içinde kendi ekşimiş havamda bunalıyor olacaktım.

Gökyüzünün mavi kubbesi ırmağın üzerinde açılıyordu, ırmak yelkenlilerle benek benekti. Davrandım ama annem de erkek kardeşim de derhal kendi yanlarındaki kapıyı tuttular. Lastikler köprünün ızgarası üzerinde kısaca vızıldadı. Su, yelkenler, mavi gök ve havada asılı duran martılar, inanılmaz bir kartpostal gibi hızla kayıp geçti ve bir anda kendimizi öbür kıyıda bulduk.

Gri kadife koltuğa yaslanıp gözlerimi kapadım. Sırça fanusun havası çevremi sarmıştı, kımıldayamıyordum.

İşte yine kendime ait bir odam vardı.

Bu oda bana Doktor Gordon'ın hastanesindeki odayı anımsatıyordu: yatak, yazı masası, dolap, masa ve sandalye. Telli ama parmaklıksız bir pencere. Odam birinci kattaydı ve çam iğneleriyle örtülü topraktan biraz yüksekte olan pencerem, kırmızı tuğla duvarla çevrilmiş, ağaçlıklı bir avluya bakıyordu. Pencereden atlasam dizkapaklarım bile çürümezdi. Yüksek duvarın iç yüzeyi cam gibi pürüzsüz görünüyordu.

Köprünün üzerindeki yolculuk cesaretimi kırmıştı.

Mükemmel bir fırsatı kaçırmıştım. Irmağın suları dokunulmamış bir içki gibi yanımdan geçip gitmişti. Annemle erkek kardeşim yanımda olmasalardı bile atlamaya kalkışamayacağımdan kuşkulanıyordum.

Hastanenin ana binasında kaydımı yaptırırken ince yapılı genç bir kadın yanımıza gelip kendini tanıtmıştı: "Adım Doktor Nolan. Esther'in doktoru olacağım."

Doktorumun kadın olması beni şaşırtmıştı. Kadın psikiyatrlar olduğunu bilmiyordum. Bu kadın Myrna Loy'la annem arası bir şeydi. Beyaz bir bluzla belinde geniş, deri bir

kemerle büzülen bol bir etek giymiş ve modaya uygun, yarımay biçiminde gözlük takmıştı.

Ama hemşire beni çimenlik bahçeden geçirip odanın bulunduğu, Caplan adlı kasvetli tuğla binaya götürdükten sonra, Doktor Nolan beni görmeye gelmedi, onun yerine bir sürü yabancı adam geldi.

Ben yatağımda, kalın, beyaz bir battaniyenin altında yatarken onlar birer birer odama girip kendilerini tanıtıyorlardı. Neden bu kadar kalabalık olduklarını ve ne diye kendilerini tanıtmak istediklerini anlayamıyordum, bir ara çok kalabalık olduklarını fark edip etmediğimi anlamak için beni sınadıklarını düşünmeye başladım ve tetikte olmaya çalıştım.

Sonunda kır saçlı, yakışıklı bir doktor içeri girip hastanenin yöneticisi olduğunu söyledi. Ardından, Pilgrimlerden[1], Kızılderililerden ve onlardan sonra toprağa sahip çıkanlardan, çevredeki akarsulardan, ilk hastaneyi kimin yaptırdığından ve hastanenin nasıl yandığından, ikinci hastaneyi kimin yaptırdığından söz etmeye başladı, bir an ne zaman sözünü kesip de bütün bu anlattıklarının bir yığın saçmalık olduğunu söyleyeceğimi görmek için beklediğini düşündüm.

Ama sonra anlattıklarının bir kısmının doğru olabileceğini fark ettim ve bu kez de neyin gerçek olup neyin olmadığını kestirmeye çalıştım ama bunu yapamadan veda edip gitmişti bile.

Bütün doktorların sesleri uzakta kaybolup gidene kadar bekledim. Sonra beyaz battaniyeyi üzerimden fırlatıp ayakkabılarımı giydim ve koridora çıktım. Beni kimse durdurmadı, ben de koridorun benim kaldığım kanadından öteye, daha uzun bir koridora geçip yürümeye devam ettim, kapısı açık bir yemek salonunun önünden geçtim.

1 1620 yılından "Mayflower" gemisiyle Amerika'ya göç eden İngilizler. (ç.n.)

Yeşil üniformalı bir görevli akşam yemeği için masaları hazırlıyordu. Beyaz keten masa örtüleri, cam bardaklar ve kâğıt peçeteler vardı. Bir sincabın bir cevizi saklaması gibi ben de aklımın bir köşesinde, burada gerçek cam bardakların bulunduğu bilgisini sakladım. Kent hastanesinde kâğıt bardaklardan su içerdik ve yemekte etimizi kesmek için bıçak da verilmezdi. Et her zaman çatalla kesebileceğimiz kadar pişmiş olurdu.

Sonunda, eski püskü mobilyaları ve tüyleri dökülmüş bir halısı olan büyük bir salona vardım. Yuvarlak yüzlü, uçuk benizli, kısa siyah saçlı bir kız koltuğa oturmuş, dergi okuyordu. Bir zamanlar tanıdığım bir izci liderini anımsatıyordu. Ayaklarına baktım, önündeki biyeli diliyle çok spor havası olan kahverengi deriden, düz ayakkabılar giymişti ve bağcıkların ucunda minik, yapma meşe palamutları vardı.

Kız gözlerini kaldırıp gülümsedi. "Ben Valerie. Sen kimsin?"

Duymazlıktan gelip salondan çıktım ve ikinci kanadın ucuna doğru yürüdüm. Yolumun üzerinde, bel hizasına gelen bir kapının ardında birkaç hemşire gördüm.

"Herkes nerede?"

"Dışarıda." Hemşire küçük yapışkan bantlar üzerine aynı şeyi tekrar tekrar yazıyordu. Kapının üzerinden eğilip ne yazdığına baktım. E. Greenwood, E. Greenwood, E. Greenwood, E. Greenwood.

"Dışarıda nerede?"

"Ha, UT[1], golf sahası, badminton."

Hemşirenin yanındaki iskemlenin üzerinde duran bir çamaşır yığını dikkatimi çekti. Bunlar birinci hastanedeki hemşirenin ben aynayı kırdığım sırada rugan deri çantaya

1 Uğraşı tedavisi. (ç.n.)

yerleştirdiği çamaşırlardı. Hemşireler etiketleri çamaşırların üzerine yapıştırmaya başladılar.

Salona döndüm. Bu insanların nasıl olup da badminton ve golf oynadıklarını anlayamıyordum. Bunları yapabiliyorlarsa gerçekten hasta olmamaları gerekirdi.

Valerie'nin yanına oturup onu dikkatle inceledim. Evet, pekâlâ bir izci kampında olabilirdi bu kız. *Vogue* dergisinin yıpranmış bir sayısını yoğun bir ilgiyle okuyordu.

"Tanrı aşkına bu kız burada ne arıyor?" diye düşündüm. "Hiçbir sorunu yok ki."

"Sigara içmem seni rahatsız eder mi?" Doktor Nolan yatağımın yanındaki koltukta arkasına yaslandı.

Hayır, dedim, duman kokusunu severim. Doktor Nolan'ın sigara içerse daha fazla oturacağını düşünüyordum. Bu onun benimle konuşmak için ilk gelişiydi. Gittiği zaman yine o eski boşluğa düşecektim.

Doktor Nolan birdenbire, "Bana Doktor Gordon'dan söz et," dedi. "Ondan hoşlandın mı?"

Doktor Nolan'a kuşkuyla baktım. Doktorların hepsi bu işin içinde olmalıydı ve mutlaka bu hastanenin gizli bir köşesinde de tıpkı Doktor Gordon'ınki gibi içimi dışıma çıkarmak için bekleyen bir makine vardı.

"Hayır," dedim. "Hiç hoşlanmadım ondan."

"Bu ilginç işte. Neden?"

"Bana yaptığı şeyden hoşlanmadım."

"Sana yaptığı şeyden mi?"

Doktor Nolan'a makineyi, mavi şimşekleri, sarsıntıyı ve gürültüyü anlattım. Ben anlattığım sürece sessizce dinledi.

Sonra, "Bir yanlışlık olmuş," dedi. "Öyle olmaması gerekir."

Gözlerimi ona diktim.

Doktor Nolan, "Eğer gerektiği gibi yapılırsa," dedi. "Uykuya dalmak gibi bir şeydir."

"Bunu bana bir kez daha yaparlarsa, kendimi öldürürüm."

Doktor Nolan kesin bir tonla, "Burada şok tedavisi görmeyeceksin," dedi. "Görsen bile," diye düzeltti, "sana önceden haber vereceğim ve söz veriyorum ki daha önce yaşadığına hiç benzemeyecek. Hem biliyor musun," diye bitirdi sözünü, "bazılarının *hoşuna* bile gidiyor."

Doktor Nolan gittikten sonra pencerenin içinde bir kutu kibrit buldum. Normal büyüklükte bir kutu değildi bu, son derece ufak bir kutuydu. Kutuyu açtım ve içindeki bir dizi pembe uçlu beyaz kibriti gördüm. Birini yakmaya çalıştım, elimde bükülüverdi.

Doktor Nolan'ın bana neden bu kadar budalaca bir şey bıraktığını anlayamıyordum. Belki de onu geri verip vermeyeceğimi görmek istiyordu. Oyuncak kibritleri yeni, yünlü sabahlığımın etek ucuna gizledim. Doktor Nolan kibritleri isterse, onları şeker sanıp yediğimi söyleyecektim.

Bitişikteki odaya yeni bir kadın taşınmıştı.

Sanırım binada benden yeni olan tek kişi oydu, bu durumda ötekiler gibi benim gerçekten ne kadar kötü olduğumu bilemezdi. Odasına gidip onunla dost olabileceğimi düşündüm.

Kadın, boynunda işlemeli akik bir broşla tutturulmuş, eteği dizkapaklarıyla ayaklarının arasına kadar inen mor bir elbiseyle uzanmış yatıyordu. Kızılımsı saçları bir öğretmen topuzuyla toparlanmıştı ve ince, gümüş çerçeveli gözlüğü siyah bir lastikle göğüs cebine iliştirilmişti.

Yatağının kenarına oturarak, "Merhaba," diye söze başladım. "Benim adım Esther, sizinki ne?"

Kadın kımıldamadı, tavana bakmaya devam etti. İncinmiştim. Belki Valerie ya da bir başkası benim ne kadar aptal olduğumu ilk geldiğinde ona söylemişti.

Bir hemşire başını kapıdan uzattı.

"A, burada mısın?" dedi bana. "Bayan Norris'i ziyaret ediyorsun demek. Ne iyi!" Ve yine gözden kayboldu.

Orada, morlu kadını seyrederek, büzülmüş pembe dudaklarının açılıp açılmayacaklarını ve açılırlarsa ne söyleceklerini merak ederek ne kadar oturduğumu bilmiyorum.

Sonunda Bayan Norris, bana hiçbir şey söylemeden, yüzüme bile bakmadan, siyah, yüksek, düğmeli çizmelerinin sardığı ayaklarını yatağın öbür tarafından sarkıttı ve odadan çıkıp gitti. İnce bir biçimde benden kurtulmaya çalıştığını düşündüm. Biraz uzaktan, sessiz adımlarla koridor boyunca onu izledim.

Bayan Norris yemek salonunun kapısına varınca durakladı. Oraya gelinceye kadar düzgün adımlarla, ayaklarını halının desenindeki güllerin tam ortalarına basarak yürümüştü. Bir an bekledi, sonra diz yüksekliğinde, görünmez bir çiti aşıyormuş gibi ayaklarını birer birer havaya kaldırarak eşikten geçti.

Keten örtülü yuvarlak masalardan birine oturup kucağına bir peçete serdi.

Aşçı mutfaktan, "Daha yemeğe bir saat var," diye seslendi.

Ama Bayan Norris yanıt vermedi. Kibar bir tavırla dümdüz ileriye doğru bakıyordu.

Ben de bir sandalye çekip tam karşısına oturdum ve kucağıma bir peçete serdim. Yemek zili duyulana kadar öylece, hiç konuşmadan, bizi kardeşçe yaklaştıran bir sessizlik içinde oturduk.

* * *

Hemşire, "Uzan bakalım," dedi. "Bir iğne daha yapacağım."

Yüzüstü yatıp eteğimi kaldırdım. Sonra da ipek pijamamın pantolonunu aşağıya sıyırdım.

"O da nesi, ne var senin altında?"

"Pijama. İkide bir giyip çıkarma derdi olmasın diye."

Hemşire, "Cık, cık," dedi. Sonra "Hangi taraf?" diye sordu. Eski bir şakaydı bu.

Başımı kaldırıp çıplak kalçalarıma bir göz attım. Önceki iğnelerden morlu, yeşilli, mavili çürüklerle doluydular. Sol taraf sağ taraftan daha koyu görünüyordu.

"Sağ taraf."

"Nasıl istersen." Hemşire iğneyi batırdı ve hafif acının tadına vararak irkildim. Günde üç kez hemşireler iğne yapıyordu, her iğneden bir saat kadar sonra da bir bardak şekerli meyve suyu veriyor ve yanımda bekleyip içmemi seyrediyorlardı.

Valerie, "Şanslısın," diyordu. "Sana insülin veriyorlar."

"Hiçbir şey olmuyor ki."

"Olur, olur. Bana da vermişlerdi. Bir tepki olunca bana haber ver."

Ama bende hiçbir tepki olmuyordu. Yalnızca durmadan şişmanlıyordum. Annemin yeni aldığı o çok bol elbiseleri bile dolduruyordum artık, tombul karnıma ve geniş kalçalarıma baktığım zaman da Bayan Guinea'nın beni bu halde görmediğine şükrediyordum, çünkü bebek bekleyen bir kadından pek farkım yoktu.

"İzlerimi gördün mü?"

Valerie siyah perçemini yana itip alnının her iki yanındaki bir çift soluk izi gösterdi, sanki bir zamanlar boynuzları çıkmaya başlamış da onları kökünden kesmişti.

Akıl hastanesinin bahçesinde spor terapistiyle birlikte ikimiz yürüyüş yapıyorduk. Bugünlerde gittikçe daha sık izin veriliyordu yürüyüş yapmama. Bayan Norris'i ise hiç dışarı çıkarmıyorlardı.

Valerie, Bayan Norris'in Caplan'da değil, daha kötü durumdakilerin kaldığı Wymark'ta olması gerektiğini söylüyordu.

"Bu izlerin ne olduğunu biliyor musun?" diye üsteledi Valerie.

"Hayır. Nedir?"

"Beynimin bir kısmı kesilip çıkartıldı."

Hiç değişmeyen mermersi durgunluğunu ilk kez anlayarak saygıyla baktım Valerie'ye.

"Kendini nasıl hissediyorsun?"

"İyi. Artık kızgın değilim. Eskiden hep kızgındım. Önceleri Wymark'ta kalıyordum, şimdi Caplan'dayım. Artık hemşireyle birlikte kente alışverişe, sinemaya gidebiliyorum."

"Çıktığında ne yapacaksın?"

"Çıkmayacağım ki," diye güldü Valerie. "Burayı seviyorum."

"Taşınma günü!"

"Neden taşınacakmışım?"

Hemşire neşeyle çekmecelerimi açıp kapamaya, dolabımı boşaltıp eşyalarımı siyah çantaya doldurmaya devam etti.

Sonunda Wymark'a aktarılıyordum galiba.

Hemşire şen bir sesle, "Yalnızca binanın ön tarafına taşınıyorsun," dedi. "Orayı seveceksin. Daha çok güneş alır."

Koridora çıktığımızda Bayan Norris'in de taşındığını gördüm. Benimki gibi genç ve neşeli bir hemşire Bayan Norris'in odasının kapısında durmuş, onun cılız sincap kürkünden

yakası olan mor bir paltoyu giymesine yardım ediyordu.

Terapi, yürüyüşler ve badminton maçlarıyla oyalanmayı ve hatta benim zevk aldığım, Bayan Norris'inse hiç gitmediği haftalık filmleri feda ederek onun yatağının yanı başında saatlerce nöbet tutuyor, dudaklarının solgun ve suskun yuvarlaklığını seyrederek düşünceye dalıyordum.

Ağzını açıp konuşsa ve ben koşarak koridora çıkıp hemşirelere haber versem ne heyecan verici bir şey olurdu bu! Bayan Norris'i yüreklendirdiğim için beni överler ve belki de kentte alışveriş yapma ve sinemaya gitme ayrıcalığı tanırlardı, o zaman kurtulmam da kesinleşirdi.

Ama saatler süren bu nöbetler boyunca Bayan Norris tek sözcük söylememişti.

"Nereye taşınıyorsunuz?" diye sordum ona.

Hemşire Bayan Norris'in dirseğine dokundu ve Bayan Norris tekerlekli bir bebek gibi sarsılarak harekete geçti.

Hemşire bana alçak sesle, "Wymark'a gidiyor," dedi. "Korkarım Bayan Norris senin gibi ilerleme kaydetmiyor."

Bayan Norris'in ön kapının eşiğindeki görünmez çiti aşmak için ayaklarını birer birer yukarı kaldırışını izledim.

Hemşire beni yeşil golf sahasına bakan ön kanattaki güneşli bir odaya yerleştirirken, "Sana bir sürprizim var," dedi. "Tanıdığın biri bugün buraya geldi."

"Tanıdığım biri mi?"

Hemşire güldü. "Bana öyle bakma. Polis değil." Sonra benim bir şey söylemediğimi görünce, "Eski bir arkadaşın olduğunu söylüyor," diye ekledi. "Yandaki odada kalıyor. Neden onu görmeye gitmiyorsun?"

Hemşirenin şaka yaptığını ve eğer yandaki kapıya vurursam hiçbir yanıt gelmeyeceğini düşündüm, sanki içeri girersem, sincap yakalı mor paltosuyla ve bedeninin suskun

vazosunda bir gül goncası gibi duran ağzıyla yatağının üzerinde uzanmış yatan Bayan Norris'i bulacaktım.

Yine de dışarı çıkıp bitişik kapıya vurdum.

Neşeli bir ses, "Girin!" diye seslendi.

Kapıyı aralayıp içeriye bir göz attım. Pencerenin yanında, binici pantolonu giymiş at gibi iriyarı bir kız oturuyordu, geniş bir gülümsemeyle bakışlarını bana çevirdi.

"Esther!" Soluk soluğa bir hali vardı, sanki uzun, çok uzun bir yol boyunca koşmuş ve henüz durmuştu. "Seni gördüğüme öyle sevindim ki. Burada olduğunu söylemişlerdi bana."

"Joan?" dedim duraksayarak, sonra "Joan!" dedim şaşkınlıkla ve gözlerime inanamayarak.

Joan yanılgıya meydan vermeyen, kocaman, pırıltılı dişlerini göstererek güldü.

"Gerçekten benim. Şaşıracağını biliyordum."

16

Dolabı, yazı masası, sehpası, sandalyesi ve üzerinde büyük, mavi bir C harfi bulunan beyaz battaniyesiyle Joan'un odası benimkinin tıpatıp aynıydı. Bir an Joan'un nerede olduğumu duyup şaka olsun diye rol yaparak akıl hastanesinde bir oda tutmuş olabileceğini düşündüm. Hemşireye de bu nedenle benim arkadaşım olduğunu söylemiş olmalıydı. Gerçekte Joan'la hiç arkadaşlığımız yoktur, onu yalnızca uzaktan tanırdım.

Joan'un yatağına kıvrılıp, "Buraya nasıl girdin?" diye sordum.

Joan, "Senin hakkında yazılanları okudum," dedi.

"Ne?"

"Senin hakkında yazılanları okudum ve kaçtım."

Kuşkuyla, "Ne demek istiyorsun?" dedim.

Joan hastanenin çiçek desenli koltuğuna yaslanarak "Şöyle," dedi, "yaz tatilinde bir derneğin şube başkanının yanında çalışıyordum, Masonlar gibi bir dernek ama Mason değiller ve kendimi berbat hissediyordum. Ayaklarımda iltihaplı şişlikler vardı ve yürümekte zorluk çekiyordum, son günlerde işe giderken ayakkabı yerine lastik çizme giymek zorunda kaldım, bunun da moralimi nasıl etkilediğini tahmin edersin herhalde."

İşe lastik çizmelerle gittiğine göre ya Joan deliydi ya da benim bütün bunlara inanacak kadar deli olup olmadığımı anlamaya çalışıyordu. Üstelik bu iltihaplı şişlikten yalnız yaşlılarda olurdu. Onun deli olduğunu sanıyor ve suyuna gidiyormuşum gibi yapmaya karar verdim.

Her anlama çekilebilecek bir gülümsemeyle, "Ben de ayakkabısız hiç rahat edemem," dedim. "Ayakların çok acıyor muydu?"

"Müthiş. Ve patronum –karısından yeni ayrılmıştı ama dernek kurallarına uymadığı için açıktan açığa boşanamıyordu– evet, patronum ikide bir zile basıp beni çağırıyordu ve her kalkışımda ayaklarımın acısı içime işliyordu, ama daha masama oturur oturmaz zil yine çalıyor ve adamın söylemek istediği başka bir şey oluyordu."

"Neden işten ayrılmadın?"

"Ayrıldım elbette, bir bakıma yani. Rapor alıp işten uzaklaştım. Dışarı çıkmıyordum. Kimseyle görüşmüyordum. Telefonu bir çekmeceye tıkmıştım, çalınca hiç açmıyordum...

"Sonra doktorum beni büyük bir hastanenin psikiyatrına gönderdi. Randevum on ikideydi ve berbat durumdaydım. Sonunda, saat yarımda sekreter dışarı çıkıp bana doktorun

yemeğe gittiğini söyledi. Beklemek isteyip istemediğimi sordu, ben de bekleyeceğimi söyledim."

"Doktor geri geldi mi?" Joan'un uydurmuş olamayacağı kadar karmaşık bir öyküydü bu, ama sonunda ne çıkacağını merak ettiğimden anlatmasını istiyordum.

"A, evet. Düşünebiliyor musun, kendimi öldürecektim. Eğer bu doktor bir şeyler yapmazsa her şey bitecek, diyordum. Neyse, sekreter beni uzun bir koridordan geçirdiği ve tam kapının önüne geldiğimiz sırada bana dönüp, 'doktorun yanında birkaç öğrenci olmasının sizce bir sakıncası yok değil mi' dedi. Ne diyebilirdim? 'Yo, hayır' dedim. İçeri girdim ve üzerime dokuz çift gözün dikildiğini hissettim. Dokuz çift! On sekiz tane göz.

"Eğer o sekreter bana odada dokuz kişi olacağını söylemiş olsaydı, derhal çekip giderdim. Ama bir kez girmiştim ve artık çok geçti. Ha, bir de o gün üzerimde kürk manto vardı..."

"Ağustosta mı?"

"Ama hani o soğuk, yağışlı günlerden biriydi ve düşündüm ki bu benim ilk psikiyatrım – anlarsın ya. Her neyse, bu psikiyatr onunla konuştuğum sürece kürk mantoyu süzdü durdu ve tam ücret yerine indirimli öğrenci ücretini ödemeye kalktığımda neler düşündüğünü kestirebiliyordum. Gözlerinde dolar işaretlerini görebiliyordum resmen. Neyse, ona bir sürü şey anlattım – ayaklarımdaki şişleri, çekmecedeki telefonu, kendimi öldürmek istediğimi. Sonra, durumumu ötekilerle tartışırken dışarıda beklememi söyledi. Ve beni yeniden içeri çağırdığında ne dese beğenirsin?"

"Ne dedi?"

"Ellerini kavuşturup bana baktı *ve* 'Bayan Gilling, sizin grup terapisinden yararlanacağınız görüşüne vardık' dedi."

"*Grup* terapisi mi?" Yanıtlarım bir yankı odası kadar sahte

olmalıydı ama Joan bunun farkında bile değildi.

"Öyle dedi işte. Düşünebiliyor musun, kendimi öldürmek istiyorum ve çoğu benden iyi durumda olmayan bir yığın yabancıyla bu konuda sohbet edeceğim!"

"Çılgınlık bu." Elimde olmadan gitgide artan bir ilgi duyuyordum konuya. "*İnsanca* bir şey bile değil."

"Aynen böyle dedi. Doğruca eve gidip o doktora bir mektup yazdım. Onun gibi bir adamın hasta insanlara yardıma kalkmaya hakkı olmadığını anlatan güzel bir mektup döşendim..."

"Yanıt aldın mı?"

"Bilmiyorum. Senin hakkındaki yazıyı okuduğum gündü."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani," dedi Joan, "polisin senin öldüğünü sanmasıyla filan ilgili. Bir yerlerde bir yığın gazete haberi olacak." Yerinden kalktı ve keskin bir at kokusu burun deliklerimi gıdıkladı. Joan okulda her yıl yapılan spor müsabakalarında engelli at yarışları şampiyonuydu, bir süre bir ahırda yatıp kalkmış olduğu kuşkusuna kapıldım.

Joan açık duran valizini karıştırıp bir avuç kupürü çıkardı.

"İşte burada, bir göz atıver."

İlk kupürde gözleri koyu gölgelerle kaplı, siyah dudakları bir gülümsemeyle yayılmış bir kızın büyütülmüş, kocaman bir fotoğrafı vardı. Bu kadar şuh bir fotoğrafın nerede çekilmiş olduğunu önce anımsayamadım, ama sonra sahte yıldızlar gibi parlak, beyaz ışıklar saçan Bloomingdale küpelerini ve Bloomingdale kolyesini fark ettim.

KIZ ÖĞRENCİ KAYIPLARA KARIŞTI. ANNE KAYGI İÇİNDE. Resmin altındaki yazı, kızın 17 Ağustos günü üzerinde yeşil bir etek ve beyaz bir bluzla ortadan kaybolduğunu ve uzun bir yürüyüşe çıkacağını söyleyen bir not bıraktığını

anlatıyordu. *Bayan Greenwood gece yarısına kadar dönmeyince annesi polise haber verdi.*

İkinci kupürde evimizin arka bahçesinde annem ve erkek kardeşimle birlikte gülümserken çekilmiş bir fotoğrafımız vardı. Bu fotoğrafı da kimin çekmiş olduğunu önce düşünemedim, ama sonra, üzerimde bir işçi tulumu, ayaklarımda da lastik ayakkabılar olduğunu gördüm ve bunları ıspanak topladığım yaz boyunca giymiş olduğumu, sıcak bir öğleden sonra Dodo Conway'in bize uğrayıp üçümüzün birkaç fotoğrafını çektiğini anımsadım. *Anne Greenwood kızının eve dönmesini sağlayacağı umuduyla bu fotoğrafın basılmasını rica etti.*

KIZLA BİRLİKTE UYKU HAPLARININ DA ORTADAN KAYBOLMUŞ OLMASI KAYGI UYANDIRICI.

Bir düzine kadar ay suratlı insanın ormanda gece yarısı çekilmiş karanlık fotoğrafı. Sıranın ucundaki adamların tuhaf görünüşlü ve normalden kısa boylu olduklarını düşündüm, sonra bunların insan değil köpek olduğunu fark ettim. *Kayıp kızın aranmasında tazılar kullanılıyor. Komiser Yardımcısı Billy Hindly açıklama yaptı, "Durum iyi görünmüyor."*

KIZ CANLI OLARAK BULUNDU!

Son fotoğraf, ucunda sıradan, lahana gibi bir baş olan, uzun, gevşek bir battaniye rulosunu bir ambulansın arka tarafına yerleştiren polisleri gösteriyordu. Haber yazısında annemin bodrumda haftalık çamaşırını yıkarken, kullanılmayan bir bölmeden hafif iniltiler duyduğu anlatılıyordu...

Kupürleri yatağın beyaz örtüsünün üzerine yaydım.

"Onları sakla," dedi Joan. "Hepsini bir deftere yapıştırmalısın."

Kupürleri katlayıp cebime attım.

Joan, "Hakkında yazılanları okudum," diye sürdürdü konuşmasını, "seni nasıl bulduklarını değil de o ana kadar

olanları. Ve bütün paramı toparlayıp ilk uçakla New York'a gittim."

"Neden New York'a?"

"Şey, New York'ta kendimi öldürmenin daha kolay olacağını sanıyordum."

"Peki ne yaptın?"

Joan utangaç utangaç gülümsedi ve avuçlarını açıp ellerini uzattı. Bileklerinin beyaz derisi üzerinde minyatür bir dağ silsilesi gibi kabaran geniş, kırmızımsı izler vardı.

"Bunu nasıl yaptın?" İlk kez Joan'la benim ortak bir yanımız olabileceği geçti aklımdan.

"Yumruklarımı oda arkadaşımın pencere camına geçirdim."

"Hangi oda arkadaşının?"

"Üniversitedeki eski oda arkadaşım. New York'ta çalışıyordu. Kalacak başka bir yer düşünemedim, hem pek param da kalmamıştı, bu yüzden onun yanına gittim. Annemle babam beni orada buldular –arkadaşım bende bir gariplik olduğunu yazmış– babam derhal uçakla gelip beni geri getirdi."

"Ama şimdi iyisin." Bu bir soru değil bir açıklamaydı.

Joan parlak, çakıl grisi gözleriyle beni süzerek, "Sanırım," dedi. "Sen değil misin?"

Akşam yemeğinden sonra uyuyakalmıştım.

Yüksek perdeden bir sesle uyandım. *Bayan Bannister, Bayan Bannister, Bayan Bannister, Bayan Bannister.* Uykumu açmaya çalışırken karyolanın direğine ellerimle vurup bağırmakta olduğumu fark ettim. Gece hemşiresi Bayan Bannister'ın sivri, çarpık silueti apar topar ortaya çıktı.

"Dur bakalım, bunu kırmasan daha iyi olur."

Saatimin kayışını çözdü.

"Ne var? Ne oldu?"

Bayan Bannister'ın yüzü hızlı bir gülümsemeyle buruştu. "Bir tepki oldu."

"Tepki mi?"

"Evet, kendini nasıl hissediyorsun?"

"Garip. Hafif, uçar gibi."

Bayan Bannister doğrulup oturmama yardım etti.

"Artık iyi olacaksın. Hemen iyileşeceksin. Biraz sıcak süt ister misin?"

"Evet."

Ve Bayan Bannister fincanı dudaklarıma uzattığı zaman sıcak sütü, dilimin üzerinde gezdirerek, annesinin sütünü emen bir bebek gibi tadını çıkara çıkara içtim.

"Bayan Bannister sende bir tepki olduğunu söyledi bana." Doktor Nolan pencerenin yanındaki koltuğa oturup minik bir kibrit kutusu çıkardı. Kutu sabahlığımın eteğinin kıvrımına sakladığımın aynısıydı ve bir an hemşirenin onu orada bulup Doktor Nolan'a gizlice geri vermiş olabileceğini düşündüm.

Doktor Nolan bir kibriti kutunun kenarına sürttü. Kibritin ucunda kızgın, sarı bir alev canlanıverdi, doktorun alevi sigaranın içine çekişini izledim.

"Bayan B. kendini daha iyi hissettiğini söyledi."

"Bir süre hissettim. Şimdi yine eskisi gibiyim."

"Sana bir haberim var."

Bekledim. Şu aralar her gün kim bilir kaç gündür, sabah, öğleden sonra ve akşam boyunca beyaz battaniyeme sarınmış olarak kameriyenin altındaki şezlonga oturup okuyor gibi yapıyordum. Bana öyle geliyordu ki Doktor Nolan bana belirli bir süre tanıyordu ve bu sürenin sonunda o da aynen Doktor Gordon'ın söylemiş olduklarını söyleyecekti:

"Üzgünüm ama sende olumlu bir gelişme göremiyorum, sanırım biraz şok tedavisi görsen iyi olacak..."

"Eee, ne olduğunu duymak istemiyor musun?"

Donuk bir sesle, "Ne?" diye sordum ve kendimi hazırladım.

"Bir süre hiç ziyaretçin olmayacak."

Doktor Nolan'a şaşkınlıkla bakakaldım. "Ama bu harika bir şey."

Gülümsedi. "Memnun olacağını tahmin etmiştim."

Sonra ikimiz de yazı masamın yanındaki çöp sepetine baktık. Bir düzine uzun saplı gül, kan kırmızısı goncalarını çöp sepetinden dışarıya uzatmıştı.

O gün öğleden sonra annem beni görmeye gelmişti.

Annem, ardı arkası kesilmeyen konuklarımdan yalnızca bir tanesiydi. Beni görmeye gelenler arasında daha önce yanında çalıştığım Hıristiyanlık bilimcisi hanım, lisedeki İngilizce öğretmenim ve Philomena Guinea'nın kendisi de vardı. Hıristiyanlık bilimcisi hanım benimle çimlerin üzerinde yürürken İncil'de sözü geçen, yeryüzünden yükselen sisi, bu sisin yanlışları simgelediğini, benim tüm derdimin bu sise inanmak olduğunu ve ona inanmaktan vazgeçer geçmez sisin yok olacağını, benim de gerçekte sağlıklı olduğumu görebileceğimi anlatıyordu. İngilizce öğretmenim sözcüklere olan ilgimi yeniden uyandırmak için bana bir sözcük oyunu olan dilmeceyi öğretmeye çalışıyor, Philomena Guinea ise doktorların yaptıklarını hiç tatmin edici bulmuyor ve bunu onlara söyleyip duruyordu.

Bu ziyaretlerden nefret ediyordum.

Kameriyemin altında ya da odamda oturup dururken güler yüzlü bir hemşire içeri dalıp bir konuğum olduğunu söylüyordu. Bir defasında Protestan Kilisesi'nin o hiç hoşlanma-

dığım papazını bile getirmişlerdi. Adam yanımda olduğu sürece müthiş tedirgindi, benim iyiden iyiye keçileri kaçırdığıma hükmettiğinin farkındaydım, çünkü ona cehenneme inandığımı ve benim gibi ölümden sonra yaşama inanmayanların öldükten sonraki cehennemi kaçıracakları için ölmeden önce cehennemde yaşamak zorunda olduklarını ve kim neye inanıyorsa öldüğü zaman başına onun geleceğini söylemiştim.

Bu ziyaretlerden nefret ediyordum, çünkü gelen konukların yağdan sicim sicim olmuş saçlarıma bakıp eskiden ne olduğumu ve onların benim ne olmamı istediklerini düşündüklerini seziyor ve yanımdan iyice altüst olmuş durumda ayrıldıklarını biliyordum.

Beni kendi halime bıraksalar biraz huzura kavuşacağımı düşünüyordum.

En beteri annemdi. Beni hiç azarlamıyor ama kederli bir yüzle durmadan ne gibi bir hata yapmış olduğunu söylemem için yakarıyordu. Doktorların onun hatalı davrandığını düşündüklerinden emin olduğunu, çünkü ona tuvalet eğitimimle ilgili bir yığın soru sorduklarını, oysa benim çok küçük yaşta mükemmel bir şekilde eğitildiğimi ve ona hiçbir zorluk çıkarmadığımı söylüyordu.

O gün öğleden sonra annem bu gülleri getirmişti bana.

"Bunları cenazeme sakla," demiştim.

Annemin yüzü buruşuvermişti, ha ağladı, ha ağlayacaktı.

"Ama Esther, bugünün ne olduğunu anımsamıyor musun?"

"Hayır."

Belki de Aziz Valentine günüydü.

"Senin *doğum* günün."

İşte o zaman gülleri çöp sepetine atmıştım.

Doktor Nolan'a, "Yaptığı budalaca bir şeydi," dedim.

Doktor Nolan başını salladı. Ne demek istediğimi anlıyor gibiydi.

"Ondan nefret ediyorum," dedim ve inecek darbeyi bekledim.

Ama Doktor Nolan, bir şey onu çok, çok hoşnut etmişçesine gülümseyip "Sanırım öyle," dedi.

17

"Bugün şanslı günündesin."

Genç hemşire kahvaltı tepsimi kaldırdı ve beni beyaz battaniyeme sarınmış olarak, bir geminin güvertesinde deniz havası alan bir yolcu gibi bıraktı.

"Neden şanslı günümdeymişim?"

"Aslında belki de henüz söylememem gerekirdi ama bugün Belsize'a taşınıyorsun." Hemşire umutla bana baktı.

"Belsize mı?" dedim. "Oraya gidemem ki."

"Neden gidemezmişsin?"

"Hazır değilim. Yeterince iyileşmedim."

"Elbette iyileştin. Merak etme, yeterince iyi olmasan seni oraya göndermezlerdi."

Hemşire gittikten sonra Doktor Nolan'ın bu yeni taktiğini çözmeye çalıştım. Neyi kanıtlamaya uğraşıyordu? Ben değişmemiştim. Değişen hiçbir şey yoktu. Belsize ise en iyi bölümdü. Herkes Belsize'dan işine, okuluna ve evine dönüyordu.

Joan Belsize'daydı. Fizik kitapları, golf sopaları, badminton raketleri ve soluk soluğa konuşmasıyla Joan. Hemen hemen iyi olanlarla benim aramdaki uçurumu belirleyen Joan. Caplan'dan ayrıldığı günden bu yana Joan'daki gelişmeleri kulaktan kulağa dolaşan söylentilerden takip etmiştim.

Joan'un yürüyüş izni vardı, Joan'un alışveriş izni vardı, Joan'un kente inme izni vardı. Joan'la ilgili tüm haberleri sevinçle karşılıyor görünüp aslında küçük, acı bir yığın halinde biriktiriyordum. Joan benim eski, en iyi halimin, peşimi bırakmayıp bana işkence etmek için özellikle yaratılmış parlak bir kopyasıydı.

Belki de ben Belsize'a taşındığımda Joan gitmiş olacaktı.

Hiç değilse Belsize'da şok tedavisi korkusu çekmeyecektim. Caplan'da pek çok kadın şok tedavisi görüyordu. Bunların kimler olduğunu anlayabiliyordum, çünkü kahvaltı tepsileri bizimkilerle birlikte verilmiyordu. Biz odalarımızda kahvaltı ederken onlar şok tedavisi görüyorlar ve sonra hemşirelerin ardı sıra çocuklar gibi salona geliyor, suskun ve sönük bir halde kahvaltılarını orada ediyorlardı.

Her sabah, tepsimi getiren hemşirenin kapıya vurduğunu duyunca sonsuz bir ferahlık kaplıyordu içimi, çünkü o gün için tehlikeyi atlattığımı biliyordum. Doktor Nolan kendisi hiç şok tedavisi görmediyse insanın şok tedavisi sırasında uykuya daldığını nasıl bilebilirdi? Belki de tedaviyi gören, içinde mavi şimşekleri ve gürültüyü hissederken dışarıdan yalnızca uyuyor gibi görünüyordu.

Koridorun ucundan piyano sesi geliyordu.

Akşam yemeğinde sessizce oturup Belsize kadınlarının sohbetini dinlemiştim. Hepsi modaya uygun giyinmiş ve özenle makyaj yapmıştı, birçoğu evliydi. O gün bazıları kente alışverişe inmiş, ötekiler de dışarıdaki arkadaşlarını görmeye gitmişlerdi ve yemek boyunca kendi aralarında şakalaşıp durdular.

DeeDee adındaki kadın, "Jack'e telefon ederdim," dedi, "ancak evde olacağını sanmıyorum. Gerçi nereye telefon

edeceğimi biliyorum ve orada olacağından hiç kuşkum yok."

Benim masamdaki kısa boylu, kıvrak sarışın güldü. "Bugün Doktor Loring'i az daha istediğim yere getiriyordum." Dalgın mavi gözlerini bir taş bebek gibi iri iri açtı. "Şu eski Percy'yi yeni bir modelle değiştirmek hiç fena olmazdı doğrusu."

Salonun öbür ucunda Joan etiyle ızgara domatesini büyük bir iştahla mideye indiriyordu. Bu kadınların arasında kendini çok rahat hissediyor gibiydi, bana da dengi olmayan uzak bir tanıdığıymışım gibi hafifçe tepeden bakarak, soğuk davranıyordu.

Yemekten hemen sonra yatmıştım ama sonra piyano sesini duydum ve Joan'u, DeeDee'yi, Loubelle adlı sarışın kadını ve ötekileri oturma odasında beni çekiştirip arkamdan gülerken görür gibi oldum. Belsize'da benim gibi insanların olmasının ne korkunç olduğunu ve benim aslında Wymark'ta olmam gerektiğini söylüyor olmalılardı.

Bu çirkin konuşmaya bir son vermeye karar verdim.

Battaniyemi omuzlarıma bir şal gibi gevşekçe dolayarak koridor boyunca ışığın ve neşeli gürültünün geldiği yöne doğru yürüdüm.

Akşamın geri kalan kısmını DeeDee'nin kuyruklu piyanoda kendi bestelerinden bazılarını tıngırdatmasını dinleyerek geçirdim, bu arada öbür kadınlar da tıpkı bir üniversite yurdundaymış gibi çene çalıp briç oynuyorlardı, ama çoğu üniversite çağını on yıl geride bırakmıştı.

İçlerinden biri, Bayan Savage adındaki iri yapılı, uzun boylu, kır saçlı, gümbür gümbür bas sesli kadın Vassar'da okumuştu. Sosyeteden olduğu hemen anlaşılıyordu, çünkü *débutante*'lardan[1] başka bir şeyden söz ettiği yoktu. Sanırım

1 (Fr.) Sosyeteye ilk kez tanıştırılan genç kız. (ç.n.)

iki-üç tane kızı vardı ve o yıl hepsi sosyeteye tanıtılacaktı ama kadın akıl hastanesine kaydolarak onların *débutante* partisini rezil etmişti.

DeeDee'nin "Sütçü" adını verdiği bir şarkısı vardı ve o, herkes bu şarkıyı piyasaya sürerse büyük sükse yapacağını söyleyip duruyordu. Önce tuşlarda bir sütçü beygirinin ağır aksak nal seslerini andıran ufak bir ezgi çalıyor, ardından sütçünün ıslığına benzer ikinci bir ezgi başlatıyor ve sonra iki ezgi birlikte sürüp gidiyordu.

Sohbet havasında, "Çok hoş bir şey bu," dedim.

Joan piyanonun bir köşesine eğilmiş, bir moda dergisinin son sayısını karıştırıyordu ve DeeDee, ortak bir sırları varmış gibi ona bakıp gülümsedi.

Joan o zaman dergiyi kaldırıp, "A, Esther," dedi, "bu sen değil misin?"

DeeDee çalmayı bıraktı. "Bakayım." Dergiyi alıp Joan'un gösterdiği sayfaya bir göz attı, sonra dönüp bana baktı.

"Yo, hayır," dedi. "Elbette değil." Yeniden dergiye, ardından bana baktı. "Olamaz!"

Joan, "Ama bu gerçekten Esther, öyle değil mi Esther?" dedi.

Loubelle ve Bayan Savage da o yana kaydı, ben de neler olup bittiğini biliyormuş gibi onlarla birlikte piyanoya doğru yürüdüm.

Dergideki fotoğrafta kabarık beyaz kumaştan askısız bir gece elbisesi giymiş bir genç kız, çevresini saran bir sürü genç erkeğin ortasında ağzı kulaklarına vararak gülümsüyordu. Genç kızın elinde şeffaf içkiyle dolu bir kadeh vardı, gözleri omzumun üzerinden arkamda, biraz soluma doğru duran bir şeye takılmış gibiydi. Ensemde hafif bir soluğun yelpazesini duyarak hızla döndüm.

Gece hemşiresi yumuşak lastik tabanlarıyla biz farkına varmadan içeriye girmişti.

"Yok canım," dedi, "bu gerçekten sen misin?"

"Hayır, ben değilim. Joan yanılıyor. Başka biri."

DeeDee, "Haydi, sen olduğunu söyle!" diye haykırdı.

Ama ben onu duymazlıktan gelip oradan uzaklaştım.

Sonra Loubelle hemşireye briç karesini tamamlaması için yalvardı, ben de bir sandalye çekip seyretmeye başladım, aslında zerre kadar briç bilmiyordum, çünkü bütün zengin kızların yaptığı gibi okulda briç öğrenmeye zamanım olmamıştı.

Papazların, valelerin ve damların yassı, anlamsız yüzlerini seyrederek, hemşirenin yaşamının güçlükleri hakkındaki konuşmasını dinledim.

"Hanımlar, siz iki işi birden yürütmenin ne demek olduğunu bilmezsiniz," diyordu. "Geceleri burada size gözcülük yapıyorum..."

Loubelle kıkırdadı: "A, biz iyiyiz ama. Buradakilerin en iyisi biziz, bunu sen de biliyorsun."

"Elbette, bir derdim yok." Hemşire herkese birer naneli çiklet ikram etti, sonra kendisi de yaldızlı kâğıdı açıp pembe, yassı bir çiklet çıkardı. "*Sizden* yana bir derdim yok, beni allak bullak edenler şu devlet hastanesindeki kaçıklar."

Birden ilgilenerek, "İki yerde birden mi çalışıyorsunuz?" diye sordum.

"Tabii, ne sandın?" Hemşire bana dik dik baktı, benim Belsize'da işim olmadığını düşündüğü besbelliydi. "Oradan hoşlanacağını hiç sanmam Lady Jane."

Adımı çok iyi bildiği halde hemşirenin bana Lady Jane demesi garip gelmişti.

"Neden?" diye üsteledim.

"Orası güzel bir yer değil. Burası tipik bir özel kulüp gibi. Oradaysa hiçbir şey yok. Ne UT, ne yürüyüşler..."

"Neden yürüyüş yok?"

"Görevli azlığından." Hemşirenin hile yaptığını fark eden Loubelle homurdandı: "Hiç kuşkunuz olmasın hanımlar, kendime bir araba alacak kadar para biriktirir biriktirmez çekip gideceğim."

Joan, "Buradan da mı çekip gideceksin?" diye sordu.

"Heralde! Ondan sonra yalnızca özel vakalar. Canımın istediği zaman..."

Ama ben artık dinlemiyordum.

Hemşirenin bana seçeneklerimi göstermek için talimat almış olduğunu hissediyordum. Ya iyileşecektim ya da yana yana düşen bir yıldız gibi aşağılara, daha aşağılara, Belsize'dan Caplan'a, oradan Wymark'a ve sonunda Doktor Nolan da Bayan Guinea da benden umudu kestiği zaman yandaki devlet hastanesine düşecektim.

Battaniyeme iyice sarınıp sandalyemi geriye ittim.

Hemşire kabaca, "Üşüdün mü?" dedi.

"Evet," dedim koridora doğru yürürken, "buz kestim."

Beyaz kozamın içinde uyandığımda, kendimi sıcak ve sakin hissettim. Kış güneşinin soluk yüzü aynayı, yazı masasının üstündeki bardakları ve madeni kapı tokmaklarını ışıldatıyordu. Koridorun öbür tarafındaki mutfaktan, kahvaltı tepsilerini hazırlayan kadınların sabah tıkırtıları geliyordu.

Hemşirenin yanımdaki odanın kapısına vurduğunu işittim. Bayan Savage'ın uykulu sesi gümbürdeyerek dışarı taştı ve hemşire şıngırdayan tepsisiyle içeri girdi. İçimde hafif bir zevk kıpırtısıyla dumanı tüten mavi porselen kahve fincanını ve tombul krema kabını düşündüm.

Kendimi bırakmaya başlıyordum.

Eğer düşeceksem, hiç değilse elimden geldiği kadar uzun bir süre küçük zevklerime tutunacaktım.

Hemşire kapıya sertçe vurup yanıt beklemeden rüzgâr gibi daldı içeri.

Bu yeni bir hemşireydi. Hemşireler durmadan değişiyordu zaten. İnce, kum rengi bir yüzü, yine kum rengi saçları ve kemikli burnunu benekleyen iri çilleri vardı. Her nedense bu hemşirenin görünümü midemi bulandırmıştı ve yeşil kepenkleri açmak için odanın öbür tarafına doğru yürürken, kadındaki garipliğin kısmen ellerinin boş olmasından kaynaklandığını fark ettim.

Kahvaltı tepsimi istemek için ağzımı açmışken birdenbire vazgeçip sustum. Hemşire beni bir başkasıyla karıştırıyor olmalıydı. Yeni hemşireler bunu sık sık yapardı. Belsize'da benim bilmediğim biri şok tedavisi görüyor olmalıydı, hemşire de beni onunla karıştırmıştı herhalde.

Hemşirenin odamda ufak bir tur atıp derleyip toplamasını, sonra da öbür yanımdaki odada kalan Loubelle'in tepsisini götürmesini bekledim.

Sonra terliklerimi ayağıma geçirdim ve açık ama ayazlı bir hava olduğu için battaniyemi de yanımda sürükleyerek çabucak mutfağa geçtim. Pembe üniformalı kadın görevli ocağın üzerindeki eski büyük sürahiden bir dizi mavi porselen kahve fincanını dolduruyordu.

Dizilmiş bekleyen tepsilere sevecen gözlerle baktım, gümüş çatalların altında ikizkenar üçgen biçiminde katlanmış duran temiz beyaz peçeteleri, mavi yumurtalıklara yerleştirilmiş rafadan yumurtaların soluk kubbelerini, istiridye biçimindeki cam tabaklara konmuş portakal marmeladını ayrı ayrı süzdüm. Bütün yapacağım, uzanıp tepsime sahip çık-

maktan ibaretti, o zaman her şey normale dönüverecekti.

Tezgâhın üzerinden eğilip bir sır verir gibi alçak sesle, "Bir yanlışlık oldu," dedim görevli kadına. "Yeni hemşire bugün kahvaltı tepsimi getirmeyi unuttu."

Gücendiğimi belirtmek için parlak bir şekilde gülümsemeyi başardım.

"Adınız ne?"

"Greenwood. Esther Greenwood."

"Greenwood, Greenwood, Greenwood." Kadının siğilli işaretparmağı Belsize'daki hastaların mutfak duvarına raptiyelenmiş listesinde aşağı doğru kaydı. "Greenwood, bugün kahvaltı verilmeyecek."

Tezgâhın kenarını iki elimle birden yakaladım.

"Bir yanlışlık olmalı. Greenwood olduğundan emin misiniz?"

Kadın kesin bir tonla, "Greenwood," derken hemşire içeri girdi.

Hemşire soran bakışlarla bir bana bir de görevliye baktı.

Görevli kadın benimle göz göze gelmekten kaçınarak, "Bayan Grenwood tepsisini istedi," dedi.

Hemşire bana gülümseyerek konuştu, "Bu sabah tepsinizi daha sonra alacaksınız Bayan Greenwood. Siz..."

Ama hemşirenin ne dediğini duymak için beklemedim. Kör gibi koridora çıktım, odama gitmedim, çünkü gelip beni oradan alacaklardı, Caplan'daki kadar iyi olmayan ama yine de koridorun sessiz bir köşesinde bulunan girintime sığındım, Joan'un, Loubelle'in, DeeDee'nin ve Bayan Savage'ın gelmeyecekleri bir yerdi.

Girintinin en uzak köşesine kıvrılıp battaniyemi başımın tepesine kadar çektim. Beni asıl sarsan, şok tedavisinden çok Doktor Nolan'ın apaçık ihanetiydi. Doktor Nolan'dan

hoşlanıyordum, onu seviyordum, ona güvenimi, bir tepside sunmuştum ve her şeyi anlatmıştım, o da eğer bir kez daha şok tedavisi görecek olursam beni önceden uyaracağı konusunda söz vermişti.

Bana akşamdan haber vermiş olsaydı, elbette bütün geceyi dehşet içinde bekleyecek, uykusuz geçirecektim ama sabah olduğunda sakin ve hazır olacaktım. Koridor boyunca iki hemşirenin arasında yürürken, DeeDee'nin, Loubelle'in, Bayan Savage'ın ve Joan'un önünden, hakkında verilmiş hükmün infazını serinkanlılıkla kabullenmiş biri gibi gururla, ağırbaşlılıkla geçecektim.

Hemşire üzerime doğru eğilip bana seslendi.

Geri çekilip köşeye daha çok büzüldüm. Hemşire gözden kayboldu. Bir dakika sonra iki iriyarı erkek görevliyle birlikte döneceğini ve beni, tepinip ulumama kulak asmadan, oturma odasında toplanmış, bıyık altından gülen seyircilerin önünden geçirip götüreceklerini biliyordum.

Doktor Nolan kolunu omzuma dolayıp beni bir anne gibi kucakladı.

Darmadağın olmuş battaniyenin ardından, "Hani bana *haber* verecektiniz!" diye bağırdım yüzüne.

Doktor Nolan, "Haber *veriyorum* işte," dedi. "Sana haber vermek için özellikle erken geldim ve seni oraya kendim götüreceğim."

Şişmiş gözkapaklarımın arasından kaçamakça göz attım. "Neden dün akşam söylemediniz?"

"Uykunu kaçıracağını düşündüm yalnızca. Bilseydim..."

"Bana haber vereceğinizi *söylemiştiniz*."

Doktor Nolan, "Dinle Esther," dedi. "Seninle geleceğim. Hep yanında olacağım, her şey sana söz verdiğim gibi olacak. Uyandığın zaman da yanında olacağım ve seni geri getireceğim."

Yüzüne baktım. Altüst olmuş gibiydi.

Bir dakika bekledim. Sonra, "Orada olacağınıza söz verin," dedim.

"Söz veriyorum."

Doktor Nolan beyaz bir mendil çıkarıp yüzümü sildi. Sonra eski bir arkadaş gibi koluma girip ayağa kalkmama yardım etti, koridor boyunca birlikte yürümeye başladık. Battaniyem ayaklarıma dolaştığı için onu yere bırakıverdim ama Doktor Nolan farkına varmamış gibi görünüyordu. Odasından çıkmakta olan Joan'un önünden geçtik, ona anlamlı, küçümseyen bir gülümsemeyle baktım, geri çekilip biz geçip gidene kadar bekledi.

Sonra Doktor Nolan koridorun ucunda kilitli bir kapı açtı ve beni bir kat merdivenden indirip hastanenin çeşitli binalarını karmaşık bir tüneller ve geçitler şebekesiyle birbirine bağlayan gizemli bodrum kat koridorlarına soktu.

Duvarlar parlak beyaz fayans kaplıydı ve siyah tavanda belli aralıklarla dizilmiş çıplak ampuller yanıyordu. Işıltılı duvarlar boyunca karmaşık bir sinir sistemi gibi dallanıp budaklanarak uzanan ıslıklı, takırtılı borulara yaslanmış sedyeler ve tekerlekli sandalyeler vardı. Doktor Nolan'ın koluna ölüm gibi sarılmıştım ve o da ara sıra yüreklendirircesine kolumu sıkıyordu.

Sonunda üzerinde siyah harflerle ELEKTROTERAPİ yazan yeşil bir kapının önünde durduk. Bir an geriledim. Doktor Nolan bekledi. Sonra, "Haydi bitirelim şu işi," dedim ve içeri girdik.

Bekleme odasında Doktor Nolan'la benden başka, yalnızca üzerinde eski püskü bordo bir bornoz olan soluk benizli bir adamla ona eşlik eden hemşire vardı.

Doktor Nolan tahta bir bankı göstererek, "Oturmak ister

misin?" diye sordu, bacaklarımın ağırlaştığını hissediyordum, eğer otursam şok tedavisi ekibi geldiğinde ayağa kalkmamın zor olacağını düşündüm.

"Ayakta durmayı tercih ederim."

Sonunda içerdeki bir kapıdan beyaz gömlek giymiş, uzun boylu, kadavra gibi bir kadın girdi. Sıra bordo bornozlu adamda olduğu için önce onu alacağını sanıyordum, bu yüzden bana doğru gelmesi beni şaşırttı.

Kadın kolunu omzuma dolayarak, "Günaydın Doktor Nolan," dedi. "Bu Esther, değil mi?"

"Evet Bayan Huey. Esther, bu Bayan Huey. Sana iyi bakacak. Ona senden söz etmiştim."

Kadının boyu iki metre vardı. Nazikçe bana eğildiği zaman dişlek ağzını çevreleyen yüzünün derin sivilce izleriyle dolu olduğunu gördüm. Cildi aydaki volkanların haritalarına benziyordu.

Bayan Huey, "Sanırım seni hemen alabiliriz Esther," dedi. "Bay Anderson kusura bakmaz, değil mi Bay Anderson?"

Bay Anderson hiçbir şey söylemedi ve ben omzumda Bayan Huey'nin kolu ve arkamda Doktor Nolan'la, bitişikteki odaya doğru yürüdüm.

Her şeyi görürsem dehşetten ölürüm diye tam açmaya cesaret edemediğim gözlerimin aralığından beyaz, gergin çarşaflı yüksek karyolayı, karyolanın arkasındaki makineyi, makinenin arkasındaki, kadın mı erkek mi olduğunu kestiremediğim maskeli kişiyi ve yatağın her iki yanında duran öteki maskeli insanları gördüm.

Bayan Huey yatağa tırmanıp sırtüstü yatmama yardım etti.

"Benimle konuşun," dedim.

Bayan Huey merhemi şakaklarıma yayıp başımın iki ya-

nına minik elektrik düğmelerini yerleştirirken alçak, yatıştırıcı bir sesle konuşmaya başladı. "Çok iyi olacaksın, hiçbir şey hissetmeyeceksin, yalnızca şunu ısır..." Dilimin üzerine bir şey koydu ve ben panik içinde ısırdım. Karanlık, karatahtanın üzerindeki tebeşir gibi beni silip götürdü.

18

"Esther."

Derin, kopkoyu bir uykudan uyandığımda ilk gördüğüm şey, Doktor Nolan'ın karşımda dalgalanan yüzüydü ve durmadan "Esther, Esther," diyordu.

Ağırlaşmış elimle gözlerimi ovuşturdum.

Doktor Nolan'ın arkasında, siyah beyaz kareli, buruşuk bir elbise giymiş ve portatif bir karyolanın üzerine çok yüksekten düşmüş gibi yatan bir kadını seçebiliyordum. Ama daha fazla bir şey göremeden Doktor Nolan beni bir kapıdan geçirip açık havaya, göğün maviliğine çıkardı.

Bütün o ateş ve korkudan arınmıştım. Şaşılacak kadar sakindim. Sırça fanus başımdan bir metre kadar yukarıda asılı duruyordu. Artık hava alabiliyordum.

Kahverengi yaprakları çıtırdatarak birlikte Belsize'a doğru yürürken Doktor Nolan, "Sana anlattığım gibi oldu, değil mi?" dedi.

"Evet."

Kesin bir tonda, "Hep böyle olacak," dedi. "Haftada üç kez –salı, perşembe ve cumartesi– şok tedavisi göreceksin." Derin bir soluk aldım.

"Ne kadar süreyle?"

Doktor Nolan, "Bu sana ve bana bağlı," dedi.

* * *

Gümüş bıçakla yumurtamın tepesini kırıp açtım. Sonra bıçağı tepsiye koyup ona baktım. Bıçakları neden sevdiğimi anımsamaya çalıştım ama kafam düşüncenin ilmiğinden kayıp kurtularak boşlukta bir kuş gibi sallandı.

Joan'la DeeDee piyanonun önündeki sıraya yan yana oturmuşlardı. DeeDee "Tahta Çubuklar" şarkısının sol elini çalarken Joan'a da sağ elini çalmayı öğretiyordu.

Joan'un kocaman dişleri ve dışarı fırlamış gri çakıllara benzeyen gözleriyle böylesine atsı bir görünümü olmasının ne kadar acıklı olduğunu düşündüm. Öyle ya, Buddy Willard gibi birini bile elinde tutamamıştı. DeeDee'nin kocasıysa kim bilir hangi metresiyle birlikte yaşıyor ve karısını huysuzlukları ve dedikodularıyla baş başa bırakıyordu.

Joan dağınık saçlı başını kapımdan içeri uzatarak şarkı söyler gibi, "Bir mek-tup al-dım," diye seslendi.

"Aferin sana." Gözlerimi kitabımdan ayırmadım. Beş seanslık kısa bir seriden sonra şok tedavisi sona ermiş ve bana kente inme izni verilmişti. O zamandan beri de Joan, bana yakın olmakla iyileşmenin tadından pay almayı uman iri bir meyve sineği gibi soluk soluğa çevremde dolanıp duruyordu. Bu aralar odasında çepeçevre, yığılı duran fizik kitaplarını ve ders notlarıyla dolu tozlu defterlerini kaldırmış ve onun dışarıya çıkma iznini elinden almışlardı.

"*Kimden* olduğunu merak etmiyor musun?"

Joan odaya süzülüp yatağımın üzerine oturdu. Ona fena halde sinir olduğumu ve odamdan defolup gitmesini söylemek istedim ama bunu yapamadım.

Kaldığım yere parmağımı koyup kitabı kapadım. "Pekâlâ. Kimden?"

Joan eteğinin cebinden uçuk mavi bir zarf çıkarıp nispet yapar gibi salladı.

"Ah, rastlantı dediğin bu kadar olur!" dedim.

"Ne demek istiyorsun? Ne rastlantısı?"

Yazı masama gidip uçuk mavi bir zarf aldım. Zarfı bir veda mendili gibi Joan'a salladım. "Ben de bir mektup aldım. Acaba birbirinin aynısı mı?"

Joan, "Daha iyiymiş," dedi. "Hastaneden çıkmış."

Kısa bir sessizlik oldu.

"Onunla evlenecek misin?"

"Hayır," dedim. "Ya sen?"

Joan kaçamak bir gülümsemeyle, "Ondan pek hoşlanmıyordum zaten," dedi.

"Sahi mi?"

"Evet, asıl hoşlandığım ailesiydi."

"Yani Bay ve Bayan Willard mı?"

"Evet." Joan'un sesi sırtımdan aşağı soğuk bir rüzgâr gibi kaydı. "Onları seviyordum. Öyle iyi, öyle mutluydular ki annemle babama hiç benzemiyorlardı. Hep onları görmeye giderdim," durakladı, "sen gelene kadar."

"Üzgünüm," dedim. Ardından, "Madem onları o kadar seviyordun, neden görmeye devam etmedin?" diye ekledim.

Joan, "Yo, bunu yapamazdım," dedi. "Sen Buddy'yle çıkarken... Ne bileyim... *Gülünç* olurdu bu."

Biraz düşündüm. "Haklısın sanırım."

"Peki sen," Joan duraksadı, "onun gelmesine izin verecek misin?"

"Bilmiyorum."

Önce Buddy'nin akıl hastanesine beni görmeye gelmesinin korkunç bir şey olacağını düşünmüştüm, herhalde yalnızca öteki doktorlarla hoşbeş edip durumuma için için

sevinmek niyetiyle gelirdi. Ama sonra bunun ona haddini bildirmek için bir fırsat olabileceği aklıma geldi, hayatımda hiç kimse –ne bir simultane çevirmen ne de bir başkası– olmadığı halde onu istemediğimi, yalnızca bana göre biri olmadığını ve bu yüzden onu bıraktığımı söylemek için bir fırsat olabilirdi bu. "Ya sen?"

Joan, "Evet," diye soluk aldı. "Belki annesini de getirir. Ona annesini getirmesini söyleyeceğim..."

"*Annesini* mi?"

Joan somurttu. "Bayan Willard'ı severim. Bayan Willard harika bir kadındır. Bana hep gerçek bir anne gibi davrandı."

Bayan Willard alacalı tüvit giysileri, ciddi ayakkabıları ve bilgece, annece özdeyişleriyle gözümde canlandı. Bay Willard onun küçük oğluydu, adamın sesi küçük bir oğlanınki gibi tiz ve berraktı. Joan ve Bayan Willard. Joan... ve Bayan Willard...

O sabah notalarından ödünç almak için DeeDee'nin kapısını çalmıştım. Birkaç dakika beklemiş ve yanıt alamayınca DeeDee'nin dışarıda olduğunu sanıp notaları yazı masasından alabileceğimi düşünerek kapıyı itmiş ve odaya girmiştim.

Belsize'da, yani Belsize'da bile, kapıların kilidi vardı ama hastalarda anahtar yoktu. Kapalı bir kapı, kişisel dokunulmazlık demekti ve kilitli bir kapı gibi saygı görürdü. Kapıya vurulur, bir kez daha vurulur, sonra çekip gidilirdi. Koridorun parlak aydınlığından sonra odanın derin, parfümlü loşluğunda yarı kör gözlerle dikilirken bunu anımsadım.

Görüşüm berraklaşınca bir siluetin yataktan doğrulduğunu gördüm. Sonra biri alçak sesle kıkırdadı. Siluet saçlarını düzeltti ve iki soluk çakıl göz, yarı karanlığın içinden bana baktı. DeeDee yastıkların üzerinde, yeşil yünlü sabahlığının altında çıplak bacaklarıyla uzanmış yatıyor ve küçük, alaycı

bir gülümsemeyle beni izliyordu. Sağ elinin parmakları arasında yanan bir sigara vardı.

"Ben yalnızca..." dedim.

DeeDee, "Biliyorum," dedi. "Notaları istiyorsun."

Joan o zaman, "Merhaba Esther," dedi, mısır yapraklarının hışırtısına benzeyen sesi midemi bulandırdı. "Beni bekle Esther, ben de seninle gelip sağ eli çalayım."

Joan şimdi de "Buddy Willard'ı gerçekten hiç sevmedim," diyordu. "Her şeyi bildiğini sanıyordu. Kadın konusunda her şeyi bildiğini sanıyordu..."

Joan'a baktım. Tüylerimi diken diken etmesine ve içime işlemiş olan o eski nefret duygusuna karşın Joan beni büyülüyordu. Mars'tan gelen birini ya da siğilli bir kurbağayı izlemek gibi bir şeydi. Ne düşünceleri benim düşüncelerim ne de duyguları benim duygularımdı, ama onun düşünceleri ve duyguları benimkilerin çarpık, siyah bir yansımasıymış görünecek kadar birbirimize yakındık.

Bazen Joan benim uydurduğum biriymiş gibi geliyordu. Bazen de onun yaşamımın her bunalımında ortaya çıkıp bana bir zamanlar ne olduğumu ve başımdan neler geçtiğini hatırlatan ve kendisinin benimkine benzeyen ama benimkinden farklı bunalımını burnumun dibinde sürdürüp gideceği duygusuna kapılıyordum.

O öğlen Doktor Nolan'la konuşurken, "Kadınların başka kadınlarda ne bulduklarını anlamıyorum," demiştim. "Bir kadının bir erkekte bulamayıp da bir kadında bulduğu şey ne olabilir?"

Doktor Nolan duraksadı. Sonra, "Sevecenlik," dedi.

Bu yanıt beni susturdu.

Joan, "Senden hoşlanıyorum," diyordu. "Senden, Buddy'den hoşlandığımdan daha çok hoşlanıyorum."

Ve Joan budalaca bir gülümsemeyle yatağıma uzanırken bir zamanlar okul yurdunda patlak veren ufak çapta bir skandalı anımsadım. Tombul, dolgun göğüslü bir son sınıf öğrencisiyle uzun boylu, hantal bir birinci sınıf öğrencisi biraz fazla birlikte olmaya başlamışlardı. Son sınıftaki kız, dindar bir Tanrıbilim öğrencisi olup bir büyükannenin yalın, anaç görünümüne sahipti. Birinci sınıf öğrencisi ise kendisiyle tanışmadan randevulaşan erkeklerce akla gelmedik yollarla alelacele terk edilmesiyle tanınıyordu. Bu iki kız her zaman birlikteydi. Bir defasında da şişman kızın odasında kucaklaşırken odaya giren biri tarafından görülmüşlerdi.

"Peki ama ne yapıyorlardı?" diye sormuştum. Ne zaman erkekleri erkeklerle, kadınları kadınlarla birlikte düşünsem gerçekten ne yapıyor olabileceklerini bir türlü hayal edemiyordum.

Casus, "Ha," demişti. "Milly sandalyede oturuyor, Theodora da yatakta yatıyordu. Milly Theodora'nın saçlarını okşuyordu."

Düş kırıklığına uğramıştım, belirli bir kötülüğün açığa vurulacağını ummuştum. Acaba kadınların başka kadınlarla birlikte bütün yaptıkları yan yana uzanıp kucaklaşmaktan ibaret miydi?

Gittiğim üniversitedeki ünlü kadın şair de bir başka kadınla –saçları Alman usulü kırpılmış, tıknaz, yaşlı bir klasik edebiyatçıyla– birlikte yaşıyordu. Ve ben bu şaire belki de günün birinde evlenip çoluk çocuğa karışacağımı söylediğimde bana dehşet içinde bakakalmıştı. "Peki *kariyerin* ne olacak?" diye haykırmıştı.

Başım ağrıyordu. Bende bu garip yaşlı kadınları çeken ne vardı acaba? O ünlü şair, Philomena Guinea, Jay Cee, Hıristiyanlık bilimcisi hanım ve kim bilir daha kimler vardı

çevremde. Hepsi de beni bir bakıma evlat edinmek, ilgi ve etkilerinin karşılığı olarak beni kendilerine benzetmek istiyorlardı.

"Senden hoşlanıyorum."

Kitabımı elime alarak, "Bu biraz zor Joan," dedim. "Çünkü ben senden hoşlanmıyorum. Doğrusunu istersen, senden tiksiniyorum."

Ve Joan'u yatağımın üzerinde yaşlı bir beygir gibi yığılmış halde bırakarak odadan çıktım.

Doktoru beklerken neredeyse kaçıp gidecektim. Yaptığımın yasal olmadığını biliyordum –en azından Massachusetts'te öyleydi, çünkü bu eyalet tıka basa Katoliklerle doluydu– ama Doktor Nolan bu doktorun hem eski bir arkadaşı hem de aklı başında bir insan olduğunu söylemişti.

Beyaz gömlekli, çevik resepsiyon görevlisi, defterdeki listede ismimi işaretleyerek, "Randevunuz ne için?" diye sordu.

"*Ne için* derken ne demek istiyorsunuz?" Bu soruyu doktorun dışında kimsenin soracağını düşünmemiştim. Genel bekleme odası başka doktorları bekleyen hastalarla doluydu, çoğu bebekli ya da hamileydi, bakışlarını düz, el değmemiş karnımın üzerinde hissediyordum.

Resepsiyon memuru başını kaldırıp bana baktı ve ben kızardım.

Kibarca, "Ölçü aldırmak için, değil mi?" dedi. "Ne ücret alacağımızı bilmek için sordum yalnızca. Öğrenci misiniz?"

"E-vet."

"O zaman yarı fiyata olacak. On yerine beş dolar. Faturayı evinize mi göndereyim?"

Ev adresimi vermeye hazırlandım, fatura gelene kadar herhalde eve dönmüş olurdum, ama sonra annemin zarfı

açıp faturayı görebileceğini düşündüm. Bunun dışında verebileceğim tek adres bir akıl hastanesinde kaldıklarını herkese duyurmak istemeyen insanların kullandığı zararsız bir posta kutusu numarasıydı. Ama resepsiyon görevlisinin bu numarayı tanıyabileceğini düşünerek, "Şimdi ödesem daha iyi," dedim ve cüzdanımdaki tomardan beş dolar ayırdım.

Bu beş dolar Philomena Guinea'nın bana geçmiş olsun armağanı olarak gönderdiği paranın bir kısmıydı. Parasının ne amaçla kullanıldığını bilse ne düşünürdü acaba?

Bilse de bilmese de Philomena Guinea bana özgürlüğümü satın alıyordu.

"Bir erkeğin egemenliği altında olmanın düşüncesinden bile nefret ediyorum," demiştim Doktor Nolan'a. "Bir erkeğin dünyada hiçbir kaygısı yokken, benim başımda, beni hizada tutmak için bir sopa gibi asılı duran bebek konusu var."

"Eğer bebek konusunda kaygılanmana gerek olmasaydı başka türlü davranır mıydın?"

"Evet," dedim, "ama..." ve Doktor Nolan'a o evli kadın avukatı ve onun namus savunmasını anlattım.

Doktor Nolan ben sözümü bitirene kadar bekledi. Sonra kahkahayı basıp "Propaganda!" dedi ve bir reçete kâğıdına bu doktorun adını ve adresini karaladı.

Baby Talk dergisinin bir sayısını sinirli sinirli karıştırıyordum. Sayfalar dolusu tombul, parlak bebek yüzü gülümsüyordu – dazlak bebekler, çikolata renkli bebekler, Eisenhower suratlı bebekler, ilk kez yuvarlanıp dönen bebekler, çıngıraklara uzanan bebekler, ilk kez kaşıkla katı mamalarını yiyen bebekler, kaygı dolu, huzursuz bir dünyaya doğru adım adım büyümek için gerekli bütün o minik, şaşırtıcı şeyleri yapan bebekler.

Burnuma bebek maması, ekşimiş süt ve tuzlanmış morina kokulu bez karışımı bir koku geldi ve kendimi kederli ve

duygusal hissettim. Çocuk doğurmak çevremdeki kadınlara ne kadar da basit geliyordu! Neden ben böyle annelik duygusundan yoksun ve uzaktım? Neden kendimi Dodo Conway gibi birbiri ardına gelen tombul, yaygaracı bebeklere adamayı hayal bile edemiyordum?

Bütün gün bir bebeğe bakmak zorunda olsam kuşkusuz ki çıldırırdım.

Karşımda oturan kadının kucağındaki bebeğe baktım. Kaç aylık olduğunu tahmin edemiyordum, bebeklerin yaşını hiç kestiremezdim zaten – bana kalırsa bir dizi söz söyleyebiliyor ve büzülmüş pembe dudaklarının arkasında yirmi kadar diş parlıyordu. Küçük, oynak kafasını boynu yokmuş gibi omuzlarının üstünde dimdik tutuyor ve platonik, bilgece bir ifadeyle beni süzüyordu bebek.

Bebeğin annesi durmadan gülümsüyor ve bebeğini kucağında dünyanın birinci harikasıymış gibi tutuyordu. Bu karşılıklı doyumun nereden kaynaklandığını belirtecek bir ipucu bulabilmek için anneyi ve bebeği izliyordum ama henüz bir şey keşfedemeden doktor beni içeri çağırdı.

Neşeli bir sesle, "Diyafram için ölçü aldırmak istiyorsun, öyle mi?" dedi, münasebetsiz sorular soran tipte bir doktor olmadığını hissedip rahatladım. Önce bir denizciyle nişanlı olduğumu ve gemisi Charlestown Donanma Tersanesi'ne girer girmez onunla evleneceğimi, çok parasız olduğumuz için yüzük takamadığımızı söylemeye niyetlenmiştim, ama son anda bu dokunaklı öyküden vazgeçip yalnızca "Evet," dedim.

Muayene masasına çıkarken, "özgürlüğe doğru tırmanıyorum," diye düşündüm, "korkudan kurtulacağım, yalnızca seks yüzünden Buddy Willard gibi yanlış bir insanla evlenmekten, benim gibi korunamayan yoksul kızların gittiği Florence Crittenden Evleri'nden kurtulacağım, o kızlar ne olursa

olsun zaten yaptıkları şeyi yapmaya devam edecekti..."

Kucağımda düz kahverengi paket kâğıdına sarılmış kutuyla akıl hastanesine dönerken, kentte bir gün geçirdikten sonra teyzesi için Schrafft'tan aldığı keki ya da Filene's Basement'tan aldığı şapkayı taşıyan Bayan Herhangi Biri olabilirdim. Katoliklerin gözlerinde röntgen ışınları olduğu kuşkusu yavaş yavaş kayboldu ve kendimi daha rahat hissetmeye başladım. Alışveriş iznimi iyi değerlendirmiş olduğumu düşündüm.

Artık kendi kendimin kadınıydım.

İkinci adım uygun bir erkek bulmaktı.

19

"Ben psikiyatr olacağım."

Joan her zamanki soluk soluğa coşkusuyla konuşuyordu. Belsize'daki oturma odasında elma suyu içiyorduk.

Kuru bir sesle, "Ya," dedim, "çok iyi olur."

"Doktor Quinn'le uzun uzun konuştum, o bunun olabileceğini düşünüyor." Joan'un psikiyatrı olan Doktor Quinn zeki, kurnaz ve bekâr bir hanımdı, sık sık eğer Doktor Quinn'e düşmüş olsaydım hâlâ Caplan'da ya da daha büyük bir olasılıkla Wymark'ta olacağımı düşünürdüm. Doktor Quinn'de Joan'a hitap eden, benimse kanımı donduran elle tutulmaz, gözle görülmez bir şeyler vardı.

Joan egolardan ve idlerden söz etmeye başlamıştı, benim aklım ise başka bir şeye, alt çekmecemdeki açılmış kahverengi pakete kaydı. Ben Doktor Nolan'la hiçbir zaman egolardan ve idlerden konuşmamıştım. Gerçekte tam neden söz ettiğimizi de bilemiyordum.

"...şimdi artık dışarıda kalacağım."

O zaman yine dikkatimi Joan'a verdim. Kıskançlığımı gizlemeye çalışarak, "Nerede?" diye sordum.

Doktor Nolan kendisinin tavsiyesi ve Philomena Guinea'nın bursuyla ikinci dönemde okuluma dönebileceğimi söylemişti, ama doktorlar aradaki zaman boyunca annemle oturmama karşı çıktıkları için kış dönemi başlayana kadar hastanede kalacaktım.

Yine de Joan'un benden önce çıkması haksızlıkmış gibi geliyordu.

"Nerede?" diye üsteledim. "Kendi başına yaşamana izin vermiyorlar, değil mi?" Joan daha o hafta yeniden kente inme hakkına kavuşmuştu.

"Yo, hayır, elbette vermiyorlar. Cambridge'de Hemşire Kennedy'yle birlikte kalacağım. Oda arkadaşı yeni evlenmiş, evi paylaşacak birine ihtiyacı var."

"Şerefe." Elma suyuyla dolu bardağımı kaldırdım, tokuşturduk. Açığa vurmamakla birlikte Joan'a her zaman değer vereceğimi düşündüm. Sanki savaş ya da kıtlık gibi olağanüstü bir durum bizi bir araya getirmiş, kendimize özgü bir dünyayı paylaşmıştık. "Ne zaman gidiyorsun?"

"Ay başında."

"Güzel."

Joan neredeyse özlemle, "Beni görmeye geleceksin, değil mi Esther?" dedi.

"Elbette."

Ama içimden, "pek sanmam" diye düşündüm.

"Acıyor," dedim. "Acıması normal mi?"

Irwin bir şey söylemedi. Sonra, "Bazen acır," dedi.

Irwin'e Widener Kütüphanesi'nin merdivenlerinde rastlamıştım. Yüksek merdivenin tepesinde durmuş karlarla

kaplı avluyu çevreleyen kırmızı tuğla binaları seyrediyor ve hastaneye dönmek için troleybüse binmeyi planlıyordum ki tam o sırada çirkince, gözlüklü ama zeki bir yüzü olan uzun boylu genç bir adam yanıma yaklaşıp, "Saatiniz kaç acaba?" diye sordu.

Saatime göz attım. "Dördü beş geçiyor."

Sonra adam önünde bir yemek tepsisi gibi taşıdığı kitap yığınını bir kolundan öbürüne aktardı ve kemikli bir bilek göründü.

"Ama sizin kendi saatiniz var!"

Adam pişmanlıkla saatine baktı. Kaldırıp kulağı hizasında salladı. "Çalışmıyor ki." Çekici bir gülümsemeyle, "Nereye gidiyorsunuz?" diye sordu.

"Akıl hastanesine dönüyorum," diyecektim ama adam umut verici görünüyordu. Fikrimi değiştirdim. "Eve."

"Önce bir kahve içmek ister miydiniz?"

Duraksadım. Akşam yemeği saatinde hastaneye dönmüş olmam gerekiyordu ve tam oradan temelli çıkmak üzereyken geç kalmak istemiyordum.

"Çok *küçük* bir fincan mı?"

Yeni, normal kişiliğimi bu adamın üzerinde denemeye karar verdim, duraksadığım süre içinde bana adının Irwin ve çok iyi kazanan bir matematik profesörü olduğunu söylemişti; "pekâlâ," deyip adımlarımı Irwin'inkine uydurdum ve buzla kaplı uzun merdiveni onunla inmeye başladım.

Ve ancak Irwin'in çalışma odasını gördükten sonra onu baştan çıkarmaya karar verdim.

Irwin, Cambridge'in köhne dış mahallelerinden birinde, karanlık, rahat bir bodrum katında oturuyordu ve bir öğrenci kafesinde üç fincan acı kahve içtikten sonra, dediğine göre bir bira içmek için beni oraya götürdü. Çalışma odasında,

sayfalarının ortasında şiir gibi sanatkârca yerleştirilmiş kocaman formüller olan bir yığın tozlu, anlaşılmaz kitabın arasında, doldurulmuş kahverengi deri koltuklara oturduk.

İlk biramı yudumlarken –kış ortasında soğuk bira içmekten hoşlandığım söylenemezdi ama elimde tutabileceğim bir şey olması için bardağı kabul etmiştim– kapı çalındı.

Irwin sıkılgan bir tavırla, "Gelen bir hanım olabilir," dedi.

Irwin'in kadınlara hanım demek gibi garip, modası geçmiş bir alışkanlığı vardı.

Rahat bir el hareketiyle, "İyi, iyi," dedim. "İçeri getir."

Irwin başını olumsuz anlamda salladı. "Seni görünce bozulabilir."

Kehribar renkli soğuk bira bardağına gülümsedim.

Kapı sert ve ısrarlı bir biçimde yine çalındı. Irwin içini çekip kapıyı açmak için kalktı. O gözden kaybolur kaybolmaz ben de yerimden fırlayıp banyoya daldım, alüminyum rengindeki kirli kepengin arkasına gizlenip kapının çatlağından Irwin'in keşişe benzeyen yüzünü gözetledim.

Yünden kaba bir kazak, mor bir pantolon, yakası kürkle süslenmiş bir palto giymiş, ayağında yüksek topuklu siyah ayakkabılar ve kafasında kalpak olan geniş yapılı, iri göğüslü Slav tipli bir kadın, kış ayazına beyaz buharlı, duyulmayan sözcükler üflüyordu. Irwin'in sesi soğuk koridordan geriye, bana doğru sürüklendi.

"Üzgünüm Olga... Çalışıyorum Olga... Hayır, sanmıyorum Olga." Bu arada hanımın kırmızı ağzı sürekli oynuyor ve buhara dönüşen sözcükler kapının yanındaki leylağın çıplak dalları arasında yükseliyordu. Ve sonunda, "Belki Olga... Güle güle Olga."

Gözlerimden beş on santim ötede, parlak dudaklarında bir Sibirya burukluğuyla, gıcırdayan tahta merdivenlerden

inen kadının uçsuz bucaksız bozkırları anımsatan yün giysili göğüs kısmını hayranlıkla seyrettim.

Cambridge'in tartışmasız en iyi Fransız restoranlarından birinde bir salyangoza bir iğne saplarken neşeyle, "Galiba Cambridge'de bir yığın sevgilin var," dedim Irwin'e.

Irwin alçakgönüllü, hafif bir gülümsemeyle, "Hanımlarla aram fena değildir," diye itiraf etti.

Boş salyangoz kabuğunu kaldırıp içindeki ot yeşili suyu içtim. Bunun görgü kurallarına uygunluğu konusunda hiçbir fikrim yoktu ama akıl hastanesinde aylar boyu sağlıklı yavan gıdalarla beslendikten sonra tereyağına karşı oburca bir iştah duyuyordum.

Restorandaki paralı telefondan Doktor Nolan'ı arayıp gece Cambridge'de Joan'un yanında kalmak için izin istemiştim. Elbette Irwin'in beni yemekten sonra yine evine çağırıp çağırmayacağını bilmiyordum ama bir başka profesörün karısı olan Slav hanımı başından savması umut vericiydi.

Başımı arkaya atıp bir kadeh Nuits-Saint-Georges'u bir yudumda içtim.

Irwin, "Sen şarabı çok seviyorsun," dedi.

"Yalnız Nuits-Saint-Georges. Onu... ejderhayla birlikte hayal ediyorum."

Irwin elime uzandı.

İlk yatacağım erkeğin zeki olması gerektiğini düşünüyordum, böylece ona saygı duyacaktım. Irwin yirmi altı yaşında bir profesördü ve dâhi bir çocuğun soluk, tüysüz cildine sahipti. Aynı zamanda benim deneyimsizliğimi kapatmak için oldukça deneyimli biri gerekliydi ve Irwin'in "hanımları" bu konuda beni rahatlatmışlardı. Bir de kendimi güvenceye almak için tanımadığım ve ilişkimi sürdürmeyeceğim birini

istiyordum – kabilelerin dinsel dörenlerindeki rahipler gibi kişisel bağların ötesinde görev yapan birini.

Akşamın sonuna doğru Irwin hakkında hiçbir kuşkum kalmamıştı.

Buddy Willard'ın baştan çıkarıldığını öğrendiğimden beri bakireliğimi boynuma asılmış bir değirmentaşı gibi taşıyordum. Benim için öyle uzun süredir, öylesine önemli bir konu olmuştu ki onu her ne pahasına olursa olsun korumak bir alışkanlık haline gelmişti. Onu beş yıldır koruyordum ve artık sıkılmıştım.

Ancak eve döndüğümüzde, Irwin beni kollarına alıp şaraptan sersemlemiş ve gevşemiş bir halde zifiri karanlık yatak odasına taşırken, "Şey, Irwin, sanırım sana söylemem gereken bir şey var, ben bakireyim," diye mırıldandım.

Irwin gülerek beni yatağın üzerine fırlattı.

Birkaç dakika sonra koyverdiği şaşkınlık ünlemi, aslında Irwin'in bana inanmadığını ortaya çıkardı. Doğum kontrolüne gündüzden başlamakla ne kadar yerinde davranmış olduğumu düşündüm, çünkü gece vakti bu şaraplı kafayla, yapmam gereken ince işlemi mutlaka boş verecektim. Irwin'in kaba battaniyesinin üzerinde çıplak ve kendinden geçmiş durumda uzanmış, o mucizevi değişimin kendini hissettirmesini bekliyordum.

Ama hissettiğim tek şey keskin, beni yerimden hoplatacak kadar güçlü bir acıydı.

"Acıyor," dedim. "Acıması normal mi?"

Irwin bir şey söylemedi. Sonra, "Bazen acır," dedi.

Kısa bir süre sonra Irwin kalkıp banyoya gitti. Suyun duştan fışkırışını duydum. Irwin'in niyetlendiği şeyi yapıp yapmadığından emin değildim, belki de bakire oluşum ona bir şekilde engel olmuştu. Ona hâlâ bakire olup olmadığımı

sormak istedim ama kendimi bunu yapamayacak kadar tedirgin hissediyordum. Bacaklarımın arasından ılık bir şeyler sızıyordu. Şöyle bir uzanıp dokunacak oldum.

Elimi banyodan sızan ışığa tutup baktığımda parmak uçlarımın siyah olduğunu gördüm.

Telaşla, "Irwin," dedim, "bana bir havlu getir."

Irwin beline bir banyo havlusu sarılı olarak döndü ve bana daha küçük bir havlu fırlattı. Havluyu bacaklarımın arasına sokup hemen çıkardım. Kandan yarı yarıya siyahlaşmıştı.

Sıçrayarak oturarak, "Kan geliyor!" diye bağırdım.

Irwin, "İlk seferde gayet normal," diye güven verdi. "İyi olacaksın."

O zaman kanla lekelenmiş ilk gece çarşaflarıyla ve bakireliğini daha önce kaybetmiş gelinlerin kullandığı kırmızı mürekkep dolu kapsüllerle ilgili öyküleri anımsadım. Acaba ne kadar kan gelecekti? Havluyu dikkatle yerleştirip uzandım. Aradığım yanıtın bu kan olduğunu düşündüm. Hâlâ bakire olmam söz konusu olamazdı. Karanlığa gülümsedim. Büyük bir geleneğin bir parçası olduğumu hissettim.

Kanama durur durmaz geç saatlerde kalkan bir troleybüsle hastaneye dönmeyi planlayarak havlunun temiz bir köşesini gizlice yarama bastırdım. Yeni durumumu mutlak bir dinginlik içinde derinlemesine düşünmek istiyordum. Ama havluyu geri çektiğimde kandan siyahlaşmış ve sırılsıklamdı.

Zayıf bir sesle, "Ben... eve gitsem iyi olacak," dedim.

"Hemen gitmeyeceksin, değil mi?"

"Hemen gitmeliyim."

Irwin'in havlusunu bacaklarımın arasına sargı bezi gibi sıkıştırdım. Sonra terden kirlenmiş giysilerimi üzerime geçirdim. Irwin beni arabayla götürmeyi önerdi ama beni akıl hastanesine götürmesi olacak iş değildi, Joan'un adresini bulmak

için çantamı karıştırdım. Irwin o sokağı bildiğini söyledi ve arabayı çalıştırmak için dışarı çıktı. Ona kanamanın devam ettiğini söyleyemeyecek kadar kaygılıydım. Her an duracağını umut ediyordum.

Ama Irwin beni kenarlarında karların yığıldığı ıssız sokaklardan geçirip götürürken ılık sızıntının havluyu ve eteğimi aşıp arabanın koltuğuna yayıldığını hissettim.

Işıkları yanan evlerin yanından yavaşlayarak geçerken bekâretimden okulda ya da evde kaldığım bir sırada vazgeçmeyişimin ne kadar yerinde olduğunu düşündüm, oralarda bunu gizleme olanağını bulamazdım.

Joan kapıyı sevinçli bir şaşkınlıkla açtı. Irwin elimi öpüp Joan'a bana iyi bakmasını söyledi.

Kapadığım kapıya yaslanırken kanın gözle görülür biçimde ansızın yüzümden çekildiğini hissettim.

Joan, "Esther, Tanrım, neyin var senin?" dedi.

Acaba Joan, bacaklarımdan süzülüp siyah rugan ayakkabılarıma dolan yapış yapış kanı ne zaman fark edecekti? Bir kurşun yarasından ölüyor olabileceğimi ve Joan'un yine boş gözlerle bana bakıp bir fincan kahve ve bir sandviç istememi bekleyeceğini düşündüm.

"Hemşire burada mı?"

"Hayır, Caplan'da gece nöbetinde..."

"İyi." Yeni bir posta kan, sırılsıklam olmuş havluyu geçip ayakkabılarımın içine doğru usandırıcı bir yolculuğa başlarken hafif, acı bir gülümsemeyle, "Yani... kötü," dedim.

Joan, "Sende bir gariplik var," dedi.

"Bir doktor çağırsan fena olmaz."

"Neden?"

"Çabuk."

"Ama..."

Hâlâ hiçbir şey fark etmemişti.

Kısa bir homurtuyla eğilerek kış ayazında çatlamış siyah Bloomingdale ayakkabılarımdan birini çıkardım. Joan'un faltaşı gibi açılan çakıl gözlerinin önünde ayakkabıyı havaya kaldırıp hafifçe eğdim ve onun, bir çağlayan gibi bej halıya dökülen kanı fark edişini izledim.

"Tanrım! Neyin var senin?"

"Kanamam var."

Joan beni yarı itip yarı sürükleyerek kanepeye yatırdı. Kana bulanmış ayaklarımın altına birkaç yastık yerleştirdi. Sonra geri çekilip emredercesine sordu: "O adam kimdi?"

Bir an Irwin'le geçirdiğim akşamın tüm öyküsünü itiraf edene kadar Joan'un doktor çağırmayı reddedeceği ve itirafımdan sonra da bir çeşit ceza olarak yine doktor çağırmamakta ısrar edeceği gibi çılgınca bir düşünceye kapıldım. Ama sonra anlatacaklarımı olduğu gibi kabul edeceğini, Irwin'le yatmamın onun kesinlikle kavrayamayacağı bir şey olduğunu ve Irwin'i yalnızca benim gelişimden duyduğu mutluluğu zedeleyen biri olarak gördüğünü anladım.

Umursamadığımı belirten gevşek bir "Aman, adamın biri," dedim. Bir kan dalgası daha çözülürken dehşet içinde karın kaslarımı kastım. "Bir havlu getir."

Joan dışarı çıktı ve az sonra bir yığın havlu ve çarşafla geri döndü. Dakika sektirmeyen bir hemşire gibi kanlı giysilerimi yukarıya sıyırdı ve en alttaki kıpkırmızı havluya gelince hızlı bir soluk alıp temiz bir bandaj koydu. Kalbimin her atışında yeniden kan fışkırdığından kalbimin atışlarını yavaşlatmaya çalışarak uzandım.

Güç bir doğumdan sonra bir kan seli içinde ardı ardına ölüp giden solgun ve soylu kadınları anlatan Victoria dönemi romanları hakkında aldığım iç karartıcı bir dersi hatırladım.

Belki de Irwin beni nasıl olduğu belirsiz, korkunç bir biçimde yaralamıştı ve ben orada Joan'un kanepesinin üzerinde uzanmış yatarken aslında ölüp gidiyordum.

Joan altına Hint işi bir minder çekip Cambridge'deki doktorların uzun listesini tepeden aşağı doğru telefonla aramaya başladı. İlk numara yanıt vermedi. Joan yanıt veren ikinci numaraya durumumu anlatmaya başladı ama sonra kesip, "Anlıyorum," dedi ve telefonu kapadı.

"Ne oldu?"

"Yalnızca sürekli müşteriler ve acil durumlar için gelirmiş. Bugün pazar ya!"

Kolumu kaldırıp saatime bakmak istedim ama elim yanımda bir külçe gibiydi ve kımıldamaya niyeti yoktu. Pazar – doktorların cenneti! Doktorlar özel kulüplerde, doktorlar deniz kıyısında, doktorlar metresleriyle birlikte, doktorlar karılarıyla birlikte, doktorlar kilisede, doktorlar yatlarında, doktorlar her yerde, kesinlikle doktor değil, bugün yalnızca insan.

"Tanrı aşkına," dedim, "durumumun acil olduğunu söyle."

Üçüncü numara yanıt vermedi ve dördüncüde de Joan âdet haliyle ilgili bir sorun olduğunu söyler söylemez karşı taraf telefonu kapattı. Joan ağlamaya başladı.

"Bak Joan," dedim güçlükle, "hastaneyi ara. Acil bir durum olduğunu söyle. Beni almak zorundalar."

Joan toparlandı ve beşinci numarayı çevirdi. Acil servis, oraya gelebilirsem bir doktorun benimle ilgileneceğini söyleyince derhal bir taksi çağırdı.

Joan benimle gelmekte ısrar etti. Ben yeni değiştirdiğim havluları çaresizlikle sımsıkı tutarken, Joan'un verdiği adresten etkilenen şoför şafak vakti aydınlığında köşeleri hızla dönerek canhıraş bir fren sesiyle acil servisin girişinde durdu.

Joan'u şoföre ücretini vermek üzere bırakıp çiğ bir ışıkla aydınlatılmış boş odaya telaşla daldım. Bir hemşire beyaz bir paravananın arkasından çıktı. Joan miyop bir baykuş gibi, irileşmiş gözlerini kırpıştırarak içeri girmeden önce durumumla ilgili gerçeği birkaç sözcükle alelacele kadına anlatmayı başardım.

O sırada acil servis doktoru da ortaya çıktı ve ben hemşirenin yardımıyla muayene masasına tırmandım. Hemşire doktora bir şeyler fısıldadı. Doktor başını sallayıp kanlı havluları çözmeye girişti. Yoklayan, araştıran parmaklarını hissediyordum ve Joan yanı başımda bir asker gibi kaskatı dikilmiş elimi tutuyordu, bunu benim için mi yoksa kendisi için mi yaptığını kestiremiyordum.

"Ay!" Oldukça kötü bir dürtmeyle irkildim.

Doktor bir ıslık koyverdi.

"Milyonda birsin."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Yani milyonda bir kişiye böyle olur." Doktor hemşireye alçak sesle kısa bir şeyler söyledi ve kadın aceleyle yan taraftaki masaya gidip birkaç rulo gazlı bezle parlak metal aletler getirdi. Doktor eğilerek, "Sıkıntının tam nereden geldiğini görebiliyorum," dedi.

"Peki ama, düzeltebilecek misiniz?"

Doktor güldü. "Elbette düzelteceğim, hiç merak etme."

Kapımın tıklatılmasıyla uyandım. Gece yarısını geçiyordu ve akıl hastanesi ölüm sessizliğindeydi. Bu saatte hâlâ kimin ayakta olabileceğini düşünemiyordum.

"Girin!" Başucumdaki lambayı yaktım.

Kapı açıldı ve aralıkta Doktor Quinn'in esmer, canlı başı göründü. Hayretle baktım, çünkü kim olduğunu bildiğim ve

hastanenin koridorunda başımla kısaca selamlayarak sık sık yanından geçtiğim halde, onunla hiç konuşmuşluğum yoktu.

Şimdiyse, "Bayan Greenwood; bir dakika girebilir miyim?" diyordu.

Başımı evet anlamına eğdim.

Doktor Quinn kapıyı ardından sessizce kapatarak odaya girdi. Üzerinde o kusursuz lacivert döpiyeslerinden biri vardı, yakasından kar beyazı, sade bir bluz görünüyordu.

"Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim Bayan Greenwood, üstelik gecenin bu saatinde, ama bize Joan konusunda yardımcı olabileceğinizi düşündüm."

Bir an Doktor Quinn'in beni Joan'un yeniden hastaneye dönüşüne neden olmakla suçlayacağını sandım. Acil servise gidişimizden sonra Joan'un durumun ne kadarını anladığından emin değildim ama birkaç gün sonra kente gitme haklarını kaybetmeden Belsize'a geri dönmüştü.

Doktor Quinn'e, "Elimden geleni yaparım," dedim.

Doktor Quinn ciddi bir yüzle yatağımın kenarına ilişti. "Joan'un nerede olduğunu bilmek istiyoruz. Sizin de bir fikriniz olabileceğini düşündük."

Birden Joan'la ilişkimi bütünüyle koparmak istedim. "Bilmiyorum," dedim soğukça. "Odasında değil mi?"

Belsize'a zorunlu dönüş saati çoktan geçmişti.

"Hayır, Joan'un bu akşam kentte sinemaya gitme izni vardı ve henüz dönmedi."

"Kiminle birlikteydi?"

"Yalnızdı." Doktor Quinn durakladı. "Geceyi nerede geçirebileceği konusunda bir fikriniz var mı?"

"Mutlaka döner. Bir şey ona engel olmuştur." Ama gecenin bu durgun saatinde Boston'da Joan'un ne gibi bir engele takılabileceğini düşünemiyordum.

Doktor Quinn olumsuz anlamda salladı başını. "Son troleybüs geçeli bir saat oluyor."

"Belki taksiyle gelir."

Doktor Quinn içini çekti.

"Hemşire Kennedy'ye sordunuz mu?" diye devam ettim. "Hani Joan'un birlikte kaldığı kız?"

Doktor Quinn başını evet anlamında eğdi.

"Ailesine?"

"Yo, oraya kesinlikle gitmez... ama onlara da sorduk."

Doktor Quinn hareketsiz odada bir ipucu yakalayabilecekmiş gibi bir an oyalandı. Sonra, "Pekâlâ, elimizden geleni yapacağız," dedi ve çıkıp gitti.

Işığı söndürüp yine uyumaya çalıştım ama Joan'un yüzü, bedeninden kopuk ve pişmiş kelle gibi sırıtırken, önümde sallanıyordu. Bir ara karanlığın içinden sesinin hışırtısını bile duyar gibi oldum, ama sonra bunun yalnızca hastanenin ağaçlarının arasından esen gece rüzgâr olduğunu anladım.

İkinci bir vuruş, donuk gri şafak vakti beni tekrar uyandırdı.

Bu kez kapıyı kendim açtım.

Karşımda Doktor Quinn duruyordu. İnce yapılı bir talim çavuşu gibi hazır oldaydı, ama hatlarında garip bir bulanıklık vardı.

"Sanırım bilmeniz gerek," dedi. "Joan bulundu."

Doktor Quinn'in kullandığı fiil kanımı dondurdu.

"Nerede?"

"Korulukta, donmuş göllerin yanında..."

Ağzımı açtım ama sesim çıkmadı.

Doktor Quinn, "Hademelerden biri buldu," diye devam etti, "şimdi, işe gelirken..."

"Bir şey olma..."

"Ölmüş," dedi Doktor Quinn. "Korkarım ki kendini asmış."

20

Hastanenin arazisi yeni yağmış karla örtülüydü – bu bir Noel serpintisi değil, ocak ayının adam boyu karıydı, okulları, işyerlerini, kiliseleri kapattırıp bir gün boyunca ya da daha uzun süreyle not ve randevu defterlerinin, masa takvimlerinin üstünde bomboş, tertemiz bir sayfa bırakan türden bir kar.

Bir hafta sonra, yönetim kuruluyla görüşmemi yüzümün akıyla atlatırsam, Philomena Guinea'nın o kocaman, siyah arabası beni batıya götürüp okulumun dövme demir kapısına bırakacaktı.

Tam kışın ortasında!

Massachusetts, bir mermer suskunluğuna dalmış olacaktı. Karlar altındaki Grandma Moses köylerini, kurumuş sukamışlarının takırdadığı bataklık araziyi, kurbağalarla dere iskorpitlerinin buzlar içinde hayale daldıkları gölcükleri ve ürperen koruları gözümde canlandırdım.

Ama bu aldatıcı temiz ve düzenli görünümün altındaki topografya hep aynıydı ve ben San Francisco, Avrupa ya da Mars yerine, dereleri, tepeleri ve ağaçlarıyla yine o eski manzarayı öğrenecektim. Altı aylık bir aradan sonra o kadar şiddetle bıraktığım yerden yeniden başlamak bir bakıma ne kadar basit görünüyordu.

Kuşkusuz ki olup biteni herkes bilecekti.

Doktor Nolan birçok insanın bana temkinli yaklaşacağını, hatta uyarıcı çan taşıyan bir cüzamlı gibi benden kaçacağını

açık açık söylemişti. Annemin yüzü, yirminci yaş günümden sonraki ilk ve son ziyaretindeki solgun ve sitemkâr haliyle aklımdan geçti. Akıl hastanesinde bir kız evlat! Ona bunu yapmıştım işte. Ama yine de beni bağışlamaya karar verdiği belliydi.

O tatlı, kederli gülümsemesiyle, "Bıraktığımız yerden devam edeceğiz Esther," demişti. "Bütün bu olanları kötü bir rüya gibi hatırlayacağız."

Kötü bir rüya.

Sırça fanusun içinde ölü bir bebek gibi tıkılıp kalan insan için dünyanın kendisi kötü bir rüyadır.

Kötü bir rüya.

Her şeyi hatırlıyordum.

Kadavraları, Doreen'i, incir ağacının öyküsünü, Marco'nun elmasını, Common'daki denizciyi, Doktor Gordon'ın şaşı hemşiresini, kırık termometreleri, iki çeşit fasulyesiyle o zenci görevliyi, insülin yüzünden aldığım on kiloyu ve gökle deniz arasında gri bir kafatası gibi kabaran kayayı anımsıyordum.

Belki de unutkanlık, kar gibi her şeyi örtüp susturmalıydı.

Ama onlar artık benim bir parçamdı. Benim manzaramdı.

"Bir bay seni görmek istiyor."

Kar beyazı kepli, güler yüzlü hemşire başını kapıdan içeri uzattı ve bir an kafam karıştı, kendimi okulda sandım, sanki çorak avluya bakan eski odamın aşınmış sandalyeleriyle masasının yerini, bembeyaz ağaçlara, tepelere bakan bu odadaki tertemiz, beyaz mobilyalar almıştı. Ve yurdun telefonundaki nöbetçi kız, "Bir bay seni görmek istiyor," demişti.

Belsize'da yaşayanları, yakında döneceğim okulda briç oynayan, dedikodu yapan, ders çalışan kızlardan o kadar farklı kılan neydi acaba? O kızlar da bir tür sırça fanusun içinde yaşamıyor muydu?

"Girin," dedim ve Buddy Willard elinde haki kasketiyle odaya girdi.

"Selam Buddy," dedim.

"Selam Esther."

Öylece durup birbirimize baktık. Bir duygu kıpırtısı bekledim, küçük bir kıvılcım. Hiçbir şey olmadı. O kocaman, dostça sıkıntı dışında hiçbir şey. Buddy'nin haki ceketli silueti, bana bir yıl önce kayak pistinin dibinde, arkasında duran kahverengi direkler kadar önemsiz ve benden kopuk göründü.

Sonunda, "Buraya nasıl geldin?" diye sordum.

"Annemin arabasıyla."

"Bu karda mı?"

"Şey," Buddy sırıttı, "dışarıda bir kar yığınına saplandım. Tepe çok yüksekti. Kürek ödünç alabileceğim bir yer var mı?"

"Bahçıvanların birinden bir kürek alabiliriz."

"Güzel." Buddy gitmek üzere arkasını döndü.

"Bekle, ben de gelip sana yardım edeyim."

Buddy o zaman dönüp bana baktı ve gözlerinde tuhaf bir pırıltı gördüm – bir zamanlar beni ziyarete gelen Hıristiyanlık bilimcisi hanımın, eski İngilizce öğretmenimin ve Protestan rahibin gözlerinde görmüş olduğum merak ve korku karışımının aynısıydı.

"Of Buddy," diye güldüm. "İyiyim ben."

Buddy telaşla, "Ah biliyorum, biliyorum Esther," dedi.

"Ayrıca saplanan arabalarla uğraşmaması gereken ben değilim, sensin Buddy."

Gerçekten de Buddy işin çoğunu benim yapmama ses çıkarmadı.

Araba hastaneye çıkarken tepenin camlaşmış buzunda patinaj çekmiş ve geri geri gidip bir tekerleği yoldan çıkarak derin bir kar yığınına saplanmıştı.

Bulutların gri kefeninden sıyrılan güneş, el değmemiş yamaçlarda bir yaz görkemiyle parlıyordu. İşimin ortasında duraksayıp bu bozulmamış güzelliği seyrederken, ağaçları ve çayırları, bele kadar yükselen sel suları altında görmenin bana verdiği derin coşkuyu duyumsadım – sanki dünyanın her zamanki düzeni hafifçe kayıp yeni bir evreye girmişti.

Arabanın kara saplanmış olmasına şükrediyordum. Buddy'nin bana soracağını bildiğim ve sonunda da Belsize'daki ikindi çayında alçak, çekingen bir sesle sorduğu soruyu geciktiriyordu. DeeDee çay fincanının kenarından kıskanç bir kedi gibi bizi gözetliyordu. Joan'un ölümünden sonra DeeDee bir süre Wymark'a taşınmış ama şimdi yine aramıza dönmüştü.

"Şeyi merak ediyordum..." Buddy fincanını sakar bir şıngırtıyla tabağına bıraktı.

"Neyi merak ediyordun?"

"Şeyi merak ediyordum... Yani, belki sen bana bir şeyler söyleyebilirsin." Buddy'yle göz göze geldik ve ilk kez onun ne kadar değişmiş olduğunu gördüm. Bir fotoğrafçının flaşı gibi kolaylıkla ve sık sık parlayan o eski, kendinden emin gülümsemesi gitmiş, yerine ciddi, hatta kararsız bir ifade gelmişti – çoğunlukla istediğini elde edemeyen bir erkeğin yüzüydü bu.

"Söyleyebileceğim bir şey varsa söylerim Buddy."

"Sence bende kadınları *çıldırtan* bir şey mi var?"

Kendimi tutamayıp kahkahalarla gülmeye başladım – beni güldüren belki Buddy'nin yüzündeki ciddiyet, belki de "çıldırtmak" sözcüğünün bu tür bir tümcedeki olağan anlamıydı.

Buddy, "Demek istiyorum ki," diye devam etti, "Joan'la çıktım, sonra da seninle. Ve önce sen... sonra da Joan..."

Bir kek kırıntısını parmağımla ıslak, kahverengi bir çay damlasına ittim.

Doktor Nolan'ın, "Elbette sen yapmadın!" dediğini duyar gibi oldum. Joan hakkında konuşmak için ona gitmiştim ve öfkelendiğini bir tek o zaman görmüştüm. "Hiç kimse yapmadı. *Kendisi* yaptı." Sonra bana en iyi psikiyatrların hastaları arasında bile intihar edenlerin bulunduğunu ve eğer biri sorumlu tutulacaksa, bu psikiyatrların sorumlu tutulmaları gerektiğini ve tersine, onların kendilerini hiç de sorumlu görmediklerini anlatmıştı.

"Bizim durumumuzun seninle ilgisi yok Buddy."

"Emin misin?"

"Kesinlikle."

Buddy, "Eh," diye soluk aldı. "Buna sevindim."

Ve çayını bir ilaçmış gibi sonuna kadar içti.

"Bizi bırakıp gideceğini duydum."

Hemşirelerin denetimindeki küçük toplulukla birlikte, Valerie'ye ayak uydurarak yürümeye başladım. "Eğer doktorlar tamam derse. Yarın görüşmem var."

Sıkışmış kar, ayağımızın altında çıtırdıyordu ve öğle güneşi buz saçaklarını ve kabuklaşan karları erittikçe her taraftan akan ve damlayan suların şırıltısı duyuluyordu, ama gece inmeden her şey yine donacaktı.

Berrak ışıkta sık, siyah çamların gölgeleri eflatuna çalıyordu, karları temizlenmiş hastane patikalarının tanıdık labirentinde bir süre Valerie'yle birlikte yürüdüm. Bitişik patikalarda yürüyen doktorlar, hemşireler ve hastalar, bele kadar yığılmış karların üzerinden görünen bedenleriyle küçük tekerlekler üzerinde kayıyor gibiydi.

Valerie, "Görüşmeler!" diye güldü. "Onların hiç değeri yok! Eğer seni çıkarmaya niyetleri varsa çıkarırlar."

"Umarım."

Valerie'nin, ardında pek az şeyin bulunduğu yüzüne Caplan'ın önünde veda edip tek başıma yürümeye devam ettim, bu güneşli havada bile soluğum buharlaşıyordu. Valerie son olarak, "Güle güle! Yine görüşürüz," diye neşeyle haykırmıştı.

"Umarım görüşmeyiz," diye düşündüm.

Ama emin değildim. Hiç ama hiç emin değildim. Bir gün, bir yerde –okulda, Avrupa'da, herhangi bir yerde– o boğucu çarpıtmalarıyla sırça fanusun yeniden üzerime inmeyeceğini nasıl bilebilirdim?

Ve Buddy de sanki ben arabayı saplandığı yerden çıkarırken kendisinin hiçbir şey yapmadan dikilmek zorunda kalışının öcünü almak istercesine, "Şimdi kiminle evleneceğini merak ediyorum doğrusu Esther," dememiş miydi?

Karı kürekle arkaya yığarken uçuşan gevşek kar tanelerinin iğneleyici yağmuruna karşı gözlerimi kırpıştırarak, "Ne?" demiştim.

"Şimdi kiminle evleneceğini merak ediyorum Esther." Tepeyi, çamları ve inişli yokuşlu manzarayı bölen kar çatılı binaları içine alan bir el hareketiyle, "Yani buraları gördükten sonra," demişti.

Ve elbette burada kaldıktan sonra kimin benimle evleneceğini de bilemiyordum. Hiç ama hiç bilemiyordum.

"Elimde bir fatura var Irwin."

Hastanenin kayıt binasının ana koridorundaki telefonda alçak sesle konuşuyordum. Önce santral memuresinin dinlediğinden kuşkulanmıştım ama o gözünü bile kırpmadan o küçük fişleri takıp çıkarmaya devam ediyordu.

Irwin, "Evet," dedi.

"Aralık ayının belli bir günündeki acil müdahale ve bir hafta sonraki kontrol için yirmi dolarlık bir fatura."

Irwin, "Evet," dedi.

"Hastaneden, sana gönderdikleri faturaya yanıt alamadıkları için bu faturayı bana gönderdiklerini söylüyorlar."

"Tamam tamam, şimdi bir çek yazıyorum. Onlara boş bir çek yazıyorum." Irwin'in sesi belli belirsiz değişti. "Seni bir daha ne zaman göreceğim?"

"Gerçekten bilmek istiyor musun?"

"Hem de çok."

"Hiçbir zaman," dedim ve telefonu yüzüne kapattım.

Irwin'in bundan sonra çeki hastaneye gönderip göndermeyeceğini kısacık bir an için merak ettim. Sonra da "elbette gönderecek," diye düşündüm, "bir matematik profesörü olduğuna göre hiçbir şeyi sonlandırmadan bırakmak istemeyecektir."

Kendimi anlaşılmaz, zayıf karakterli ama rahatlamış hissediyordum.

Irwin'in sesi bana hiçbir şey ifade etmemişti.

İlk ve son karşılaşmamızdan bu yana onunla ilk kez konuşuyordum ve bir daha konuşmayacağımdan da oldukça emindim. Irwin'in benimle bağlantı kurabilmesine kesinlikle olanak yoktu, yalnızca Hemşire Kennedy'nin evine gidebilirdi ama o da Joan'un ölümünden sonra başka bir yere taşınmış ve izini kaybettirmişti.

Artık özgürdüm.

Joan'un annesiyle babası beni cenazeye çağırdı.

Bayan Gilling benim Joan'un en iyi arkadaşlarından biri olduğumu söylüyordu.

Doktor Nolan, "Gitmek zorunda olmadığını biliyorsun," dedi. "Bir mektup yazıp gitmeni benim uygun görmediğimi söyleyebilirsin."

"Gideceğim," dedim, gittim ve basit cenaze töreni boyunca gömülen ben olsaydım nasıl olurdu diye merak ettim.

Tabut, mihrabın üzerindeki kar beyazı çiçekler arasında aslında orada olmayan bir şeyin siyah gölgesi gibi yükseliyordu. Çevremdeki sıralardaki yüzler balmumu kadar donuktu ve Noel'den kalma bir çam tütsüsü soğuk havaya yükseliyordu.

Yanı başımdaki Jody'nin yanakları olgun elmalar gibi al aldı ve bu küçük toplulukta okuldan ve kasabadan Joan'u tanıyan başka kızların yüzlerini seçebiliyordum. DeeDee ve Hemşire Kennedy ön sıralardan birinde, örtülü başları eğilmiş, öylece duruyorlardı.

Sonra, tabutun, çiçeklerin, rahibin ve yaslı yüzlerin gerisinde, dumansız bacalar gibi yükselen mezar taşlarıyla, diz boyu karla örtülü kasaba mezarlığını gördüm.

Sert toprakta iki metre derinliğinde siyah bir çukur kazılacaktı. Gölgeler birbirine karışacak ve bizim oralara özgü garip, sarımsı toprak, beyazlığın ortasındaki yarayı kapatacaktı. Bir kez daha kar yağdığında da Joan'un mezarının tazeliğini belirten izler tümüyle silinecekti.

Derin bir soluk alıp kalbimin eski söylenişine kulak verdim.

Ben ben ben ben...

Doktorlar haftalık kurul toplantılarını yapıyorlardı, eski işler, yeni işler, kabul edilenler, çıkarılanlar ve görüşmeler... Hastanenin kitaplığında yıpranmış bir *National Geographic* dergisini görmeden karıştırarak sıramı bekliyordum.

Hastalar, hemşirelerin eşliğinde kitap rafları arasında dolaşıyor ve kendisi de bu hastaneden çıkmış olan kitaplık görevlisiyle alçak sesle konuşuyorlardı. Bu –miyop gözlü, evde kalmış, silik– kadına bakarken onun, sınavı başarıyla

geçtiğinden ve müşterileri gibi değil de sağlıklı olduğundan nasıl emin olabileceğini merak ettim.

Doktor Nolan, "Sakın korkma," demişti. "Ben de orada olacağım, tanıdığın öteki doktorlar ve birkaç konuk da hazır bulunacak. Başhekim Dr. Vining sana birkaç soru soracak ve sonra gidebileceksin."

Ama Doktor Nolan'ın bana tekrar tekrar güven vermesine karşın korkudan ölecek gibiydim.

Buradan ayrılırken, önümde uzanan her şey hakkında güvenli ve bilgili olacağımı ummuştum – ne de olsa "analiz" edilmiştim. Oysa kafamda soru işaretlerinden başka bir şey göremiyordum.

Kurul odasının kapalı kapısına sabırsız bakışlar fırlatıp duruyordum. Çoraplarımın dikişleri düzgün, siyah ayakkabılarım çatlak ama cilalı ve kırmızı yünlü giysim yaptığım planlar kadar çarpıcıydı. Eski şeyler, yeni şeyler...

Ama evlenmeye niyetim yoktu. İkinci bir kez doğanlar için de bir dinsel tören olmalı, diye düşünüyordum. Yamanıp lastikleri değiştirilmiş ve tekrar yola çıkmaya uygun olanlar için bir tören düşünmeye çalışırken Doktor Nolan birden karşımda belirdi ve omzuma dokundu.

"Haydi Esther."

Ayağa kalkıp onun ardından açık kapıya doğru yürüdüm.

Eşikte kısa bir soluk almak için duraksadığımda bana ilk geldiğim gün ırmakları ve Pilgrimleri anlatan gümüş saçlı doktoru, Bayan Huey'nin çiçek bozuğu sıska yüzünü ve beyaz maskelerin üzerinden görmeye alıştığım gözleri gördüm.

Bütün gözler ve yüzler bana çevrildi, kendimi onların rehberliğine bırakıp büyülü bir iple çekilircesine odaya girdim.

"Neşeli, hüzünlü, yalın, parlak ve doğal. En üstün niteliğiyse şaşırtıcı derecede dolaysız oluşu, tıpkı güpegündüz çekilmiş bir dizi fotoğraf gibi." *–Time*

Parlak bir üniversite öğrencisi olan Esther Greenwood, 1950'lerde yayın dünyasında acımasız bir rekabetin sürdüğü New York'a büyük hayallerle gelir ve önemli bir moda dergisinde iş bulur. Kapıldığı beklentilerle karşısına çıkan fırsatların yoğunluğu, masumluğunu yitiren genç kızın zamanla kaldıramayacağı bir boyuta ulaşır ve Esther kendini tam bir karabasanın içinde bulur. Kimlik arayışı peşinde ürkütücü bir yola giren duyarlı ve hevesli bir genç kadının üniversite yılları, erkeklerle ilişkileri, yaşadığı çöküş, intihar girişimleri ve gördüğü psikolojik tedaviler mizahi bakış açısı unutulmadan son derece içtenlikle işlenmiş.

Sylvia Plath'ın kendi yaşamından yola çıkarak kaleme aldığı ve ilk kez 1963 yılında, ölümünden bir ay önce, başka bir isim altında yayımlatmayı başarabildiği *Sırça Fanus*, o günün olduğu kadar bugünün insanının da metropol yaşamındaki yabancılaşmasını anlatan modern bir klasik haline gelmiştir. 20. yüzyıl Amerikan edebiyatının melankolik prensesi **Sylvia Plath**'ın başyapıtının, ölümünün ve kitabın yayımlanışının 50. yılında, gözden geçirilmiş baskısını okurlarımıza sunuyoruz.



ISBN: 978-605-4764-71-6

9 786054 764716